आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ (संशोधनसहित) को दफा ६५ को उपदफा (४) बमोजिम
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयको मिति २०८३/०४/०६ गतेको (माननीय मन्त्रीस्तरीय) निर्णयबाट स्वीकृत

कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि
(Program Implementation Procedure- PIP)

(स्थानीय र प्रदेश तहबाट कार्यान्वयन हुने ससर्त अनुदानअन्तर्गतका कार्यक्रम एवम्
शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित)

(आर्थिक वर्ष २०८३/८४)

नेपाल सरकार
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर

आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ (संशोधनसहित) को दफा ६५ को उपदफा ४ बमोजिम शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयको मिति २०८३/०४/०६ गतेको (माननीय मन्त्रीस्तर) निर्णयबाट स्वीकृत

कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि

(Program Implementation Procedure-PIP)

(स्थानीय र प्रदेश तहबाट कार्यान्वयन हुने ससर्त अनुदानअन्तर्गतका कार्यक्रम एवम् शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमसँग सम्बन्धित)

(आर्थिक वर्ष २०८३/८४)

नेपाल सरकार
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र
सानोठिमी, भक्तपुर
२०८३

प्रकाशक : नेपाल सरकार
शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालय
शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र, सानोठिमी, भक्तपुर
प्रकाशन : २०८३ साउन
वेबसाइट : www.cehrd.gov.np

प्राक्कथन

नेपालको संविधान, अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐन, २०७५ तथा नियमावली २०७७, राष्ट्रिय शिक्षा नीति, २०७६ तथा दिगो विकास लक्ष्य (SDGs) अनुरूप विद्यालय शिक्षाको प्रभावकारी कार्यान्वयनलाई प्राथमिकतामा राखी शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयले १० वर्से विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (२०७९–२०८९) कार्यान्वयन गरिरहेको छ । उक्त योजना कार्यान्वयनको चार वर्ष पूरा भई पाँचौँ वर्षमा प्रवेश गरेको सन्दर्भमा विगतका उपलब्धि र सिकाइका आधारमा स्वीकृत कार्यक्रमका लक्ष्य समयमै हासिल गर्ने उद्देश्यले यो कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि तयार गरिएको हो । सङ्घीय संरचनाअनुरूप प्रदेश सरकार, स्थानीय तह तथा शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत सञ्चालन हुने वार्षिक कार्यक्रमहरूलाई सहजीकरण गर्दै कार्यान्वयनमा एकरूपता ल्याउनु यस कार्यविधिको प्रमुख उद्देश्य हो ।

नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष **२०८३/८४** को नीति तथा कार्यक्रम तथा बजेट वक्तव्यमा विद्यालय शिक्षासँग सम्बन्धित प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रमहरू समावेश गरिएका छन् । ती कार्यक्रमहरू प्रदेश, स्थानीय तह तथा शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत कार्यान्वयन हुने छन् । मुख्य कार्यक्रमहरूमा शिक्षक तथा कर्मचारीको तलब भत्ता, निःशुल्क पाठ्यपुस्तक वितरण, विद्यालय सञ्चालन अनुदान, प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान, विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति, अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयन, दिवाखाजा कार्यक्रम, विद्यालय पूर्वाधार विकास तथा भौतिक सुविधाको विस्तृत सर्वेक्षण र प्रतिवेदन विकास, शिक्षण सिकाइमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग, सेनिटरी प्याड वितरण, शिक्षक तालिम, पाठ्यक्रम कार्यान्वयन, विद्यालय समायोजन तथा दरबन्दी मिलान, Foundational Learning को कार्यान्वयन, शिक्षक बैङ्क कार्यान्वयन, स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिक तथा कार्यान्वयन जस्ता प्राथमिकता प्राप्त कार्यक्रम आदि समावेश गरिएका छन् ।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ मा प्रदेश तहबाट बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि आवासीय विद्यालय सञ्चालन, विद्यालय भौतिक पूर्वाधार सुधार, स्थानीय तहको शिक्षा योजना कार्यान्वयन, अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा, शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धि, शिक्षक तालिम तथा विद्यार्थीका लागि मनोसामाजिक र वृत्ति परामर्शलगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छन् ।

त्यसैगरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत एकीकृत शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन, स्थानीय तहको क्षमता विकास, सिकाइ उपलब्धि विश्लेषण, शिक्षक तथा विद्यालय अभिलेख व्यवस्थापन, Foundational Learning, Action Research, शिक्षक तथा बालविकास सहजकर्ताको क्षमता अभिवृद्धि, सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सुदृढीकरण, शिक्षक दरबन्दी मिलान, शैक्षिक नीति अभिमुखीकरण, विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा पेसागत सहयोगसम्बन्धी कार्यक्रम कार्यान्वयन गरिने छन् ।

आव २०८३/८४ को कुल राष्ट्रिय बजेट २१ खर्ब २४ अर्ब ३४ करोडमध्ये शिक्षा तथा खेलकुदका क्षेत्रमा २ खर्ब १८ अर्ब ३० करोड विनियोजन गरिएको छ । यो कुल राष्ट्रिय बजेटको १०.२८ प्रतिशत हो । शिक्षा क्षेत्रको बजेटको ठुलो हिस्सा विद्यालय शिक्षामा खर्च हुने र विद्यालय शिक्षाका क्रियाकलापको कार्यान्वयन मुख्यतः स्थानीय तहबाट हुने भएकाले यस क्षेत्रको कुल बजेटको ६९ प्रतिशत स्थानीय तहमा र २ प्रतिशत प्रदेश तहमा वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको छ । सङ्घीय तहका लागि उक्त बजेटको २९ प्रतिशत विनियोजन भएको छ ।

यो कार्यविधि आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ (संशोधनसहित) को दफा ६५ को उपदफा (४) ले दिएको अधिकार प्रयोग गरी शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयले तयार गरेको हो । यस कार्यविधिमा उल्लिखित प्रक्रिया तथा मापदण्डको पालना गरी वित्तीय अनुशासन, पारदर्शिता र जवाफदेहिता सुनिश्चित गर्दै कार्यक्रम प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन हुने विश्वास गरिएको छ । अन्त्यमा यस कार्यविधिमा प्राप्त हुने रचनात्मक सुझावले आगामी दिनमा योजना तथा बजेट तर्जुमा र कार्यान्वयनलाई अझ प्रभावकारी बनाउन मद्दत पुग्ने विश्वास गरिएको छ ।

साउन, २०८३

शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र

सङ्क्षिप्त शब्दावली

च.न.	:	चलानी नम्बर
आ.व.	:	आर्थिक वर्ष
उ.म.न.पा.	:	उपमहानगरपालिका
गा.पा.	:	गाउँपालिका
न.पा.	:	नगरपालिका
म.न.पा.	:	महानगरपालिका
प्र.अ.	:	प्रधानाध्यापक
आ.वि.	:	आधारभूत विद्यालय
मा.वि.	:	माध्यमिक विद्यालय
मलेप	:	महालेखा परीक्षक
कोलेनिका	:	कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय
CBO	:	Community Based Organization
CLC	:	Community Learning Centre
DLI	:	Disbursement Linked Indicator
EiE	:	Education in Emergency
GPA	:	Grade Point Average
IEP	:	Individual Education Plan
ICT	:	Information and Communication Technology
IVA	:	Independent Verification Agency
EMIS	:	Educational Management Information System
MGML	:	Multi Grade Multi Level
NASA	:	National Assessment of Student Achievement
PMEC	:	Prioritized Minimum Enabling Condition
PRF	:	Programme Result Framework
PPTS	:	Pro-Poor Targeted Scholarship
ReAL	:	Recovery and Accelerated Learning
SIP	:	School Improvement Plan
SESP	:	School Education Sector Plan
SuTRA	:	Sub-National Treasury Regulatory Application
STEAM	:	Science, Technology, Engineering, Arts and Maths

विषय सूची

क्र. स.	विषय	पेज न.
१.	कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिको सार	क
२.	परिचय	१
३.	कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिको उद्देश्य	२
४.	कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन	२
५.	स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका बजेट उपशीर्षकगत रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया	१०
६.	शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण	१२
७.	विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाअन्तर्गतका क्रियाकलापको कार्यान्वयन प्रक्रिया	१४
८.	१.१.४.१ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	१४
९.	२.७.१३.३०७ प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	१६
१०.	२.४.६.२ सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	२०
११.	७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	२२
१२.	२.७.१३.१० विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	२८
१३.	२.७.१३.३०८ अनौपचारिक / परम्परागत शिक्षा सञ्चालन अनुदान	३३
१४.	२.७.११.१ तोकिएका विद्यार्थीको दिवाखाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	३८
१५.	२.७.१३.३१० सामुदायिक विद्यालयमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान	४२
१६.	११.६.९.६३३ अपाङ्गताको प्रकृतिअनुरूप आवश्यकताका आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	४४
१७.	२.७.१३.२३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई नि:शुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थापन	४५
१८.	२.७.१३.३०० भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	४६
१९.	२.७.१३.४० माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	४६
२०.	२.७.१३.४१ आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	४७
२१.	२.७.१३.३११ शैक्षिक सुशासनका प्रवर्धनका लागि स्थानीय तहमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन	४८
२२.	२.७.१३.३१४ स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि अनुदान	५१
२३.	२.७.१३.३१३ आधारभूत सिकाइ (Foundational Learning) प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन	५४
२४.	२.७.१३.३०५ विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	५९
२५.	११.६.९.६३५ स्वीकृत गुरुयोजनाका आधारमा स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय पूर्वाधार विकास	५९
२६.	२.५.५.१२ विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन तयारी	६०

क्र. स.	विषय	पेज न.
२७.	२.७.१३.९ द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत् सञ्चालन हुने) बउशीन. (३५०००१०५)	६१
२८.	३. प्रदेश तहबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरू	६३
२९.	११.१.२.१२६ बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन	६३
३०.	२.७.१३.६० सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा भाषा, संस्कृति र मौलिक सिप प्रवर्धन कार्यक्रममार्फत् सांस्कृतिक पुनर्जागरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	६३
३१.	२.७.१३.६२ सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिकका लागि सहजीकरण र Appraisal कार्य सञ्चालन	६४
३२.	२.७.१३.५३ सङ्घ-प्रदेश साझेदारीमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन एवम् शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अनुदान	६४
३३.	२.७.१३.६३ साक्षर प्रदेश घोषणा	६५
३४.	२.७.१३.५७ प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्वेक्षणसमेतका आधारमा गुरुयोजनाबमोजिम विपद्बाट क्षति भएकासमेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान	६५
३५.	२.७.१३.५६ शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा तथा समन्वय बैठक, शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	६५
३६.	११.१.२.३१५ स्थानीय तह र प्रदेशसँगको साझेदारीमा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भई DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान	६६
३७.	२.७.१३.६१ प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा Carrer Counselling, Mental Health र Psychosocial Counselling सम्बन्धी क्षमता विकास	६६
३८.	२.७.१३.४९ वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन	६७
३९.	२.७.१३.५५ सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा 'हामी बनाउँछौ हाम्रो विद्यालय' कार्यक्रम	६७
४०.	२.६.१.१० शिक्षक तालिम सञ्चालन	६८
४१.	शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम	८०
४२.	अनुसूचीहरू	९१-१५६

कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिको सार

नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षालाई समता र समृद्धिका आधारका रूपमा स्थापित गर्दै माध्यमिक तहसम्म निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चित गर्ने, पुस्तक, दिवाखाजा तथा पोसाकको सहज उपलब्धतासहित शिक्षालाई गुणस्तरीय, जीवनोपयोगी र रोजगारमुखी बनाउने तथा पाठ्यक्रमको समयानुकूल पुनरवलोकन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । सार्वजनिक शिक्षामा लगानी वृद्धि गर्दै निजी शिक्षण संस्थाको प्रभावकारी नियमन गरिने, ई–लर्निङ, भर्चुअल कक्षा, खुला डिजिटल सामग्री तथा कृत्रिम बुद्धिमत्तामा आधारित सिकाइ प्रणाली विस्तार गरिने, १० हजार सामुदायिक विद्यालयमा उच्च गतिको इन्टरनेट र डिजिटल पूर्वाधार विकास गरिने तथा विद्यालय नक्साङ्कन, समायोजन र शिक्षक दरबन्दी मिलानलाई एकीकृत रूपमा कार्यान्वयन गरिने उल्लेख छ । विपन्न, सीमान्तकृत, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका तथा पिछडिएका क्षेत्रका बालबालिकाको गुणस्तरीय शिक्षामा समान पहुँच सुनिश्चित गर्दै स्वास्थ्य, पोषण, छात्रवृत्ति, आवासीय सुविधा र सुरक्षित सिकाइ वातावरण सुदृढ गरिने, अटिजम तथा न्युरोडाइभर्सिटी भएका बालबालिकाका लागि समावेशी शिक्षा प्रणाली विकास गरिने तथा छात्रवृत्तिलाई डिजिटल प्रणालीमार्फत वितरण गरिने व्यवस्था गरिएको छ । साथै शिक्षक नियुक्ति, पदोन्नति र मूल्याङ्कनलाई योग्यतामा आधारित र पारदर्शी बनाउँदै पेसागत विकास, अभिलेख व्यवस्थापन तथा उत्कृष्ट शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । खेलकुद क्षेत्रलाई राष्ट्रिय एकता, स्वास्थ्य, पर्यटन र अर्थतन्त्रसँग आबद्ध गर्दै विद्यालय तहदेखि प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने, खेल क्षेत्रको व्यावसायिकीकरण र खेलाडीको सामाजिक सुरक्षा सुनिश्चित गरिने तथा राष्ट्रिय स्वयंसेवक कार्यक्रममार्फत युवा शक्तिलाई डिजिटल साक्षरता, नवप्रवर्तन, समुदाय सेवा र स्थानीय विकासमा परिचालन गरिने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

आव २०८३/८४ को बजेट वक्तव्यमा समग्र शैक्षिक इकोसिस्टमको प्रणालीगत पुनःसंरचना गर्ने नीति लिइएको छ । यसअन्तर्गत राष्ट्रिय विद्यालय नक्साङ्कन, पूर्वाधार अडिट, शिक्षक क्षमता परीक्षण तथा एआई र एड–टेक तत्परता मूल्याङ्कनका आधारमा नवप्रवर्तन र सिपकेन्द्रित शिक्षा विस्तार गरिने छ । विद्यालय शिक्षामा लगानी अभिवृद्धि गर्दै शिक्षा प्रणालीलाई "विद्यालय केन्द्रित प्रणाली" मा रूपान्तरण गरिने, शैक्षिक गुणस्तर सुधार र पूर्वाधार विकासमा अभिभावक तथा समुदायको सहयोगलाई स्वीकार गरिने तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चितताको प्रमुख माध्यमका रूपमा सुदृढ गरिने नीति लिइएको छ । सबै शैक्षिक संस्थामा "सफा शौचालय अभियान" सञ्चालन गरिने छ । उद्योग तथा श्रम बजारसँग प्रत्यक्ष आबद्ध माग–आधारित सिप प्रणाली विस्तार गर्दै राष्ट्रिय योग्यता ढाँचा तथा पूर्व सिकाइ मान्यता लागु गरी प्रवासी, अनौपचारिक तथा अनुभवी श्रमिकको सिपलाई औपचारिक मान्यता दिइने छ । विभिन्न प्रदेशका सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ५ देखि ८ सम्मका विद्यार्थी तथा शिक्षकबिच विद्यार्थी आदानप्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । मानव विकास सूचकाङ्कमा पछाडि परेका समुदायका लागि आधारभूत शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न आवासीय विद्यालय सञ्चालन गरिने छ, जसको सुरुआत चेपाङ समुदायबाट गरिने छ । अटिजम भएका बालबालिकाका लागि लक्षित पूर्वाधारयुक्त आवासीय नमुना विद्यालय सञ्चालन गर्दै समावेशी शिक्षा प्रणालीलाई थप सुदृढ गरिने छ ।

आव २०८३/८४ को कुल राष्ट्रिय बजेट २१ खर्ब २४ अर्ब ३४ करोडमध्ये शिक्षा तथा खेलकुदका क्षेत्रमा २ खर्ब १८ अर्ब ३० करोड विनियोजन गरिएको छ । यो कुल राष्ट्रिय बजेटको १०.२८ प्रतिशत हो । शिक्षा क्षेत्रको बजेटको ठुलो हिस्सा विद्यालय शिक्षामा खर्च हुने र विद्यालय शिक्षाका क्रियाकलापको कार्यान्वयन मुख्यतः स्थानीय तहबाट हुने भएकाले यस क्षेत्रको कुल बजेटको ६९ प्रतिशत स्थानीय तहमा र २ प्रतिशत प्रदेश तहमा वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको छ । सङ्घीय तहका लागि उक्त बजेटको २९ प्रतिशत विनियोजन भएको छ ।

स्थानीय तहका लागि वित्तीय हस्तान्तरण भएको जम्मा १ खर्ब ५०अर्ब ७८ करोड ७३ लाखमध्ये १ खर्ब ३ अर्ब ७० करोड ३५ लाख बजेट तलब भत्तामै खर्च हुन्छ जुन स्थानीय तहका लागि विनियोजन भएको जम्मा बजेटको ७८.७१ प्रतिशत हुन आउँछ । तलब, दिवाखाजा, पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, सञ्चालन खर्च, निःशुल्क स्यानिटरी प्याड र द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रममा विनियोजित बजेट अनिवार्य दायित्वमा पर्ने भएकाले स्थानीय तहमा विनियोजन गरिएको बजेटको ९२ प्रतिशत अनिवार्य दायित्वले नै समेट्छ । बाँकी ८ प्रतिशत बजेट भौतिक पूर्वाधार, प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्अन्तर्गतका कार्यक्रम र अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासमेतका कार्यक्रम

खर्चका लागि विनियोजन गरिएको छ । आव २०८३/८४ मा स्थानीय तहतर्फ शिक्षकको तलबभत्ता तथा सेवा सुविधा, प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि अनुदान, सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान, छात्रवृत्ति, दिवाखाजा, स्थानीय तहमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान, स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयन अनुदान, आधारभूत तहमा Foundational Learning दक्षता अभिवृद्धि कार्यक्रम, शिक्षण सिकाइ अनुदान, गुरुयोजनाका आधारमा भौतिक पूर्वाधार विकास, विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधारको विस्तृत सर्वेक्षण र प्रतिवेदन विकास, विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान, शिक्षक बैङ्कको कार्यान्वयन जस्ता शीर्षकका बजेट विनियोजन गरिएको छ ।

त्यसैगरी प्रदेश तहअन्तर्गत बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन, शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण, सङ्घ प्रदेश साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्वेक्षणसमेतका आधारमा गुरुयोजनाबमोजिम विपद्बाट क्षति भएका समेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान, 'हामी बनाउँछौ हाम्रो विद्यालय' सञ्चालन अभियान, स्थानीय तहको शिक्षा योजनाको लेखाजोखासम्बन्धी कार्यमा सहजीकरण, सङ्घ प्रदेश साझेदारीमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन एवम् शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अनुदान, सङ्घ प्रदेश साझेदारीमा विद्यालय तहका विद्यार्थीलाई मनोसामाजिक परामर्श, वृत्ति परामर्श, सिकाइ क्षतिको लेखाजोखा, उपचारात्मक शिक्षण तथा स्थलगत शिक्षक मेन्टरिङ प्रणाली कार्यान्वयन, शिक्षक तालिम सञ्चालन जस्ता कार्यक्रमहरू रहेका छन् ।

शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइतर्फ आव २०८३/८४ मा एकीकृत शैक्षिक सूचना तथा व्यवस्थापन प्रणाली व्यवस्थापन, बेरुजु फछर्योट प्रयोजनार्थ विद्यालय निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयारीका लागि प्राविधिक परामर्श सेवा, शैक्षिक योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा स्थानीय तहका कर्मचारीको क्षमता विकास, स्थानीय तहसँगको समन्वयमा कक्षा ५ र कक्षा ८ को नतिजा विश्लेषणमा सहजीकरण, शिक्षक कर्मचारीको अभिलेख व्यवस्थापन, Foundational Learning, Action Research, एकीकृत पाठ्यक्रम र बालविकासका सहजकर्ताका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम सञ्चालन, सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका पदाधिकारीको क्षमता विकास कार्यक्रम, शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि सहजीकरण, विद्यालय एवम् स्थानीय तहका पदाधिकारीहरूलाई शैक्षिक नीति अभिमुखीकरण, बेरुजु फछर्यौट तथा सार्वजनिक खरिद तालिम, स्थानीय तहसँगको समन्वयमा विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकका लागि पेसागत सहयोग जस्ता कार्यक्रमहरू रहेका छन् ।

आ.व. २०८३।८४ मा स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका क्रियाकलापगत उपक्रियाकलापको एकाइ लागतसहितको कार्यक्रम विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

आ.व. २०८३।८४ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका क्रियाकलापगत उपक्रियाकलापहरू

क्र.स.	कार्यक्रम	बजेट रु. हजारमा
(क)	**३५०००१४ सबैका लागि शिक्षा-आधारभूत तह**	**८१५४९२००**
१.	आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीसमेत)	८१५४९२००
(ख)	**३५०००१५ माध्यमिक तह**	**२२१५४३००**
१.	माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षक लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षकसमेत)	२२१५४३००
(ग)	**३५०००१०५ द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत सञ्चालन हुने)**	**१६१४००**
१.	सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान	१६१४००
(घ)	**३५००१८०१ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि)**	**४६६४४१००**
१.	तोकिएका विद्यार्थीको दिवाखाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	९५३७०७३
२.	अनौपचारिक/परम्परागत शिक्षा सञ्चालन अनुदान	१४७७२४३
३.	अपाङ्गताको प्रकृति (अटिजमसमेत) अनुरूप आवश्यकताका आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	३५०५०
४.	आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	१४१४९९०
५.	आधारभूत सिकाइ (Foundational Learning) प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन	६३७८९८
६.	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन अनुदान	१७९५६०४
७.	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	१०१५५४०४
८.	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	१०६०९
९.	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	४३६२२८१
१०.	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	३४७७०९०
११.	विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन तयारी	९५४७३७
१२.	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	१०७३७६०
१३.	शैक्षिक सुशासन प्रवर्धनका लागि स्थानीय तहमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन	४६२५९१
१४.	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	१२२६०७०
१५.	सामुदायिक विद्यालयहरूमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान	२४१३६४०
१६.	सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)	३३७२५३५
१७.	सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)	१२९३७१५
१८.	स्वीकृत गुरुयोजनाका आधारमा साझेदारीमा विद्यालय पूर्वाधार विकास	२३७०२५०
१९.	स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि अनुदान	५७३५६०
(ङ)	**३५०४१०११ प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत)**	**२७८३००**
	कुल जम्मा	**१५०७८७३००**

विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (प्रदेश तथा स्थानीय तह) का मुख्य क्रियाकलाप र विस्तृतीकरण

क्र.स.	मुख्य क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित एकाइ लागत	जम्मा बजेट
१.	तोकिएका विद्यार्थीको दिवाखाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान	तोकिएका जिल्लाका लागि दिवाखाजा कार्यक्रम (बालविकासदेखि कक्षा ५ सम्म)	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु. २०	९५३७०७३
		कर्णाली अञ्चलका ५ जिल्लामा विद्यार्थी दिवाखाजा कार्यक्रम (बालविकासदेखि कक्षा ५ सम्म)	प्रति विद्यार्थी दैनिक रु. २५	
		स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवाखाजा प्रारूप कार्यान्वयन	प्रति स्थानीय तह १ लाख ५० हजार (१५० वटा स्थानीय तह)	
२.	अनौपचारिक/परम्परागत शिक्षा सञ्चालन अनुदान	परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख	१४७७२४३
		परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा ६-८	प्रति विद्यालय वार्षिक ५ लाख	
		परम्परागत तथा धार्मिक विद्यालय अनुदान कक्षा ९-१०/९-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख	
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान (कक्षा १-५)	प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख	
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय सञ्चालन अनुदान (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक ५ लाख	
		अनौपचारिक प्रौढ विद्यालय (कक्षा ९-१०)	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख	
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान तह १ र २ (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख १० हजार	
		खुला विद्यालय सञ्चालन अनुदान (माध्यमिक)	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख ५२ हजार	
		लागत साझेदारीमा आधारित साक्षरता कार्यक्रम तथा अनौपचारिक शिक्षा/आजीवन सिकाइ कार्यक्रम सञ्चालन	प्रति स्थानीय तह १ लाख	
		सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन अनुदान	प्रति केन्द्र वार्षिक ३ लाख ४० हजार	
३.	अपाङ्गताको प्रकृति (अटिजमसमेत) अनुरूप आवश्यकताको आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	अपाङ्गताको प्रकृति (अटिजम समेत) अनुरूप आवश्यकताका आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	प्रति विद्यालय ५० लाख	३५०५०
४.	आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयमा १ जना शिक्षक हुने गरी मासिक ३४७३०/ का दरले १३ महिना (पोसाक खर्चसहित)	१४१४९९०
५.	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	शून्य दरबन्दी=३,१ दरबन्दी =२ र २ दरबन्दी =१ शिक्षक हुने गरी मासिक ४३६८९/ का दरले १३ महिना (पोसाक खर्च सहित)	४३६२२८१

क्र.स.	मुख्य क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित एकाइ लागत	जम्मा बजेट
६.	आधारभूत सिकाइ (Foundational Learning) प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन	बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	तोकिएका स्थानीय तहमा प्रति विद्यार्थी रु. १०० का दरले	६३७८९८
		तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालविकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान	तोकिएका स्थानीय तहका ५८५५ बालविकास केन्द्रमा प्रति केन्द्र १० हजारका दरले	
		अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि सहायता सामग्री व्यवस्थापन अनुदान	अपाङ्गताको पहिचान भएका स्थानीय तहमा ३७ लाख ४५ हजार	
		विद्यार्थीका लागि खेलकुद, सिर्जनात्मक अभ्यास, योगध्यान, प्रतिभा प्रस्फुटन जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि अनुदान	महानगरपालिका र उपमहानगरपालिकामा १ लाख र अन्यमा ७० हजार	
		सिकाइ स्तर कमजोर भएका विद्यार्थीका लागि सुधारात्मक सिकाइ प्रवर्धन	विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा १ लाख देखि १० लाख सम्म	
		कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	तोकिएका स्थानीय तहका विद्यालयमा प्रति विद्यालय ९ हजार	
		एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम (अनलाइनसमेत)	प्रति शिक्षक ६००० का दरले ७ करोड ६७ लाख ७० हजार	
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुकक्षा MGML सञ्चालन अनुदान	२५२ विद्यालयका लागि प्रति विद्यालय २५०००	
		हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषिक शिक्षा अनुदान	१७ ओटा विद्यालयका लागि प्रति विद्यालय ५००००	
७.	प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन अनुदान	प्रारम्भिक बालविकास/पूर्वप्राथमिक कक्षामा न्यूनतम सक्षमता विकास गर्न प्रति विद्यार्थी एकाइ लागतका आधारमा अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५००	१७९५६०४
		सिकाइका लागि निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कन: आवश्यक सामग्री, सुधारात्मक शिक्षण अनुदान,कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियोसमेतका लागि	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. १००	
		शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा Book Corner व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा १-५)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. १५०	
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ६-८)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. २००	
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ९-१०)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. २००	
		शिक्षण सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ११-१२)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. २५०	
		प्राविधिक धार (कक्षा ९-१२) सञ्चालित विद्यालयलाइ प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान	प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार	

क्र.स.	मुख्य क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित एकाइ लागत	जम्मा बजेट
८.	प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान	प्रारम्भिक बालविकास/पूर्व प्राथमिक कक्षाका सहजकर्ताहरूको पारिश्रमिक	बालविकास सहजकर्ताको मासिक १२,०००। का दरले १३ महिना र पोसाक भत्ता	१०१५५४०४
		विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान आधारभूत विद्यालय कक्षा १-१२	विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक १०,०००। का दरले १३ महिना र पोसाक भत्ता	
		विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान माध्यमिक विद्यालय कक्षा १-१२ (१ जना लेखा कर्मचारी)	विद्यालय सहायकका लागि मासिक १५,०००। का दरले १३ महिना र पोसाक भत्ता	
९.	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को निर्णयानुसार	१०६०९
१०.	विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-३	प्रति विद्यालय वार्षिक ३० हजार	३४७७०९०
		सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-५	प्रति विद्यालय वार्षिक ५० हजार	
		सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-८	प्रति विद्यालय वार्षिक ८० हजार	
		सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-१०	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख	
		सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान कक्षा १-१२	प्रति विद्यालय वार्षिक १ लाख २० हजार	
		शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयहरूलाई एकमुष्ठ अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक १० लाख	
		नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वयनका लागि अनुदान	विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा १० लाख देखि २० लाखसम्म	
		कक्षा ११-१२ मा विज्ञान विषय प्रवर्धन कार्यक्रमका लागि छनोट भएका विद्यालय	विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा ३० लाख देखि ६० लाख सम्म	
		आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकाहरूलाई आवास सञ्चालन अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख ५० हजार	
		स्रोत कक्षा व्यवस्थापन अनुदान	प्रति कक्षा वार्षिक २ लाख ३५ हजार	
		विशेष आवश्यकता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालय अनुदान (दृष्टिविहीन विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक ४ हजार	
		विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च	निर्देशिकाअनुसार	
		अति विकट हिमाली जिल्लाका लागि घुम्ती विद्यालय अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक ३ लाख ५० हजार	
		प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याब सामग्री सहयोग अनुदान	प्रति विद्यालय वार्षिक २ लाख	
११.	विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन तयारी	विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन तयारी	विद्यालय सङ्ख्याका आधारमा	९५४७३७

क्र.स.	मुख्य क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित एकाइ लागत	जम्मा बजेट
१२.	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	निर्देशिका अनुसार	१०७३७६०
१३.	शैक्षिक सुशासन प्रवर्धनका लागि स्थानीय तहमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन	राष्ट्रिय परीक्षा बोर्डवाट विकास गरिएको कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालनसम्बन्धी मार्गदर्शनसमेतका आधारमा परीक्षा सञ्चालन तथा विद्यार्थी मूल्याङ्कन	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ३७५।	४६२५९१
		विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन	सबै स्थानीय तहमा न्यूनतम् १ लाख २५ हजार, २५ ओटासम्म विद्यालय भए १ लाख थप, ५० ओटासम्म विद्यालय भए १ लाख २० हजार थप, १०० ओटासम्म विद्यालय भए १ लाख ५० हजार , १५० ओटासम्म विद्यालय भए २ लाख थप र १५१ भन्दा बढी विद्यालय भए २ लाख ५० हजार थप	
		विद्यालय शिक्षकका लागि Digital सिकाइ सामग्रीको प्रयोगसम्बन्धी दुई दिने क्षमता विकास	सबै सामुदायिक विद्यालयका १ जना शिक्षकका लागि प्रति एकाइ लागत २ हजार ५००।	
		शिक्षक बैङ्कको कार्यान्वयन	प्रति स्थानीय तह ५० हजार	
		बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान	प्रति स्थानीय तह ५० हजार (१२४ स्थानीय तह)	
१४.	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निशुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापन	सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई नि:शुल्क स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी अनुदान	तोकिए अनुसार	१२२६०७०
१५.	सामुदायिक विद्यालयहरूमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान	विद्यालयमा Digital सिकाइका लागि Smart Board व्यवस्थापन र सञ्चालन	सबै सामुदायिक माविका लागि १ लाख ५० हजार	२४१३६४०
		सामुदायिक विद्यालयलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अद्यावधिक, सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन, अभिभावक शिक्षा, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, पर्यावरण संरक्षण तथा हरित विद्यालय कार्यक्रम, विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान, बालमैत्री विद्यालय व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन	प्रति विद्यालय ३५ हजार देखि १ लाख सम्म	

<table>
<tr><th>क्र.स.</th><th>मुख्य क्रियाकलाप</th><th>क्रियाकलाप विस्तृतीकरण</th><th>विनियोजित एकाइ लागत</th><th>जम्मा बजेट</th></tr>
<tr><td rowspan="4">१६.</td><td rowspan="4">सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)</td><td>कक्षा १-५ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तकका लागि अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)</td><td>पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार</td><td rowspan="4">३३७२५३५</td></tr>
<tr><td>कक्षा ६-८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/ मातृभाषाको समेत)</td><td>पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार</td></tr>
<tr><td>कक्षा ९-१० मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक अनुदान</td><td>पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार</td></tr>
<tr><td>कक्षा ११-१२ मा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि पाठ्यपुस्तक अनुदान</td><td>पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले तोकेअनुसार</td></tr>
<tr><td rowspan="12">१७.</td><td rowspan="12">सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)</td><td>छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-५ कर्णाली प्याकेज समेत (गैर आवासीय)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू ४०० (साविकको कर्णाली अञ्चल अन्तर्गतका जिल्लाका कक्षा १-५ अध्ययनरत छात्रालाई वार्षिक रु. १०००)</td><td rowspan="12">१२९३७१५</td></tr>
<tr><td>दलित छात्रवृत्ति कक्षा १-५ (गैरआवासीय)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ४००</td></tr>
<tr><td>आधारभूत तहमा अध्ययनरत लक्षित समूह -२२ जनजाति तथा सीमान्तकृत समूह, मुक्तकमैया, वादी, हलिया, चरूवाका सन्तति समेत) का विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५००</td></tr>
<tr><td>मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैरआवासीय</td><td>निर्देशिका अनुसार</td></tr>
<tr><td>अपाङ्ग छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) गैरआवासीय</td><td>वर्ग अनुसार</td></tr>
<tr><td>मुक्त कम्लहरी छात्रवृत्ति (आवासीय)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक ५० हजार</td></tr>
<tr><td>अपाङ्ग विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति कक्षा १-१२ (आवासीय)</td><td>तोकिएको श्रेणीको दररेट अनुसार</td></tr>
<tr><td>फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति आवासीय</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक ५० हजार</td></tr>
<tr><td>सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्ययनरत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति आवासीय (६ ओटा विद्यालय)</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक ५० हजार</td></tr>
<tr><td>हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक ५० हजार</td></tr>
<tr><td>HIV प्रभावित बालबालिका तथा वादी समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय प्रबन्ध</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक ५० हजार</td></tr>
<tr><td>सडक बालबालिका, बालश्रमिक तथा अनाथ बालबालिकाका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्ध</td><td>प्रति विद्यार्थी वार्षिक ५० हजार</td></tr>
<tr><td>१८.</td><td>स्वीकृत गुरुयोजनाका आधारमा साझेदारीमा विद्यालय पूर्वाधार विकास</td><td>स्थानीयको साझेदारीमा विद्यालय भवन निर्माण अनुदान</td><td>प्रति विद्यालय हिमाल, पहाड र तराईमा ४ कोठे भवनका लागि क्रमश: ६५, ६० र ५५ लाखका दरले (भूकम्प प्रभावित १७ जिल्ला र मनाङ, मुस्ताङबाहेक)</td><td>२३७०२५०</td></tr>
</table>

क्र.स.	मुख्य क्रियाकलाप	क्रियाकलाप विस्तृतीकरण	विनियोजित एकाइ लागत	जम्मा बजेट
१९.	स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि अनुदान	सङ्घबाट विकास भएका नीति, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई सहजीकरण	प्रति विद्यालय ३ हजारका दरले	५७३५६०
		ASIP/AWPB निर्माण, त्रैमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयारी IEMIS व्यवस्थापन	विद्यालय सङ्ख्याका आधारमा २ लाख ५० हजारदेखि ४ लाख ५० हजारसम्म	
		अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न, विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरूलाई विद्यालय भर्ना र सिकाइ निरन्तरता, Equity Index वृद्धिका लागि कार्यक्रम सञ्चालन	प्रति स्थानीय तह २ लाख ५० हजार	
		स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिक एवम् कार्यान्वयन	गाउँपालिकामा १ लाख र अन्यमा रु. १ लाख ५० हजार	
		जम्मा		४६६४४१००

विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (प्रदेश)

विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना (प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि) जम्मा									६२०२००
क्रस.	कार्यक्रम	कोसी	मधेस	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
१.	सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा भाषा, संस्कृति र मौलिक सिप प्रवर्धन कार्यक्रममार्फत् साँस्कृतिक पुनर्जागरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम	१५००	१५००	१५००	१२००	१५००	१०००	१०००	९२००
२.	सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिकका लागि सहजीकरण र Appraisal कार्य सञ्चालन	१०००	८००	८००	७००	७००	७००	६००	५३००
३.	सङ्घ प्रदेश साझेदारीमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन एवम् शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अनुदान	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	३०००	२१०००
४.	साक्षर प्रदेश घोषणा	०	३०००	०	०	०	५००	०	३५००
५.	प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्बेक्षण समेतका आधारमा गुरुयोजनाबमोजिम विपद्बाट क्षति भएकासमेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान	२५०००	२५०००	२५०००	२५०००	२५०००	२५०००	२५०००	१७५०००

क्रस.	कार्यक्रम	कोसी	मधेस	बागमती	गण्डकी	लुम्बिनी	कर्णाली	सुदूरपश्चिम	जम्मा
६.	बौद्धिक अपाङ्गता भएका वालवालिकाहरूका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन	३०००	०	०	५०००	५०००	५०००	३०००	२१०००
७.	शिक्षक तालिम सञ्चालन	४२१००	३४५००	५११००	४३३००	४३९००	२९८००	३०३००	२७५०००
८.	शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा तथा समन्वय बैठक, शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	१०००	७०००
९.	स्थानीय तह र प्रदेशसँगको साझेदारीमा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भई DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान	०	०	२००००	१५०००	१५०००	२००००	१००००	८००००
१०.	प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा Carrer Counselling, Mental Health र Psychosocial Counselling सम्बन्धी क्षमता विकास	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१५००	१०५००
११.	वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन	५००	५००	५००	५००	५००	५००	५००	३५००
१२.	सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा 'हामी बनाउँछौ हाम्रो विद्यालय' कार्यक्रम	१५००	१५००	१५००	१२००	१५००	१०००	१०००	९२००

१. परिचय

नेपाल सरकारको आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को नीति तथा कार्यक्रममा शिक्षालाई समता र समृद्धिको आधारका रूपमा स्थापित गर्दै माध्यमिक तहसम्म निःशुल्क शिक्षा सुनिश्चित गर्ने, पुस्तक, दिवाखाजा तथा पोसाकको सहज उपलब्धतासहित शिक्षालाई गुणस्तरीय, जीवनोपयोगी र रोजगारमुखी बनाउने तथा पाठ्यक्रमको समयानुकूल पुनरवलोकन गर्ने व्यवस्था गरिएको छ । सार्वजनिक शिक्षामा लगानी वृद्धि गर्दै निजी शिक्षण संस्थाको प्रभावकारी नियमन गरिने, ई–लर्निङ, भर्चुअल कक्षा, खुला डिजिटल सामग्री तथा कृत्रिम बुद्धिमत्तामा आधारित सिकाइ प्रणाली विस्तार गरिने, १० हजार सामुदायिक विद्यालयमा उच्च गतिको इन्टरनेट र डिजिटल पूर्वाधार विकास गरिने तथा विद्यालय नक्साङ्कन, समायोजन र शिक्षक दरबन्दी मिलानलाई एकीकृत रूपमा कार्यान्वयन गरिने उल्लेख छ । विपन्न, सीमान्तकृत, दलित, आदिवासी जनजाति, अपाङ्गता भएका तथा पिछडिएका क्षेत्रका बालबालिकाको गुणस्तरीय शिक्षामा समान पहुँच सुनिश्चित गर्दै स्वास्थ्य, पोषण, छात्रवृत्ति, आवासीय सुविधा र सुरक्षित सिकाइ वातावरण सुदृढ गरिने, अटिजम तथा न्युरोडाइभर्सिटी भएका बालबालिकाका लागि समावेशी शिक्षा प्रणाली विकास गरिने तथा छात्रवृत्तिलाई डिजिटल प्रणालीमार्फत वितरण गरिने व्यवस्था गरिएको छ । साथै शिक्षक नियुक्ति, पदोन्नति र मूल्याङ्कनलाई योग्यतामा आधारित र पारदर्शी बनाउँदै पेसागत विकास, अभिलेख व्यवस्थापन तथा उत्कृष्ट शिक्षक प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । खेलकुद क्षेत्रलाई राष्ट्रिय एकता, स्वास्थ्य, पर्यटन र अर्थतन्त्रसँग आबद्ध गर्दै विद्यालय तहदेखि प्रतिभा पहिचान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने, खेल क्षेत्रको व्यावसायिकीकरण र खेलाडीको सामाजिक सुरक्षा सुनिश्चित गरिने तथा राष्ट्रिय स्वयंसेवक कार्यक्रममार्फत युवा शक्तिलाई डिजिटल साक्षरता, नवप्रवर्तन, समुदाय सेवा र स्थानीय विकासमा परिचालन गरिने नीति अवलम्बन गरिएको छ ।

त्यसैगरी आव २०८३/८४ को बजेट वक्तव्यमा समग्र शैक्षिक इकोसिस्टमको प्रणालीगत पुनःसंरचना गर्ने नीति लिइएको छ । यसअन्तर्गत राष्ट्रिय विद्यालय नक्साङ्कन, पूर्वाधार अडिट, शिक्षक क्षमता परीक्षण तथा एआई र एडटेक तत्परता मूल्याङ्कनका आधारमा नवप्रवर्तन र सिपकेन्द्रित शिक्षा विस्तार गरिने छ । विद्यालय शिक्षामा लगानी अभिवृद्धि गर्दै शिक्षा प्रणालीलाई "विद्यालय केन्द्रित प्रणाली" मा रूपान्तरण गरिने, शैक्षिक गुणस्तर सुधार र पूर्वाधार विकासमा अभिभावक तथा समुदायको सहयोगलाई स्वीकार गरिने तथा विद्यालय व्यवस्थापन समितिलाई गुणस्तरीय शिक्षा सुनिश्चितताको प्रमुख माध्यमका रूपमा सुदृढ गरिने नीति लिइएको छ । सबै शैक्षिक संस्थामा "सफा शौचालय अभियान" सञ्चालन गरिने छ । उद्योग तथा श्रम बजारसँग प्रत्यक्ष आबद्ध माग–आधारित सिप प्रणाली विस्तार गर्दै राष्ट्रिय योग्यता ढाँचा तथा पूर्व सिकाइ मान्यता लागु गरी प्रवासी, अनौपचारिक तथा अनुभवी श्रमिकको सिपलाई औपचारिक मान्यता दिइने छ । विभिन्न प्रदेशका सामुदायिक विद्यालयका कक्षा ५ देखि ८ सम्मका विद्यार्थी तथा शिक्षकबिच विद्यार्थी आदानप्रदान कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ । मानव विकास सूचकाङ्कमा पछाडि परेका समुदायका लागि आधारभूत शिक्षामा पहुँच सुनिश्चित गर्न आवासीय विद्यालय सञ्चालन गरिने छ, जसको सुरुआत चेपाङ समुदायबाट गरिने छ । अटिजम भएका बालबालिकाका लागि लक्षित गरी पूर्वाधारयुक्त आवासीय नमुना विद्यालय सञ्चालन गर्दै समावेशी शिक्षा प्रणालीलाई थप सुदृढ गरिने कार्यक्रम रहेको छ ।

नेपाल सरकारको नीति तथा कार्यक्रम र बजेट वक्तव्यमा उल्लिखित विषयहरूलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न, प्रदेश एवम् स्थानीय तहमा कार्यक्रम कार्यान्वयनमा एकरूपता र प्रभावकारिता कायम गर्न, स्थानीय तहमा हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानलाई तोकिएको लक्ष्य प्राप्त गर्ने गरी परिचालन गर्न, तोकिएको शीर्षक तथा क्रियाकलापमा खर्च गर्ने वातावरण निर्माण गरी स्रोतको अधिकतम उपयोगका लागि सहजीकरण गर्न, आर्थिक अनुशासन कायम गरी तोकिएका शीर्षकहरूमा नियमानुसार खर्च गर्न, स्वीकृत कार्यक्रमका अवधारणा, उद्देश्य, प्रक्रिया तथा रणनीतिका सम्बन्धमा प्रदेश र स्थानीय तह तथा विद्यालय तहसम्मका सबै सरोकारवालालाई परिचित गराई कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्न सघाउ पुऱ्याउन यो कार्यविधि तयार गरिएको छ । विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका लागि प्राप्त हुने वैदेशिक सहायता कार्यान्वय नतिजा र भुक्तानीमा आधारित सूचक (Disbursement Linked Indicator- DLI) मा आबद्ध गरिएकाले सोसहित र कार्यक्रमको नतिजा ढाँचा (Programme Result Framework- PRF) प्राप्तिको सुनिश्चितताका लागि यस कार्यविधिले सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा गरिएको छ ।

आर्थिक वर्ष २०७९।८० देखि कार्यान्वयनमा आएको विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनालाई नेपाल सरकारलगायत विभिन्न संयुक्त वित्तीय लगानी साझेदारहरूको सहायतामा विगतदेखि नै अभ्यास गरिएको क्षेत्रगत पद्धति (Sector wide Approach) अन्तर्गत शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयले कार्यान्वयनमा ल्याएको छ। यो योजना कार्यान्वयनका लागि प्राप्त हुने वैदेशिक सहायता नतिजामा आधारित रहेकाले तोकिएको नतिजामा आधारित सूचक (Disbursement Linked Indicator- DLI) तथा योजनाको कार्यक्रमको नतिजा ढाँचा (Programme Result Framework- PRF) मा उल्लेख भएका परिमाणात्मक लक्ष्यहरूका नतिजा प्राप्तिको सत्यापन तेस्रो स्वतन्त्र सत्यापन निकाय (Independent Verification Agency-IVA) बाट हुने तथा सोका आधारमा विकास साझेदारबाट तोकिएको रकम सोधभर्ना (Disbursement) हुने व्यवस्था रहेको छ।

विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाले विद्यालय शिक्षामा विशेषतः आर्थिक तथा सामाजिकलगायतका कारणले सुविधाविहीन, सीमान्तकृत तथा अपाङ्गता भएका बालबालिकाको समतामूलक पहुँच र सहभागिता सुनिश्चित गर्नु, प्रत्येक बालबालिकामा न्यूनतम सिकाइ उपलब्धि सुनिश्चित गर्दै समग्र विद्यालय शिक्षाको गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गर्नु, सबै नागरिकलाई आधारभूत कार्यमूलक सिपसहित साक्षर बनाउनु र निरन्तर शिक्षा तथा आजीवन सिकाइको अवसर विस्तार गर्नु, विद्यालय तथा शिक्षाका सबै निकायमा सुशासन प्रवर्धन गर्नु र तीनओटै तहका सरकारबिच समन्वय र सहकार्य सुदृढ बनाई शैक्षिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउनुलाई मुख्य उद्देश्य राखेको छ।

विद्यालय क्षेत्र शिक्षा योजनाका मुख्य उपक्षेत्रका रूपमा प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षा, आधारभूत शिक्षा, माध्यमिक शिक्षा, अनौपचारिक तथा आजीवन सिकाइ रहेका छन् भने पाठ्यक्रम तथा मूल्याङ्कन, शिक्षक व्यवस्थापन र विकास, शैक्षिक समता र समावेशीकरण, दिवाखाजासहित स्वास्थ्य तथा पोषण कार्यक्रम, शिक्षामा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि, विद्यालय शिक्षामा विपद् व्यवस्थापन र सुरक्षित विद्यालय आपत्कालीन तथा सङ्कटपूर्ण अवस्थामा शिक्षा, विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास जस्ता अन्तरसम्बन्धित विषयक्षेत्रका रूपमा रहेका छन्।

२. कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिको उद्देश्य

(क) प्रदेश, स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ एवम् विद्यालयस्तरमा सञ्चालन हुने शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय र सहकार्यलाई सुदृढ गरी शैक्षिक सेवा प्रवाह प्रभावकारी बनाउन सरोकारवालालाई सुसूचित गर्नु,

(ख) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाअन्तर्गतका स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाई बालबालिकामा न्यूनतम सिकाइ पूरा गरी समग्र विद्यालय शिक्षाको पहुँच, गुणस्तर तथा सान्दर्भिकता अभिवृद्धि गर्न सहजीकरण गर्नु,

(ग) प्रदेश तथा स्थानीय तह र इकाइबाट सञ्चालन हुने विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाअन्तर्गतका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनमा एकरूपता कायम गरी प्रभावकारी शैक्षिक व्यवस्थापन गर्न मदत पुऱ्याउनु,

(घ) वार्षिक कार्यक्रम तर्जुमा तथा कार्यान्वयनमा प्रभावकारिता अभिवृद्धि गर्न सम्बन्धित तह/ निकायको भूमिका स्पष्ट गरी अपेक्षित नतिजा हासिल गर्न जिम्मेवार र जवाफदेही बनाउनु,

(ङ) वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन र स्रोत परिचालन एवम् प्रतिवेदन पद्धतिलाई दिशानिर्देश गर्नु/ गराउनु,

(च) नतिजामा आधारित अनुगमन प्रणालीको माध्यमबाट कार्यक्रमको प्रभावकारी कार्यान्वयन गरी लक्षित नतिजा सुनिश्चित गर्नु,

(छ) तेस्रो पक्षबाट हुने कार्यक्रमको प्रभावकारिता मूल्याङ्कन, सामाजिक तथा लेखापरीक्षणलगायतका कार्यलाई सहजीकरण गर्नु।

३. कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को कार्यक्रम तथा बजेट कार्यान्वयन गर्दा देहायका प्रावधानलाई विशेष ध्यान दिनुपर्ने छ :

(क) कार्यक्रम कार्यान्वयनसम्बन्धी

१. आव २०८३/८४ को लागि स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका बजेटका उपक्रियाकलापहरूको बजेटसम्बन्धी स्थानीय तहगत विस्तृत विवरण यस केन्द्रको मिति २०८३।०२।२९ गतेको पत्रमार्फत वेबसाइटमा (https://docs.google.com/spreadsheets/d/1gny_F2ocLCeK455LuZ62lTh8Iq4hWFWs_3IyR7X0U-U/edit?usp=sharing) प्रकाशन गरिएको छ। सोहीबमोजिम कार्यक्रमको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने / गराउने।

२. कार्यक्रम तथा बजेटको प्रभावकारी एवम् नतिजामूलक रूपमा कार्यान्वयन गर्न विनियोजन ऐन, २०८२, आव २०८३/८४ को बजेट कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन, कार्यक्रम खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउनेसम्बन्धी मापदण्ड, २०७८ मा उल्लिखित विषयहरूको पालना गर्ने /गराउने ।

३. चालु आर्थिक वर्षका लागि स्वीकृत नर्म्स र त्यससम्बन्धी अन्य निर्देशनसमेतलाई ध्यान दिई यस कार्यान्वयन कार्यविधिको आधारमा तोकिएको कार्यक्रम र बजेट निर्धारित समय सीमाभित्रै सम्पन्न हुने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने/ गराउने ।

४. सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा स्थानीय तह/प्रदेशमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको कार्यान्वयनका लागि योजना निर्माण, कार्यान्वयन, अनुगमन तथा प्रगति प्रतिवेदन तयार गरी सम्प्रेषण गर्ने प्रमुख जिम्मेवारी अख्तियारी प्राप्त अधिकारी वा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत/ प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयको सचिवको हुने ।

५. स्थानीय तह तथा प्रदेश सरकारलाई अन्तर सरकार वित्तीय हस्तान्तरण गरिएको ससर्त अनुदान बजेट उपशीर्षकभित्र रहेका क्रियाकलापलाई यस कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिमा मूल क्रियाकलापका रूपमा राखी सोअन्तर्गत कार्यान्वयन हुने क्रियाकलापहरूलाई उपक्रियाकलापमा उल्लेख गरिएको छ । उक्त क्रियाकलापलाई कार्यान्वयन गर्दा अद्यावधिक शैक्षिक तथ्याङ्कलाई आधार मानी त्रैमासिक रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नुपर्ने ।

६. ससर्त अनुदानअन्तर्गतका वित्तीय हस्तान्तरण भएको रकममा कन्टिनजेन्सीबापतको रकम कट्टा नगरी तोकिएको रकम सम्बन्धित विद्यालयको खातामा उपलब्ध गराउनुपर्ने ।

७. स्थानीय तहसँग प्रभावकारी समन्वय एवम् कार्यसम्पादनमा सहजीकरण गर्नका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका शिक्षा महाशाखा / शाखा प्रमुखहरू वा प्रमुखले तोकेको पदाधिकारीसहितको संयन्त्र निर्माण गर्ने, संयन्त्रका पदाधिकारीसँग मासिक, त्रैमासिक रूपमा बैठक, छलफल, अन्तरक्रिया आयोजना गर्ने ।

८. आवासीय शैक्षिक सुविधा सञ्चालन गर्ने विद्यालयले पोषणयुक्त खानाको साप्ताहिक मेनु तयार गरी मेनुबमोजिम खाना खुवाउने प्रबन्ध मिलाउने । दिवाखाजा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विद्यालयले स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त दिवाखाजा प्रारूप, २०८१ बमोजिम गर्ने ।

९. विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनातर्फ स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापमध्ये दिवाखाजा, सेनिटरी प्याड र निःशुल्क पाठ्यपुस्तकमा बजेट अपुग भएमा सोही बजेट उपशीर्षकअन्तर्गतका क्रियाकलापमा बचत हुने रकमबाट स्थानीय तहले प्रमाणित तथ्याङ्कका आधारमा प्रक्रियागत रूपमा निर्णय गराई अनुदान दिन सकिने ।

१०. बालबालिकासम्बन्धी ऐन, २०७५ बमोजिम विद्यालयहरूले शारीरिक दण्ड, यौन दुर्व्यवहार, bulling, शोषण तथा बेवास्ता जस्ता जोखिमहरूको रोकथाम र सम्बोधनका लागि बाल संरक्षण मापदण्ड अवलम्बन गरी सुरक्षित तथा बालमैत्री सिकाइ वातावरण सुनिश्चित गर्ने ।

११. विद्यालयका विद्यार्थी तथा विद्यालय व्यवस्थापनलाई महिनावारी स्वच्छता व्यवस्थापन र यससँग सम्बन्धित हानिकारक सामाजिक व्यवहारबारे सचेतना अभिवृद्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।

१२. कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका क्रियाकलापहरूलाई कार्यसम्पादन सूचकका रूपमा तयार गर्ने र सो सूचकका आधारमा सबै तह तथा निकायमा अनुगमन गरी कार्यसम्पादन नतिजाप्रति सम्बन्धित व्यक्ति/पदाधिकारीलाई जवाफदेही बनाउने व्यवस्था गर्ने, विद्यालयबाट सञ्चालन हुने क्रियाकलाप कार्यान्वयनको मुख्य जिम्मेवारी प्रधानाध्यापकको हुने गरी स्थानीय तहले अनुगमन सूचक निर्माण गरी अनुगमन गर्ने/ गराउने ।

१३. स्थानीय तहले हाल भइरहेका विद्यालयको भौगोलिक अवस्था, जनघनत्वलगायतका आधारमा विद्यालय नक्साङ्कन गरी विद्यालयको तह थपघट, समायोजन/एकीकरण तथा बन्द गर्ने ।

१४. कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिमा उल्लिखित कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा कार्यविधिमा रहेका प्रावधानका साथै प्रचलित ऐन,कानुनको प्रतिकूल नहुने गरी प्रदेश र स्थानीय तहबाट कार्य प्रक्रिया वा कार्यान्वयन मापदण्ड विकास गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने ।

१५. कार्यविधिबमोजिम कार्यान्वयन हुने तथा प्रदेश एवम् स्थानीय तहबाट आन्तरिक स्रोतबाट तय भएका कार्यक्रमलाई कार्यान्वयन सहजीकरण गर्न एकीकृत कार्यक्रम कार्यान्वयन मापदण्ड विकास गरी कार्यान्वयन गर्न सकिने ।

१६. शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि एवम् विभिन्न नीति, नियम, कार्यविधि, समसामयिक विषयवस्तुका सम्बन्धमा जिल्लाभित्रका स्थानीय तहका सम्बन्धित विषय क्षेत्रका पदाधिकारी तथा स्थानीय तहले स्थानीय तहभित्रका विद्यालय एवम् अन्य सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने ।

१७. प्रदेश र स्थानीय तहमा बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन, क्षमता विकास र विस्तार गर्ने तथा सोसँग सम्बन्धित कार्यमा विकास साझेदार सङ्घसंस्थाहरूसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने ।

१८. कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदन, अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोगको प्रतिवेदन, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्र, राष्ट्रिय योजना आयोग, अर्थमन्त्रालय तथा महालेखा नियन्त्रकको कार्यालय र शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयबाट दिइएका सुझावलाई पालना गर्ने ।

१९. यो कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि अर्थ मन्त्रालयबाट जारी कार्यसञ्चालन निर्देशिका २०७७ (संशोधनसहित), सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी र प्रभावकारी बनाउनेसम्बन्धी मापदण्ड २०७८ र प्रचलित अन्य कानुनसँग बाझिएमा यो कार्यविधिमा उल्लिखित विषयहरू बाझिएको हदसम्म अमान्य हुने ।

२०. यस कार्यविधिमा उल्लेख गरिएका प्रावधानका सम्बन्धमा कुनै द्विविधा भएमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रले थप प्रस्ट पार्न सक्ने छ । साथै यस कार्यविधिमा कुनै संशोधन एवम् परिमार्जन गर्नुपरेमा शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयले संशोधन गर्न सक्ने छ ।

२१. आर्थिक वर्ष २०८३।८४ को बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धमा अर्थ मन्त्रालयबाट जारी मार्गदर्शन **(अनुसूची ११)** बमोजिम गर्नुहुन ।

(ख) वित्तीय व्यवस्थापनसम्बन्धी

१. स्थानीय तहले ससर्त अनुदानबाट विद्यालयमा हुने क्रियाकलापगत बजेट विद्यालयबाट आवश्यक विवरण लिई (IEMIS मा रहेको माग फारम भर्न लगाई सोही माग फारमका आधारमा तथ्याङ्क सत्यापन गरी) विद्यालयको बैङ्क खातामा निकासा दिने । सोको खर्चको फाँटवारी/बिल भरपाई विद्यालयमा प्रमाणित गरी अभिलेख राख्ने व्यवस्था मिलाउने ।

२. स्थानीय तथा प्रदेश सरकारले ससर्त अनुदानमा हस्तान्तरित कार्यक्रम र बजेटलाई आफ्नो नीति.कार्यक्रम एवम् बजेटमा समावेश गर्ने । उक्त कार्यक्रमहरू भुक्तानीमा दोहोरोपन नहुने गरी आवश्यकताअनुसार आफ्नो स्रोतबाट बजेट थप गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सकिने ।

३. प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानको कार्यक्रम र बजेटको अख्तियारी प्राप्त भएको मितिले १५ दिनभित्र आफ्नो मातहतका निकायको कार्य जिम्मेवारीअनुसार कार्यान्वयन गर्न अख्तियारी उपलब्ध गराउने ।

४. स्थानीय तहबाट विद्यालयमा रकम निकासा दिँदा अनुदान शीर्षक, गर्नुपर्ने काम र बजेट उल्लेख भएको अनुदान निकासा पत्र विद्यालयलाई उपलब्ध गराई सोको समष्टिगत विवरण स्थानीय तहको वेबसाइटमा राख्ने व्यवस्थासमेत मिलाउने ।

५. एक आर्थिक वर्षमा विनियोजन भएको बजेट अर्को आर्थिक वर्षमा खर्च गर्न नमिल्ने भएको हुँदा स्थानीय तहले समयमै विद्यालयमा निकासा दिई सोही आर्थिक वर्षमा कार्यसम्पादन गर्न लगाउने ।

६. स्थानीय तहले शीर्षकगत रूपमा विद्यालयमा दिएको निकासा र कार्यक्रम विवरण स्थानीय तहको वेबसाइटमा प्रकाशन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

७. आव २०८३/८४ मा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयनको क्रममा भुक्तानीमा दोहोरोपन नहुने गरी स्थानीय तथा प्रदेश तहले आफ्नो बजेटबाट पनि लागत साझेदारीमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न सक्ने गरी व्यवस्था मिलाउने ।

८. वैदेशिक स्रोत समावेश भएको बजेट उपशीर्षकका क्रियाकलापहरूमा विनियोजित बजेट खर्च गर्दा मूल क्रियाकलापमा विनियोजित कुल रकमलाई दातृ निकायगत स्रोत अनुपात यकिन गरेर मात्र सोही अनुपातमा वैदेशिक स्रोतको रकमसमेत खर्च गर्ने ।

९. विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाका संयुक्त वित्तीय साझेदार (Joint Financing Partners- JFP) सँग नेपाल सरकारले गरेको सम्झौतामा आयोजना कार्यान्वयन गर्ने (Implementing Agency) निकायले प्रत्येक त्रैमासिक सकिएको ४५ दिनभित्र वित्तीय अनुगमन प्रतिवेदन (Financial Monitoring Report - FMR) पेस गर्नुपर्ने व्यवस्था रहेको छ । सो व्यवस्था कार्यान्वयन गर्न

प्रत्येक स्थानीय तहले त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय (कोलेनिका) मा मलेप फारम न. २७५ को अनुसूची ७ र ८ (ख) बमोजिम प्रतिवेदन गर्ने र सोको एक/ एक प्रति शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखा तथा सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमा पठाउनुपर्ने छ । प्रतिवेदन पेस नभएसम्म कोलेनिकाले त्रैमासिक निकासा रोक्का राख्न सकिने ।

१०. शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले जिल्लास्थित स्थानीय तहहरू तथा कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयसँग समन्वय गरी सबै स्थानीय तहको एकीकृत त्रैमासिक प्रगति प्रतिवेदन त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको २५ दिनभित्र केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने ।

११. सबै प्रदेश सरकार/स्थानीय तहले वित्तीय हस्तान्तरण भएको ससर्त अनुदानका कार्यक्रमको महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनुपर्ने छ । साथै लेखा परीक्षणबाट औँल्याइएका बेरुजुको समयमै फछ्र्यौट तथा सम्परीक्षण गराउने दायित्व सम्बन्धित प्रदेश सरकार/स्थानीय तहको हुने छ । बेरुजु सम्परीक्षण तथा फछ्र्यौटको विवरण त्रैमासिक रूपमा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्र (आर्थिक प्रशासन शाखा) मा पठाउने ।

१२. सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्दा नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्य सञ्चालन निर्देशिकामा उल्लिखित खर्च गर्ने मापदण्ड (Norms) का आधारमा मात्र गर्ने ।

१३. विद्यालयमा हुने खरिद कार्य प्रचलित आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ तथा नियमावली र सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६३ तथा सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४, बमोजिम गर्ने । सो कार्यको अनुगमन स्थानीय तहले गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।

१४. ससर्त अनुदानबाट सञ्चालन हुने विद्यालयका शैक्षिक कार्यक्रमहरू स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन, २०७४ ले गरेका व्यवस्थासमेतका आधारमा हुने भएकाले लेखा परीक्षणबाट कायम भएको बेरुजु फछ्र्यौट गर्ने जिम्मा सम्बन्धित स्थानीय तहको हुने छ । बेरुजु फछर्यौटका लागि आवश्यक प्रमाण कागजात र विवरणहरू पेस गर्ने दायित्व सम्बन्धित विद्यालयको हुने छ । साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयको नाममा कायम भएका बेरुजु फर्स्यौट तथा सम्परीक्षण गराउने कार्यका लागि आवश्यक कागजातसहित विद्यालयले पेस गर्नुपर्ने छ । यस कार्यका लागि विद्यालयबाट प्राविधिक सहयोगका लागि स्थानीय तहमा अनुरोध भई आएमा स्थानीय तहले आवश्यक सहयोग र सहजीकरण गर्नुपर्ने ।

१५. स्वीकृत कार्यक्रमको कार्यान्वयन योजना, खरिद योजना र अनुगमन योजनाबमोजिमको कार्यक्रम कार्यान्वयन अवस्थाको त्रैमासिक रूपमा स्थानीय/ प्रदेश तहमा प्रगति समीक्षा गरी तोकिएको ढाँचामा त्रैमासिक अवधि समाप्त भएको १५ दिनभित्र स्थानीय तहले शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत र प्रदेशले सोझै शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा प्रतिवेदन पठाउने ।

१६. स्थानीय तहले महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट सार्वजनिक प्रतिवेदनमा औँल्याइएका बेरुजु फछर्यौट गर्ने कार्यलाई उच्च प्राथमिकता दिने । महालेखा परीक्षकको प्रतिवेदनमा औँल्याएका विनियोजित कार्यक्रम शीर्षकभन्दा फरक कार्यक्रममा दिएको अनुदान, बढी अनुदान, दोहोरो अनुदानका सन्दर्भमा विद्यालयबाट सो रकम फिर्ता गराउने काम चालु आर्थिक वर्षको पहिलो त्रैमासिकभित्रै गरिसक्नुपर्ने छ । बढी वा दोहोरो अनुदान गएका विद्यालयले रकम फिर्ता नगरेमा ती विद्यालयको अनुदान रोक्का गर्ने । विद्यालयबाट फिर्ता गराएको अनुदान रकमको बैङ्क भौचरसहितको विवरण महालेखा परीक्षकको कार्यालयमा पेस गरी बेरुजु फछर्यौटको व्यवस्था मिलाउने र सोको प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने ।

१७. विगतका आर्थिक वर्षमा विद्यालयमा विभिन्न कामका लागि विनियोजित रकम खर्च नभएको एवम् स्थानीय तहबाट ससर्त अनुदानका रूपमा विद्यालयमा निकासा भएको अनुदान बैङ्क खातामा मौज्दात भई बेरुजु कायम रहेको भए विद्यालयलाई उक्त रकम बेरुजु खातामा बैङ्क दाखिला गर्न लगाउने ।

१८. विद्यालयको आर्थिक कारोबारको लेखाङ्कन गर्दा सक्कल बिल भरपाईलगायत आवश्यक कागजात संलग्न राखी अभिलेखन गर्ने व्यवस्था मिलाउने । विद्यालयको भौतिक निर्माणसम्बन्धी कार्यहरू सम्पन्न भएपश्चात् कार्य सम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी लेखा परीक्षणको व्यवस्था मिलाउनुपर्ने । महालेखा परीक्षकको कार्यालयबाट डोर खटिई आएका बखत स्थानीय तहले आवश्यक प्रमाण जुटाई सम्परीक्षण गराउने ।

१९. स्थानीय तहले विद्यालयमा जाने सबै प्रकारका अनुदानलाई प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्न अनुदान निकासा गर्दा यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका मापदण्ड तथा प्रक्रिया अनिवार्य रूपमा परिपालना गर्ने।

२०. प्रदेश तथा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानको वित्तीय हस्तान्तरण तथा सोसम्बन्धी अन्य व्यवस्था अर्थ मन्त्रालयको मार्गदर्शनबमोजिम हुने छ। शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले केन्द्रबाट प्राप्त मार्गदर्शनअनुसार खर्च गर्ने व्यवस्था मिलाउने गरी सहजीकरण गर्नुपर्ने।

२१. विद्यालयले यस कार्यविधिमा उल्लेख भएका कार्यक्रम सञ्चालन गर्न गत निकासाको प्रगतिसहित आवश्यक पर्ने बजेट IEMIS मा रहेको माग फारम भरी सोको प्रिन्ट गरी स्थानीय तहमा माग गर्ने। स्थानीय तहले प्राप्त माग फारामलाई अद्यावधिक तथ्याङ्कसँग रुजु गरी यथाशीघ्र छिटो निकासा दिने व्यवस्था मिलाउने।

(ग) विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकास सम्बन्धी

१. स्थानीय तहबाट विद्यालयले सार्वजनिक खरिद ऐन नियमालीबमोजिम गर्नुपर्ने भौतिक निर्माण तथा खरिदसँग सम्बन्धित कार्यहरू गर्नुपर्दा खरिदसम्बन्धी ऐन नियमले तोकेका प्रक्रिया पूरा गर्न सक्ने या नसक्ने र सो जनशक्ति रहे नरहेको समेत निर्क्योल गरेर मात्र रकम निकासा गर्ने। सोबमोजिम गर्न नसक्ने अवस्थामा स्थानीय तहमार्फत खरिद ऐन र नियमावली तथा स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन,२०७४ बमोजिम सम्झौतामार्फत मात्र सार्वजनिक निकायले मालसामान, निर्माण वा सेवा खरिद गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

२. भौतिक सुविधा विस्तारका लागि तोकिएको ससर्त अनुदान रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तह/ प्रदेश एवम् विद्यालयले स्वीकृत लागत अनुमानका आधारमा आफ्नो स्रोतबाट थप गर्न सक्ने छ। निर्माण कार्यको प्राविधिक सुपरिवेक्षण एवम् प्रशासनिक अनुगमन तथा प्रमाणीकरण गर्नु सम्बन्धित स्थानीय तह/ प्रदेशको दायित्व हुने।

३. विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना र राष्ट्रिय शैक्षिक सुधार कार्यक्रमअन्तर्गत विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणका लागि आयोजना कार्यान्वयन गर्दा प्रदेश तथा स्थानीय तहले मन्त्रालयबाट स्वीकृत विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण गुरुयोजनाको आधारमा गर्ने।

४. विद्यालयमा भौतिक निर्माणसहितको पूर्वाधार विकास गर्दा केन्द्रबाट स्वीकृत प्राप्त गुरुयोजना, विद्यालय भौतिक निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड, २०८० र राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० बमोजिम गर्ने।

५. स्थानीय तहले विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधारहरूको विस्तृत रूपमा अडिट गरी कार्यविधिमा तोकिएको ढाँचाबमोजिम प्रतिवेदन केन्द्रमा पठाउने।

(घ) विद्यालय सुरक्षा तथा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी

१. विपद्‌बाट शिक्षा क्षेत्रमा पर्ने प्रभावलाई व्यवस्थापन गरी आपत्‌कालीन अवस्थामा बालबालिकाको पठनपाठनलाई नियमित बनाई विपद्‌को प्रभाव शिक्षण सिकाइमा कमभन्दा कम गर्न र सिकाइमा निरन्तरताका लागि स्वीकृत भएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि नेपाल शिक्षा समूह (गठन तथा सञ्चालन) निर्देशिका, २०८० बमोजिम सङ्घीय शिक्षा समूह, प्रदेश शिक्षा समूह र स्थानीय शिक्षा समूहको गठन गर्ने।

२. विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्न तथा शिक्षा क्षेत्रको निरन्तर सुधार गरी शैक्षिक उपलब्धि हासिल गर्न तथा विपद्‌का समयमा समेत शैक्षिक गतिविधि सञ्चालनका लागि सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहले आवश्यकताअनुसार सरकारी तथा गैरसरकारी निकायसँग समन्वय गरी सामूहिक प्रयास गर्ने।

३. प्राकृतिक तथा मानवीय विपद्‌का कारण शिक्षा क्षेत्रमा पर्ने प्रभावलाई व्यवस्थापन गरी सिकाइ निरन्तरताका लागि विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना, मनसुन प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने। आफ्नो क्षेत्रभित्र क्रियाशील सङ्घसंस्थासँगको सहकार्यमा विपद् व्यवस्थापनसम्बन्धी क्षमता विकासका कार्य सञ्चालन गर्ने। विपद् व्यवस्थापन कार्यमा विद्यालय एवम् आफ्नो तहले गरेका कार्यहरूको IEMIS को EiE Tab मा प्रविष्टि गर्ने, यसरी गठन भएको शिक्षा समूहले स्थानीय/जिल्ला/प्रदेश/सङ्घीय तहको शिक्षा समूहसँग समन्वय गरी कार्य सम्पादन गर्ने।

४. सुरक्षित विद्यालय योजनाअन्तर्गत विद्यालयहरूले WASH, लैङ्गिक उत्तरदायी तथा महिनावारी स्वच्छतामैत्री सिकाइ वातावरण सुनिश्चित गर्नुपर्ने छ । यसका लागि विद्यालय सुरक्षा योजनामा WASH सम्बन्धी जोखिम मूल्याङ्कन तथा जलवायु उत्थानशीलता उपायहरू समावेश गरी खानेपानीको उपलब्धता र स्रोतको जोखिम, सरसफाइ, हात धुने तथा महिनावारी स्वच्छता सुविधाहरू, ढल तथा फोहोरपानी व्यवस्थापन, आपत्कालीन अवस्थाका सरसफाइ जोखिमहरूको मूल्याङ्कन गर्नुपर्ने छ । साथै आवश्यकताअनुसार आकस्मिक महिनावारी स्वच्छता सामग्रीको उपलब्धता सुनिश्चित गरी किशोरी, किशोर, शिक्षक तथा विद्यालय समुदायलाई उमेरअनुकूल महिनावारी स्वास्थ्य तथा स्वच्छतासम्बन्धी जानकारी, शिक्षा र सचेतना प्रदान गर्नुपर्ने छ ।

(ङ) एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीसम्बन्धी

१. स्थानीय तहका लागि निर्धारण हुने अनुदान विद्यालयबाट भरिने एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा आधारित हुने र विद्यालयले तथ्याङ्क नभरेका/अद्यावधिक नगरेका कारणबाट स्थानीय तहले पाउने अनुदानमा फरक पर्न जाने भएकाले आफ्नो मातहतका सबै सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयलाई IEMIS अनिवार्य रूपले भर्न/अद्यावधिक गर्न लगाउने । साथै स्थानीय तहले विद्यालयहरूको तथ्याङ्क सत्यापन गरी दोहोरो भर्ना भएका विद्यार्थीलाई अनुदान नदिने ।

२. शिक्षक, कर्मचारी तलब भत्ता र अन्य अनुदान विद्यालयमा निकासा दिंदा अनिवार्य रूपमा एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा भएको माग फारामका आधारमा मात्र निकासा दिने व्यवस्था मिलाउने ।

३. तथ्याङ्कको प्रविष्टि र प्रयोग सम्बन्धमा एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली सञ्चालन तथा व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७९ बमोजिम तोकिएका कार्यहरूको प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्ने/गराउने ।

४. शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले स्थानीय तहमा सञ्चालन हुने वार्षिक शैक्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक शैक्षिक तथ्याङ्क र अभिलेखको उपलब्धता, क्षमता विकासमा सहजीकरणलगायतका प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।

५. प्रत्येक विद्यालयले IEMIS बाट विद्यार्थी परिचय पत्र विकास गरी वितरण गर्ने । विद्यार्थीले प्राप्त गर्ने सबै किसिमका सुविधाका लागि परिचय पत्र अनिवार्य गर्ने, IEMIS बाट प्राप्त School Report Card प्रिन्ट गरी सार्वजनिक गर्नुका साथै सामाजिक परीक्षणमा उपयोग गर्ने ।

६. गुणस्तरीय शिक्षा, प्राविधिक शिक्षा, पूर्वाधार, प्रविधिको समुचित प्रयोग गरी शिक्षा क्षेत्रको गुणात्मक विकास गर्न भूगोल एवम् विद्यार्थी सङ्ख्यासमेतका आधारमा प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षादेखि माध्यमिक शिक्षासम्मको नक्साङ्कन तयार पारी कार्यान्वयन गर्ने । अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐन २०७५ तथा नियमावली २०७७ बमोजिम सबै बालबालिकाको शिक्षामा पहुँच हुने गरी विद्यालयको अनुमति दिंदा विद्यालय नक्साङ्कन तथा थप हुने आर्थिक दायित्वसमेतलाई आधार बनाउने ।

७. प्रत्येक वर्ष IEMIS को शैक्षिक तथ्याङ्कका आधारमा विषयगत र विद्यार्थी अनुपातका आधारमा शिक्षक दरबन्दी पुनरवलोकन गर्ने ।

८. शिक्षक दरबन्दी वा राहत अनुदान कोटा उपलब्ध नभएका माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) र आधारभूत तह (कक्षा ६-८) तर्फ अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षणका लागि शिक्षण सहयोग अनुदानवापतको रकम प्राप्त गर्नका लागि विद्यालयहरूले सम्बन्धित विवरण IEMIS मा अनिवार्य रूपमा अद्यावधिक गर्ने ।

(च) निरीक्षण अनुगमन प्रतिवेदनसम्बन्धी

१. आव २०८३/८४ बाट स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजनाको कार्यान्वयनको लागि बजेट व्यवस्थापन गरिएको हुँदा अनिवार्य रूपमा स्थानीय तहले स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिक गरी स्वीकृत प्रति वेबसाइटमा प्रकाशित गर्ने ।

२. स्वीकृत शिक्षा योजनाको आधारमा स्थानीय तहले वार्षिक रणनीतिक कार्यान्वयन योजना र वार्षिक वजेट तथा कार्यक्रम (ASIP/AWPB) IEMIS बाट तयार गरी सोको आधारमा प्रगति प्रतिवेदन अद्यावधिक गर्ने ।

३. स्थानीय तहले विद्यालयमा सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तह तथा विभिन्न सङ्घ संस्था र निकायबाट विभिन्न शीर्षकहरूमा गरिएको निकासा कार्यान्वयनको अवस्था अनुगमन गर्न सम्बन्धित विषयगत/ प्राविधिक/ सरोकारवालाको सहभागितामा अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने।

४. हरेक शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले सङ्घीय सरकारबाट स्थानीय तहमार्फत् ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भई सञ्चालन भएका दिवाखाजा कार्यक्रम, पाठ्यपुस्तकको वितरण, छात्रवृत्ति वितरण, शिक्षण सिकाइ अनुदान, भौतिक पूर्वाधार निर्माणलगायतका समग्र कार्यक्रमको जिल्लाभित्रको कार्यान्वयनको अवस्थाको अनुगमन गरी यससम्बन्धी प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रमा नियमित रूपमा पठाउनुपर्ने छ। अनुगमनका क्रममा इकाइले माग गरेका विवरणहरू स्थानीय तहको शिक्षा हेर्ने शाखा र विद्यालयले उपलब्ध गराउने।

५. प्रदेश तथा स्थानीय तहमा कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको अनुगमनको दायित्व सम्बन्धित तहको हुने छ। सङ्घीय निकाय र शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ एवम् प्रदेश सरकारबाट अनुगमन गर्दा स्थानीय तहबाट आवश्यक सहयोग, समन्वय र सहजीकरण गर्नुपर्ने।

६. प्रदेश तथा स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलाप तथा उपक्रियाकलापसहितको त्रैमासिक तथा वार्षिक भौतिक तथा वित्तीय प्रगति विवरण IEMIS मा भएको बटनमा आधारित भई प्रविष्टि गर्ने।

७. स्थानीय तह, प्रदेश सरकार तथा इकाइबाट पेस गर्नुपर्ने देहायका प्रतिवेदनहरू शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पेस गर्नुपर्ने छ।

क्र. स.	प्रतिवेदन शीर्षक	जिम्मेवार तह/ निकाय
(क)	ससर्त अनुदानका अतिरिक्त प्रदेश तथा स्थानीय तहबाट चालु आवका लागि तय भएका कार्यक्रम	प्रदेश, स्थानीय तह
(ख)	प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन भएका तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षक/कर्मचारीको तह, विद्यालय/कार्यालय र विषय खुल्ने नामनामेसी विवरण	प्रदेश तह
(ग)	अनिवार्य तथा नि:शुल्क शिक्षासम्बन्धी ऐन, २०७५ को दफा ३६ र ३७ अनुसारको प्रतिवेदन तथा विवरण	स्थानीय तह
(घ)	शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा समायोजन भएका विद्यालयको प्रगति विवरण	प्रदेश, इकाइ, स्थानीय तह
(ङ)	विद्यालय लेखा प्रणाली (School Accounting System-SAS) कार्यान्वयन गर्ने विद्यालयको नाम नामेसी विवरण	इकाइ
(च)	शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका आधारभूत विद्यालयलाई प्रदान गरिएको एकमुष्ट अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नाम तथा ठेगाना	स्थानीय तह
(छ)	ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापअन्तर्गतका उपक्रियाकलापगत रूपमा विद्यालयमा भएको निकासा खुल्ने बुलेटिन, निकासा सिट वा निकासा पत्र	स्थानीय तह
(ज)	माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) र आधारभूत तह (कक्षा ६-८) तर्फ अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषय शिक्षणका लागि शिक्षण सहयोग अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयको नामावली	स्थानीय तह
(झ)	नमुना विद्यालय विकासका लागि छनोट भएका विद्यालयको भौतिक निर्माण एवम् शैक्षिक कार्यक्रमको प्रगति	स्थानीय तह, इकाइ
(ञ)	Digital Smart Board प्राप्त विद्यालयको नामावली	स्थानीय तह
(ट)	ससर्त अनुदानका रूपमा चालु आवमा छनोट भएका विद्यालयको भौतिक निर्माणको प्रगति	स्थानीय तह, इकाइ
(ठ)	विद्यालयहरूको विस्तृत भौतिक पूर्वाधारको प्रतिवेदन	केन्द्र
(ड)	स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा, युवा तथा खेलकुद शाखा/महाशाखा प्रमुखको अद्यावधिक नामनामेसी, सम्पर्क नम्बर र इमेल ठेगानासहितको विवरण	इकाइ

खण्ड २

स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सबै बजेट उपशीर्षकको कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया एवम् मापदण्ड

२.१ स्थानीय तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका बजेट उपशीर्षकगत रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रक्रिया

यस खण्डमा सबैका लागि शिक्षा - आधारभूत तह (ब.उ.शी.न.३५०००0१४), माध्यमिक तह (ब.उ.शी.न. ३५०००0१५), विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना - (प्रदेश तथा स्थानीय तहका लागि) (ब.उ.शी.न.. ३५००१८०१), प्राविधिक शिक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् (विशेष कार्यक्रमसमेत) (ब.उ.शी.न.. ३५०४१०११) द्वन्द्वपीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत सञ्चालन हुने) (ब.उ.शी.न.३५०००१०५) बाट स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका शैक्षिक कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया विस्तृत रूपमा उल्लेख गरिएको छ :

शिक्षकको तलब भत्ता: सबैका लागि शिक्षा - आधारभूत तह र माध्यमिक तह

(क) क्रियाकलाप न. १.१.३.३ आधारभूत तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/कर्मचारीसमेत)

(ख) क्रियाकलाप न. १.१.३.४ माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दीका शिक्षक, राहत अनुदान शिक्षकका लागि तलब भत्ता अनुदान (विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गतका शिक्षक/ कर्मचारी, प्राविधिक धारका प्रशिक्षक र सहायक प्रशिक्षकसमेत)

स्थानीय तहले कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता निर्धारण गर्दा केन्द्रको च.न. १८९ मिति २०७६।११।१२ को पत्र र केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा प्रकाशित विवरणअनुसार यकिन भएको दरबन्दीलाई "शिक्षक दरबन्दी (मिलान तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि २०७६"अनुसार मिलान/व्यवस्थापन अद्यावधिक गर्ने । यसरी कायम भएका विद्यालयगत/विषयगत दरबन्दी, शिक्षक अनुदान कोटा (राहतसमेत), प्राविधिक धारतर्फका अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षक, विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको विवरण प्रमाणित गरी राख्ने व्यवस्था मिलाउने । सोका आधारमा विद्यालयबाट IEMIS मा रहेको तलब भत्ताको माग फारम अनिवार्य रूपमा भर्न लगाई सोको रुजु गरी स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानका शिक्षकका लागि तलबभत्ता अनुदान मासिक रूपमा उपलब्ध गराउने गरी विद्यालयमा अनुदान उपलब्ध गराउने । यसका लागि स्थानीय तहमा कार्यरत सबै प्रकारका शिक्षकको तलबी प्रतिवेदन कार्यपालिकाबाट निर्णय गराउने । स्थायी शिक्षकको हकमा राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक) बाट तोकिएको ढाँचामा तयार पारिएको तलब भत्ता ग्रेडसहितका तलबी प्रतिवेदन राष्ट्रिय किताबखाना (शिक्षक) बाट पारित गराई विद्यालयको माग फारामसँग भिडान गराई अनुदान निकासा दिने व्यवस्था मिलाउने । शिक्षकको तलब भत्ता हिसाब गर्दा अर्थमन्त्रालयबाट प्रकाशित तलबमानका आधारमा गर्ने । यस क्रियाकलापमा देहायका शिक्षकको तलबभत्ता समावेश गरिएको छ :

(क) आधारभूत तह (प्राथमिक तह र निम्नमाध्यमिक तह) मा कार्यरत शिक्षकको तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक र प्राविधिक धारअन्तर्गत (कक्षा ९-१०) मा कार्यरत सहायक प्रशिक्षक),

(ख) माध्यमिक तहमा कार्यरत शिक्षक (माध्यमिक शिक्षक) को तलब भत्ता (स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी तथा अस्थायी/करार र राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक),

(ग) माध्यमिक तह (कक्षा ११ र १२) मा अध्यापनरत (साविकको उच्च माध्यमिक शिक्षक) दरबन्दी र राहत अनुदानमा कार्यरत शिक्षक,

(घ) प्राविधिक धारअन्तर्गत (कक्षा ९-१०) एवम् (कक्षा ११-१२) का प्रशिक्षक/ र अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा प्रशिक्षक,

(ङ) लेखाजोखा संयोजकका रूपमा कार्यरत शिक्षक,

(च) विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारीको तलबभत्ता : विशेष शिक्षातर्फ विगतमा संस्था वा विद्यालयबाट स्थायी नियुक्ति पाएका शिक्षक र कर्मचारीका लागि अनुदानमा कार्यरत शिक्षकले तपसिलअनुसारका तलब भत्तालगायतका सुविधा प्राप्त गर्ने गरी प्रति व्यक्ति तहगत तथा श्रेणीगत शिक्षकको तलब भत्ता हिसाब गरी विद्यालय खातामा उपलब्ध गराउने ।

नेपाल सरकार मन्त्रिपरिषद्को मिति २०७६।०५।०४ को निर्णयका आधारमा शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयबाट पुनर्वितरित शिक्षक दरबन्दी विवरणअनुसार खुद पुलमा रहेका दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका शिक्षकको तलब भत्ता स्थानीय तहमा विनियोजन नगरिएकाले शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका स्थानीय तहले आव २०८३।८४ को प्रथम त्रैमासिकभित्र मिलान कार्य सम्पन्न गरी सोको प्रतिवेदन केन्द्रमा पठाएपछि मात्र सो रकम निकासा गर्नुपर्ने छ ।

चालु आवमा शिक्षक दरबन्दी मिलानपश्चात् कायम भएको स्थानीय तहगत स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानका शिक्षकका लागि नियमानुसार भुक्तानी दिनुपर्ने तलब भत्ता हिसाब गरी वित्तीय हस्तान्तरण भएको छ। यस अनुदानमा नपुग भएमा आधार र औचित्यसमेत उल्लेख गरी अनुसूची-१ अनुसारको फाराम भरी प्रमाणित गराई २०८३ पुस मसान्तसम्म शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमा पठाउने र शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले जिल्लाका लागि स्वीकृत दरबन्दी तथा राहत अनुदान कोटासँग भिडान गरी यकिन गर्ने। यकिन भएको विवरणअनुसार तलब भत्ता अपुग हुने देखिएमा सिफारिस साथ २०८३ माघ महिनाको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखा planning.cehrd@gmail.com मा आइपुग्ने गरी पठाउने । स्थानीय तहले नपुग हुने तलबभत्ता माग गर्दा दरबन्दी मिलान गरी स्थानीय तहका लागि कायम भएको दरबन्दी सङ्ख्या तथा तथा इकाइबाट दरबन्दी मिलानका क्रममा थप भएको शिक्षक दरबन्दी सङ्ख्या भए सोसमेत एकीकृत गरी सोको प्रमाणित प्रतिसमेत राखी अनिवार्य रूपमा पठाउनु पर्ने छ।

२.२ शिक्षकको तलब भत्ता तथा सेवा सुविधा विवरण

शिक्षक/ सुविधा	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी/करार शिक्षक	स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा (कक्षा ९-१०) मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा (कक्षा ११-१२) मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब (माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणी सरहको)	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत स्केल अनुसार प्रशिक्षकले माध्यमिक तह तृतीय श्रेणीको सुरु तलब सरह र सहायक प्रशिक्षकले निम्न माध्यमिक तह तृतीयको सुरु तलब स्केलअनुसार १२ महिनाको सुरू स्केलअनुसारको तलब	माध्यमिक तह द्वितीय श्रेणीको सुरु तलब स्केल सरह १२ महिना	अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत सम्बन्धित तहको तलब स्केलअनुसारको १२ महिनाको तलब
ग्रेड	नियमानुसारको ग्रेड (यस प्रकृतिका सुविधा प्राप्त गर्ने शिक्षक कर्मचारीको तलवी प्रतिवेदन पारित गर्ने व्यवस्था मिलाउने	-	-	-	-	-	संस्थाबाट स्थायी नियुक्ति पाएकालाई नियमानुसारको ग्रेड रकम
सञ्चय कोष थप	मासिक १० प्रतिशत सञ्चय कोष थप	-	-	-	-	-	मासिक १० प्रतिशत सञ्चय कोष थप
बिमा कोष थप	बिमा कोष थप	-	-	-	-	-	-
चाडपर्व खर्च	खाइपाई आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम	खाइपाइ आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम	खाइपाइ आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम	खाइपाइ आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम	खाइपाइ आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम	खाइपाइ आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम	खाइपाइ आएको एक महिनाको तलब बराबरको रकम
महँगी भत्ता	तोकिएअनुसार	तोकिएअनुसार	तोकिएअनुसार	तोकिएअनुसार	तोकिएअनुसार	तोकिएअनुसार	तोकिएअनुसार
पोसाक सुविधा	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च	पोसाक खर्च
स्थानीय भत्ता	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	-	-	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	स्थानीय भत्ता पाउने जिल्लामा भए वर्षभरिको जम्मा १०.५ महिनाको	-

शिक्षक/ सुविधा	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत स्थायी शिक्षक	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत अस्थायी/करार शिक्षक	स्वीकृत राहत अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	साविकको उच्च माध्यमिक तह (कक्षा ११-१२) अनुदान कोटामा कार्यरत शिक्षक	प्राविधिक धारमा (कक्षा ९-१०) मा कार्यरत प्रशिक्षक, सहायक प्रशिक्षक	प्राविधिक धारमा (कक्षा ११-१२) मा कार्यरत प्रशिक्षक	विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले सालबसाली पाउँदै गरेको अनुदानमा कार्यरत शिक्षक तथा कर्मचारी
प्राविधिक भत्ता	-	-	-	-	प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र	प्रति महिना ३ हजारका दरले १० महिनाको मात्र)	-
प्र.अ. भत्ता	तोकिएबमोजिम हुने गरी						

द्रष्टव्य

(क) उल्लिखित क्रियाकलाप न. १.१.३.३ र क्रियाकलाप न. १.१.३.४ को शीर्षकको अनुदान रकम तलब भत्ताबाहेक अन्य शीर्षक (जस्तैः शिक्षक सञ्चित बिदा, औषधी उपचार खर्चको भुक्तानी र अन्य प्रयोजन) मा अनुदान तथा खर्च लेख्न पाइने छैन,

(ख) बउशी न. ३५०००१४ र ३५०००१५ बाट पोसाक खर्च उपलब्ध गराउँदा तोकिएको उच्च हिमाली जिल्लामा (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्बु, रसुवा, मनाङ, मुस्ताङ, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) कार्यरतका लागि वार्षिक रु. १५ हजार तथा अन्य जिल्ला र स्थानका लागि वार्षिक रु. १० हजार पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने,

(ग) शिक्षक कर्मचारीको पोसाक भत्ता चैत महिनाको तलबसँगै उपलब्ध गराउनुपर्ने छ। यस आ.व. को २०८३ चैतमा दिइने पोसाक सुविधा आगामी शैक्षिक सत्र २०८४ मा विद्यालयमा अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि भएकाले दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने,

(घ) प्राविधिक धारतर्फका सहायक प्रशिक्षकहरूको तलव भत्ता बउशीन. ३५०००१४ क्रियाकलाप न. १.१.३.३ बाट उपलब्ध गराउने,

(ङ) विद्यालयले/ स्थानीय तहले शिक्षक र कर्मचारीको तलब भत्ता बैङ्कमार्फत भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउनुपर्ने छ। विद्यालयमार्फत भुक्तानी हुने अवस्थामा विद्यालयले त्रैमासिकको पहिलो महिनामा ३ महिनाका लागि नियमानुसार आवश्यक तलब भत्ता स्थानीय तहमा माग गर्ने र सोका आधारमा स्थानीय तहले विद्यालयलाई निकासा दिई विद्यालयले शिक्षकलाई नियमानुसार मासिक रूपमा तलब भत्ता भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउने र स्थानीय तहमार्फत भुक्तानी हुने अवस्थामा स्थानीय तहले विद्यालयबाट माग भएको आधारमा नियमानुसार सम्बन्धित शिक्षकको बैङ्क खातामा मासिक रूपमा भुक्तानी हुने व्यवस्था मिलाउने,

(च) स्थानीय तहका लागि आधारभूत तथा माध्यमिक तहका स्वीकृत दरबन्दी तथा अनुदानमा कार्यरत शिक्षकको तलवभत्ता निकासा गर्दा सबैका लागि शिक्षाः आधारभूत तह र माध्यमिक तह उपशीर्षक मध्ये कुनै एक बजेट उपशीर्षकमा बचत र अर्को उपशीर्षकमा अपुग भए बचत हुने उपशीर्षकबाट प्रक्रियागत रूपमा निर्णय गराई शिक्षकको तलब भत्ता निकासा दिने सकिने छ,

(छ) बउशीन. ३५०००१४ र ३५०००१५ बाट प्रारम्भिक बालविकास र विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिक भुक्तानी नगर्ने,

(ज) यस अगाडि कक्षा ११ र १२ मा निकासा भएको दरबन्दीमा कार्यरत शिक्षकहरू मध्ये विद्यालयमा सम्बन्धित विषयको पठनपाठन नभएको अवस्थामा ती शिक्षकहरूलाई विषयअनुसारको कार्यजिम्मेवारी तोकी अन्य विद्यालयमा व्यवस्थापन गर्ने। सोअनुसार स्थानीय तहभित्र व्यवस्थापन हुन नसकेमा शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत केन्द्रमा तत्काल जानकारी गराउने।

२.३ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाअन्तर्गतका क्रियाकलापको कार्यान्वयन प्रक्रिया (स्थानीय तह)

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
१.१.४.१ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक तथा विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान		
१. प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक		
	विद्यालय तह (क) विद्यालयले IEMIS मा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रको तथ्याङ्क अनिवार्य रूपमा भर्नुपर्ने, (ख) विद्यालयले प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिकको लागि शैक्षिक तथ्याङ्क २०८३ भरी प्रमाणित भएको विवरणका आधारमा IEMIS मा रहेको माग फाराम प्रयोग गरी माग गर्नुपर्ने, (ग) समुदायमा सञ्चालित प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक माग गर्दा मातृ विद्यालयले शैक्षिक तथ्याङ्क २०८३ भरी प्रमाणित भएको विवरणका आधारमा माग गर्नुपर्ने । **स्थानीय तह** (क) प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको पारिश्रमिक वितरण गर्नुपूर्व साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुदान प्राप्त गरेका स्थानीय तहका लागि स्वीकृत कोटा र स्थानीय तहको आफ्नै स्रोतबाट सञ्चालनको अनुमति प्राप्त बालविकास केन्द्रको छुट्टाछुट्टै अभिलेख यकिन गरी शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा अद्यावधिक गर्ने, (ख) अद्यावधिक प्रतिवेदन र यकिन तथ्याङ्कका आधारमा साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट अनुदान प्राप्त गरेका स्थानीय तहका लागि स्वीकृत कोटामा कार्यरत बालविकास केन्द्रका सहजकर्तालाई मात्र पारिश्रमिक निकासा दिने, (ग) सम्बन्धित विद्यालयबाट प्राप्त माग फाराम र हाजिरी प्रमाणित स्थानीय तहबाट रुजु गरी पारिश्रमिक निकासा दिने, (घ) स्थानीय तहले सामुदायिक विद्यालयमा १ भन्दा बढी बालविकास केन्द्र भएमा अधिकतम २५ सम्म विद्यार्थी बराबर १ केन्द्र रहने गरी प्रत्येक विद्यालयमा न्यूनतम १ ओटा बालविकास केन्द्र हुने गरी बालविकास कोटालाई अनिवार्य रूपमा पुनर्वितरण गर्ने, (ङ) बालविकास केन्द्रको पुनर्वितरण गर्दा केन्द्रबाट स्वीकृत भई कार्यान्वयनमा रहेका कोटा सङ्ख्यामा नबढ्ने गरी पुनर्वितरण गर्ने । सङ्ख्या पुनर्वितरण गर्दा विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा खपत हुन नसक्ने बालविकास कोटा क्रमशः खारेज गर्दै जाने,	पारिश्रमिक अनुदान, हाजिरी प्रतिवेदन, विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क, पारिश्रमिक बुझेको भरपाई

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
(च) कुनै विद्यालयमा कुनै कारणले बालविकास कोटा रिक्त भएमा सो कोटामा पदपूर्ति नगर्ने । यसरी रिक्त भएको कोटामा बढी सहजकर्ता भएको विद्यालयबाट व्यवस्थापन गर्नुपर्ने, (छ) विद्यालय समायोजन वा बन्द भई बालविकास केन्द्रमात्र सञ्चालन भएका विद्यालयका बालविकास केन्द्रलाई मातृविद्यालयको रूपमा सञ्चालन हुने व्यवस्था मिलाई उक्त बालविकास केन्द्रमा मातृविद्यालय मार्फत सहजकर्ताको पारिश्रमिक र प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा प्राप्त हुने अनुदान र दिवाखाजाको रकम मात्र निकासा दिने, (ज) स्थानीय तहले सहजकर्ताको पारिश्रमिक प्रति महिना रु. १२,०००।- का दरले १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि हुन आउने रकम विद्यालयको खातामा निकासा दिने । पारिश्रमिक व्यवस्था गर्दा स्थानीय तहले नेपाल सरकारले निर्धारण गरेबमोजिमको न्यूनतम मासिक पारिश्रमिक रकममा नपुग हुने रकम थप गर्नुपर्ने, यसरी पारिश्रमिक उपलब्ध गराउँदा स्थानीय तहले सहजकर्तालाई उल्लिखित न्यूनतम पारिश्रमिकभन्दा बढी हुने व्यवस्था मिलाउन सक्ने, (झ) प्रारम्भिक बालविकास सहजकर्तालाई तोकिएको उच्च हिमाली जिल्ला (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्बु, रसुवा, मनाङ, मुस्ताङ, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) मा कार्यरतका लागि वार्षिक रु. १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक रु. १० हजारका दरले चैत्र महिनामा पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने ।		
२. विद्यालय कर्मचारी व्यवस्थापन अनुदान		
विद्यालय तह (क) विद्यालयले IEMIS मा विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय कर्मचारीको तथ्याङ्क अनिवार्यरूपमा भर्नुपर्ने, (ख) विद्यालयमा कार्यरत विद्यालय कर्मचारीको पारिश्रमिकको लागि शैक्षिक तथ्याङ्क २०८३ भरी प्रमाणित भएको विवरणका आधारमा IEMIS मा रहेको माग फाराम प्रयोग गरी माग गर्नुपर्ने, **स्थानीय तह** (ग) विद्यालयबाट शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा यकिन भएका आधारभूत तथा माध्यमिक विद्यालयका विद्यालय सहयोगी र विद्यालय सहायक कर्मचारीको प्रमाणित हाजिरी तथा माग फारमका आधारमा स्थानीय तहबाट विवरण रुजु गरी पारिश्रमिक निकासा दिने, (घ) प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयमा १ जना विद्यालय सहयोगीका लागि मासिक रु. १०,०००।- का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च र सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा एक जना विद्यालय सहायक कर्मचारीका लागि मासिक रु. १५,०००।- का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्चका लागि निकासा उपलब्ध गराउने,		पारिश्रमिक अनुदान, हाजिरी प्रतिवेदन, विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क, पारिश्रमिक बुझेको भरपाई

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
(ङ)	विद्यालय सहयोगी र सहायक कर्मचारीको पारिश्रमिक व्यवस्था गर्दा स्थानीय तहले नेपाल सरकारले निर्धारण गरेबमोजिमको न्यूनतम मासिक पारिश्रमिक रकममा नपुग हुने रकम थप गर्नुपर्ने छ, यसरी पारिश्रमिक उपलब्ध गराउँदा स्थानीय तहले विद्यालय सहायक कर्मचारीलाई उल्लिखित न्यूनतम पारिश्रमिकभन्दा बढी हुने व्यवस्था मिलाउन सक्ने,	
(च)	स्थानीय तहले प्रारम्भिक बालविकास केन्द्र तथा विद्यालय समायोजन/एकीकरण गर्दा सार्वजनिक विद्यालय समायोजन एवम् एकीकरण कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधि, २०७७ को दफा ८ को उपदफा ४ मा उल्लेख भए अनुसार गर्ने,	
(छ)	विद्यालय समायोजन भई कर्मचारी व्यवस्थापन गर्दा केन्द्रको च.न. २४३ मिति २०७८।१२।२२ को परिपत्रअनुसार गर्ने। समायोजन भएका विद्यालयहरू IEMIS मा अनिवार्यरूपमा अद्यावधिक गर्ने। स्थानीय तहले हाजिरी र पारिश्रमिक रुजु गरी यस शीर्षकबाट विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने। यसरी अनुदान उपलब्ध गराउँदा यस क्रियाकलापमा विनियोजित रकम अपुग भएमा आधार र प्रमाणसहित केन्द्रमा माग गरी पठाउने,	
(ज)	विद्यालय समायोजन/एकीकरणपश्चात् बढी भएका विद्यालय सहायक/ सहयोगी रिक्त भएका विद्यालयमा व्यवस्थापन हुने गरी मिलाउने। कुनै विद्यालयमा कुनै कारणले विद्यालय सहायक/सहयोगी कर्मचारीको कोटा रिक्त भएमा सो कोटामा पदपुर्ति नगर्ने। त्यस्ता विद्यालयमा छुट्टै पदपुर्ति नगरी बढी भएको विद्यालयबाट व्यवस्थापन गर्ने र दुई वा सोभन्दा बढी विद्यालय सहायक/सहयोगी कर्मचारी रहेको विद्यालयमा पद रिक्त भएमा उक्त पद स्वतःखारेज हुने छ,	
(झ)	विद्यालय सहायक/ सहयोगी कर्मचारीलाई तोकिएको उच्च हिमाली जिल्ला (गोरखा जिल्लाको सिर्दिवास उत्तर, सोलुखुम्बु, रसुवा, मनाङ, मुस्ताङ, मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट) मा कार्यरतका लागि वार्षिक रु. १५ हजार तथा अन्य जिल्लाका लागि वार्षिक रु.१० हजारका दरले चैत्र महिनामा पोसाक खर्च उपलब्ध गराउने।	
२.७.१३.३०७ प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा सिकाइ सामग्री तथा डिजिटल सिकाइ सामग्री व्यवस्थाका लागि विद्यालयलाई अनुदान		
३.	**शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (विशेष र एकीकृत विद्यालयसमेत):** विद्यालयमा शिक्षण सिकाइ सामग्री, डिजिटल सिकाइ सामग्री तथा बुक कर्नर व्यवस्थापनका लागि प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा देहायबमोजिमको अनुदानको व्यवस्था गरिएको छः	

क्रियाकलाप	दर
प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा न्यूनतम सक्षमता विकास गर्न	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५००
सिकाइका लागि आन्तरिक मूल्याङ्कन, सामग्री व्यवस्थापन, सुधारात्मक शिक्षण र कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थीको पोर्टफोलियो समेतका लागि	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु.१००

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
	प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा १-५) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. १५० प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ६-८) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. २०० प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ९-१०) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. २०० प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान (कक्षा ११-१२) — प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. २५० प्राविधिक धार (कक्षा ९-१२) सञ्चालित विद्यालयलाई प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान — प्रति विद्यार्थी वार्षिक १५ हजार	
	उक्त बजेटलाई कार्यान्वयन गर्नको लागि विद्यालय तह र स्थानीय तहबाट देहाय बमोजिमका क्रियाकलापहरू अवलम्बन गर्नुपर्ने छः **विद्यालय तह** (क) प्रत्येक सामुदायिक विद्यालयले बालविकास कक्षा, कक्षा १-५, कक्षा ६-८, कक्षा ९-१० र कक्षा ११-१२ का रुजु विद्यार्थी सङ्ख्या IEMIS को प्रयोग गरी स्थानीय तहमा माग गर्ने, (ख) विद्यालय व्यवस्थापन समितिले प्राप्त अनुदान रकमको परिधिभित्र रहेर यस कार्यविधिमा तोकिएका क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्दा आवश्यकताको प्राथमिकीकरण गरी देहायका क्षेत्रमा निर्णय गरी कार्यान्वयन गर्ने, • विद्यालयमा आधारभूत सिकाइ वातावरणको प्रबन्ध गर्न आधारभूत शिक्षा (कक्षा १-५) मा बुक कर्नरको व्यवस्था गर्ने । यसरी बुक कर्नरको व्यवस्था गर्दा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत भएका गणित र पढाइ सिपसँग सम्बन्धित सन्दर्भ सामग्री प्रति कक्षा कम्तीमा १ सेट राख्ने, • प्रविधिमैत्री वैकल्पिक सिकाइका लागि आवश्यक पूर्वाधार, सामग्री र प्रविधिको प्रयोग (इन्टरनेट, विद्युत् जडान र महसुल, डिजिटल सिकाइ सामग्रीको व्यवस्था र उपयोग) गर्ने, • विद्यालयमा सामान्य मर्मत सम्भार र दैनिक अत्यावश्यकीय सेवा/वस्तुको व्यवस्था (पिउने पानी, टेलिफोन,कम्प्युटर, इ-हाजिरी, सोलार, ल्याब, मेसिनरी सामान मर्मत, फर्निचर लगायत विद्यालयको सामान्य खालका मर्मत सम्भार आदि) । **स्थानीय तह** (क) विद्यालयबाट माग भएको रकमको आधारमा स्थानीय तहबाट तथ्याङ्क सत्यापन/रुजु गरी विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा उल्लिखित शीर्षक र एकाइ लागतअनुसार रकम हिसाब गरी प्रति विद्यार्थी लागत रकमले गुणन गरी आएको अङ्क बराबरको रकम दोस्रो त्रैमासिक अवधिभित्र विद्यालयलाई एकमुष्ट अनुदान दिने।	निकासा आदेश अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय, विद्यार्थी सङ्ख्या

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
४. प्रारम्भिक बालविकास कक्षामा न्यूनतम सक्षमता विकास गर्न प्रति विद्यार्थी एकाइ लागतका आधारमा अनुदान		
विद्यालय तह (क) विद्यालयले राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्डमा उल्लेख भएका सिकाइ सामग्री र बालविकास केन्द्रका लागि निर्धारित प्राथमिकता प्राप्त न्यूनतम मापदण्ड (Prioritized Minimum Enabling Conditions-PMEC) मा उल्लिखित (योग्यता एवम् तालिम प्राप्त शिक्षक, ६ सिकाइ क्षेत्र, बालमैत्री धारा, साबुन पानीसहितको शौचालय, चिसो र धुलोरहित बसाइ व्यवस्थापन) क्षेत्रमा बालविकास केन्द्रमा पूरा नभएका क्षेत्र पहिचान गरी उक्त क्षेत्र पूरा हुने गरी रकम खर्च गर्ने, (ख) केन्द्रमा प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको राष्ट्रिय न्यूनतम मापदण्डमा उल्लेख भएका सिकाइ सामग्री तथा बालविकास केन्द्रका लागि तय भएका ६ ओटा सिकाइ क्षेत्र (भाषा, गणित, विज्ञान, सिर्जनात्मक कला, निर्माण र भूमिका अभिनय) का लागि कम्तीमा १०/१० सेट सामग्रीको व्यवस्था गर्ने, (ग) प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको कक्षाकोठामा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रद्वारा स्वीकृत श्रव्यदृश्य सामग्रीको एप्स र स्वीकृत पाठ्यपुस्तक (मातृभाषाका समेत) विद्यार्थीका लागि अनिवार्य रूपमा प्रयोग गर्ने गराउने । उक्त कार्यका लागि प्रारम्भिक बालविकास र शिक्षामा विनियोजन भएको प्रति विद्यार्थी एकाइ लागतको रकम प्रयोग गर्ने र नपुग रकम स्थानीय तहबाट व्यवस्थापन गर्ने, (घ) विद्यालयले ELDS मा आधारित मूल्याङ्कन स्रोत पुस्तिकामा रहेको प्रारम्भिक सिकाइ तथा विकास प्रगति प्रतिवेदन (ELDS Report Card) लाई अनिवार्य रूपमा प्रयोग गरी सो को आधारमा बालविकासका बालबालिकाको नियमित मूल्याङ्कन गर्ने, (ङ) बालविकास केन्द्रले यस्ता सामग्री प्रत्येक वर्ष थप्दै जाने र प्रत्येक वर्ष खरिद एवम् सङ्कलन गरिएका सामग्रीको अभिलेख खडा गरी प्रधानाध्यापकले प्रमाणित गरी राख्न व्यवस्था मिलाउने । यसका लागि स्थानीय तहबाटसमेत बजेट व्यवस्थापन गर्न सकिने छ । यसअनुसारका मापदण्ड पूरा गरेका बालविकास केन्द्रको विवरण IEMIS मा अद्यावधिक गर्न लगाउने । **स्थानीय तह** (क) यस अनुदान शीर्षकबाट रकम उपलब्ध गराउँदा शैक्षिक सामग्री, बालमैत्री कक्षा व्यवस्थापन तथा बालबालिकाको पोर्टफोलियो निर्माण गर्नका लागि शैक्षिक तथ्याङ्क २०८३ मा विवरण भरेका विद्यार्थीका लागि प्रति विद्यार्थी रु. ५००। का दरले हिसाब गरी प्रत्येक प्रारम्भिक बालविकास कक्षाको लागि एकमुष्ट अनुदान दिने, (ख) ELDS Report Card छपाइ गर्न लाग्ने रकम प्रति विद्यार्थी एकाइ लागत अनुदान शीर्षकबाट वा सम्बन्धित स्थानीय तहबाट व्यवस्थापन गर्ने ।		निकासा आदेश अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय, विद्यार्थी सङ्ख्या निरन्तर विद्यार्थी मूल्याङ्कनका लागि तयार भएको पोर्टफोलियो, प्रगति प्रतिवेदन, विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्क
५. सिकाइका लागि आन्तरिक विद्यार्थी मूल्याङ्कन, आवश्यक सामग्री तथा सुधारात्मक शिक्षण अनुदान		
विद्यालय तह (क) कक्षा १-५ का विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजना निर्माण र कार्यान्वयन गर्ने,		व्यक्तिगत सिकाइ योजना,

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
(ख) कक्षा १-५ मा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रले विकास गरेको मार्गदर्शनमा आधारित रही सिकाइका लागि मूल्याङ्कन गर्न तोकिएका सिकाइ उपलब्धि र विद्यार्थीको व्यक्तिगत सिकाइ योजनाअनुसार सिकाइको लेखाजोखा र उपचारात्मक शिक्षण गर्ने । **स्थानीय तह** (क) स्थानीय तहले कक्षा १ मा नयाँ भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्यालाई आधार मानी प्रति विद्यार्थी रु.१००। का दरले रकमको व्यवस्था गरिएको छ । सो रकमबाट कक्षा १ मा अध्ययनरत प्रत्येक विद्यार्थीको पाठ्यक्रममा तोकिएबमोजिमको पोर्टफोलियो तयार गर्ने, (ख) पाठ्यक्रम एवम् विद्यार्थी मूल्याङ्कन मार्गदर्शन, २०८३ समेतका आधारमा सिकाइ उपलब्धिमा आधारित मूल्याङ्कन अभिलेखीकरण गर्नुपर्ने भएकाले स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतसमेत थप गरी सिकाइ मूल्याङ्कन अभिलेखीकरण पुस्तिका छपाइ गरी प्रत्येक विद्यार्थीलाई पुग्ने गरी वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।		सिकाइ मूल्याङ्कन अभिलेखीकरण पुस्तिका
६. प्राविधिक धार (कक्षा ९-१२) सञ्चालित विद्यालयलाई प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान		
विद्यालय तह (क) यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ९-१२ सम्मका विद्यार्थीको विवरण IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने, (ख) विद्यालयले प्रति विद्यार्थी लागत अनुदानबाट प्राप्त रकम खर्च गर्दा कार्ययोजना बनाई विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयअनुसार ल्यावको सुदृढीकरण, ल्यावमा प्रयोग हुने दैनिक सामग्रीको प्रबन्ध, पाठ्यपुस्तक विकास नभएका विषयहरूको हकमा विकास भएका पाठ्यसामग्री खरिद गरी पुस्तकालयमा व्यवस्था गर्ने र उक्त सामग्रीलाई विद्यार्थीले घरमा लगी अध्ययन गर्न चाहेमा विद्यालयले आलोपालो गरी लैजाने प्रबन्ध मिलाउने, (ग) कक्षा ९ -१२ मा ४८ जना भन्दा बढी विद्यार्थी अध्ययनरत भएका विद्यालयले उक्त रकमबाट प्रति महिना रु. ३२,९०२। का दरले १ जना ल्याब असिस्टन्टका लागि १३ महिना बराबरको पारिश्रमिक र पोसाक खर्चको व्यवस्था गर्ने र तोकिएको भन्दा कम विद्यार्थी भएका विद्यालयले सम्वन्धित विषय शिक्षकबाट नै ल्याव व्यवस्थापनको कार्य गर्ने, (घ) प्रावधिक धारअन्तर्गत अध्ययनरत विद्यार्थीले तोकिएको कक्षामा व्यावहारिक अभ्यास गर्न **व्यावहारिक अभ्यास कार्यान्वयन निर्देशिका, २०७३,** प्राविधिक तथा व्यावसायिक माध्यमिक शिक्षामा गरिएको दुवै ढाँचा अर्थात् कक्षा १० पछि ३ महिना, कक्षा ११ पछि ३ महिना, कक्षा १२ पछि ६ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास वा कक्षा १२ पछि १२ महिनाको व्यावहारिक अभ्यास गराउने । यसको व्यवस्थापन तपसिलअनुसार गर्नेः • **विद्यार्थी निर्वाह खर्च :** व्यावहारिक अभ्यास (OJT) मा सहभागी हुने विद्यार्थीका लागि प्रति महिना १ हजारका दरले हुने रकम सम्बन्धित विद्यार्थीको बैङ्क खातामा उपलब्ध गराउने		प्राविधिक धारमा अध्ययनरत विद्यार्थी विवरण, कार्ययोजना, अनुदान प्राप्त विद्यालय

<table>
<tr><th>क्रियाकलाप</th><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td colspan="2">

- **आन्तरिक अनुगमन सहजीकरण :** सम्बन्धित विद्यालयका प्रशिक्षकबाट अनुगमन गर्ने व्यवस्था मिलाउने। सहजीकरण बढीमा ३ महिनाका लागि १ पटक, ६ महिनाका लागि ३ पटक गर्ने। अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई माध्यमिक शिक्षक तृतीय श्रेणीले पाउने नियमानुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता उपलब्ध गराउने
- **बाह्य अनुगमन मूल्याङ्कन :** व्यावहारिक अभ्यासका लागि निर्धारित ढाँचाअनुसार वर्षमा एकपटक गर्ने । यसका लागि अनुगमन मूल्याङ्कन निर्देशिकामा उल्लेख भएको आधार लिई जिल्लाभित्रकै रोस्टर प्रशिक्षकलाई परीक्षा बोर्डले तोक्ने छ । जिल्लाभित्र प्रशिक्षक नपाइएमा नजिकको जिल्लाबाट पठाइने छ। अनुगमनमा खटिने प्रशिक्षकलाई तृतीय श्रेणीको माध्यमिक शिक्षकले पाउने नियमानुसारको दैनिक भ्रमण भत्ता विद्यालयले प्राप्त रकमबाट उपलब्ध गराउने।

स्थानीय तह

(क) स्थानीय तहले अनुदान वितरण गर्नुपूर्व शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने निर्णय भएका **अनुसूची ६ मा उल्लिखित** विद्यालय तोकिएको मापदण्डअनुसार सञ्चालन भए नभएको अनुगमन गर्ने,

(ख) यस प्रकृतिका विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ९-१२ सम्मका विद्यार्थीको IEMIS मा अद्यावधिक सङ्ख्याको यकिन गरी शिक्षण सिकाइ सामग्री, ल्याब असिस्टेन्टका लागि पारिश्रमिक, उपकरण तथा प्रयोगात्मक सामग्री व्यवस्थापन तथा व्यावहारिक अभ्यासका लागि प्रति विद्यार्थी रु.१५,०००।– का दरले हुन आउने रकम एकमुष्ट रूपमा विद्यालयलाई अनुदान दिने,

(ग) स्थानीय तहले यस शीर्षकको रकम विद्यालयलाई निकासा दिनुपूर्व विद्यालयबाट उल्लिखित क्रियाकलाप र सोको खर्चसहितको कार्ययोजना माग गराई सम्झौता गराएर मात्र निकासा दिने।

</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="3">**२.४.६.२ सार्वजनिक विद्यालयका विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान (स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत)**</td></tr>
<tr><td colspan="2">**७. प्रति विद्यार्थी लागतका आधारमा कक्षा १ देखि १२ सम्म अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान**</td><td></td></tr>
<tr><td colspan="2">

विद्यालय तह

(क) सामुदायिक विद्यालयले चालु शैक्षिक सत्रको IEMIS मा रहेको विद्यार्थी सङ्ख्याको आधारमा कक्षा १-१२ का विद्यार्थीलाई पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत कक्षागत दरका आधारमा आवश्यक पर्ने रकम IEMIS मार्फत शैक्षिक सत्र सुरु हुनुभन्दा तीन महिना अगावै तोकिएको विवरणसहित स्थानीय तहमा माग गर्ने,

(ख) विद्यालयले आवश्यक नयाँ पाठ्यपुस्तकको कक्षागत र विषयगत यकिन विवरण स्थानीय तहमा समयमा नै उपलब्ध गराउने,

(ग) स्थानीय तहबाट प्राप्त अनुदान रकमबाट शैक्षिक सत्रको सुरुमै पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थी भर्नासँगै पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने,

</td><td>निःशुल्क पाठ्यपुस्तक प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या.</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>क्रियाकलाप</th><th>उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया</th><th>प्रगति सूचक</th></tr>
<tr><td colspan="2">(घ) विद्यालयले कक्षा ९ र १० का विद्यार्थीका लागि हरेक कक्षामा ऐच्छिक विषयसमेत सेटमा नै नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी वितरण गर्ने एवम् कक्षा ११ र १२ का ऐच्छिक विषयका पाठ्यपुस्तकहरू विद्यालयको पुस्तकालयमा व्यवस्था गरी विद्यार्थीलाई अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने,
(ङ) विद्यार्थीले पाठ्यपुस्तक बुझेको भरपाई विद्यालयले स्थानीय तहमा पेस गर्ने,
(च) निःशुल्क पाठ्यपुस्तकअन्तर्गत अनुदान प्राप्त रकमबाट स्थानीय विषय/मातृभाषा बाहेकका पाठ्यपुस्तकको हकमा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट प्रकाशित पुस्तक मात्र खरिद गर्ने,
(छ) निःशुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि अनुदानबाट विद्यालयले पुराना पाठ्यपुस्तक प्रयोग गरी अनुदान रकम अन्य शीर्षकमा खर्च नगर्ने। साथै स्वीकृतबाहेकका अन्य पाठ्यसामग्री तथा अनुमति प्राप्त नगरेको संस्थाबाट छपाइ भएको पाठ्यपुस्तक खरिद नगर्ने।

<u>स्थानीय तह</u>
(क) पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापन गर्नका लागि विद्यालयको IEMIS मा भएको विद्यार्थी सङ्ख्या सत्यापन गरी कक्षा ११-१२ का लागि आर्थिक वर्षको प्रथम त्रैमासीकभित्र पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापन गर्न लगाई सोको भरपाई पेस गरे पश्चात निकासा दिने। कक्षा १-१० का लागि शैक्षिक सत्र सुरू हुनुभन्दा ३ महिना अगावै विद्यालयको खातामा अनुदान दिने। यसरी अनुदान दिँदा पहिलो पटकमा चालु शैक्षिक सत्रको विद्यार्थी सङ्ख्याको बढीमा ७५ प्रतिशत सङ्ख्यालाई हिसाब गरी अनुदान दिने। शैक्षिक सत्रमा भएको नयाँ विद्यार्थी भर्नाको विवरण, पाठ्यपुस्तक खरिद बील र वितरण गरेको भरपाईका आधारमा यकिन गरी नपुग हुने रकम मात्र दोस्रो पटक अनुदान दिने व्यवस्था गर्ने। विद्यालयमा सुरुको ७५% निकासा रकम बचत हुन आएमा विद्यालयमा निकासा हुने अन्य शीर्षकको रकमबाट कटाई स्थानीय तहले हिसाब मिलान गर्ने,
(ख) स्थानीय तहले आर्थिक वर्षभित्र कक्षा १-१२ मा नि:शुल्क पाठ्यपुस्तकका लागि विद्यालयलाई निकासा दिइएको विद्यार्थी सङ्ख्या तथा अनुदानको एकीकृत अभिलेख तयार गरी प्रमाणित गर्ने र अभिलेखीकरण गर्ने,
(ग) विद्यालयले माग गरेको पाठ्यपुस्तक वापतको रकमलाई IEMIS मा प्रविष्ट तथ्याङ्कसँग सत्यापन गराई शिक्षा शाखाबाट प्रमाणित गरी सोका आधारमा आवश्यक कक्षागत र विषयगत पाठ्ययपुस्तकको सङ्ख्या यकिन गर्ने,
(घ) यकिन भएका विद्यार्थी सङ्ख्याका लागि स्वीकृत कक्षागत दररेटका आधारमा (कक्षा ९-१० को ऐच्छिक विषयसमेतको) हिसाब गरी अनुदान उपलब्ध गराउने (स्वीकृत दररेटको सूची पाठ्यक्रम विकास केन्द्रको वेबसाइटबाट प्राप्त गर्न सकिने छ),
(ङ) पाठ्यपुस्तक वापतको अनुदान उपलब्ध गराउँदा अनुमति प्राप्त परम्परागत विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागिसमेत विद्यालयले भरेको शैक्षिक तथ्याङ्कका आधारमा उपलब्ध गराउने,</td><td>समयमै पाठ्यपुस्तक प्राप्त भए नभएको सम्बन्धमा गरिएको अनुगमन प्रतिवेदन</td></tr>
</table>

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
	(च) प्राविधिक धारमा अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका हकमा अनिवार्य विषयका लागि अन्य विद्यार्थी सरह निःशुल्क पाठ्यपुस्तक उपलब्ध गराउने। पाठ्यपुस्तक विकास नभएका विषयको हकमा पाठ्यसामग्री पुस्तकालयमा व्यवस्था गर्ने। यस सम्बन्धमा प्राविधिक धार (कक्षा ९-१२) सञ्चालित विद्यालयलाई प्रति विद्यार्थी लागत अनुदान उपक्रियाकलापमा उल्लिखित प्रक्रिया बमोजिम गर्ने, (छ) कक्षा ११ र १२ का अनिवार्य विषयका लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट तोकिएको मूल्य अनुसारको रकम हिसाब गरी विद्यालयमा निकासा दिने। ऐच्छिक विषयका पाठ्यपुस्तकहरूको हकमा प्रतिविद्यार्थी लागत अनुदान शीर्षकबाट आवश्यक सेट खरिद गर्न लगाई विद्यालयको पुस्तकालयमा राखी विद्यार्थीलाई आलोपालो अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, (ज) विद्यालय शिक्षाको राष्ट्रिय पाठ्यक्रम प्रारूप, २०७६ बमोजिम स्थानीय तह/विद्यालयबाट विकास भई स्वीकृत भएको पाठ्यक्रममा आधारित स्थानीय विषय/मातृभाषाको समेत पाठ्यपुस्तक/पाठ्यसामग्री स्वीकृत गरी स्थानीय तहले प्रत्येक विद्यार्थीलाई मुद्रित प्रति उपलब्ध गराउने गरी रकम वा पाठ्यसामग्री विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने। तोकिएको कक्षाका विषयगत मूल्य सूचीमा ४ वा ५ पाठ्यघण्टा निर्धारित विषयका लागि पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट स्वीकृत मूल्य सूचीमध्ये न्यूनतम मूल्य तोकेको विषयको मूल्यभन्दा बढी खर्च सङ्घीय अनुदानबाट नगर्ने। यसमा रकम नपुग भएमा स्थानीय तहले साझेदारी गर्न सक्ने, (झ) स्थानीय विषय/मातृभाषाका लागि अनुदान दिँदा दोस्रो भाषा वा अन्य विषयका पाठ्यपुस्तक वा पाठ्यसामग्रीका लागि रकम अनुदान दिने वा खर्च लेख्ने काम नगर्ने नगराउने, (ञ) स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट विद्यार्थीले शैक्षिक सत्रको सुरुआतमै पूरा सेटमा नयाँ पाठ्यपुस्तक पाए नपाएको अनुगमन गरी उपलब्धताको सुनिश्चितता गर्ने, (ट) स्थानीय तहले शैक्षिक सत्रको सुरूमै पाठ्यपुस्तकको उपलब्धता र वितरणको सम्बन्धमा बिक्रेता र विद्यालयबिच समन्वय गर्ने । सोको प्रतिवेदन शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको पाठ्यक्रम तथा सामग्री शाखामा जेठको पहिलो हप्ताभित्र अनिवार्य रूपमा पठाउने, (ठ) पाठ्यपुस्तक व्यवस्थापनसम्बन्धी कार्य "पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास तथा वितरण निर्देशिका, २०७९" बमोजिम गर्ने गराउने, (ड) जिल्ला तथा स्थानीय तहले पाठ्यपुस्तक समयमा उपलब्ध भए नभएको, अनुदानबाट नयाँ पाठ्यपुस्तक खरिद गरी विद्यार्थीलाई वितरण गरे नगरेको सम्बन्धमा संयन्त्र बनाई आवश्यक अनुगमनको व्यवस्था मिलाउने।	
७.२.१.१ सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)		
८. सार्वजनिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (आवासीय तथा गैरआवासीय)		
आवासीय छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२) : स्थानीय तहले आवासीय विद्यालयकारूपमा सञ्चालनको अनुमति/अनुदानका लागि छनोट भएका विद्यालयलाई भौगोलिक अवस्था, विद्यालय र घरको दुरी, अपाङ्गताको गम्भीरता र समुदायमा अनुकूल विद्यालय/सिकाइ केन्द्र नभएको कारणले घरबाट दैनिक रूपमा विद्यालयमा आउन जान		छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
	नसक्ने एवम् विद्यालयले व्यवस्था गरेको आवास तथा सङ्घ संस्था वा अपाङ्गता भएका बालबालिकाका अभिभावकले सञ्चालन गरेको होस्टेलमा बस्ने वा डेरामा बसेको भनी सम्बन्धित वडा कार्यालयबाट प्रमाणित भई आएका आवासीय छात्रवृत्ति पाउन छनोट भएका बालबालिकाको सङ्ख्याका आधारमा प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रु. ५,०००।- का दरले १० महिनाका लागि जम्मा रु. ५०,०००।– रकम विद्यालयलाई अनुदान दिने । विद्यालयले यस प्रकारको छात्रवृत्ति रकमबाट उल्लेख भएका लक्षित छात्र छात्राहरूका लागि खाना तथा खाजा, आवास व्यवस्थापनलगायतका कार्यमा खर्च गर्ने । सोमध्ये व्यक्तिगत सरसफाइका लागि आवश्यक पर्ने सामग्री (जस्तै: साबुन, काइँयो, दन्त मञ्जन, बुरुस, नेलकटर, कोल्डक्रिम, स्याम्पु, रूमाल आदि) खरिद गर्न प्रति विद्यार्थी मासिक रु. ५००/- का दरले १० महिनाको जम्मा रु. ५,०००।- सम्बन्धित छात्र छात्रालाई भरपाई गराई नगद नै अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउने र बाँकी रकमबाट आवास व्यवस्थापन गर्ने। पूर्ण श्रवणदृष्टि विहीनता भई चौबिसै घण्टा अभिभावक वा संरक्षकको सहयोग चाहिने "क" श्रेणीका गैरआवासीय बालबालिका र बहुअपाङ्गता भएका निरन्तर अभिभावकको आवश्यकता पर्ने बालबालिकालाई समेत यो छात्रवृत्ति प्रदान गर्ने ।	निर्णय कार्यविधि छात्रवृत्ति वितरणको भरपाई छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थीको नाम नामेसीसहितको विवरण

आवासीय छात्रवृत्ति अन्तर्गत देहाय बमोजिमका छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छः

आवासीय छात्रवृत्ति	दर
मुक्त कम्लहरी छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित नमुना विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्यनररत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
विद्यालयमा अध्ययनरत अति सीमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकको आवासीय शैक्षिक प्रबन्धका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार
HIV प्रभावित बालबालिका तथा बादी समुदायका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५० हजार

गैरआवासीय छात्रवृत्ति : गैरआवासीय छात्रवृत्ति अन्तर्गत देहायबमोजिमको छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छः

गैर आवासीय छात्रवृत्ति	दर
छात्रा छात्रवृत्ति कक्षा १-५ कर्णाली प्याकेजसमेत	मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाको हकमा १-५ मा अध्ययनरत छात्राका लागि वार्षिक रु. १०००। (एक हजार) र अन्य जिल्लाको हकमा प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. ४००।- का दरले,
दलित छात्रवृत्ति (कक्षा १-५)	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ४०० ।- का दरले,

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक

आधारभूत तह (कक्षा १-५) मा अध्ययनरत लक्षित समूह (अति सीमान्तकृत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ५००।- का दरले,
मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैरआवासीय आधारभूत तह (कक्षा १-८)	प्रति विद्यार्थी मासिक रु. १५०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रु. १,५००/-
मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैरआवासीय माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०)	प्रति विद्यार्थी मासिक रू. १८०/- का दरले १० महिनाको वार्षिक रु. १,८००/-
मुक्त कम्लहरीका लागि छात्रवृत्ति गैरआवासीय माध्यमिक तहको छात्रवृत्ति (कक्षा ११-१२)	प्रति विद्यार्थी मासिक रू. ५००/- का दरले १० महिनाको रु. ५,०००/-
अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति (कक्षा १-१२)	अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति वितरणका आधारबमोजिम)

अपाङ्गता भएका विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति वितरणका आधार

अपाङ्गता भएका बालबालिकाको विद्यालय शिक्षामा समतामूलतक पहुँच, सहभागिता सुनिश्चत गर्न र सिकाइमा गुणस्तर कायम गर्नका लागि **आवासीय शैक्षिक सेवा, सहयोगी सहायता सेवा, यातायात सेवा र शैक्षिक सामग्री एवम् प्रोत्साहन** गरी चार प्रकारको छात्रवृत्तिको व्यवस्था गरिएको छ । विद्यालयमा रहेका अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई अपाङ्गताको अवस्थाअनुसार पहुँचका आधारमा छात्रवृत्तिको प्रकार निर्धारण गरी विद्यालयगत छात्रवृत्तिको व्यवस्था मिलाई देहायबमोजिम हुने गरी विद्यालयमा अनुदानको व्यवस्था गर्ने,

आवासीय शैक्षिक सेवा: आवासीय छात्रवृत्तिअनुसार

सहयोगी सहायता सेवा छात्रवृत्ति (गैरआवासीय): घरबाट आउँदा जाँदा र विद्यालयमा रहँदा निरन्तर रूपमा अरूको सहयोग र साधन आवश्यक पर्ने अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रु. ५००।- का दरले १० महिनाका लागि रु. ५,०००।-,

यातायात सेवा छात्रवृत्ति (गैरआवासीय): घरबाट आउँदा जाँदा यातायातका साधन वा अन्य उपकरण प्रयोग गर्नुपर्ने अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.३००।- का दरले १० महिनाका लागि रु. ३,०००।-,

शैक्षिक सामग्री छात्रवृत्ति (गैरआवासीय): घरबाट विद्यालयसम्म साथीसँग वा आफैं आउन जान सक्ने अवस्थाको अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई प्रति विद्यार्थी प्रति महिना रू.१००।- का दरले १० महिनाको रु. १,०००।,

- विगतदेखि स्रोत कक्षा सञ्चालनमा रहेका विद्यालयमा प्राप्त रकम उपयोग गरी विद्यालयबाटै आवास सञ्चालन भएको भए विद्यालयले साविकबमोजिम आवासीय शैक्षिक सुविधा व्यवस्थापन खर्चमा प्रयोग गर्ने र अभिभावकबाट समुदायमा आवास सञ्चालन गरेको भए अभिभावकको रोहवरमा विद्यार्थीलाई बुझाउने,

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
	• कुनै संस्थासँग सम्झौता भई आवास व्यवस्थापन गरेको भए उक्त संस्था र आवास व्यवस्थापन नभएको अवस्थामा विद्यार्थी डेरा लिई बसेको भएमा सम्बन्धित वडा कार्यालयको सिफारिसलाई आधार मानी सम्बन्धित विद्यार्थीलाई विद्यालयमार्फत तोकिएको रकम दिने, • स्रोत कक्षामा आवासीय रूपमा नबस्ने वा स्रोत कक्षा नभएको विद्यालयमा अध्ययन गर्ने अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलाई छात्रवृत्ति रकम सम्बन्धित अभिभावकको रोहवरमा विद्यालयले वितरण गर्ने, • कुनै सङ्घ/ संस्था/ तह/ व्यक्तिले सम्झौता गरी अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि आवास व्यवस्थापन गर्न रकम उपलब्ध गराएको भएमा सोही प्रयोजनका लागि दोहोरो नपर्ने गरी आवासीय छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने, • कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्नुपर्ने छ । छात्रवृत्ति वितरण गर्दा अपाङ्गता परिचय पत्र अनिवार्य रूपमा पेस भएको हुनुपर्ने छ । अपाङ्गता भएका विद्यार्थी पहिचान गरी छात्रवृत्ति निर्धारण गर्न र अपाङ्गता भएका बालबालिकाको शैक्षिक सहुलियत तथा सुविधाको उपलब्धताको सुनिश्चितता र प्रभावकारिताको विषयमा अनुगमन र निरीक्षण गर्नका लागि स्थानीय तहको आफ्नो अन्य कुनै संयन्त्र नभए शिक्षा हेर्ने प्रमुखको संयोजकत्वमा अपाङ्गता क्षेत्रमा काम गर्ने सङ्घ संस्थाका प्रतिनिधि, स्थानीय तहको स्वास्थ्य शाखाको प्रतिनिधि, स्रोत शिक्षक र सम्बन्धित क्षेत्रका विज्ञ प्रतिनिधिहरू र जिल्लाको लेखाजोखा केन्द्रको संयोजकसमेतको सहभागिता रहने गरी प्रत्येक स्थानीय तहमा विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समिति गठन गर्ने, • अपाङ्गता भएका बालबालिकाको सामाजिक समावेशीकरणमा समेत मदत पुग्ने गरी बालबालिकालाई दैनिक रूपमा घरबाट आवतजावत गर्न प्रोत्साहित गर्ने र सोका लागि साधन (साइकल, ट्राइसाइकल, रिक्सा, ह्विलचियर वा अन्य आवश्यक सहायता सामग्री) खरिदमा आवश्यक परे निजले सो आर्थिक वर्षभरिमा पाउन सक्ने गैरआवासीय छात्रवृत्ति रकमबाट एकमुष्ट रकम अग्रिम उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउन सकिने, • अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि सञ्चालनमा रहेका स्रोत कक्षामा विद्यार्थी घटेर विद्यालयको वातावरण स्रोत कक्षा सञ्चालनका लागि उपयुक्त नभएमा वा सम्बन्धित विद्यालय र समुदायबाट अवरोध भइरहेमा वा विद्यार्थी नभएको कारण बन्द हुने अवस्थामा रहेमा स्थानीय तहले विद्यार्थी लेखाजोखा प्राविधिक समितिको सिफारिसमा आफ्नो स्थानीय तहभित्र सोही प्रकृतिका अपाङ्गता भएको स्रोत कक्षामा गाभ्न, स्थानान्तरण गर्न, बन्द गर्न वा अर्को प्रकारको अपाङ्गता भएको स्रोत कक्षामा परिवर्तन गर्न सकिने छ तर एक स्थानीय तहबाट अर्को स्थानीय तहमा गाभ्न, सार्न वा परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा दुवै स्थानीय तहको सहमतिमा शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले गर्नसक्ने छ । यसको जानकारी इकाइले केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखालाई अविलम्ब गराउनुपर्ने छ । यसरी स्रोत कक्षा स्थानान्तरण भएको अवस्थामा उक्त स्रोत कक्षामा प्रयोग भएका साधन स्रोत जस्तै टेबल, कुर्सी, खाट, भाँडा वर्तन आदि र जनशक्ति जस्तैः आया, स्रोत शिक्षक आदि साथै स्रोत कक्षा व्यवस्थापकीय खर्च र छात्रवृत्ति नयाँ कायम भएको स्रोत कक्षामा हस्तान्तरण गर्नुपर्ने छ, • हाल सञ्चालनमा रहेका स्रोत कक्षाहरूमध्ये विद्यार्थी सङ्ख्या ५ जनाभन्दा कम भएका स्रोत कक्षामा तोकिएको बजेट निकासा नगरी त्यस्ता स्रोत कक्षालाई अपाङ्गताको क्षेत्र मिल्ने अर्को विद्यालयको सम्बन्धित अपाङ्गता क्षेत्रको स्रोत कक्षामा गाभ्ने । सोको जानकारी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी	

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
	शिक्षा शाखामा पठाउने । तर उस्तै प्रकारको अपाङ्गताको स्रोत कक्षा नभएको अवस्थामा र विद्यार्थी सङ्ख्या ५ जनाभन्दा कम भए तापनि विद्यार्थीको अध्ययनको वैकल्पिक व्यवस्था नभएसम्म अनुदानको निरन्तरता दिने, (क) **सडक बालबालिका तथा बालश्रमिकका लागि आवासीय शैक्षिक प्रबन्ध**: यस उपक्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले विद्यालय उमेर समूहका विद्यालय बाहिर रहेका सडक बालबालिका तथा बालश्रमिक पहिचान गरी उनीहरूको पढाइ सुनिश्चितताका लागि शिक्षा क्षेत्रमा क्रियाशील सङ्घसंस्थासँग सहकार्य गरी आवासको प्रबन्ध मिलाउन नजिकको विद्यालयसँग सहकार्य गर्ने गत आर्थिक वर्षबाट सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई निरन्तरता दिने, • **HIV प्रभावित बालबालिका तथा बादी समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय प्रबन्ध**बापतको छात्रवृत्तिको रकम निकासा भएको स्थानीय तहले आफ्नो स्थानीय तह वा सोभन्दा बाहिर स्थानीय तह वा जिल्लाका विद्यार्थी त्यस स्थानीय तहअन्तर्गतका सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत रहेको अवस्थामा त्यस्ता प्रकृतिका विद्यार्थी विद्यालयमा अध्ययनरत रहेको सुनिश्चितता हुने गरी छात्रवृत्ति वापतको रकम निकासा गर्ने, • सम्बन्धित विद्यार्थीको जन्मदर्ता, विद्यालयमा अध्ययनरत रहेको व्यहोरा खुल्ने सम्बन्धित विद्यालयको पत्र, अभिभावकको स्थायी र अस्थायी ठेगानासहितको विवरण, HIV सङ्क्रमित पुष्टि भएको अस्पताल/चिकित्सकको प्रमाणित विवरणसमेतको अभिलेख राख्ने, • यस प्रकृतिका बालबालिकालाई आवासीय सुविधासमेत उपलब्ध गराउने गरी प्रत्यक्ष निगरानी समेत कार्य गर्ने, सङ्घ संस्थाहरूबाट आवश्यक विवरणसहित छात्रवृत्ति वापतको रकम माग भई आएमा स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही छात्रवृत्ति वापतको रकम उपलब्ध गराउन सकिने, • यस प्रकृतिका बालबालिकाको विवरणको गोपनीयता कायम हुने गरी विवरण सङ्कलन गर्ने र गोप्य रूपमा राख्ने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्नुपर्ने, • यस्ता प्रकृतिका विद्यार्थी अध्ययनका लागि डेरा गरी वा विद्यालयले व्यवस्था गरेको आवासमा बस्न चाहेमा अन्य आवासीय विद्यार्थी सरहको छात्रवृत्ति अनुदान उपलब्ध गराउने, • विद्यार्थीको गोपनीयता कायम गरी बैङ्क खातामार्फत रकम उपलब्ध गराउने, • फिडर छात्रावासमा नयाँ विद्यार्थी भर्ना गर्दा कक्षा ११ र १२ मा भौतिक, रसायन र जीव विज्ञान विषय अध्ययन गर्ने विद्यार्थीलाई प्राथमिकता दिने । सो नभएको अवस्थामा फिडर छात्रावास रहेको विद्यालयमा प्राविधिक धारमा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई पनि प्राथमिकता क्रममा राख्ने, • फिडर छात्रावासमा छात्रवृति कोटामा विद्यार्थी छनोट गर्दा मौजुदा व्यवस्थामा उल्लेख भएका विषयका अतिरिक्त अभिभावक विहीन, अनाथ, बेसहारा बालिका तथा अति विपन्न छात्रालाई छनोट गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, • नेपाल सरकारद्वारा घोषित अति सीमान्तकृत, लोपोन्मुख जातजाति **तथा सीमान्तकृत समूह लगायत** मुसहर, चेपाङ, राउटे, डोम, दुसाद, बनकरिया, कुसुन्डा, हायु, किसान, कुसबाडिया, लेप्चा, मेचे, राजी, सुरेल, बरामु, बोटे, दनुवार, धानुक, झाँगड, लोहमी, माझी, सतार/सन्थाल, सियार, थामी, थुडाम, मुक्त कमैया, बादी, हलिया, चरूवा परिवारका कक्षा १-५ म अध्ययनरत छात्रछात्राका लागि उपलब्ध गराउने ।	

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
	द्रष्टव्य: फिडर छात्रावासमा अध्यनरत छात्रालाई आवासीय छात्रवृत्ति, सार्वजनिक निजी साझेदारीमा सञ्चालित विद्यालयमा स्वीकृत कोटामा अध्ययनरत छात्रछात्रालाई छात्रवृत्ति, हिमाली आवासीय छात्रवृत्ति, विद्यालयमा अध्ययनरत अति सीमान्तकृत समुदायका विद्यार्थीका लागि आवासीय छात्रवृत्तिको अनुदान उपलब्ध गराउँदा स्वीकृत कोटा तथा विद्यालय सञ्चालनको स्थलगत निरीक्षण अनुगमन प्रतिवेदनका आधारमा यकिन गरी निकासा दिनुपर्ने छ। **देहायबमोजिमको प्रक्रियाका आधारमा आवासीय तथा गैरआवासीय छात्रवृत्ति वितरण गर्नुपर्ने छः** **विद्यालय तह** (क) विद्यालयले IEMIS को आधारमा छात्रवृत्तिको लागि आवश्यक पर्ने रकम माग गर्ने, (ख) विद्यालयले छात्रवृत्तिका लागि प्राप्त अनुदानबाट त्रैमासिक रूपमा उपलब्ध गराउने आवासीय छात्रवृत्तिबाहेक अन्य छात्रवृत्ति शैक्षिक सत्र सुरू भएको दुई महिनाभित्र विद्यार्थीलाई वितरण गरिसक्नुपर्ने, (ग) छात्रवृत्तिको रकम उपलब्ध गराउँदा आवासमा बस्ने विद्यार्थीलाई प्राथमिकता दिई त्रैमासिक रूपमा उपलब्ध गराउने, (घ) छात्रवृत्तिको रकम दोहोरो पर्ने अवस्थामा भएमा विद्यार्थीको रोजाइमा कुनै एक छात्रवृत्ति मात्र प्रदान गर्ने, (ङ) छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका विद्यार्थीहरूको सूची विद्यालयको सूचना पाटीमा अनिवार्य रूपमा टाँस गरी सोको भरपाईसहितको विवरण स्थानीय तहमा पेस गर्ने, (च) सबै प्रकारका आवासीय छात्रवृत्तिका लागि विद्यालय छात्रावास व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७१ तथा विद्यालय छात्रवृत्ति व्यवस्थापन निर्देशिका, २०७४ अनुसार हुने गरी छात्रावासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीको बसाइलाई व्यवस्थित गर्न रकम खर्च गर्ने। **स्थानीय तह** (क) स्थानीय तहले विद्यालयबाट प्राप्त विवरणलाई रुजु गरी आवासीय छात्रवृत्ति पहिलो त्रैमासिकमा र अन्य छात्रवृत्ति तेश्रो त्रैमासिकभित्र निकासा दिने, (ख) विद्यालय शिक्षा क्षेत्र कार्यक्रम अन्तर्गत विद्यालय तहमा अध्ययनरत विद्यार्थीका लागि मात्र छात्रवृत्ति उपलब्ध हुने भएकाले उच्च शिक्षातर्फ मुक्त कम्लहरी, द्वन्द्व पीडित, सहिदका छोराछोरी र अपाङ्गता भएका विद्यार्थीलगायतको छात्रवृत्तिका रकम यस क्रियालापबाट रकम उपलब्ध नगराउने, (ग) आवासमा बसी अध्ययन गर्ने विद्यार्थीका लागि प्रति विद्यार्थी प्रति महिना ५ हजारको दरले हिसाब गरी दश महिनाको रू. ५०,००० (पचास हजार) सम्मको रकम अनुदान दिने, (घ) स्थानीय तहले विद्यालयले छात्रवृत्ति वितरण गरेको भरपाई तथा समग्र कार्यक्रमको प्रभावकारिता अनुगमन गर्ने।	

२.७.१३.१० विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान

९. **विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान:** विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान शीर्षक अन्तर्गत देहाय बमोजिमको दरमा बजेटको व्यवस्था गरिएको छः

विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान	दर
कक्षा १-३ प्रति विद्यालय	वार्षिक रू. ३० हजार
कक्षा १-५ प्रति विद्यालय	वार्षिक रू. ५० हजार
कक्षा १-८ प्रति विद्यालय	वार्षिक रू. ८० हजार
कक्षा १-१० प्रति विद्यालय	वार्षिक रू. १ लाख
कक्षा १-१२ प्रति विद्यालय	वार्षिक रू. १ लाख २० हजार

विद्यालय तह

(क) विद्यालयले विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयअनुसार विद्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने क्रियाकलापहरू (जस्तैः White Board/Green Board, इन्टरनेट, विद्युत्, खानेपानी लगायत) छनोट गरी प्राथमिकताका आधारमा खर्च गर्नुपर्ने छ।

स्थानीय तह

(क) स्थानीय तहले विद्यालयका लागि आवश्यक मसलन्द सामग्री व्यवस्थापनका लागि माथि उल्लिखित दरमा विद्यालयलाई दोस्रो त्रैमासिकभित्रै अनुदान उपलब्ध गराउने। यसरी अनुदान उपलब्ध गराउँदा स्थानीय तहले आफ्नै स्रोतबाट थप बजेट उपलब्ध गराउन सक्ने छन्,

(ख) विद्यालय समायोजन वा मर्ज भई बालविकास केन्द्रमात्र सञ्चालन गर्ने गरी व्यवस्थापन भएका विद्यालयको बालविकास केन्द्रलाई नजिकैको विद्यालयलाई मातृ विद्यालय मानी IEMIS मा विवरण अद्यावधिक गर्ने। यसरी बालबिकास केन्द्रमात्र सञ्चालन भएको विद्यालयमा विद्यालय सञ्चालन तथा व्यवस्थापन अनुदान निकासा नदिने,

सूचक: विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णय र कार्ययोजना; अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या

१०. **शिक्षक दरबन्दी तथा शिक्षक अनुदान प्राप्त नगरेका सामुदायिक विद्यालयलाई एकमुष्ट अनुदान**

विद्यालय तह

(क) यस शीर्षकमा अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयले शैक्षिक सत्र २०८३ को IEMIS Report सहित स्थानीय तहमा अनुदान माग गर्ने,

(ख) एकमुष्ट अनुदानबाट शिक्षक व्यवस्थापन गरी विद्यालय सञ्चालन गर्ने।

अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या; विद्यालयमा उपलब्ध शैक्षिक

स्थानीय तह (क) एकमुष्ट अनुदान प्राप्त गरेका (कक्षा ५ सम्म सञ्चालित) विद्यालयलाई स्थानीय तहले देहायका आधारमा भाद्र मसान्तभित्र अनुदान उपलब्ध गराउनेः • अनुदान लिने विद्यालयसँग करार सम्झौता गर्ने, • छनोटमा परेका विद्यालयलाई स्थानीय तहले करार सम्झौताअनुसार कार्य सम्पादन गर्ने सर्तमा प्रति विद्यालय **वार्षिक एकमुष्ट रु. १० लाख** अनुदानको रकम निकासा गर्ने, • विद्यालयले कार्यसम्पादन करारमा उल्लिखित सर्तअनुसार कार्यसम्पादन भए नभएको नियमित अनुगमन गरी सोको कार्य प्रगति केन्द्रमा पठाउने, • अनुदान रकम दिँदा यसपूर्व कुनै प्रकारको दरबन्दी तथा राहत अनुदान प्राप्त नगरेको सुनिश्चित गरी मात्र निकासा दिने, • विगतमा दरबन्दी मिलानको क्रममा यस प्रकारको विद्यालयमा दरबन्दी/राहत अनुदान उपलब्ध गराएको भए उक्त अनुदान कट्टा गरी सोही स्थानीय तहको अन्यत्र एकमुष्ट अनुदान प्राप्त गर्न योग्य विद्यालय छनोट गरी अनुदान दिने, • यस प्रकारका विद्यालय सञ्चालनका लागि आवश्यकताका आधारमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट थप रकम उपलब्ध गराउन सक्ने छ, • एकमुष्ट अनुदान प्राप्त विद्यालयलाई यस अनुदानका अतिरिक्त अन्य सामुदायिक विद्यालय सरह दिवाखाजा, पाठ्यपुस्तक र छात्रवृत्ति अनुदान मात्र उपलब्ध गराउने।	सामग्री र प्रयोगको अवस्था
११. नमुना विद्यालयको शैक्षिक तथा व्यवस्थापकीय योजना कार्यान्वनका लागि कार्यसम्पादनमा आधारित अनुदान	
विद्यालय तह (क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट नमुना विद्यालयका रूपमा छनोट भई सञ्चालनमा रहेका **(अनुसूची ५)** विद्यालयले चालु वर्षको विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक गरी सोका आधारमा वार्षिक कार्यान्वयन योजनासहित स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने, (ख) यस शीर्षकको बजेट स्वीकृत वार्षिक कार्यान्वयन योजना बमोजिमका क्रियाकलाप सञ्चालनमा खर्च गर्ने तर विद्यालयले यस शीर्षकको बजेटबाट तलबभत्ता, गाडी खरिद जस्ता कार्य नगर्ने। **स्थानीय तह** (क) स्थानीय तहले विद्यालयबाट प्राप्त वार्षिक कार्यान्वयन योजनाका आधारमा विद्यालयलाई कार्ययोजनाबमोजिम कार्य गर्नको लागि सम्झौता गर्ने, (ख) विद्यालयको IEMIS मा भएको विद्यार्थी संख्या सत्यापन गरी १००० सम्म विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय रु. १० लाख र १००० भन्दा बढी विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय रु. २० लाख अनुदान निकासा दिने, (ग) स्थानीय तहबाट विद्यालयले सम्झौता अनुरूप कार्यको नियमित अनुगमन गरी कार्य प्रगति केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा पठाउने। **नोटः विज्ञान विषय प्रवर्धनका लागि छनोट भएका नमुना विद्यालयहरूलाई यो शीर्षकको बजेट उपलब्ध नगराउने।**	वार्षिक कार्यान्वयन योजना, अनुदान प्राप्त नमुन विद्यालय

१२. कक्षा ११-१२ मा विज्ञान विषय प्रवर्धन लागि अनुदान	
<u>विद्यालय तह</u> (क) विज्ञान विषय प्रवर्धनका लागि छनोट भएका विद्यालयले विद्यालय विकास योजनाका आधारमा वार्षिक कार्यान्वयन योजना स्थानीय तहबाट स्वीकृत गराई अनुदान माग गर्ने, (ख) स्वीकृत वार्षिक कार्यान्वयन योजनाको आधारमा विद्यार्थीका लागि दोहोरो नपर्ने गरी आवासीय छात्रवृत्ति, विज्ञान विषय पठनपाठनका लागि शिक्षक व्यवस्थापन, प्रयोगशाला सञ्चालन एवम् अद्यावधिक, पुस्तकालय व्यवस्थापन, कक्षा ११-१२ का लागि कक्षाकोठा फर्निचर व्यवस्थापन एवम् गुणस्तर अभिवृद्धि कार्यक्रम (क्षमता विकास, विज्ञान प्रदर्शनी, सामग्री व्यवस्थापन, स्थलगत अध्ययन भ्रमण, कक्षा ११- १२ मा विज्ञान विषयको अतिरिक्त कक्षा सञ्चालन) लगायतका कार्यक्रममा खर्च गर्ने । **<u>स्थानीय तह</u>** (क) स्थानीय तहले विद्यालयबाट प्राप्त वार्षिक कार्यान्वयन योजनाको आधारमा विद्यालयलाई कार्ययोजना बमोजिम कार्य गर्नका लागि सम्झौता गर्ने, (ख) कक्षा ११ -१२ मा विज्ञान विषय प्रवर्धनका लागि छनोट भएका विद्यालय **(अनुसूची ८)** को IEMIS मा भएको विद्यार्थी संख्या सत्यापन गरी १००० सम्म विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय रु. ३० लाख, १००१ देखि २५०० सम्म विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय रु. ४५ लाख र २५०० भन्दा माथि विद्यार्थी भए प्रति विद्यालय रु. ६० लाख अनुदान स्वीकृत वार्षिक कार्यान्वयन योजना बमोजिम अनुदान उपलब्ध गराउने, (ग) विद्यालयले सम्झौताअनुरूप कार्यको नियमित अनुगमन गरी कार्य प्रगति केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा पठाउने ।	वार्षिक कार्यान्वयन योजना, अनुदान प्राप्त विज्ञान विषय सञ्चालन गर्ने विद्यालय
१३. आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकालाई आवास सञ्चालन अनुदान: आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त बालबालिकालाई आवास सञ्चालन अनुदानअन्तर्गत देहायबमोजिमको बजेटको व्यवस्था गरिएको छः	

आवास सञ्चालन अनुदान	दर
प्रत्येक छात्राबासका लागि प्रति समूह प्रति महिना	वार्डेनका लागि रु. ३,०००।–, भान्सेका लागि रु. ६,०००।– र पालेका लागि रू ३०००।– का दरले १२ महिनाको रकम उपलब्ध गराउने,
विषय शिक्षक, प्रअ तथा वार्डेनको सहभागितामा विषयगत तालिका बनाई विद्यालय समय भन्दा अतिरिक्त समयमा अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान विषयमा कोचिङ कक्षा सञ्चालन गर्न	प्रति दिन प्रति विषय १ घण्टाका दरले हप्तामा कम्तीमा ४ दिन अध्यापन गर्ने गरी प्रति महिना प्रति शिक्षक रु. २,५००। का दरले ६ महिनाका लागि रु. ४५,०००।–,

आवासीय विद्यालय सङ्ख्या,
आवासीय छात्रवृत्ति प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या

विद्यालय व्यवस्थापन समिति को निर्णयानुसार सञ्चालन हुने अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि	एकमुष्ट रूपमा रु. ५,०००।–,
धारा पानी, बिजुली बत्ती, मर्मत सम्भार, नयाँ विद्यार्थीको लागि बसाइ व्यवस्थापन, प्राथमिक उपचार लगायतका खर्चका लागि	एकमुष्ट रूपमा रु. १६,०००।–,
सम्बन्धित विद्यालयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयअनुसार सिकाइ सुधारमा टेवा पुऱ्याउने सन्दर्भ सामग्री, श्रव्यदृश्य सामग्री, पाठ्यक्रम, पाठ्यपुस्तक, शिक्षक निर्देशिका लगायतका सामग्रीसहितको पुस्तकालय सुदृढीकरणका लागि	रु. १५,०००।–
छात्र छात्राहरूका लागि सिप तालिम सञ्चालन एवम् सामग्री खरिद गर्न	एकमुष्ट रकम रु. २०,०००।–
छात्रावास व्यवस्थापन समितिको बैठक खर्च	(बढीमा वार्षिक ६ ओटा) रु. ५,०००।–

विद्यालय तह

(क) विद्यालयलाई प्राप्त हुने अनुदानबाट स्वीकृत तलबमानको परिधिभित्र रहेर शिक्षक तलब तथा अन्य विषयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट तोकिएको नम्सअनुसार उल्लिखित दरमा दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिमा खर्च गर्न सक्ने।

स्थानीय तह

(क) स्रोत कक्षा सञ्चालनमा रहेका विशेष प्रकृतिका विद्यालय (अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि) बाहेकका आवासीय छात्रवास सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले २५ जना बराबरको १ समूह मानी प्रति समूह रु.२ लाख ५० हजार रकम हिसाब गरी विद्यालयलाई एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराउने। स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट आवासीय छात्रवास सञ्चालनमा रहेका विद्यालयलाई आवश्यकता अनुसार थप बजेट व्यवस्थापन गर्न सक्ने छन्।

१४. अपाङ्गता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टिविहीनका लागि विद्यालय, बहिरा कक्षा सञ्चालित विद्यालय, अटिजम, श्रवणदृष्टि विहीनता, बहुअपाङ्गता सञ्चालित विद्यालय)

स्थानीय तह/ विद्यालय तह

(क) यस प्रकारको विद्यालय सञ्चालन भए नभएको यकिन गर्ने,
(ख) विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाई उल्लिखित नर्म्सका आधारमा बजेट हिसाब गरी विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने,
(ग) विद्यालयलाई प्राप्त हुने अनुदानबाट स्वीकृत तलबमानको परिधिभित्र रहेर शिक्षक तलब तथा अन्य विषयमा विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट तोकिएको नम्सअनुसार दोहोरो नपर्ने गरी छात्रवृत्तिमा खर्च गर्न सकिने,

१५. स्रोत कक्षा सञ्चालनका लागि अनुदान: स्रोत कक्षा सञ्चालनका लागि निम्न शीर्षकमा अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ।	
(तालिका तल)	सञ्चालनमा रहेका स्रोत कक्षा, विद्यार्थी सङ्ख्या

स्रोत कक्षा सञ्चालन अनुदान	दर
स्रोत शिक्षक वा घुम्ती शिक्षकले अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि बिहान साँझसमेत अतिरिक्त सहयोग गरेवापत विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार थप सुविधा	मासिक रु.५००।–का दरले वार्षिक रु. ६,०००।–
स्रोत कक्षाका लागि शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन, विद्यार्थीद्वारा निर्मित सामग्री प्रदर्शनी आदिका लागि	प्रति स्रोतकक्षा वार्षिक रु. १०,०००।–
आयाको पारिश्रमिक	मासिक रु. १५,००० ।- का दरले १३ महिना (चाडपर्व खर्च सहित) र पोसाक खर्च रु. १०,०००। सहित वार्षिक रु. २,०५,०००।-
स्रोतकक्षाका लागि व्यवस्थापन सामग्री अनुदान (लुगाफाटा, भाँडाकुडा, औषधी आदि) का लागि	रु. १०,०००।–
अतिरिक्त क्रियाकलापका लागि सामग्री खरिद र पुरस्कार वितरण गर्न	वार्षिक रु. ४०००।–

(क) स्थानीय तहले प्रति स्रोत कक्षामा न्यूनतम ५ जना आवासमा बस्ने विद्यार्थी अध्ययनरत रहेका स्रोत कक्षालाई मात्र यस प्रकारको अनुदान उपलब्ध गराउने। स्रोत कक्षाको व्यवस्थापनका लागि सम्बन्धित स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयमा माथि उल्लिखित अनुदान उपलब्ध गराउने, (ख) आयाको पारिश्रमिकका लागि नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम पारिश्रमिकमा नपुग हुने रकम स्थानीय तहले थप गर्न सक्ने छन्।	
१६. विशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री तथा मसलन्द खर्च अनुदान: यस प्रकृतिका विद्यालय सञ्चालनको अवस्था यकिन गरी **अनुसूची-२ मा उल्लिखित** अनुदान वितरणका आधारमा रकम उपलब्ध गराउने।	शैक्षिक सामग्री प्राप्त विद्यालय विवरण
१७. घुम्ती विद्यालय सञ्चालनका लागि अनुदान: अति दुर्गम क्षेत्र र विकट हिमाली क्षेत्र (मुस्ताङ र डोल्पा) मा सञ्चालित विद्यालयका बालबालिकाका लागि उनीहरूलाई पायक पर्ने स्थानमा निश्चित समयका लागि अध्ययन गर्ने व्यवस्था मिलाउन प्रति विद्यालय वार्षिक **एकमुष्ट रू. ३ लाख ५० हजार** रकम अनुदान दिने।	घुम्ती विद्यालयको विवरण
१८. प्राविधिक विषय अध्यापन हुने विद्यालयलाई ल्याब सामग्री सहयोग अनुदान	
<u>**विद्यालय तह**</u> (क) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्ने गरी निर्णय भई सञ्चालनमा रहेका विद्यालयले प्राविधिक धारतर्फको इन्चार्जबाट प्रस्ताव तयार गर्न लगाई प्रयोगशालामा हालसम्म रहेका सामग्री र सोको उपयोगको अवस्थासहित थप सुदृढीकरणको आवश्यकता पहिचान गरी विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट कार्ययोजना स्वीकृत गराई बजेट माग गर्ने,	वार्षिक कार्ययोजना,

(ख) स्वीकृत कार्ययोजनाका आधारमा विद्यालयले नियमित रूपमा ल्याब सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने र सोको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेश गर्ने।

स्थानीय तह

(क) प्राविधिक धारका विद्यालयका लागि विद्यालयबाट स्वीकृत **कार्ययोजना** बमोजिम **प्रति विद्यालय रू. २ लाख** रकम उपलब्ध गराउने र सोको नियमित अनुगमन गर्ने।

ल्याबमा व्यवस्थापन भएका सामग्री

२.७.१३.३०८ अनौपचारिक / परम्परागत शिक्षा सञ्चालन अनुदान

१९. **परम्परागत विद्यालयलाई अनुदान**: परम्परागत विद्यालय (गुरुकुल, गुम्बा, मदरसा) को रूपमा अनुमति प्राप्त गरी IEMIS भरेका विद्यालयलाई देहाय बमोजिमको अनुदानको व्यवस्था गरिएको छः

तह	अनुदान
कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालय	रु. ३ लाख
कक्षा ६-८ सञ्चालित विद्यालय	रु. ५ लाख
कक्षा ९-१० वा ९-१२ सञ्चालित विद्यालय	रु. १० लाख
कक्षा १-८ सञ्चालन भएका विद्यालयल	रु. ८ लाख
कक्षा ६-१० वा कक्षा ६-१२ मात्र सञ्चालन भएका विद्यालय	रु. १५ लाख
कक्षा १-१० वा कक्षा १-१२ सञ्चालन भएका विद्यालय	रु. १८ लाख
नोटः कुनै एक तह मात्र सञ्चालन भएको छ भने सोही तहको मात्र अनुदान उपलब्ध गराउने	

विद्यालय तह

(क) विद्यालयले IEMIS बाट प्राप्त विवरणको आधारमा स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने,

(ख) विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयका आधारमा बजेट खर्च गर्ने।

स्थानीय तह

(क) परम्परागत विद्यालयको रूपमा अनुमति प्राप्त गरी सञ्चालनमा रहेका र हरेक वर्ष विद्यालयस्तरीय शैक्षिक तथ्याङ्क भरेका परम्परागत विद्यालय (गुरूकुल/आश्रम,गुम्बा/बिहार,मदरसा) को विवरण र विद्यार्थी सङ्ख्या यकिन गरी पाठ्यपुस्तक, छात्रवृत्ति, सेनिटरी प्याड एवम् दिवाखाजाबपतको रकम सम्बन्धित शीर्षकबाट अनुदान दिने,

अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय

भर्ना भएका विद्यार्थी सङ्ख्या

सञ्चालन भएका साक्षरता कक्षा

साक्षर भएको जनसङ्ख्या

अनुदान प्राप्त गर्ने सामुदायिक सिकाइ केन्द्र

साक्षर घोषणा भएका स्थानीय तह सङ्ख्या

(ख) शिक्षक दरबन्दी वा राहत अनुदान कोटा प्राप्त गरेका परम्परागत विद्यालयलाई अन्य सामुदायिक विद्यालय सरह र शिक्षक दरबन्दी/कोटा प्राप्त नगरेका विद्यालयलाई परम्परागत शिक्षण संस्था (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) मापदण्ड, २०७९ बमोजिम तहगत विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा उल्लिखित तहगत एकमुष्ट अनुदान उपलब्ध गराउने, (ग) स्थानीय तहले अनुदान रकम दिएका विद्यालयको विवरण र विद्यार्थी सङ्ख्यासमेत अनिवार्य रूपमा केन्द्रको अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा शाखामा पठाउने, (घ) परम्परागत शिक्षण संस्था (सञ्चालन तथा व्यवस्थापन) मापदण्ड, २०७९ बमोजिम सञ्चालन नभएका परम्परागत विद्यालयलाई अनुदान नदिने।	कार्यक्रमका प्रगति प्रतिवेदन
२०. **अनौपचारिक विद्यालयका लागि अनुदान:** अनौपचारिक विद्यालयका रूपमा अनुमति प्राप्त गरी IEMIS भरेका विद्यालयलाई देहाय बमोजिमको अनुदानको व्यवस्था गरिएको छः	

तह	अनुदान
कक्षा १-५ सञ्चालित विद्यालय	रु. ३ लाख
कक्षा ६-८ सञ्चालित विद्यालय	रु. ५ लाख
कक्षा ९-१० वा ९-१२ सञ्चालित विद्यालय	रु. १० लाख
कक्षा १-८ सञ्चालन भएका विद्यालयल	रु. ८ लाख
कक्षा ६-१० वा कक्षा ६-१२ मात्र सञ्चालन भएका विद्यालय	रु. १५ लाख
कक्षा १-१० वा कक्षा १-१२ सञ्चालन भएका विद्यालय	रु. १८ लाख
नोटः कुनै एक तह मात्र सञ्चालन भएको छ भने सोही तहको मात्र अनुदान उपलब्ध गराउने	

विद्यालय तह

(क) अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालयले विद्यालय व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरेका क्षेत्रमा बजेट खर्च गर्ने,
(ख) अनौपचारिक विद्यालयले अनुदान प्राप्त गर्नका लागि अनिवार्य रूपमा IEMIS भरेको हुनुपर्ने,
(ग) विद्यालयले प्राप्त रकमबाट पुस्तकालय, शैक्षिक सामग्री र व्यवस्थापकीय क्षेत्रमा खर्च गर्न सक्ने।

स्थानीय तह

(क) अनौपचारिक विद्यालयको स्थापना मिति, सञ्चालन मिति, सञ्चालित कक्षा, विद्यार्थी सङ्ख्या र सञ्चालनको अवस्थासहितको विवरण यकिन तथा प्रमाणित भएपछि मात्र सम्बन्धित विद्यालयको मागका आधारमा एकमुष्ट रकम विद्यालयको खातामा अनुदान दिने,

(सत्यापन स्रोत: अनुदान प्राप्त अनौपचारिक विद्यालय, कार्यक्रमका प्रगति प्रतिवेदन)

(ख) अनुदान रकम निकासा दिँदा आधारभूत तथा माध्यमिक तह सञ्चालन भई शिक्षा नियमावली बमोजिम तोकिएको विद्यार्थी सङ्ख्या पुगेमा तहगत अनुदान र आधारभूत वा माध्यमिक तह मात्र सञ्चालन भएको भए सोही तहको मात्र अनुदान रकम निकासा दिने,

(ग) अनौपचारिक विद्यालयमा अध्ययनरत सिकारुका लागि निःशुल्क पाठ्यपुस्तक, दिवाखाजा र सेनीटरी प्याडबापतको अनुदान सम्बन्धित शीर्षकबाट उपलब्ध गराउने,

(घ) अनौपचारिक विद्यालयका रूपमा अनुमति प्राप्त गरी आधारभुत र माध्यमिक तहमा एक एक वर्षको मात्र कार्यक्रम सञ्चालन गरेका विद्यालयलाई खुला विद्यालयलाई दिइने अनुदान बमोजिमको रकम मात्र निकासा दिने।

२१. **खुला विद्यालय (कक्षा ९-१०) सञ्चालन अनुदानः** खुला विद्यालय (कक्षा ९-१०) सञ्चालन भएका विद्यालयमा देहायबमोजिम अनुदानको व्यवस्था गरिएको छः

खुला विद्यालय (कक्षा ९-१०) सञ्चालन अनुदान	दर
संयोजक	मासिक रु. ७००।- का दरले १२ महिनाको जम्मा रु. ८,४००।–
सहजकर्ता	प्रति सेसन रु. ३००।- का दरले दैनिक ४ सेसन, ३५ दिनका लागि जम्मा रु. ४२,०००।–
सहायक कर्मचारी	मासिक रु. ८००।– का दरले १२ महिनाको रु. ९,६००।–
विद्यालय सहयोगी	मासिक रु.५००। का दरले १२ महिनाको रु.६०००।
शैक्षिक सामग्री	मासिक रु. ६००।– का दरले १२ महिनाको रु.७,२००।–
सञ्चालन खर्च (पानी, बिजुली, सरसफाइ)	मासिक रु. ५०० का दरले वार्षिक रु. ६,०००।–
इन्टरनेट/मिडियाको प्रयोग	मासिक रु. १,५००।- का दरले ९ महिनाको रु. १३,५००।–
गृहकार्य परीक्षण	रु. ३,२००।–, प्रत्येक पटकका दरले ४ पटकको रु. १२,८००।–
कापी प्रति विषय	रु. ८।- का दरले,
परीक्षा सञ्चालन (मध्यावधि र बाह्य)	रु. ६४००।– प्रति पटकका दरले २ पटकको रु. १२,८००।– (प्रश्नपत्र निर्माण रु.३००।–प्रति सेट, उ.पु. परीक्षण रु. ८।– प्रति कापी प्रति विषय)
पुस्तकालय व्यवस्थापन	एकमुष्ट रु. १०,०००।-
स्थानीय तहबाट अनुगमन	एकमुष्ट रु. १०,०००।-

अनुदान प्राप्त विद्यालय,

सम्पर्क कक्षाको कार्ययोजना र सहभागी विद्यार्थी सङ्ख्या

२२. **खुला विद्यालय (कक्षा ६-८) सञ्चालन अनुदान:** खुला विद्यालय (कक्षा ६-८) सञ्चालन भएका विद्यालयमा देहायबमोजिम अनुदानको व्यवस्था गरिएको छः

खुला विद्यालय (कक्षा ६-८) सञ्चालन अनुदान	**दर**
स्रोत शिक्षकका लागि पारिश्रमिक	प्रति घण्टा रु. २००।- का दरले दैनिक २ घण्टा सम्पर्क कक्षाका लागि मासिक २४ दिनको दरले जम्मा रु. ९,६००।

प्रधानाध्यापकका लागि भत्ता	मासिक रु. ५०० का दरले १२ महिना बराबर हुन आउने रकम रु. ६,०००।-
सहायक कर्मचारीका लागि पारिश्रमिक	प्रति व्यक्ति मासिक रु. ३००।- का दरले १२ महिनाको रु. ३,६००।- पाउने गरी प्रति केन्द्र २ जनाका लागि हुन आउने एकमुष्ट रकम रु. ७,२००।-
विद्यार्थीका लागि सामग्री खर्च	प्रति विद्यार्थी मासिक रु. ५०।- ले २० जनाका लागि कापी, डटपेन, पेन्सिल कटर, स्केल, इरेजर, ज्यामिति बक्स आदि शैक्षिक सामग्रीको व्यवस्था गर्न रु. १,०००।- का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रु. १०,०००।-,
विद्यालयका लागि मसलन्द खर्च	कक्षा सञ्चालनका लागि मसलन्द प्रति महिना (चक, डस्टर, मार्कर, रजिष्टर, फोटोकपी आदि) रु. ५००।- का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको रु. ५,०००।-,
शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन खर्च	विभिन्न विषयगत सिकाइ क्रियाकलापका लागि आवश्यकपर्ने शैक्षिक सामग्री व्यवस्थापन गर्न प्रति विद्यालय प्रति महिना (सिकाइ सहयोगी सामग्री ग्लोब, चार्ट, नक्सा, मार्कर, फोटोकपी आदि) रु. ५००।- का दरले प्रति केन्द्र १० महिनाको जम्मा रु. ५,०००।-,
विद्यालयका लागि पुस्तकालय	प्रति केन्द्र प्रति तहका लागि एकमुष्ट रू १०,०००।- का दरले दुई तहका लागि रू २०,०००।-

विद्यालय तह

(क) विद्यालयले खुला सिकाइ कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा उल्लिखित क्रियाकलाप अनुसार खर्च गर्न स्थानीय तहमा बजेट माग गर्ने,

(ख) उल्लिखित क्रियाकलपाअनुसार कार्यक्रम सञ्चालन गरी सोको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गर्ने।

स्थानीय तह

(क) विद्यालयबाट प्राप्त कार्ययोजनाको आधारमा एकमुष्ट रकम उपलब्ध गराउने,

(ख) नियमानुसार सम्पर्क कक्षासहितका क्रियाकलाप सञ्चालन भए नभएको यकीन गरी सोअनुरूप विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउने।

अनुदान प्राप्त विद्यालय,

सम्पर्क कक्षाको कार्ययोजना र सहभागी विद्यार्थी सङ्ख्या

२३. सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन अनुदानः सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको सञ्चालन एवम् व्यवस्थापनको लागि प्रति सामुदायिक सिकाइ केन्द्र रु. ३ लाख ४० हजार बजेट विनियोजन गरिएको छ। उक्त बजेटलाई देहाय बमोजिम खर्च गर्न सकिने छः

शीर्षक	बजेट
परिचालकको पारिश्रमिक (मासिक रु. १२,०००।- का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च)	रु. १,५६,०००।

अनुदान प्राप्त सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको विवरण,

परिचालकको पोसाक भत्ता	रु. १०,०००।
सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन	रु.१४,०००।
स्थानीय तहबाट स्वीकृत प्रस्तावनाको आधारमा कार्यक्रम सञ्चालन	रु. १,६०,०००।
जम्मा	**रु. ३,४०,०००।**

सञ्चालन भएका कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन

स्थानीय तह

(क) स्थानीय तहले नियमित रूपमा सञ्चालनमा रहेका र देहायबमोजिम मापदण्ड पूरा गरेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई स्वीकृत प्रस्तावनाका आधारमा अनुदान उपलब्ध गराउने :

- वार्षिक साधारण सभा भएको र साधारण सभाबाट आगामी वर्षको बजेट तथा कार्यक्रम स्वीकृति वा पारित गरेको,
- साधारण सभाको बैठकबाट गत आर्थिक वर्षको खर्चको विवरण स्वीकृत गरेको,
- लेखापरीक्षण गरी प्रतिवेदन पेस गरेको,
- एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) प्रयोग गरी नियमितरूपमा प्रतिवेदन पेस गरेको,

(ख) स्थानीय तहले प्रभावकारी रूपमा सञ्चालनमा नरहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूलाई सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूको सञ्चालन तथा व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७८ बमोजिम स्थानान्तरण गरी सञ्चालनमा ल्याउन सक्ने छन्,

(ग) सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन मापदण्ड २०७८ बमोजिम काम नगरेका तथा विद्यालय वा अन्यत्र कार्यरत रहेका सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक/सामुदायिक सिकाइ केन्द्रलाई कुनै पनि प्रकारको अनुदान उपलब्ध नगराउने,

(घ) नेपाल सरकारले निर्धारण गरेको न्यूनतम पारिश्रमिकबमोजिम नपुग हुने रकम स्थानीय तहबाट थप गर्नुपर्ने।

सामुदायिक सिकाइ केन्द्रः

(क) उपरोक्तबमोजिमको अनुदान रकमबाट सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको व्यवस्थापन समितिको निर्णयानुसार परिचालकको प्रमाणित हाजिरी अभिलेख हेरी **मासिक**
रु. १२,०००।- का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च बैङ्क मार्फत भुक्तानी गर्ने,

(ख) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रले प्रशासनिक खर्चका लागि **वार्षिक रु. १४ हजार** सम्म बजेट छुट्याउन सक्ने छन्,

(ग) पारिश्रमिक भुक्तानीपश्चात् बाँकी अनुदानबाट सामुदायिक सिकाइ केन्द्र सञ्चालन तथा व्यवस्थापन मापदण्ड, २०७८ ले उल्लेख गरेबमोजिमका वार्षिक कार्यक्रम तयार गरी व्यवस्थापन समितिबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्नुपर्ने छ। सामुदायिक सिकाइ केन्द्रले पेस गरेको प्रस्तावनाका आधारमा स्थानीय तह तथा अन्य सङ्घ संस्थाहरूबाट थप बजेट उपलब्ध गराउन सकिने छ,

(घ) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालकको पोसाक स्थानीय तहले तोकेबमोजिमको हुने छ, (ङ) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रहरूले गरेका नियमित कार्यहरूको प्रतिवेदन स्थानीय तहमार्फत शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको अनौचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा शाखामा पठाउने व्यवस्था मिलाउने ।	
२४. **लागत साझेदारीमा आधारित साक्षरता कार्यक्रम तथा अनौपचारिक शिक्षा तथाआजीवन सिकाइ कार्यक्रम सञ्चालन**: स्थानीय तहमा साक्षरता कार्यक्रम वा अनौपचारिक शिक्षा तथा आजीवन सिकाइका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि प्रति स्थानीय तह **रु. १ लाख**को दरले बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ । उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नका लागि स्थानीय तहले देहायबमोजिमका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्ने:	
स्थानीय तह (क) यस शीर्षकमा विनियोजित बजेटमा स्थानीय तहले बजेट थप गरी साक्षर घोषणा हुन बाँकी रहेका स्थानीय तहले सामुदायिक सिकाइ केन्द्र, विद्यालय, विद्यार्थी, राजनैतिक दल, नागरिक समाज, विकास साझेदार संस्था लगायतको सहभागितामा कार्ययोजना निर्माण गरी साक्षरता कार्यक्रम सञ्चालन गरी साक्षर घोषणा गर्ने र सोको जानकारी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमार्फत यस केन्द्रको अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा शाखामा जानकारी गराउने, (ख) साक्षर घोषणा भएका स्थानीय तहले समुदायको आवश्यकताका आधारमा विभिन्न सरोकारवालाहरूबिच समन्वय, सहकार्य र साझेदारीमा विद्यमान सामुदायिक संरचना (शिक्षा, स्वास्थ्य, कृषि, वन तथा वातावरणसम्बन्धी समुदायमा आधारित संस्था) समेतको समन्वयमा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रमार्फत आफ्नो सेवा क्षेत्रभित्रको साक्षरताको तथ्याङ्क सङ्कलन गरी अनौपचारिक शिक्षातर्फको शैक्षिक तथ्याङ्कमा प्रविष्टि गर्ने, सिपमूलक तालिम, वैकल्पिक शैक्षिक कार्यक्रम, अनौपचारिक शिक्षा तथा खुला सिकाइ र आजीवन सिकाइका लागि पुस्तकालय व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने । स्वरोजगार एवम् सिपमूलक तालिमका लागि स्थानीय तहमा रहेका रोजगार संयोजक समेतसँग आवश्यक समन्वय गर्न सक्ने, (ग) लागत साझेदारीमा आधारित साक्षरता तथा आजीवन सिकाइका कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि स्थानीय तहले थप बजेट व्यवस्थापन गरी स्थानीय तहमार्फत वा सामुदायिक सिकाइ केन्द्रबाट प्रस्तावना आह्वान गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सक्ने छन ।	सञ्चालन भएका कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन
२.७.११.१ तोकिएका विद्यार्थीको दिवाखाजाका लागि विद्यालयलाई अनुदान: यस क्रियाकलापमा विनियोजित रकम तल उल्लिखित दिवाखाजा कार्यक्रम व्यवस्थापन र स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त विद्यालय दिवाखाजा प्रारूप २०८१ कार्यान्वयन सम्बन्धित कार्यक्रम सञ्चालनमा उपयोग गर्ने:	
२५. **दिवाखाजा कार्यक्रम व्यवस्थापन**: साविक कर्णाली अञ्चलका जिल्लामा प्रति विद्यार्थी रु. २५। र अन्य जिल्लामा प्रति विद्यार्थी रु. २०। का दरले **(प्रारम्भिक बालविकास देखि कक्षा ५ सम्म)** देहाय बमोजिम दिवाखाजाबपतको रकम व्यवस्थापन गर्ने:	
विद्यालय तह	दिवाखाजा प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या/विद्यार्थीको

(क) सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत बालविकास कक्षादेखि कक्षा ५ सम्मका विद्यार्थीलाई प्रति विद्यार्थी वार्षिक स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही विद्यालय सञ्चालन/ शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप र परीक्षा सञ्चालन भएको दिन समेतको आधारमा दिवाखाजा उपलब्ध गराउन आवश्यक पर्ने रकम स्थानीय तहमा माग गर्ने, (ख) सामुदायिक विद्यालयले स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त दिवाखाजा प्रारूप २०८१ मा उल्लिखित मापदण्डबमोजिम हुने गरी विद्यालयकै सहयोगी कर्मचारीबाट वा अभिभावकहरू विशेषतः आमा समूह बनाएर वा नियमित क्यान्टिनबाट वा विद्यालयबाहिरबाट क्याटरिङको व्यवस्था गरेर, एकीकृत भान्सा वा स्थानीय तहले पहिचान गरेको अन्य मोडेलबाट दिवाखाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने, (ग) विद्यालयले विद्यालय सञ्चालन एवम् परीक्षा सञ्चालन हुने दिनमा तोकिएको मापदण्डमा रही स्थानीय कृषि उत्पादनमा आधारित भई साप्ताहिक खाजा मेनु बनाई खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने। विद्यालयमा जङ्कफुडको प्रयोग निषेध गर्ने, (घ) विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा भीडभाड नहुने गरी विद्यालयले खाजा समय तोक्ने, खाजा खुवाउदा अपाङ्गता भएका र तल्लो कक्षाका बालबालिकालाई प्राथमिकता दिई वितरण गर्ने, (ङ) ताजा र पोषिलो दिवाखाजाका लागि स्थानीय कृषि उपजमा आधारित खाद्यान्न स्थानीय कृषक, कृषिमा आधारित सहकारी/साना कृषक समूहबाट खरिद गर्ने। स्थानीय कृषकसँग खरिद गरिएका खाद्यान्नको परिणाम खुल्ने विवरण र बिल भरपाई सुरक्षित रूपमा राख्ने र भएको खर्च विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट अनुमोदन गराई प्रमाणित एक प्रति सम्बन्धित स्थानीय तहमा पेस गर्ने, (च) दैनिक खरिद गर्नुपर्ने हरियो तरकारी जस्ता खाद्यवस्तुबाहेकका अन्य खाद्यवस्तु कम्तीमा १/२ महिनाको लागि पुग्ने गरी खरिद, तोकिएको मापदण्डबमोजिम उचित भण्डारण एवम् उपभोगको व्यवस्था गर्ने। **<u>स्थानीय तह</u>** (क) स्थानीय तहले प्रधानाध्यापकको बैठकबाट स्थानीय तहभित्रका विद्यालयमा एकरूपता कायम हुने गरी उपलब्ध भएसम्म स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवाखाजाको साप्ताहिक मेनु तयारी र खाजा व्यवस्थापन विधिको छनोट गरी सार्वजनिक गर्ने, (ख) स्थानीय तहभित्रका विद्यालयका प्रधानाध्यापकको बैठकमा स्वास्थ्य र कृषि शाखाका प्रमुखलाई समेत सहभागी गराई आपसी सहयोग, समन्वय एवम् सहकार्यका क्षेत्र पहिचान गरी कार्ययोजना बनाई स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवाखाजा प्रवर्धनका विषयमा छलफल अन्तरक्रिया गर्ने, (ग) सङ्घीय सरकारबाट तोकिए बाहेकका अन्य कक्षाका विद्यार्थीका लागि स्थानीय तहले आफ्नै स्रोतबाट खाजा व्यवस्थापन गर्न सक्नेछ। यसरी स्थानीय तहबाट खाजा व्यवस्थापन भएको जानकारी शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा पठाउने, (घ) गुणस्तरीय खाजाको व्यवस्थापनका लागि सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरित रकम अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहबाट थप स्रोतको व्यवस्थापन गर्न एवम् विद्यालयका अभिभावक/गैरसरकारी सङ्घ संस्थासँग वा अन्य निकायसँग लागत साझेदारी गर्न सकिने छ। लागत साझेदारी गर्दा स्थानीय तहले विकास गरेको कार्यविधि र साझेदारी भएको कार्यक्रमको जानकारी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइलाई गराउने,	हाजिरी /प्रगति प्रतिवेदन सहभागी सङ्ख्या प्रतिवेदन

(ङ) सङ्घीय सरकारबाट ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण गर्दा प्रति विद्यार्थी वार्षिक स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही शिक्षण सिकाइ क्रियाकलाप र परीक्षामा हाजिर भएको दिनको आधारमा दिवाखाजा व्यवस्थापन गर्ने सामुदायिक विद्यालयका प्रारम्भिक बालविकासदेखि कक्षा ५ सम्मका सबै विद्यार्थीका लागि विनियोजित बजेट निकासा गर्ने वा स्थायीय तहले एकीकृत भान्सा तथा अन्य मोडलबाट दिवाखाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाएको भए कार्यविधि तयार गरी सोहीबमेजिम बजेट निकासा दने, (च) आर्थिक वर्षको सुरुमै एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणाली (IEMIS) मा विद्यालयले प्रविष्टि गरेको मासिक हाजिरी समेतको विद्यार्थी विवरण सत्यापन गर्ने र सोको आधारमा कर्णाली प्रदेशका मुगु, डोल्पा, हुम्ला, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाका स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रु. २५।– का दरले तथा अन्य स्थानीय तहले प्रति विद्यार्थी दैनिक रु. २०।– का दरले विद्यार्थीलाई नियमितरूपले पोषिलो दिवाखाजा प्राप्त गर्ने वातावरणको सुनिश्चितता गर्न मासिक रूपमा बजेट निकासा गर्ने, (छ) विद्यालयबाट सञ्चालित दिवाखाजा कार्यक्रमको निरीक्षण अनुगमन स्थानीय तहबाट गर्ने र सोको प्रतिवेदन यस केन्द्रमा पेस गर्ने ।	
२६. **स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त विद्यालय दिवाखाजा प्रारूप २०८१ कार्यान्वयनः** स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त विद्यालय दिवाखाजा प्रारूप कार्यान्वयन गर्न चालु आर्थिक वर्ष २०८३।८४ का लागि (**अनुसूची ७ मा उल्लेख गरिएबमोजिमका १५० ओटा स्थानीय तहमा) रु. १ लाख ५० हजारको** दरले बजेट विनियोजन गरिएको छ । उक्त बजेट देहायबमोजिम कार्यान्वयन गर्नेः	
विद्यालय तह (क) विद्यालय दिवाखाजामा बजारमा तयारी जङ्क फुड निषेध गर्न स्थानीय तह र विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट आवश्यक निर्णय गरी जनचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने गराउने, (ख) स्थानीय तहबाट स्वीकृत स्थानीय उत्पादनमा आधारित साप्ताहिक दिवाखाजा मेनुको प्रयोग गरी विद्यालय दिवाखाजा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, (ग) दिवाखाजाको लागि खरिद गरिएको खाद्यान्नको उचित भण्डारणका लागि आवश्यक पर्ने गैर खाद्य सामग्री (बाकस, सिड, बिन) लगायतको व्यवस्था गर्ने, (घ) दिवाखाजा भान्साकोठा/घरमा खानेपानी, सरसफाइ र फोहर व्यवस्थापनको उचित व्यवस्थापन गर्ने, (ङ) क्रियाशील साना कृषक/ कृषि सहकारीबाट विद्यालय दिवाखाजाको लागि स्वीकृत साप्ताहिक मेनुका आधारमा आवश्यक पर्ने खाद्यवस्तु खरिद एवम् आपूर्तिका लागि विद्यालय र सक्रिय साना कृषक/ कृषक समूह वा कृषि सहकारी/स्थानीय आपूर्तिकर्ताबिच लिखित सम्झौता गरी सोअनुरूप कार्यान्वयन गर्ने र आपूर्तिकर्तालाई कम्तिमा मासिक भुक्तानीको व्यवस्था मिलाउने, (च) विद्यालयमा सम्भव भएसम्म करेसाबारी व्यवस्थापन गर्ने । करेसावारी व्यवस्थापनका लागि आवस्यक प्राविधिक तथा आवश्यक अन्य सहयोगका लागि स्थानीय तहको शिक्षा शाखा मार्फत कृषि शाखाबाट सहयोग लिने, (छ) विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट दिवाखाजाको लागि विद्यालयमा आवश्यक पर्ने स्थानीय उत्पादनमा आधारित गुणस्तरयुक्त खाद्य सामग्री आपूर्ति र उपयोगको नियमित अनुगमन गरी सोको प्रतिवेदन केन्द्रमा पेस गर्ने ।	स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवाखाजा प्रारूप कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन

स्थानीय तह

(क) स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त विद्यालय दिवाखाजा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने मुख्य जिम्मेवारी स्थानीय तहको हुने छ,

(ख) स्थानीय तहका सरोकारवालाहरू (राजनीतिक, प्रशासनिक नेतृत्व, शिक्षा, कृषि, स्वास्थ्य लगायतका शाखा/महाशाखाका प्रमुख, सामाजिक समितिका पदाधिकारी, वडाध्यक्ष, अगुवा साना कृषक वा कृषि सहकारीका प्रतिनिधि, विद्यालय व्यवस्थापन समितिका अध्यक्ष र प्रधानाध्यापकका प्रतिनिधि) को सहभागिता रहने गरी स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषणयुक्त दिवाखाजा प्रारूप, २०८१ अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,

(ग) स्थानीय तहको शिक्षा शाखा/महाशाखाले कृषि र स्वास्थ्य शाखासँगको समन्वय एवम् सहकार्यमा स्थानीय तहभित्रका सामुदायिक विद्यालयका प्रधानाध्यापक, विद्यालय व्यवस्थापन समिति तथा स्थानीय कृषक समूह, कृषक सहकारी समेतको संलग्नतामा शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट स्वीकृत नमूना दिवाखाजा मेनुलाई आधार मानी स्थानीय उत्पादमा आधारित दिवाखाजाका लागि स्थानीयकरण गरिएको साप्ताहिक खाजा तालिका बनाउन २ दिनको कार्यशाला सञ्चालन गर्ने। यसरी बनाइएको मेनु स्थानीय तहबाट स्वीकृत गरी विद्यालयमा वितरण एवम् कार्यान्वय गर्ने, गराउने। उक्त कार्यशालामा स्थानीयस्तरको लागि स्थानीयकरण गरिएको दिवाखाजा मेनु निर्माण, साना कृषक र कृषि सहकारीबाट खाद्यान्न खरिद र नियमित आपूर्ति एवम् खाद्यवस्तुको उचित भण्डारण र रेखदेख, खाजा तयारी र वितरण लगायतका विषयवस्तुमा केन्द्रित भई सहभागीको क्षमता अभिवृद्धि गर्ने,

(घ) विद्यालय सहयोगी तथा खाजा तयारीमा संलग्न हुने भान्छेहरूका लागि स्वीकृत मेनुका आधारमा स्थानीय उत्पादनमा आधारित पोषिलो दिवाखाजा तयारी, वितरण र सरसफाइ एवम् खाद्य सामग्रीहरूको उचित भण्डारण र रेखदेखसम्बन्धी क्षमता विकास गर्न १ दिनको कार्यशाला सञ्चालन गर्ने,

(ङ) स्थानीय तहको शिक्षा शाखाले कृषि शाखासँग समन्वय गरी कृषि शाखाबाट सञ्चालन हुने क्रियाकलाप विशेष गरी बालबालिकाका लागि आवश्यक पर्ने सबै प्रकारका खाद्य समूहका दलहन, अन्न, भिटामिन, जिङ्क भएका फलफूल, तरकारी स्थानीय स्तरमा उत्पादनमा जोडदिई अभिभावक, समुदाय, स्थानीय साना कृषक र कृषि समूहलाई प्रोत्साहन गर्न कृषि अनुदान उपलब्ध गराउन पहल गर्ने,

(च) दिवाखाजाको भुक्तानी प्रकृयालाई सहज र सरल बनाई विद्यालयलाई खाद्य सामाग्री उपलब्ध गराउने साना कृषक तथा कृषक समूह/ कृषि सहकारीले कम्तीमा मासिक रूपमा भुक्तानी पाउने व्यवस्थाको सुनिश्चितता गर्ने,

(छ) स्थानीय कृषि उपजहरू कृषि समूह, सहकारी मार्फत खरिद गरी प्रयोग गर्नको लागि कृषक समुह सहकारी सूचीकरण, विद्यालयसंग सम्झौता जस्ता प्राविधिक र प्रशासनिक कार्यका लागि बैठक सञ्चालन गोष्ठी सञ्चालन गर्ने,

(ज) शिक्षा र कृषि शाखाबिचको समन्वय र सहकार्यमा कृषि शाखाको ज्ञान, सीप, प्रविधि र स्रोतको परिचालन गरी बाँझो जमिन भएका विद्यालयमा सम्भव भएसम्म करेसाबारी व्यवस्थापन गर्न प्रोत्साहन गर्ने,

(झ) स्थानीय तह भित्रका विद्यालयमा स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवाखाजाको मोडललाई संस्थागत हुने गरी कार्यान्वयन गर्न स्थानीय तहले स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवाखाजा कार्यान्वयन कार्यविधि बनाई कार्यान्वयन गर्न सकिने,

(ञ) स्थानीय तहबाट विद्यालयमा स्थानीय उत्पादनमा आधारित मोडलमा विद्यालयले दिवाखाजाको व्यवस्थापनमा सहजीकरण एवम् अनुगमनको व्यवस्था गर्ने,

(ट) स्थानीय उत्पादनमा आधारित विद्यालय दिवाखाजा कार्यक्रमलाई थप प्रोत्साहन गर्न प्रदेश सरकारबाट स्रोत प्राप्त भएमा दोहोरोपन नहुने गरी दिवाखाजा तयार गर्ने भान्छाकोठा, भान्छाका लागि भाँडाबर्तन, खानेपानी व्यवस्थापन जस्ता आवश्यक कार्यमा उपयोग गर्न प्रदेश सरकारका सम्बन्धित निकायसँग समन्वय र सहकार्य गर्ने।

२.७.१३.३१० सामुदायिक विद्यालयमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन अनुदान	
२७. **विद्यालयमा Digital सिकाइका लागि Smart Board व्यवस्थापन र सञ्चालन**: यस वर्ष सबै सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयहरूमा Digital सिकाइका लागि Smart Board व्यवस्थापन गर्नको लागि प्रति विद्यालय **रु. १ लाख ५० हजार**को दरले बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ । उक्त बजेट कार्यान्वयनका लागि विद्यालय र स्थानीय तहले देहाय बमोजिमका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नुपर्ने छः	
विद्यालय तह (क) Smart Board सञ्चालनका लागि आवश्यक कक्षाकोठा, विद्युत् तथा इन्टरनेट व्यवस्थापन गर्ने, (ख) ICT जिम्मेवार शिक्षक तोकी Smart Board को नियमित सञ्चालन सुनिश्चित गर्ने, (ग) पाठ योजनामा Digital सामग्री समावेश गरी Smart Board मार्फत शिक्षण सिकाइ सञ्चालन गर्ने, (घ) Smart Board तथा सम्बन्धित उपकरणको सुरक्षा, सरसफाइ र मर्मतसम्भार गर्ने, (ङ) Smart Board प्रयोगसम्बन्धी प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गर्ने । **स्थानीय तह** (क) स्थानीय तहले सबै विद्यालयको आवश्यकता पहिचान गरी विद्यालयमा Digital सिकाइका लागि भएका पूर्वाधार तथा सामग्रीको नक्साङ्कन गर्न लगाउने, (ख) Digital Infrastructure को नक्साङ्कनका आधारमा विद्यालयको आवश्यकता पहिचान गरी विद्यालय छनोट गर्ने, (ग) स्थानीय तहले Digital Smart Board को Detail Specification तयार गरी स्वीकृत गर्ने, (घ) छनोट भएका विद्यालयका लागि सार्वजनिक खरिद प्रक्रियाअनुसार Smart Board तथा आवश्यक ICT सामग्री खरिद गर्ने, (ङ) शिक्षक तथा सम्बन्धित जनशक्तिलाई Digital शिक्षणसम्बन्धी तालिम तथा अभिमुखीकरण प्रदान गर्ने, (च) Smart Board सञ्चालन, प्रयोग तथा मर्मतसम्भारका लागि आवश्यक सहजीकरण र प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने, (छ) सबै सामुदायिक माध्यमिक विद्यालयमा Digital सिकाइको प्रयोगको सुनिश्चितता गरी आवश्यकताको आधारमा विद्यार्थी सङ्ख्या बढी भएका आधारभूत विद्यालयमा समेत Digital सिकाइका लागि Smart board व्यवस्थापन गर्न सकिने, (ज) Smart Board प्रयोगको नियमित अनुगमन, प्रतिवेदन तथा प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने, (झ) यस शीर्षकमा विनियोजित बजेट अपर्याप्त भएमा स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाट थप बजेट व्यवस्था गरी अत्याधुनिक प्रविधिको स्मार्ट बोर्ड व्यवस्थापन गर्न सक्ने छ ।	Smart Board प्राप्त गर्ने विद्यालय सङ्ख्या

२८. **सामुदायिक विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अद्यावधिक, इन्टरनेट व्यवस्थापन, सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन, अभिभावक शिक्षा, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, पर्यावरण संरक्षण तथा हरित विद्यालय कार्यक्रम, विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान, बालमैत्री विद्यालय व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रम** सञ्चालनको लागि देहायबमोजिम बजेटको व्यवस्था गरिएको छः

तह	दर
कक्षा १-५ प्रति विद्यालय	वार्षिक रु. ३५ हजार
कक्षा १-८ प्रति विद्यालय	वार्षिक रु. ५० हजार
कक्षा १-१० प्रति विद्यालय	वार्षिक रु. ७५ हजार
कक्षा १-१२ प्रति विद्यालय	वार्षिक रु. १ लाख

विद्यालय तह

(क) विद्यालय सुधार योजना निर्माण सहयोगी पुस्तिका,२०८० बमोजिमको प्रक्रिया अवलम्बन गरी विद्यालय सुधार योजना (SIP) निर्माण तथा अद्यावधिक गरी सोको मिति IEMIS को विवरणमा प्रविष्ट गर्ने साथै विद्यालय सुधार योजना अद्यावधिक गर्दा विद्यालयले वृहत विद्यालय सुरक्षा कार्ययोजना समेत तयार गरी विद्यालय सुधार योजनाको अनुसूचीमा समावेश गर्नेपर्ने,

(ख) विद्यालयले सरोकारवालाको सहभागितामा विद्यालय सुधार योजनाका आधारमा तयार गरिएको वार्षिक कार्यान्वयन योजनाअनुसारको प्रगति त्रैमासिक रूपमा समीक्षा गर्ने,

(ग) प्रत्येक विद्यालयले अनिवार्य रूपमा सामाजिक परीक्षण गर्ने व्यवस्था मिलाउने,

(घ) सामाजिक परीक्षण गर्दा विद्यालयले IEMIS बाट विद्यालय रिपोर्ट कार्ड प्रिन्ट गरी सोको विवरण अभिभावकहरूलाई जानकारी गराउने । यसरी सामाजिक परीक्षण गरिएको मिति IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने,

(ङ) विद्यालयमा IEMIS फोकल पर्सन तोकी विद्यालयको नियमित तथ्याङ्क व्यवस्थापनको जिम्मेवारी दिई निजलाई अतिरिक्त समयमा काम गरेबापतको सुविधा उपलब्ध गराउन सकिने,

(च) विद्यालयले हासिल गरेका मुख्य मुख्य सूचकसहितका उपलब्धिहरू बुलेटिनमार्फत सार्वजनिक गर्ने,

(छ) सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गर्दा उक्त विद्यालय रिपोर्ट कार्डसमेत संलग्न राखी पेस गर्ने,

अद्यावधिक भएका विद्यालय सुधार योजना

सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन

School Report Card

(ज) विद्यालयले आर्थिक लेखा परीक्षण स्थानीय तहको अन्तिम लेखापरीक्षण हुनु अगावै गराउने र सोको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पठाउने । स्थानीय तहले उच्च अङ्कले रकम निकासा हुने तथा आर्थिक हिसावले जोखिम हुन सक्ने/भएका विद्यालय पहिचान गरी विद्यालयको आन्तरिक लेखा परीक्षण गर्ने व्यवस्था गर्नसक्ने, (झ) लेखापरीक्षकले लेखापरीक्षण प्रतिवेदनमा मौजुदा शिक्षा नियमावली, २०५९ को नियम १७२ मा तोकिएका न्यूनतम विषयवस्तुहरू खुलाएको हुनुपर्ने छ, (ञ) सूचना तथा सञ्चार प्रविधिमा आधारित शिक्षण सिकाइ व्यवस्थापन गर्न सबै सामुदायिक विद्यालयमा इन्टरनेट व्यवस्थापन गर्ने, (ट) विद्यार्थीको प्रतिभा पहिचानका लागि अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन गर्ने, (ठ) विद्यालयले वातावरण संरक्षण, हरित विद्यालय निर्माण, बालमैत्री विद्यालय व्यवस्थापन तथा विद्यार्थीको अतिरिक्त क्रियाकलापका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (ड) कार्यक्रम कार्यान्वयनको प्रगति स्थानीय तहमा पेस गर्ने । **स्थानीय तह** (क) स्थानीय तहले सामुदायिक विद्यालयहरूलाई विद्यालय सुधार योजना निर्माण तथा अद्यावधिक, इन्टरनेट व्यवस्थापन, सामाजिक परीक्षण तथा आर्थिक लेखा परिक्षण, विद्यार्थी रिपोर्ट कार्ड, विद्यालय तथ्याङ्क व्यवस्थापन, बुलेटिन प्रकाशन, अभिभावक शिक्षा, अतिरिक्त क्रियाकलाप सञ्चालन, पर्यावरण संरक्षण तथा हरित विद्यालय कार्यक्रम, विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान, बालमैत्री विद्यालय व्यवस्थापन जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्नका लागि दोस्रो त्रैमासिक अवधिभित्र माथि उल्लेख गरिएबमोजिमको बजेट निकासा दिने, (ख) स्थानीय तहले विद्यालयमा IEMIS व्यवस्थापन गर्नका लागि तोकिएको शिक्षकलाई लागत साझेदारीमा थप बजेट व्यवस्थापन गर्न सक्ने छन् ।	
११.६.९.६३३ अपाङ्गताको प्रकृतिअनुरूप आवश्यकताका आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	
२९. अपाङ्गताको प्रकृतिअनुरूप आवश्यकताका आधारमा प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त विशेष शिक्षा आवासीय विद्यालय सञ्चालन	
(क) छनोट भएका यस प्रकृतिका विद्यालयलाई शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विकास भएको अवधारणा पत्र तथा तोकिएको मापदण्डका आधारमा विद्यालयले विकास गरेको स्थानीय तहबाट स्वीकृत गुरुयोजनाको परिधिभित्र रही विद्यालय भौतिक निर्माण कार्य बाँकी रहेको भए स्थानीय तहको प्राविधिकबाट स्थलगत अनुगमन गरी कार्य प्रगतिको अवस्था यकिन गर्ने । तोकिएको मापदण्डअनुसार बाँकी पूर्वाधार विनियोजित रकमबाट खर्च गरी चालु आवबाट न्यूनतम २० विद्यार्थीका लागि आवासीय कक्षा सञ्चालन गर्ने । यस वर्ष विनियोजित रकम रु. ५० लाख खर्च गर्न विद्यालयले कार्ययोजना स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने । कार्ययोजनामा आवासीय कक्षा सञ्चालनका लागि आवश्यक पर्ने भाँडाकुडा, फर्निचर, फर्निसिङ सामग्री खरिद गरी कक्षा सञ्चालन गर्ने कार्यसमेत समावेश गर्नुपर्ने छ । कक्षा सञ्चालन गर्न रकम अपुग भएमा स्थानीय तहले समेत रकम थप गर्नसक्ने छ । यस प्रकृतिको विद्यालयमा निम्नानुसारका पूर्वाधार विकास भएको हुनुपर्ने छ: • आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्नसक्ने क्षमताको हुनुपर्ने,	निर्माणाधिन विद्यालयको प्रगति सञ्चालन भएका विद्यालय र विद्यार्थी सङ्ख्या

• विद्यालयमा Dark Room, Audio Proof Room, Counselling Room, प्रशासनिक भवन,वार्डेन कक्ष, IT सुविधासहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरणसहितको थेरापी कक्ष र विभिन्न किसिमका अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि नमुना स्रोत कक्षाको व्यवस्था गर्न सकिने गरी भवन निर्माण गर्ने, • अपाङ्गता भए अनुकूल खेलमैदान, सङ्गीत, योगाभ्यास र कर्मयोगको माध्यमबाट स्वावलम्बी बनाउन करेसाबारीको व्यवस्था गर्ने, • पूर्व व्यावसायिक सिप विकासका लागि अभ्यास गर्न आवश्यक सामग्रीसहितको कक्ष निर्माण गर्ने,	
२.७.१३.२३ सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थापन	
३०. **सामुदायिक विद्यालयका छात्राहरूलाई निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थापनः** सामुदायिक विद्यालयको कक्षा ६-१२ सम्म अध्ययनरत सबै छात्राका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याड व्यवस्थाका लागि मनाङ, मुस्ताङ, बझाङ, बाजुरा, दार्चुला, डोल्पा, हुम्ला, मुगु, जुम्ला र कालिकोट जिल्लाका छात्राका लागि प्रति विद्यार्थी वार्षिक रू. १६८०। र बाँकी जिल्लाका छात्राका लागि प्रति विद्यार्थी रु. १३४०। का दरले बजेट व्यवस्था गरिएको छः	
स्थानीय / विद्यालय तह (क) यस शीर्षकको रकम खर्च गर्दा सेनिटरी प्याड (वितरण तथा व्यवस्थापन) कार्यविधि, २०७६ का अतिरिक्त देहायअनुसार गर्ने : • सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत कक्षा ६-१२ सम्मका IEMIS मा भएका छात्राको विवरण सत्यापन गर्ने, • कार्यविधिमा उल्लिखित प्रकियाअनुसार विद्यालयमार्फत विद्यार्थीलाई महिनावारीको समयमा तोकिएको मापदण्डअनुसारको गुणस्तरीय उपयुक्त साइजको प्याड उपलब्ध गराउने, • कार्यविधिमा तोकिएको मापदण्डभन्दा थप गुणस्तरीय हुने गरी स्थानीय तह/ विद्यालयले व्यवस्थापन गर्न सक्ने, • वार्षिक १० महिना अवधिका लागि निःशुल्क सेनिटरी प्याडको व्यवस्था मिलाउने, • कक्षा ६ भन्दा तल्लो कक्षामा अध्ययन गर्ने महिनावारी भएका छात्रालाई पनि यो व्यवस्थाअनुसार प्याड उपलब्ध गराउन सकिने, • प्याड व्यवस्थापन गर्दा स्वदेशी उद्योगबाट उत्पादित प्याडलाई प्राथमिकता दिने, (ख) सेनिटरी प्याड स्थानीय तहबाट खरिद गरी उपलब्ध गराउन सकिने वा विद्यालयमा छात्रा विद्यार्थी सङ्ख्याका आधारमा उल्लिखित दरमा रकम निकासा गर्ने, (ग) स्थानीय तह वा विद्यालयले सेनिटरी प्याड खरिद गर्दा गत विगतको मौज्दातको अवस्था यकिन गरी आवश्यक मात्र नियमानुसार खरिद गर्ने, (घ) स्थानीय तह वा विद्यालयले तोकिएका छात्राका लागि नियमानुसार सेनिटरी प्याड खरिद गरी रकम बचत भएमा विद्यालयमा Disposal Machine नभएमा एक पटकका लागि मात्र खरिद गरी वितरण गर्नसक्ने, (ङ) स्थानीय तहले विद्यालयबाट हुने सेनिटरी प्याडको वितरण र प्रयोगको अवस्थाको अनुगमन गर्ने तथा विद्यालयले सो कार्यमा भएका कार्यको प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तहमा पठाउने र स्थानीय तहले प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानवस्रोत विकास केन्द्रको विद्यालय शिक्षा मापदण्ड निर्धारण शाखामा पेस गर्नुपर्ने।	सेनिटरी प्याड प्राप्त गर्ने विद्यार्थी सङ्ख्या

२.७.१३.३०० भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदान	
३१. भुटानी शरणार्थीका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयका लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि अनुदानः यस क्रियाकलापबाट बजेट विनियोजन भएको झापा जिल्लाको दमक नगरपालिकामा सञ्चालित **श्री ढुकुरपानी माध्यमिक विद्यालय तथा चुलाचुली आधारभूत विद्यालयका** लागि शिक्षक व्यवस्थाका लागि विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाई यस कार्यविधिको शिक्षकको तलबभत्ता क्रियाकलापमा उल्लिखित तलबभत्ता अनुदान उपलब्ध गराउनेः	
(क) शिक्षक व्यवस्थापनका लागि ढुकुरपानी माध्यमिक विद्यालयका लागि आधारभूत तहको प्राथमिक तहतर्फ ३, निम्नमाध्यमिक तहतर्फ ४ र माध्यमिकतर्फ ५ जना गरी जम्मा १२ जनाको र चुलाचुली आधारभूत विद्यालयका लागि आधारभूत तहको प्राथमिक तहतर्फ ४ र निम्नमाध्यमिक तहतर्फ ५ गरी जम्मा ९ जनाको स्वीकृत तलबममानअनुसार १२ महिना र चाडपर्व खर्चका लागि पारिश्रमिक अनुदान उपलब्ध गराउने, (ख) विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको तथ्याङ्क यकिन गरी नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक अनुदान छात्रवृत्ति, विद्यालय सञ्चालन व्यवस्थापनलगायतका अन्य विद्यालयले पाए सरहका क्रियाकलापगत अनुदान सम्बन्धित शीर्षकबाट हिसाब गरी उपलब्ध गराउने, (ग) विद्यालयको तथ्याङ्कीय विवरण IEMIS मा नियमित रूपमा भर्न लगाउने, (घ) विद्यालयको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको स्थानीय तहबाट नियमित निरीक्षण अनुगमन गर्ने।	तलब प्राप्त शिक्षक, पाठ्यपुस्तक प्राप्त विद्यार्थी
२.७.१३.४० माध्यमिक तह कक्षा (९-१०) मा अङ्ग्रेजी,गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	
स्थानीय तह (क) माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान तथा प्रविधि जस्ता अनिवार्य विषयमा शिक्षक व्यवस्थापन गरी सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्न शिक्षण सहयोग अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ। यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले उक्त बजेटको परिधिभित्र रही शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदनअनुरूप सामुदायिक विद्यालयको माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) का लागि कुनै पनि दरबन्दी वा राहत अनुदान नभएका (शून्य दरबन्दी) र १ मात्र दरबन्दी वा राहत अनुदान भएका र २ ओटा मात्र दरबन्दी वा राहत अनुदान भएका विद्यालयमा गणित, अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ का अतिरिक्त देहायअनुसार वितरण गर्नेः • उल्लिखित विवरणअनुसारका विद्यालय सङ्ख्या यकिन गर्ने, • स्वीकृत बजेटको परिधिभित्र रही शून्य दरबन्दी/राहत अनुदान कोटा भएका विद्यालयलाई न्यूनतम ३ ओटा, १ दरबन्दी/ राहत अनुदान कोटा भएकालाई २ ओटा र २ दरबन्दी/राहतअनुदान कोटा भएकालाई १ ओटाका दरले अनुदान उपलब्ध गराउने,	अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सख्या तलब वुझेको भरपाई

• यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन गर्दा प्रति शिक्षक मासिक रु. ४३६८९।- का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक, १ महिनाको चाडपर्व खर्च र तोकिएको पोसाक खर्चसमेत अनुदानमा हिसाब भएकाले सोअनुसार उपलब्ध गराउने। यसका अतिरिक्त अन्य शिक्षकले पाए सरहका सुविधा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट थप गर्नसक्ने छन्, • शिक्षण सिकाइ अनुदानमा अङ्ग्रेजी, गणित तथा विज्ञानबाहेकका अन्य विषयमा शिक्षक राख्न पाइने छैन र यो अनुदानलाई अन्य प्रयोजनमा खर्च गर्न पाइने छैन।	
२.७.१३.४१ आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षण सहयोग अनुदान	
<u>स्थानीय तह</u> (क) आधारभूत तह कक्षा (६-८) सञ्चालित विद्यालयमा अङ्ग्रेजी, गणित र विज्ञान विषयमा शिक्षक व्यवस्था गरी विद्यार्थी सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धि गर्न शिक्षण सहयोग अनुदानको व्यवस्था गरिएको छ। यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन भएका स्थानीय तहले उक्त बजेटबाट शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ तथा दरबन्दी मिलानको प्रतिवेदनअनुरूप सामुदायिक विद्यालयको आधारभूत तह (कक्षा ६-८) का लागि कुनै पनि दरबन्दी वा राहत अनुदान नभएका (शून्य दरबन्दी) भएका विद्यालयलाई गणित, अङ्ग्रेजी र विज्ञान विषय शिक्षक व्यवस्थापनका लागि शिक्षण सिकाइ अनुदान व्यवस्थापन कार्यविधि, २०७७ का अतिरिक्त देहायअनुसार वितरण गर्ने :- • उल्लिखित विवरणअनुसारका विद्यालय सङ्ख्या यकिन गर्ने, • बजेटको परिधिभित्र रही शून्य दरबन्दी भएका विद्यालयलाई न्यूनतम १ शिक्षक बराबरको अनुदान उपलब्ध गराउने, • यस क्रियाकलापमा बजेट विनियोजन गर्दा प्रतिशिक्षक मासिक रु. ३४७३०।- का दरले १२ महिनाको पारिश्रमिक र चाडपर्व खर्च र पोसाक खर्च समेत अनुदानमा हिसाब भएकाले सोअनुसार उपलब्ध गराउने। यसका अतिरिक्त तथा अन्य शिक्षकले पाए सरहका सुविधाहरू स्थानीय तहले थप गर्न सक्नेछन्, • शिक्षण सिकाइ अनुदानमा अङ्ग्रेजी, गणित तथा विज्ञानबाहेकका अन्य विषयमा शिक्षक राख्न पाइने छैन र यो अनुदानलाई अन्य प्रयोजनमा खर्च गर्न पाइने छैन। (ख) स्थानीय तहले विद्यालय समायोजन वा दरबन्दी मिलान गरी आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा शिक्षक दरबन्दी वा राहत शिक्षक व्यवस्थापन गरेको अवस्थामा उक्त विद्यालयमा शिक्षण सहयोग अनुदान उपलब्ध नगराउने, **पुनश्चः** क्रियाकलाप न. २.७.१३.४० र २.७.१३.४१ मा उल्लिखित शिक्षण सहयोग अनुदान कोटा निर्धारण गर्दा माथि उल्लेख भएबमोजिम माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) र आधारभूत तह कक्षा (६-८) मा अनुदान उपलब्ध गराइसकेपछि यस क्रियाकलापमा एउटा तहमा रकम बचत हुने देखिएमा बचत हुन आउने बजेटको परिधिमा ननाघ्ने गरी अर्को नपुग भएको तहमा शिक्षण सिकाइका लागि अनुदान उपलब्ध गराउन सकिने छ।	अनुदान प्राप्त गर्ने विद्यालय सख्या तलब वुझेको भरपाई

२.७.१३.३११ शैक्षिक सुशासनका प्रवर्धनका लागि स्थानीय तहमा शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन	
३२. कक्षा ८ को परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरण एवम् विद्यार्थी मूल्याङ्कनः प्रति विद्यार्थी वार्षिक रु. ३७५। का दरले	
स्थानीय तह (क) स्थानीय तहले आधारभूत तह कक्षा आठको परीक्षा सञ्चालन तथा प्रमाणीकरणसम्बन्धी मापदण्ड, २०७६ बमोजिम विकास भएको परीक्षा ढाँचाको परिधिभित्र रही परीक्षाको स्तरीयता, प्रमाणीकरण र एकरूपता कायम हुने गरी परीक्षा समितिमार्फत् परीक्षा सञ्चालन गर्ने गराउने, (ख) परीक्षा सञ्चालन गर्दा सामुदायिक विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीसँग शुल्कबापत कुनै रकम नलिने गरी स्थानीय तहले परीक्षा सञ्चालन गर्ने, (ग) परीक्षालाई स्तरीकृत गरी अभिलेख व्यवस्थापन तथा विद्यार्थीलाई प्रमाणपत्र वितरण गर्ने। परीक्षालाई थप व्यवस्थित गर्ने प्रयोजनका लागि स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाट बजेट व्यवस्था गर्न सक्ने छ, (घ) ससर्त अनुदानको स्रोत व्यवस्थापन गर्दा Equity Index लाई समेत आधार लिएको छ। IEMIS बाट कक्षा ८ को नतिजा व्यवस्थापन नगर्ने स्थानीय तहको सिकाइसम्बन्धी Equity Index गणना गर्न छुट हुँदा स्थानीय तहले प्राप्त गर्ने अनुदान प्रभावित हुने भएकाले कक्षा ८ को नतिजा व्यवस्थापन अनिवार्य रूपमा IEMIS बाट गर्ने।	परीक्षा तथा मूल्याङ्कन सम्बन्धी निर्णय अनुगमन प्रतिवेदन
३३. विद्यालय शिक्षकका लागि Digital सिकाइ सामग्रीको प्रयोगसम्बन्धी २ दिने क्षमता विकास	
स्थानीय तह (क) सबै सामुदायिक विद्यालयका शिक्षक/कर्मचारीको प्रतिनिधित्व हुने गरी तालिम प्राप्त प्रशिक्षकबाट कम्तीमा २ दिनको (Smart Board को प्रयोग, Learning Portal, E-learning लगायतका विषयमा) क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) तालिम सञ्चालनपूर्व शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट शिक्षकको Digital Competency को आधारमा तयार भएको Pre-test questionnaire र तालिम सम्पन्न पश्चात post-test questionnaire अनिवार्य रूपमा भर्न लगाउने, (ग) तालिम सञ्चालन गर्दा कम्प्युटर तथा सूचना प्रविधिको पर्याप्त स्रोत साधन भएको स्थानमा सञ्चालन गर्ने, (घ) तालिममा सहभागी शिक्षकले तालिममा सिकेका विषयवस्तुका सम्बन्धमा विद्यालयका अन्य शिक्षकहरूलाई अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने छ, (ङ) स्थानीय तहले Digital सिकाइ सामग्रीको प्रयोगसम्बन्धी तालिम सञ्चालन गर्दा यस शीर्षकमा बिनियोजन भएको बजेट अपुग भएमा लागत साझेदारीको आधारमा बजेट थप गरी तालिम सञ्चालन गर्न सक्ने छन्।	तालिम प्राप्त शिक्षक सङ्ख्या
३४. शिक्षक बैङ्कको कार्यान्वयनः विद्यालयमा छोटो समयको लागि शिक्षक अनुपस्थित भएको वा शिक्षक पदपूर्ति नभएको कारणबाट विद्यार्थीको पठनपाठन प्रभावित हुने अवस्था आएमा तत्काल शिक्षकको व्यवस्थापन गर्नको **लागि प्रति स्थानीय तह रु. ५० हजारको दरले बजेट** व्यवस्था गरिएको छ। उक्त बजेट देहायबमोजिम कार्यान्वयन गर्नेः	शिक्षक बैङ्कको कार्यविधि,

विद्यालय तह (क) विद्यालयमा कुनै शिक्षकको पदपूर्ति नभएका कारणबाट वा छोटो समयका लागि शिक्षक अनुपस्थित हुने अवस्था आएमा निवेदनसहित स्थानीय तहमा माग गर्ने, (ख) स्थानीय तहबाट सिफारिस भई आएको शिक्षकलाई विद्यालयले काममा लगाउने, (ग) उक्त शिक्षकको हाजिरी तथा पढाएको विषय र पिरियड सङ्ख्या प्रमाणित गरी स्थानीय तहमा पेस गर्ने । **स्थानीय तह** (क) स्थानीय तहले केन्द्रले विकास गरेको शिक्षक बैङ्कको स्थापना तथा सञ्चालन अवधारणा पत्र वा कार्यविधिका आधारमा शिक्षक बैङ्क स्थापना र कार्यान्वयन कार्यविधि तयार गर्ने, (ख) कार्यविधिका आधारमा शिक्षकहरूको तहगत र विषयगत प्रोफाइलसहितको शिक्षक बैङ्क स्थापना गर्ने, (ग) विद्यालयहरूमा छोटो अवधिको लागि शिक्षक रिक्त रहेको वा अनुपस्थित रहेको अवस्थामा तत्काल शिक्षक व्यवस्थापनका लागि विद्यालयबाट स्थानीय तहमा निवदेन पेस गर्न लगाउने, (घ) स्थानीय तहले विद्यालयको निवेदनका आधारमा शिक्षक बैङ्कबाट प्राथमिकताका आधारमा विद्यालयमा शिक्षक व्यवस्थापन गर्ने, (ङ) यसरी शिक्षक व्यवस्थापन गर्दा विद्यालयबाट प्रमाणित विवरणको आधारमा उक्त शिक्षकको लागि पिरियडको आधारमा पारिश्रमिक व्यवस्था गर्ने, (च) स्थानीय तहले शिक्षक बैङ्कको कार्यान्वयनका लागि लागत साझेदारीको आधारमा थप बजेट व्यवस्थापन गर्ने सक्ने छन्, (छ) शिक्षक बैङ्कको कार्यान्वयनसम्बन्धी अन्य व्यवस्था स्थानीय तहले स्वीकृत गरेको कार्यविधिको आधारमा हुने छ ।	परिचालन भएका शिक्षक सङ्ख्या
३५. **बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल सञ्चालन तथा व्यवस्थापन:** स्थानीय तह तथा विद्यालयमा बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा परिचालन गर्नका लागि यस वर्ष **मधेस, लुम्बिनी र सुदूरपश्चिम प्रदेशका बाँकी रहेका १२४ ओटा स्थानीय तह**मा (अनुसूची ७) रु. ५० हजारका दरले बजेट व्यवस्था गरिएको छ । उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तह र विद्यालयले देहायबमोजिमका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नेः	
विद्यालय तह (क) विद्यालयमा बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल (गठन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी मापदण्ड, २०८० र बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल रणनीति,२०८० अनुसार स्थानीय तहको सहभागितामा सञ्जाल गठन गर्ने, (ख) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालसम्बन्धी सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने, (ग) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालको मापदण्ड तथा रणनीतिअनुसारको वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी स्वीकृत गर्ने, (घ) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन भएको जानकारी IEMIS मा प्रविष्टि गर्ने, (ङ) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालअनुरूप भएका कार्यक्रमको प्रगति स्थानीय तहमा पेस गर्ने ।	गठन भएका बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल

स्थानीय तह (क) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल (गठन तथा सञ्चालन) सम्बन्धी मापदण्ड, २०८० र बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल रणनीति,२०८० अनुसार सञ्जाल गठन गर्ने, (ख) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालको मापदण्ड तथा रणनीतिअनुसारको वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्ने, (ग) एक आर्थिक वर्षमा मापदण्डले तोकेअनुसार कम्तीमा ४ पटक बैठक बस्नुपर्ने र बैठकको उपस्थिति, कार्यसूची, छलफलकाका विषय र निर्णय गरिएका कार्यहरू आदि खुल्ने गरी माइन्युट राख्ने, (घ) गत आवमा सञ्जाल गठन भएका स्थानीय तहले नियमित रूपमा बालिका तथा समावेशी शिक्षाको सम्बन्धमा मापदण्डले ताकेबमोजिमका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने, (ङ) बाँकी स्थानीय तहले पनि मापदण्डबमोजिम सञ्जाल गठन तथा परिचालन गर्ने, (च) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जालसम्बन्धी लैङ्गिक सम्पर्क व्यक्ति (Gender Focal Point) तोक्ने, (छ) यस शीर्षकमा विनियोजन भएको रकम स्थानीय तहले बालिका तथा समावेशी सञ्जाल गठन एवम् परिचालनका लागि मात्र खर्च गर्ने, (ज) बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन गर्न सम्बन्धित स्थानीय तहले बजेट व्यवस्था गर्नुपर्ने ।	
३६. **विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोग तथा मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयनः** विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगको लागि सबै स्थानीय तहमा विद्यालय सङ्ख्याका आधारमा एकमुष्ट रकम विनियोजन गरिएको छ । उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तहले देहायबमोजिमका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नेः	
विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोग (क) स्थानीय तहले विद्यालय सुपरिवेक्षण र शिक्षकको पेसागत सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमन योजना निर्माण गर्ने, (ख) स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा अधिकृत कर्मचारी, स्थानीय तहभित्र उत्कृष्ट नतिजा हासिल गराउन सफल विषयगत शिक्षक प्रतिनिधित्व रहेको विषयगत समिति तथा विषयविज्ञ रहेको रोस्टर निर्माण गर्ने, (ग) उक्त रोस्टरमध्येबाट स्थानीय तहका सबै विद्यालयमा ३ महिनामा कम्तीमा १ पटक सुपरिवेक्षण गरी पेसागत सहयोगका लागि कक्षा अवलोकन, पृष्ठपोषण आदान प्रदान, नमुना पाठ प्रर्दशन, छोटो अवधिको मागमा आधारित तालिम सञ्चालन एवम् शैक्षणिक समस्या समाधानका लागि रोस्टरको परिचालन गर्ने गराउने, (घ) शिक्षकको पेसागत विकासका लागि शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप (परिमार्जित संस्करण), २०८० मा उल्लिखित शिक्षक पेसागत विकासका विधिहरूमध्ये स्थानीय तहको आवश्यकता र उपलब्ध स्रोत साधनका आधारमा न्यूनतम २ ओटा विधि छनोट गरी कार्यान्वयन गर्ने,	सुपरिवेक्षण समूह र अनुगमन प्रतिवेदन

(ङ) यस उपक्रियाकलापमा रहेको रकम सुपरिवेक्षण र पेसागत सहयोग कार्यमा संलग्न हुनेहरूले सो कार्यको प्रतिवेदन स्थानीय तहमा पेस गरेपश्चात् नियमानुसार पाउने दैनिक तथा भ्रमण भत्ता, यातायात खर्च, खाजा /खानामा खर्च गर्न सकिने छ।	
शिक्षक मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन (क) शिक्षक मेन्टरिङको सघन कार्यक्रमका लागि गत तीन आर्थिक वर्ष (२०८०/८१,२०८१/८२ र २०८२/८३) मा छनोट भएका स्थानीय तहले मेन्टरिङ कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने, (ख) शिक्षक मेन्टरिङको सघन कार्यक्रमका लागि आव २०८३/८४ मा छनोट भएका **११२ ओटा स्थानीय तह (अनुसूची-७)** ले सूचीकृत रोस्टरहरूमध्येबाट १ जनालाई मेन्टरका रूपमा कार्य गर्ने गरी जिम्मेवारी तोकी परिचालन गर्ने र शिक्षक मेन्टरिङ कार्यविधिमा उल्लेख भएबमोजिम कार्य गर्न लगाउने, (ग) स्थानीय तहले आन्तरिक स्रोतबाटसमेत बजेट व्यवस्था गरी एकीकृत अनुगमन तथा सुपरिवेक्षण योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्न सक्ने, (घ) शिक्षक मेन्टरहरूलाई स्थानीय तहबाट देहायको आधारमा रकम व्यवस्था गर्ने : • शिक्षक मेन्टरिङ कार्यान्वयन कार्यविधि, २०८० को बुँदा न. ७ को (१) र (२) बमोजिमको मेन्टरिङसम्बन्धी कार्यसम्पादन गर्दा प्रचलित कानुनबमोजिम पाउने भए दैनिक तथा भ्रमण भत्ता, दैनिक तथा भ्रमण भत्ता नपाउने भए वास्तविक आधार (Actual Basis) मा इन्धन तथा यातायात खर्च, अर्थ मन्त्रालयबाट स्वीकृत नर्म्सबमोजिम स्टेसनरी/मसलन्द (आवश्यकताअनुसार फोटोकपीसमेत), खाजा/खाना, प्रतिवेदन तयारी आदि प्रयोजनार्थ उल्लिखित शीर्षकमा विनियोजित बजेटबाट प्रति मेन्टर अधिकतम् रू ५०,००० (अक्षेरेपि पचास हजार) स्थानीय तहबाट भुक्तानी दिने, • तोकिएको स्थानीय तहमा मेन्टीको सङ्ख्या अपुग भएमा नजिकको स्थानीय तहमा कार्यरत नवप्रवेशी शिक्षकलाई मेन्टरिङ सेवा उपलब्ध गराउनुपर्ने छ, • यसरी मेन्टरलाई भुक्तानी दिनुपूर्व मेन्टरले उपर्युक्तबमोजिम खर्च गर्ने प्रस्ताव स्थानीय तहमा पेस गर्नुपर्ने र उक्त प्रस्ताव स्थानीय तहबाट स्वीकृत गर्ने, • मेन्टरले मेन्टरिङ कार्य सम्पन्न गरी स्थानीय तहमा बुझाएको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन स्थानीय तहबाट भेरिफिकेसन गर्ने, (ङ) स्थानीय तहले मेन्टरहरूबाट पेस भई भेरिफिकेसन भएका प्रतिवेदनलाई समेटेर एकीकृत प्रतिवेदन केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा पठाउनुपर्ने।	मेन्टर र मेन्टी तथा कार्यक्रमको प्रतिवेदन
२.७.१३.३१४ स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि अनुदान	
आव २०८३/८४ देखि स्थानीय तहबाट स्वीकृत शिक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि तपसिल बमोजिमका क्रियाकलापहरूमा बजेटको व्यवस्था गरिएको छ। उक्त क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नको लागि स्थानीय तहले स्वीकृत शिक्षा योजनाका आधारमा तल उल्लेख गरिएका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्ने:	
३७. सङ्घबाट विकास भएका नीति, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई सहजीकरण: सङ्घबाट विकास भएका नीति, नियम, कार्यविधि, मापदण्ड, वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि विद्यालयलाई सहजीकरणसम्बन्धी कार्यका लागि **प्रति सामुदायिक विद्यालय रु. ३ हजारको दरले** बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ। स्थानीय तहले स्वीकृत शिक्षा योजनाबमोजिम देहाय बमोजिमका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने:	प्रबोधीकरण कार्यक्रममा सहभागी सङ्ख्या र

(क) स्थानीय तहले कार्ययोजना निर्माण गरी विद्यालयका प्रधानध्यापक तथा शिक्षकहरूलाई सङ्घबाट विकास गरिएका विभिन्न नीति नियम, कार्यविधि, मापदण्ड, कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिका बारेमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (ख) स्थानीय तहले अन्य प्रकृतिका विद्यालयहरूलाई समेत कार्यक्रममा सहभागी गराउन सक्ने छन् र सो कार्यका लागि बजेट अपुग भएमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट व्यवस्थापन गर्न सक्ने छन्, (ग) अभिमुखीकरण गरिएका विषयवस्तु, कार्ययोजना र सहभागीहरूको विवरणसहितको प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको योजना तथा अनुमगन शाखामा पठाउने ।	प्रबोधीकरणका विषयवस्तु
३८. **ASIP/AWPB निर्माण, त्रैमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयारी र IEMIS व्यवस्थापन:** स्थानीय तहले स्वीकृत शिक्षा योजनाको आधारमा ASIP/AWPB निर्माण, त्रैमासिक, वार्षिक प्रतिवेदन तयारी तथा IEMIS व्यवस्थापनका लागि सबै स्थानीय तहमा विद्यालय सङ्ख्याका आधारमा रु. २ **लाख ५० हजार देखि ४ लाख ५० हजार** सम्मको बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ । उक्त बजेटबाट स्थानीय तहले देहाय बमोजिमका क्रियाकलापहरू कार्यान्वयन गर्नेः (क) स्थानीय तहले IEMIS मा भएको ASIP/AWPB को Template को प्रयोग गरी स्वीकृत शिक्षा योजनाको आधारमा वार्षिक बजेट तथा कार्यक्रम (ASIP/AWPB) तयार गर्ने, (ख) स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट व्यवस्थापन हुने गरी बजेट विनियोजन गरेका क्रियाकलापहरू समेत समावेश गरी ASIP/AWPB अद्यावधिक गर्ने, (ग) ASIP/AWPB को आधारमा बजेट कार्यान्वयन गर्दा खर्च भएको भौतिक तथा वित्तीय प्रगतिको विवरण समेत IEMIS मा भएको template मा अद्यावधिक गर्ने, (घ) विद्यालयलाई अनिवार्य रूपमा IEMIS मा शैक्षिक तथ्याङ्क भर्न /अद्यावधिक गर्न लगाउने, (ङ) विद्यालयद्वारा भरिएको/ अद्यावधिक गरिएको तथ्याङ्क सत्यापन गर्ने, (च) स्थानीय तहको एकीकृत शैक्षिक तथ्याङ्क प्रतिवेदन तयारी तथा प्रकाशन गर्ने, (छ) स्थानीय तहबाट भएको खर्चको भौतिक तथा वित्तीय प्रगति IEMIS मा भएको प्रगति प्रतिवेदनमा अद्यावधिक गर्ने ।	स्थानीय तहको ASIP/AWPB शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको स्थानीय तहगत प्रतिवेदन
३९. **अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन गर्न विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिका, सीमान्तकृत, अपाङ्गता लगायत समता सूचक (Equity Index) मा पछाडि परेका बालबालिकालाई लक्षित गरी विद्यालय शिक्षामा भर्ना तथा निरन्तरताका लागि शैक्षिक कार्यक्रमका लागि अनुदान:** यस कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नको लागि स्थानीय तहले देहायबमोजिमका क्रियाकलापहरू सञ्चालन गर्नुपर्ने छः (क) मूलतः अपाङ्गता र कठिन परिस्थितिका कारण विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरूको पकेट क्षेत्र पहिचान गरी प्रदेश तहसँगको सहकार्यमा आवासीय र लालन पालनको सुविधा सहितको विद्यार्थी छात्रावास सञ्चालन गर्ने, (ख) सबै विद्यालयहरूमा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनको अवस्था पहिचानसम्बन्धी सर्वेक्षण गर्ने र त्यसका आधारमा विद्यालयगत रूपमा निःशुल्क शिक्षाको वास्तविक लागत अनुमानसहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने,	विद्यालय बाहिर रहेका बालबालिकाहरूको नामनामेसी विवरण

(ग) समता सूचक (Equity Index) का आधारमा स्थानीय तहले बालबालिका, सीमान्तकृत, अपाङ्गता भएका बालबालिकालाई विद्यालय शिक्षाको पहुँच सुनिश्चित गर्नका लागि विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाको नामनामेसीसहितको प्रोफाइल तयार गरी स्थानीय तहले एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीमा प्रविष्टि गर्ने, (घ) IEMIS मा रहेको स्थानीय तहको Equity Index ड्यासबोर्डको विश्लेषण गरी कमजोर देखिएको सूचक लक्षित गरी विद्यालयमा भर्ना भएका आधारभूत तहका विद्यार्थीको सिकाइ निरन्तरता र सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धिलगायतका रणनीतिहरू तय गरी Index बढाउने गरी कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने, (ङ) समता रणनीति कार्यान्वयन योजना गाउँ/नगर शिक्षा योजनाको अभिन्न अङ्गका रूपमा निर्माण गरी स्वीकृत गर्ने, (च) अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयन कार्ययोजना र समता रणनीति कार्यान्वयन योजनाअनुरूप विद्यार्थी भर्ना सुनिश्चितता, सिकाइ निरन्तरता तथा सिकाइ उपलब्धि अभिवृद्धिसम्बन्धी कार्यक्रम तय गरी कार्यान्वयन गर्ने, (छ) यस कार्यक्रमका लागि स्थानीय तहले समेत बजेट थप गरी आधारभूत विद्यालय उमेर समूहका सबै बालबालिकाको वि.सं. २०८४ चैत्र मसान्तभित्र आधारभूत शिक्षा सुनिश्चितता भएको घोषणा गर्ने। घोषणा भएका स्थानीय तहले बालबालिकाको सिकाइ निरन्तरता र सिकाइ उपलब्धि वृद्धिका लागि थप कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने।	
४०. **स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिक एवम् कार्यान्वयनः** स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजनालाई आवश्यकताअनुसार अद्यावधिक गरी कार्यान्वयन गर्नको लागि **महानगरपालिका, उपमहानगरपालिका र नगरपालिकामा रु. १ लाख ५० हजार र गाउँपालिकामा रु. १ लाख** बजेट विनियोजन गरिएको छ। स्थानीय तहले उक्त बजेटबाट देहायबमोजिमका क्रियाकलाप कार्यान्वयन गर्नेः (क) स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिक गर्ने, (ख) शिक्षा योजनाले प्राथमिकता तोकेका तर स्रोतको सुनिश्चितता नभएका क्रियाकलापहरूका लागि यस उपक्रियाकलापको बजेट खर्च गर्ने, (ग) स्वीकृत शिक्षा योजनाको बारेमा सरोकारवालाहरूलाई अभिमुखीकरण गर्ने, (घ) शिक्षा योजना कार्यान्वयन भए नभएको सम्बन्धमा अनुगमन गर्ने, (ङ) शिक्षा योजना कार्यान्वयनको प्रगति प्रतिवेदन IEMIS मा भएको template बमोजिम अद्यावधिक गर्ने। **पुनश्चः क्रियाकलाप न. २.७.१३.३१४ स्वीकृत स्थानीय शिक्षा योजना कार्यान्वयनका लागि अनुदान शीर्षकमा उल्लिखित ४ ओटा क्रियाकलाप कार्यान्वयनका क्रममा स्थानीय तहले स्वीकृत शिक्षा योजनाले प्राथमिकता निर्धारण गरेका अन्य क्रियाकलापहरूमा समेत बजेट खर्च गर्न सक्ने छ।**	अद्यावधिक स्थानीय शिक्षा योजना

२.७.१३.३१३ आधारभूत सिकाइ (Foundational Learning) प्रपर्धन कार्यक्रम सञ्चालन	
४१. बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) का लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रमः प्रति विद्यार्थी रू १००। का दरले (क) सघन रूपमा कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न छनोट भएका **१०० ओटा स्थानीय तह (अनुसूची ७)** ले विद्यालयमा IEMIS सम्बन्धी काम गर्ने शिक्षक/ कर्मचारी वा प्रधानध्यापकमध्ये एक जनालाई बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान गर्ने विषयमा कम्तीमा दुई दिने क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) तालिममा अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचानका लागि विकास गरिएका साधनको प्रयोग गर्ने, (ग) IEMIS मा आबद्ध Disability Module मा विद्यालयमा अध्ययनरत (बालविकासदेखि कक्षा ३ सम्मका) विद्यार्थीको विकसित प्रश्नको प्रयोग गरी अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान गर्ने, (घ) अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान भएका बालबालिकाको अपाङ्गताको अन्तिम परीक्षण तथा प्रमाणीकरणका लागि नजिकको स्वास्थ्य चौकी वा प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रका चिकित्सक समक्ष प्रेषण गर्ने र सो को तथ्याङ्क IEMIS मा प्रविष्टि गर्ने, (ङ) चिकित्सक समक्ष प्रेषण गरिएका बालबालिकाको स्वास्थ्य परीक्षणलगायतका कार्यमा हुने खर्चको व्यवस्थापन सम्बन्धित स्थानीय तहबाट मिलाउन सकिने, (च) यस क्रियाकलापका लागि प्रति विद्यार्थी रु. १००।- का दरले बजेट व्यवस्था भएको छ। सोको ५०% रकम स्थानीय तहले शिक्षकको क्षमता विकासमा खर्च गर्ने र बाँकी ५० प्रतिशत रकम विद्यार्थीको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचानका लागि IEMIS मा आबद्ध Disability Module मा प्रविष्टि गर्ने कार्यमा संलग्न शिक्षक / कर्मचारीलाई खाजा खर्च उपलब्ध गराउने, (छ) स्थानीय तहको स्वास्थ्य, महिला तथा बालबालिका शाखालगायत स्थानीय तहमा क्रियाशील गैसससँग समन्वय र सहकार्य गर्ने। **४२. तोकिएबमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालविकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदानः** आव २०८३।८४ को लागि मधेस, लुम्बिनी, कर्णाली र सुदूरपश्चिम प्रदेशका (अनुसूची ७) स्थानीय तहका ५८५५ ओटा बालविकास केन्द्रमा राष्ट्रिय न्यूनतम् मापदण्ड मार्गदर्शक पुस्तिका, २०७५ अनुसार बसाइ र सिकाइ कुनाको व्यवस्थापनको लागि प्रति बालविकास केन्द्र रु. १० हजारका दरले बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ। उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि स्थानीय तह र विद्यालयले देहाय बमोजिम गर्नुहुनः	disability screening भएका बालबालिकाको सङ्ख्या
विद्यालय तह (क) बालविकास केन्द्रमा उमेरअनुकूल, सुरक्षित, आकर्षक र भुइँको चिसो र फोहोरले असर नपर्ने गरी बसाइ (लिनोलियम कार्पेट र नरम चकटी, म्याट, गुन्द्री, पार्केटिङ, होचा टेबल र स-साना कुर्ची आदि) व्यवस्थापन गर्ने, (ख) भाषा, गणित, अभिनय/कला, विज्ञान, सिर्जनात्मक र स्वावलम्बन गतिविधिमा आधारित ६ ओटा सिकाइ कुना/क्षेत्र कम्तीमा १०/१० सेट सामग्री व्यवस्थापन गर्ने, (ग) स्थानीय स्तरमा उपलब्ध तथा कमलागतका शैक्षिक सामग्रीको निर्माण तथा प्रयोग गर्ने,	बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन भएका बालविकास केन्द्रको सङ्ख्या

(घ) बालबालिकाको आवश्यकता, लैङ्गिक समानता तथा अपाङ्गतामैत्री पहुँचलाई ध्यानमा राखी सिकाइ वातावरण सुधार गर्ने, (ङ) अभिभावक तथा समुदायको सहभागितामा सिकाइ सामग्रीको संरक्षण, प्रयोग र निरन्तर सुधार गर्ने, (च) सिकाइ कुनाको नियमित प्रयोग गरी खेलमार्फत सिकाइ (Play-based Learning) प्रवर्धन गर्ने, (छ) बालबिकास कक्षामा बसाइ र सिकाइ कुनाको व्यवस्थापनपश्चात् सोको विवरण अनिवार्य रूपमा IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने, (ज) कार्यक्रम सम्पन्न भएपछि फोटोसहितको उपलब्धि विवरण र खर्च प्रतिवेदन तयार गरी स्थानीय तहमा पेस गर्ने। **<u>स्थानीय तह</u>** (क) तोकिएका बालविकास केन्द्रहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापनका लागि विवरण प्रमाणीकरण गरी अनुदान रकम सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा दिने, (ख) बसाइ तथा सिकाइ कुनाको न्यूनतम मापदण्ड, सामग्री सूची र कार्यान्वयन निर्देशिका विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने, (ग) विद्यालय व्यवस्थापन समिति, प्रधानाध्यापक तथा सहजकर्तालाई कार्यक्रम अभिमुखीकरण गर्ने, (घ) समावेशी, बालमैत्री तथा सुरक्षित सिकाइ वातावरण सुनिश्चित गर्न आवश्यक प्राविधिक सहजीकरण गर्ने, (ङ) कार्यक्रम कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन, सुपरिवेक्षण तथा प्रतिवेदन सङ्कलन गर्ने, (च) आवश्यकता अनुसार स्थानीय तहले लागत साझेदारीमा बजेट थप गर्न सक्नेछन्, (छ) बसाइ तथा सिकाइ कुनाको न्यूनतम मापदण्ड, सामग्री सूची र कार्यान्वयन निर्देशिका (प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षाको हिमाल, पहाड र तराई क्षेत्रमा समावेशी ड्रइङ डिजाइन नमुना पुस्तिका विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने।	
४३. अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूका लागि सहायता सामग्री व्यवस्थापन अनुदानः (क) सामुदायिक विद्यालय तथा प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रहरूमा अध्ययनरत अपाङ्गता भएका बालबालिकाहरूको आवश्यकता पहिचानका आधारमा उनीहरूको सिकाइ, पहुँच, सहभागिता तथा समावेशी शिक्षालाई सहजीकरण गर्न आवश्यक सहायता सामग्री तथा सहयोगी उपकरणहरूको खरिद, व्यवस्थापन र वितरणका लागि सम्बन्धित स्थानीय तहलाई अनुदान उपलब्ध गराइएको छ, (ख) उक्त अनुदानबाट श्रवण सहायक उपकरण, ह्विलचेयर, वाकर, विशेष शैक्षिक सामग्री तथा अन्य आवश्यक सहयोगी उपकरणहरूको व्यवस्था गर्नका लागि सम्बन्धित विद्यालयलाई रकम निकासा गर्ने वा स्थानीय तहले खरीद गरी वितरणको व्यवस्थापन गर्ने सक्ने।	सहायता सामग्री प्राप्त अपाङ्गता भएका बालबालिका सङ्ख्या
४४. विद्यार्थीका लागि खेलकुद, सिर्जनात्मक अभ्यास, योगध्यान, प्रतिभा प्रस्फुटन जस्ता क्रियाकलाप सञ्चालनको लागि अनुदानः (क) विद्यालयहरूमा अध्ययनरत विद्यार्थीहरूको सर्वाङ्गीण विकास, शारीरिक तथा मानसिक स्वास्थ्य प्रवर्धन, सिर्जनशीलता अभिवृद्धि तथा अन्तर्निहित प्रतिभाको पहिचान र विकासका लागि खेलकुद, सिर्जनात्मक अभ्यास, योग–ध्यान, सांस्कृतिक तथा साहित्यिक गतिविधि, विज्ञान तथा नवप्रवर्तनसम्बन्धी कार्यक्रम लगायत प्रतिभा प्रस्फुटनका विविध क्रियाकलाप सञ्चालन गर्न **प्रति स्थानीय तह महानगरपालिका र उपमहानगरपालिकामा रु. १ लाख र नगरपालिका तथा गाउँपालिकामा रु. ७० हजार**को दरले बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ,	खेलकुद, अतिरिक्त क्रियाकलाप र प्रतिभा प्रस्फुटनसम्बन्धी कार्यक्रमको प्रतिवेदन

(ख) स्थानीय तहले आवश्यकता र प्राथमिकताका आधारमा वार्षिक कार्ययोजना तयार गरी विद्यालयहरूको सहभागितामा उक्त कार्यक्रम कार्यान्वयन, अनुगमन तथा प्रतिवेदन गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।	
४५. एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी कस्टमाइज्ड तालिम (अनलाइनसमेत): प्रति शिक्षक रु. ६ हजार	
स्थानीय तह (क) एकीकृत पाठ्यक्रमको तालिम प्राप्त नगरेका विद्यालयका शिक्षकलाई प्राथमिकता दिई तालिममा सहभागी गराउने, (ख) एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी तालिम प्राप्त प्रशिक्षकबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) सूचना प्रविधिको पहुँच भएका विद्यालयका शिक्षकका लागि अनलाइन माध्यमबाट तालिम सञ्चालन गर्नुपर्ने, (घ) सामुदायिक विद्यालयका कक्षा १ -३ सम्मका एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी तालिम प्राप्त नगरेका शिक्षकलाई सहभागी गराउने, (ङ) तालिममा सिकेका कुरा अन्य शिक्षकहरूलाई समेत जानकारी गराउने, (च) स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट व्यवस्थापन हुने गरी सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालयका शिक्षकका लागि तालिम सञ्चालन गर्न सक्ने, (छ) तालिममा सहभागी शिक्षकहरूका लागि एकीकृत पाठ्यक्रमको Teachers Guide एक एक सेट प्रिन्ट गरी अनिवार्य रूपमा उपलब्ध गराउने ।	एकीकृत पाठ्यक्रमको तालिम प्राप्त शिक्षक विवरण
४६. कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	
स्थानीय तह (क) यस क्रियाकलापलाई सघन रूपमा कार्यान्वयनका लागि छनोट **भएका १३९ ओटा स्थानीय तह (अनूसूची-७)** अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालय (कक्षा १-३ सम्म) मा प्रति कक्षा १ सेट पाठ्यक्रम विकास केन्द्रबाट विकास भएका भाषा तथा गणित विषयका स्वाध्ययन सामग्री छपाइ गरी विद्यालयमा वितरण गर्ने, (ख) विद्यालयमा सामग्री वितरणको जानकारी यस केन्द्रलाई अविलम्ब उपलब्ध गराउने, (ग) वितरित सामग्रीको प्रयोगको अवस्था स्थानीय तह तथा इकाइले नियमित अनुगमन गर्ने, (घ) स्थानीय तहले संयुक्त रूपमा सामग्री छपाइ गरी वितरण गर्न सक्ने छन् । स्थानीय तहबाट अनुरोध भई आएमा यस कार्यमा शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले समन्वय गर्नुपर्ने छ, (ङ) यसका कार्यक्रम कार्यान्वयनमा सहजीकरण आवश्यक परेमा यस केन्द्रको पाठ्यक्रम तथा पाठ्यसामग्री विकास शाखा तथा पाठ्यक्रम विकास केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिने छ, (च) यस क्रियाकलापअन्तर्गत छपाइ गरी विद्यालयमा उपलब्ध गराइएको विद्यालयगत सामग्रीको विवरण तथा प्रयोगको अवस्था IEMIS मा अनिवार्य रूपमा प्रविष्ट गर्ने, (छ) स्थानीय तहले एकीकृत पाठ्यक्रमको कस्टमाइज्ड तालिम सञ्चालन गर्दा छपाइ भएका सामग्रीको प्रयोग सम्बन्धमा शिक्षक तालिममा अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने ।	पढाइ तथा गणित क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री प्राप्त विद्यालय सङ्ख्या सिकाइ सुधार योजना

४७. बहुकक्षा बहुस्तर विद्यालय र सिकाइ सामग्री व्यवस्थापन अनुदान	
<u>विद्यालय तह</u> (क) विद्यालयले सो रकमबाट सिकाइका सामग्री मुख्यतः वर्कबुक (Work Book) को व्यवस्था गर्ने । यसका लागि फोटोकपी, लेमिनेसन आदि जस्ता व्यवस्थापन लगायत सिकाइ सामग्री निर्माण कार्यशालामा समेत खर्च गर्न सक्ने, (ख) यस प्रकारको शैक्षिक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने विद्यालयले अनिवार्य रूपमा IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने, (ग) विद्यालयले कक्षाकोठामा मातृभाषालाई माध्यमका रूपमा प्रयोग गरी पठनपाठन गराउनका लागि बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६६ (संशोधनसहित) अनुसार विषय विज्ञको सहभागितामा थप सामग्री विकास गरी प्रयोगमा ल्याउने व्यवस्था मिलाउने, (घ) यस कार्यक्रमको विस्तृत विवरणसहितको प्रतिवेदन स्थानीय तहमार्फत केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने । **<u>स्थानीय तह</u>** (क) विगतदेखि नै बहुकक्षा बहुस्तर शिक्षण विधिबाट पठन पाठन गरी कार्यक्रम सञ्चालनको निरन्तरता पाएको सुनिश्चित गरी त्यस्ता विद्यालयलाई **प्रति विद्यालय वार्षिक रू २५ हजार** अनुदान उपलब्ध गराउने, (ख) कुनै विद्यालयलाई अन्य सङ्घ/संस्थाबाट अनुदान प्राप्त भएको भए दोहोरो नपर्ने गरी अनुदान उपलब्ध गराउने तर लागत साझेदारी गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न चाहेमा सोको अनुपात हेरी रकम निकासा गर्ने ।	बहुकक्षा वहुस्तरको सामग्री प्राप्त स्थानीय तह र विद्यालय
४८. हाल सञ्चालनमा रहेका बहुभाषिक शिक्षा अनुदानः हाल सञ्चालनमा रहेका विभिन्न स्थानीय तहका १७ ओटा विद्यालयहरूमा बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि **प्रति विद्यालय रु. ५० हजारका** दरले बजेट व्यवस्था गरिएको छ । उक्त क्रियाकलाप कार्यान्वयनको लागि स्थानीय तह र विद्यालयले देहायबमोजिमका क्रियाकलाप सञ्चालन गर्नेः **<u>विद्यालय तह</u>** (क) विद्यालयहरूले कक्षाकोठामा मातृभाषालाई माध्यमका रूपमा प्रयोग गरी पठनपाठन गराउनका लागि बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम कार्यान्वयन निर्देशिका, २०६६अनुसार विषय विज्ञको सहभागितामा थप सामग्री विकास गरी प्रयोगमा ल्याउने, (ख) कार्यक्रमको विस्तृत विवरणसहितको प्रतिवेदन स्थानीय तह र केन्द्रमा पठाउने व्यवस्था मिलाउने । **<u>स्थानीय तह</u>** (क) स्थानीय तहले विगत वर्षदेखि सञ्चालनमा रहेका मातृभाषामा आधारित बहुभाषिक शिक्षा कार्यक्रम सञ्चालन भए नभएको यकिन गरी सञ्चालनमा रहेका विद्यालय भएमा सो विद्यालयहरूलाई नै निरन्तरता दिने गरी विद्यालयबाट अनुदान माग गर्न लगाउने, (ख) ससर्त अनुदानको रकम अपुग भएमा स्थानीय तहले आफ्नो स्रोतबाट पनि अनुदान उपलब्ध गराउन सक्ने ।	सञ्चालनमा रहेका बहुभाषिक विद्यालयको विवरण, कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन

४९. **सिकाइस्तर कमजोर भएका विद्यार्थीका लागि सुधारात्मक सिकाइ प्रवर्द्धन:** सिकाइस्तर कमजोर भएका विद्यार्थीहरूको सुधारात्मक सिकाइ (Remedial Learning) मार्फत सिकाइ उपलब्धिमा सुधार ल्याउनका लागि प्रति स्थानीय तह रु. १ लाख देखि १० लाख सम्मको बजेट व्यवस्थापन गरिएको छ । उक्त बजेटबाट स्थानीय तहले आधारभूत तह (कक्षा १- ५) का विद्यार्थीको सिकाइ उपलब्धिको अवस्था पहिचान गरी विद्यालयहरूसँगको समन्वयमा कार्ययोजना तयार गर्ने, आवश्यक स्रोतसाधन व्यवस्थापन गर्ने, अनुगमन तथा सहजीकरण गर्ने र कार्यक्रमको प्रभाव मूल्याङ्कन गर्ने कार्य गर्नुपर्ने छ । त्यस्तै विद्यालयहरूले विद्यार्थीको सिकाइ अवस्था विश्लेषण, विषयगत न्यूनतम सिक्नुपर्ने आधारसँग विद्यार्थीको सिकाइ स्तरको तुलना, सिकाइ आवश्यकता पहिचान, सिकाइ स्तरगत वर्गीकरण, व्यक्तिगत सिकाइ सहजीकरण, सिकाइ सामग्रीको प्रयोग, नियमित मूल्याङ्कन तथा अभिभावकसँग समन्वय गर्ने कार्य गर्नुपर्ने छ ।	
विद्यालय तह (क) सिकाइ कमजोर भएका विद्यार्थीको पहिचान तथा स्तरगत वर्गीकरण गर्ने, (ख) सुधारात्मक सिकाइ, सिकाइ आपूरण (Learning Support) तथा द्रुत सिकाइ (Fast-track Learning) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (ग) नियमित आन्तरिक मूल्याङ्कन, सिकाइ अभिलेख व्यवस्थापन तथा प्रगति अनुगमन गर्ने, (घ) अभिभावकसँग निरन्तर समन्वय गरी विद्यार्थीको सिकाइ सुधारमा सहकार्य गर्ने, (ङ) स्थानीय तहलाई नियमित रूपमा प्रगति प्रतिवेदन पठाउने । **स्थानीय तह** (क) सिकाइ उपलब्धिको आधारमा कमजोर विद्यार्थीको तथ्याङ्क सङ्कलन तथा विश्लेषण गर्ने, (ख) विद्यालयसँग समन्वय गरी सुधारात्मक सिकाइका लागि वार्षिक कार्ययोजना तयार गर्ने र स्वीकृत गर्ने, (ग) उपलब्ध बजेटलाई कार्यान्वयन कार्य (शिक्षक तालिम, अनुगमन, प्रतिवेदन आदि) र विद्यालयस्तरको कार्यक्रमका लागि बाँडफाँड गर्ने, (घ) शिक्षकहरूको क्षमता विकास तथा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (ङ) कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि आवश्यक मार्गदर्शन, मापदण्ड र कार्यान्वयन आधार विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने, (च) विद्यालयबाट सञ्चालित गतिविधिहरूको नियमित अनुगमन गरी प्रगति तथा प्रतिवेदन केन्द्रमा पठाउने, (छ) सिकाइ उपलब्धि सुधारको मूल्याङ्कन तथा समग्र प्रतिवेदन तयार गर्ने ।	कार्ययोजना, सञ्चालन भएका कार्यक्रमको प्रगति विवरण

२.७.१३.३०५ विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	
५०. विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि छनोट भएका (कक्षा ६-१२ मा अध्ययनरत) विद्यार्थीका लागि छात्रवृत्ति	
विद्यालय तह (क) केन्द्रबाट प्रकाशन भएको सूचनाबमोजिम सामुदायिक विद्यालयमा कक्षा ५ र कक्षा ८ मा अध्ययनरत विद्यार्थीलाई विपन्न लक्षित छात्रवृत्ति व्यवस्थापन मापदण्ड २०८० बमोजिम तोकिए बमोजिमको प्रक्रिया पुरा गरी PMT फारम भर्ने, (ख) छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य सूचीमा सूचिकृत भएका बालबालिकाहरूको बैङ्क खाता खोल्न लगाई IEMIS मा विवरण सत्यापन गर्ने, **स्थानीय तह** (क) विद्यालयबाट विपन्न लक्षित छात्रवृत्तिका लागि प्राप्त विवरण रुजु गरी शिक्षा शाखा/ महाशाखा वा सम्बन्धित वडाबाट प्रमाणित गर्ने, (ख) छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीमध्ये तोकिएबमोजिमको कोटा सङ्ख्या भित्र पर्ने विद्यार्थीको नामनामेसी सहितको विवरण सार्वजनिक गर्ने, (ग) छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीमध्ये तोकिएको कोटा सङ्ख्या भित्र पर्ने विद्यार्थीको विवरण सत्यापन गरी छात्रवृत्ति वापतको रकम बैङ् खातामा निकासा गर्ने, (घ) विगतमा छनोट भएका विद्यार्थीको हकमा तेस्रो त्रैमासिक अवधिभित्र र नयाँ छनोट हुने विद्यार्थीको हकमा शैक्षिक सत्र सुरु भएको पहिलो महिनाभित्र निकासा गरिसक्नुपर्ने, (ङ) अगिल्लो वर्ष PMT फारम भरी छनोट भई सकेका विद्यार्थीले चालु आर्थिक वर्षमा पुनः फाराम भर्नु पर्ने छैन।	प्रकाशित सूचना , छनोट भएका विद्यार्थीको नामावली, विद्यार्थी बैङ्क खाता विवरण
११.६.९.६३५ स्वीकृत गुरुयोजनाका आधारमा स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालय पुर्वाधार विकास	
५१. स्वीकृत गुरुयोजनाका आधारमा स्थानीय तहको साझेदारीमा विद्यालयको भौतिक निर्माण अनुदान	
स्थानीय तह (क) स्थानीय तहले विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा मन्त्रालयबाट स्वीकृत विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गुरुयोजना अनुसारका कार्यमात्र गर्नुपर्ने, (ख) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट विद्यालयगत भौतिक पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी आवश्यकताको सर्वेक्षण गर्ने क्रममा विवरण माग गरेका वखत विद्यालय भौतिक पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड, २०८० को दफा ६(२) (क) बमोजिम विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी विवरण IEMIS मा प्रविष्टि गर्न लगाउने, (ग) स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा प्रत्येक विद्यालयले IEMIS मार्फत समेत पेस गरेका विवरण अनुसार तयार गरिने विद्यालय भौतिक सर्वेक्षण प्रतिवेदनको आधारमा मन्त्रालयबाट स्वीकृत **विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माण गुरुयोजना**ले प्राथमिकता निर्धारण गरेकामध्येबाट विद्यालयलाई बजेटको परिधिभित्र रही अनुदान उपलब्ध गराउने,	स्वीकृत कार्यक्रम तथा निर्माण सम्पन्न भौतिक पूर्वाधार सङ्ख्या, निर्माण भएका गुरुयोजना सङ्ख्या, नापी किताब, ल्याब सामग्री उपलब्ध

(घ) विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी कार्य गर्दा भौतिक पूर्वाधार निर्माणसम्बन्धी मापदण्ड, २०८०, नेपाल राष्ट्रिय भवन संहिता, २०६० र Environmental and Social Management Framework (ESMF) ले तोकेका प्रावधानहरूको पालना गर्ने, (ङ) स्थानीय तहले विद्यालयको भौतिक निर्माणका काममा गुरुयोजनाका आधारमा विद्यालयलाई उपलब्ध गराइएको ससर्त अनुदान रकमको कम्तीमा १० प्रतिशत लागत साझेदारी सुनिश्चित गर्नुपर्ने, (च) प्राविधिक जनशक्तिबाट विद्यालय भौतिक निर्माण कार्यका लागि लागत अनुमान तयार गरी स्थानीय तहले स्वीकृत गर्ने । लागत अनुमान तयार गर्दा जिल्लाको स्वीकृत दररेट तथा स्वीकृत सरकारी Norms को प्रयोग गर्नुपर्ने, (छ) आव २०८२/८३ मा निर्मित गुरुयोजनाका आधारमा विद्यालय छनोट भई निर्माण कार्य सुरू भएको तर विभिन्न कारणबाट सम्पन्न नभएको अवस्थामा प्राविधिकबाट मूल्याङ्कन गर्न लगाई विद्यालय भवन निर्माणका लागि तोकिएको लागत अनुमान भन्दा बढी नहुने गरी स्थानीय तहले आवश्यकताका आधारमा अधुरा भवन निर्माणमा समेत बजेट खर्च गर्न सक्ने ।	गराएका विद्यालय सङ्ख्या,कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन
२.५.५.१२ विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन तयारी	
५२. विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षण तथा प्रतिवेदन तयारीः आव २०८३/८४ मा सबै विद्यालयहरूको विस्तृत भौतिक पूर्वाधारको सर्वेक्षण गरी प्रतिवेदन तयार गर्नका लागि सबै स्थानीय तहमा विद्यार्थी र विद्यालय सङ्ख्याको आधारमा बजेट विनियोजन गरिएको छ । उक्त बजेटबाट सबै स्थानीय तहले विद्यालय नक्साङ्कन गरी सोको आधारमा विद्यालयहरूको भौतिक पूर्वाधार, जनशक्ति विवरण, विद्यालयको जग्गालगायतका विषयहरूमा विस्तृत लेखाजोखा गरी सोका आधारमा प्रतिवेदन विकास गर्नुपर्ने छ । यस कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि केन्द्रबाट स्वीकृत भौतिक पूर्वाधारको विस्तृत सर्वेक्षणसम्बन्धी मापदण्डबमोजिम देहायअनुसारका कार्य गर्नुपर्ने छः	
स्थानीय तह (क) विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधार सर्वेक्षणका लागि कार्यविधिमा तोकिएबमोजिम विद्यालयका प्रधानाध्यापक, प्राविधिक कर्मचारी तथा सम्बन्धित सरोकारवालालाई अभिमुखीकरण गर्ने, (ख) सर्वेक्षणका लागि आवश्यक मापदण्ड, सूचक, ढाँचा तथा तथ्याङ्क सङ्कलन उपकरण सम्बन्धित विद्यालयलाई उपलब्ध गराउने, (ग) विद्यालय भवन, कक्षाकोठा, शौचालय, खानेपानी, पुस्तकालय, प्रयोगशाला, सूचना प्रविधि, खेलमैदान, घेराबार, छात्रावास, विद्यालयको जग्गालगायतका भौतिक पूर्वाधारहरूको विस्तृत तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने, (घ) तथ्याङ्क सङ्कलन गर्दा अपाङ्गतामैत्री, बालमैत्री वातावरण, विपद् जोखिम तथा जलवायु उत्थानशीलतासम्बन्धी अवस्थाको समेत मूल्याङ्कन गर्ने, (ङ) आवश्यकताअनुसार स्थलगत निरीक्षण तथा प्राविधिक प्रमाणीकरण गरी सङ्कलित विवरणको यथार्थता सुनिश्चित गर्ने, (च) सङ्कलित तथ्याङ्कलाई Digital प्रणालीमा प्रविष्ट तथा अद्यावधिक गर्ने,	विद्यालयको भौतिक पूर्वाधारको विस्तृत विवरण सहितको प्रतिवेदन

(छ) विद्यालयगत तथा स्थानीय तहगत भौतिक पूर्वाधारको वर्तमान अवस्था, आवश्यकता, कमी तथा प्राथमिकता पहिचान गरी विश्लेषण गर्ने, (ज) सर्वेक्षणका आधारमा विद्यालय भौतिक पूर्वाधार विकाससम्बन्धी विस्तृत प्रतिवेदन तथा लगानी आवश्यकता विवरण तयार गर्ने, (झ) विद्यालयको विस्तृत भौतिक पूर्वाधारको प्रतिवेदन कार्यविधिमा तोकिएबमोजिमको ढाँचामा तयार गरी केन्द्रमा पठाउने।	
२.७.१३.९ द्वन्द्व पीडित परिवार शिक्षा कार्यक्रम (सहिद प्रतिष्ठानमार्फत सञ्चालन हुने) बउशीन. (३५०००१०५)	
५३.सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान	
(क) स्थानीय तहले सहिद स्मृति विद्यालयलाई अनुदान उपलब्ध गराउनका लागि प्रस्ताव पेस गर्न लगाउने, (ख) प्रस्तावका क्षेत्रहरूको आवश्यकता र उपयुक्तताको मूल्याङ्कन गरी एकमुष्ट अनुदान दिने, (ग) प्रतिष्ठानले तोकेका आधारमा बजेट खर्च गर्ने र प्रगति नियमित रूपमा स्थानीय तहमा पठाउने।	अनुदान प्राप्त गरेका विद्यालय सङ्ख्या

खण्ड ३

प्रदेश तहबाट सम्पादन हुने ससर्त अनुदानका सबै बजेट उपशीर्षकका कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र मापदण्ड

३. प्रदेश तहबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमहरू

३.१ विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना

क्रियाकलाप नं	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
११.१.२.१२६ बौद्धिक अपाङ्गता भएका बालबालिकाका लागि प्रत्येक प्रदेशमा पूर्वाधारयुक्त आवासीय विद्यालय सञ्चालन		
(क)	यस क्रियाकलापमा विनियोजित रकम खर्च गर्नुपूर्व निर्माणाधीन विद्यालयको स्थलगत प्राविधिक मूल्याङ्कन गरी हालसम्मको निर्माणको वास्तविक अवस्था यकिन गर्ने,	पूर्वाधार निर्माण कार्य
(ख)	स्वीकृत गुरुयोजनामा उल्लिखित तपसिल बमोजिमका न्यूनतम पूर्वाधार विकास हुने गरी सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीको परिधिभित्र रही निर्माण गर्नेः ● आवासीय विद्यालयमा २०० जना बालबालिका आवासमा बस्न सक्ने गरी बढीमा २ तलाको अपाङ्गतामैत्री छात्रावास भवन, भान्छा र डाइनिङ कक्ष, ● विद्यालयमा अपाङ्गताको Screening र लेखाजोखा कक्ष, कक्षाकोठाहरू, अभिभावक र बालबालिकाका लागि परामर्श कक्ष, IT सुविधासहितको पुस्तकालय, आधारभूत उपकरणसहितको फिजियोथेरापी, सङ्गीत थेरापी, स्पिच थेरापीलगायतका थेरापी गर्न सकिने कक्ष, प्राथमिक उपचार कक्ष, खेलमैदान, प्रशासनिक भवन, वार्डेन कक्षसमेत भएको भवन, ● पूर्वव्यावसायिक सिप विकासका लागि अभ्यास गर्ने आवश्यक सामग्रीसहितको कक्ष,	
(ग)	भौतिक निर्माणको वास्तविक अवस्थाका आधारमा विद्यालय सञ्चालनको व्यवस्था मिलाउने,	
(घ)	प्रदेशले विद्यालयमा भएको भौतिक निर्माणको नियमित अनुगमन गर्ने र कार्य प्रगति केन्द्रमा समेत पठाउने।	
२.७.१३.६० सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा भाषा, संस्कृति र मौलिक सिप प्रवर्धन कार्यक्रममार्फत सांस्कृतिक पुनर्जागरणका लागि शैक्षिक कार्यक्रम		
(क)	प्रदेश तहले सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा स्थानीय भाषा, संस्कृति, परम्परा तथा मौलिक सिपको प्रवर्धनका लागि कार्ययोजना निर्माण गर्ने,	कार्ययोजना, प्रगति प्रतिवेदन, सहभागी सङ्ख्या, कार्यक्रम विवरण
(ख)	स्थानीय भाषा, संस्कृति र मौलिक सिपसम्बन्धी आवश्यकता पहिचान गर्ने,	
(ग)	विद्यालय तथा समुदायस्तरमा मातृभाषा, स्थानीय भाषा, लोकसाहित्य, लोकगीत, लोकनृत्य तथा लोकबाजाको संरक्षण र प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,	
(घ)	स्थानीय कलाकार, संस्कृतिकर्मी, साहित्यकार तथा सिप हस्तान्तरणकर्ताको सहभागितामा प्रशिक्षण, अन्तरक्रिया तथा व्यवहारिक सिकाइ कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,	

क्रियाकलाप नं	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
(ङ) हस्तकला, बुनाइ, धातुकला, काष्ठकला, कृषि तथा अन्य परम्परागत मौलिक सिपसम्बन्धी सीप विकास तथा प्रदर्शन कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (च) विद्यालयस्तरीय भाषा, साहित्य, कला, संस्कृति तथा मौलिक सिपसम्बन्धी प्रतियोगिता, प्रदर्शनी, सांस्कृतिक महोत्सव तथा उत्सव आयोजना गर्ने, (छ) विद्यार्थीहरूलाई स्थानीय सांस्कृतिक सम्पदा, ऐतिहासिक स्थल, सङ्ग्राहलय तथा सांस्कृतिक केन्द्रहरूको शैक्षिक भ्रमण गराउने, (ज) कार्यक्रमको नियमित अनुगमन, मूल्याङ्कन, उपलब्धिको अभिलेखीकरण तथा उत्कृष्ट अभ्यासहरूको प्रचार–प्रसार गर्ने, (झ) कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने ।		
२.७.१३.६२ सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिकका लागि सहजीकरण र Appraisal कार्य सञ्चालन		
(क) प्रदेशले सङ्घ प्रदेशको लागत साझेदारीमा स्थानीय शिक्षा योजनाको विद्यमान अवस्था, उपलब्धि, चुनौती तथा तथ्याङ्कहरूको समीक्षा गरी योजना अद्यावधिक र कार्यान्वयन प्रक्रियामा सहजीकरण गर्ने, (ख) स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि, शिक्षा शाखा, विद्यालय तथा सरोकारवालाहरूको सहभागितामा Evidence based, GEDSI Responsiveness and Climate Resilience local education plan अद्यावधिक तथा लेखाजोखा सम्बन्धी कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, (ग) Appraisal बाट प्राप्त सुझावहरू समावेश गरी स्थानीय शिक्षा योजना अद्यावधिक, स्वीकृत तथा कार्यान्वयनका लागि आवश्यक सहजीकरण गर्ने, (घ) कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने ।		सहजीकरण भएका स्थानीय तह योजनाको लेखाजोखा भएका स्थानीय तह
२.७.१३.५३ सङ्घ-प्रदेश साझेदारीमा अनिवार्य तथा निःशुल्क शिक्षासम्बन्धी कार्ययोजना कार्यान्वयन एवम् शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि अनुदान		
(क) मूलतः अपाङ्गता र कठिन परिस्थितिका कारण विद्यालयबाहिर रहेका बालबालिकाहरूको पकेट क्षेत्र पहिचान गरी स्थानीय तहसँगको सहकार्यमा आवासीय र लालन पालनको सुविधासहितको विद्यार्थी छात्रावास सञ्चालन गर्ने, (ख) सबै विद्यालयहरूमा निःशुल्क शिक्षा कार्यान्वयनको अवस्था पहिचानसम्बन्धी सर्वेक्षण गर्ने र त्यसका आधारमा विद्यालयगत रूपमा निःशुल्क शिक्षाको वास्तविक लागत अनुमानसहितको प्रतिवेदन तयार गर्ने, (ग) स्थानीय तहबाट तयार गरिने स्थानीय तहगत विद्यालय वाहिर रहेका बालबालिकाको नामनामेसीसहितको प्रोफाइलका आधारमा प्रदेशगत प्रोफाइल तयार गर्ने, (घ) सर्वेक्षण प्रतिवेदनमा उल्लिखित निःशुल्क शिक्षाको व्यवस्था गर्न नसकेका आधारभूत विद्यालयहरूलाई विशेष सहायता उपलब्ध गराउने, (ङ) अनिवार्य तथा निःशुल्क आधारभूत शिक्षा सुनिश्चित गरेका स्थानीय तहलाई सम्पन्नताको सार्वजनिक घोषणा गर्ने, (च) ससर्त बजेटमा प्रदेशको साझेदारी बजेट थप गर्ने,		विद्यालय वाहिर रहेका बालबालिकाको नामनामेसीसहितको प्रोफाइल, कार्ययोजना, छात्रावास तथा वैकल्पिक सिकाइ कार्यक्रम, प्रतिवेदन

२.७.१३.६३ साक्षर प्रदेश घोषणा	
(क) कर्णाली प्रदेशका हकमा साक्षर डोल्पा जिल्ला घोषणा र साक्षर प्रदेश घोषणा समारोह व्यवस्थापन गर्ने, (ख) मधेस प्रदेशका हकमा घोषणा हुन बाँकी रहेका सबै स्थानीय तहलाई "**साक्षर मधेस घोषणा गर्ने पूर्वतयारी अध्ययन उच्चस्तरीय विज्ञकार्यदलको प्रतिवेदन**"को आधारमा साक्षरता सेसनको सञ्चालन समापन, साक्षर स्थानीय तह घोषणा, साक्षर जिल्ला घोषणा र साक्षर प्रदेश घोषणा कार्यका लागि सम्पूर्ण सहजीकरण गर्ने, (ग) साक्षर घोषणा हुन बाँकी कर्णाली र मधेस प्रदेशका स्थानीय तह र जिल्लामा आवश्यक समन्वय र सहजीकरण गर्ने, (घ) साक्षर घोषणा भएका स्थानीय तह, जिल्ला र प्रदेशको विवरण शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने, (ङ) ससर्त बजेटमा प्रदेशको साझेदारी बजेट थप गर्ने ।	कार्ययोजना, साक्षर घोषणा भएका स्थानीय तह, जिल्ला र प्रदेशको प्रगति विवरण
२.७.१३.५७ प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा प्रदेशबाट सञ्चालित प्राविधिक सर्वेक्षणसमेतका आधारमा गुरुयोजना बमोजिम विपद्बाट क्षति भएका समेत विद्यालयको भौतिक सुधार अनुदान	
(क) ससर्त अनुदान बजेटमा प्रदेश सरकारको साझेदारी बजेट थप गरी मन्त्रालयबाट स्वीकृत विद्यालय भौतिक पूर्वाधार गुरुयोजनाले प्राथमिकता निर्धारण गरेका मध्येबाट विद्यालयहरू छनोट गरी भौतिक पूर्वाधार निर्माण गर्ने एवम् अनुदान रकम उपलब्ध गराउने, (ख) भौतिक निर्माणका काम गर्दा पश्चिम नेपाल भूकम्प, २०८० बाट क्षति भएका विद्यालय, मनसुनजन्य विपद् पश्चातको पुनर्लाभ (पुनर्निर्माण तथा पुनर्स्थापना) योजना २०८१/८२-२०८३/८४ मा समावेश भएका विद्यालय र चालू आवमा कुनै प्रकारको विपद्बाट क्षति भएका विद्यालयको सम्बोधन हुनुपर्ने, (ग) कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रमा पठाउने ।	विकास भएका निर्देशिका, मापदण्ड तथा प्रारूपको सङ्ख्या
२.७.१३.५६ शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहसँग कार्यक्रम कार्यान्वयनको समीक्षा तथा समन्वय बैठक, शैक्षिक नीति, कार्यक्रम तथा निर्देशिका सम्बन्धमा अभिमुखीकरण	
(क) शिक्षा क्षेत्रका सङ्घीय, प्रदेश, स्थानीय तहका कार्यालयबिच प्रभावकारी समन्वय र सहकार्य स्थापना गर्न प्रदेशभित्र रहेका स्थानीय तह, शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइलाई शैक्षिक नीति, विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन कार्यविधिका सम्बन्धमा तथा प्रगति समीक्षा गर्न २ दिने समन्वयात्मक बैठक/कार्यशाला आयोजना गर्ने, (ख) बैठक/ कार्यशालामा शिक्षा क्षेत्रमा भएका लगानी, स्थानीय तहसँगको समन्वयको अवस्था, नवप्रवर्तनात्मक कार्य, शिक्षा क्षेत्रका चुनौती तथा आगामी दिनमा सञ्चालन गर्नुपर्ने कार्यहरूको समीक्षा गरी शिक्षा क्षेत्रको नीतिगत तथा कार्यक्रमगत सुधारका लागि भावी मार्ग चित्र तयार गर्ने, (ग) बैठक/कार्यशालाको प्रतिवेदन तयार गरी केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने ।	अभिमुखीकरणमा सहभागीहरूको हाजिरी विवरण सहभागीको हाजिरी, प्रतिवेदन

११.१.२.३१५ स्थानीय तह र प्रदेशसँगको साझेदारीमा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भई DPR तयार भएका विद्यालयका लागि पूर्वाधार विकास अनुदान	
(क) यस क्रियाकलापमा विनियोजित रकम खर्च गर्नुपुर्व निर्माणाधीन विद्यालय (**अनुसूची ९**) को स्थलगत प्राविधिक मूल्याङ्कन गरी हाल सम्मको निर्माणको वास्तविक अवस्था यकिन गर्ने, (ख) ठुला विद्यालय विकासका लागि छनोट भएका विद्यालयको पूर्वाधार विकास गर्न सङ्घ, प्रदेश तथा स्थानीय तहको लगानीका क्षेत्रको पहिचान गरी स्रोत सुनिश्चिता कायम गरी गुरुयोजनामा उल्लिखित निर्माण कार्यहरूको प्रथामिकताका आधार निर्माण कार्य अगाडि बढाउने, (ग) प्रदेशबाट आव २०७७/७८ मा ठुला विद्यालय विकास गर्न छनोट भएका विद्यालयको स्वीकृत गुरुयोजनामा उल्लिखित निर्माण कार्य गर्न विनियोजन भएको बजेटमा अन्य तहबाट समेत हुने लगानीको यकिन गरी लागत साझेदारीमा एकीकृत वार्षिक निर्माण योजना निर्माण गरी सार्वजनिक खरिद ऐन तथा नियमावलीअनुसार निर्माण कार्य गर्ने गराउने, (घ) ठुला विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार विकास गर्दा कम्तीमा भूगोलअनुसार तपसिल बमोजिमको डिजाइन ड्रइङ्ग र २००० विद्यार्थीले अध्ययन गर्नका लागि आवश्यकपर्ने भवन कक्षाकोठा, शौचालय, आवास, प्रयोगशाला, पुस्तकालय, खेल मैदान आदि पूर्वाधार/संरचना निर्माण गर्नु पर्ने छ, (ङ) चालु आवको विनयोजित रकमबाट विद्यालयमा निर्माण भएका भौतिक पुर्वाधारको प्रयोग गरी कक्षा सञ्चालन गर्ने व्यवस्था मिलाउने, (च) निर्माण कार्यका लागि माथि उल्लिखित आधारमा अतिरिक्त प्रदेशले थप मापदण्ड विकास गरी कार्यान्वयनमा सहजीकरण गर्न सकिने छ, (छ) निर्माण कार्यको प्रदेश तहबाट नियमित अनुगमन निरीक्षण गर्ने तथा आवश्यक प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने ।	लगानी स्रोत सुनिश्चता योजना निर्माण कार्यको लागत अनुमान नापी किताव कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन
२.७.१३.६१ प्रदेश र स्थानीय तहको साझेदारीमा Carrer Counselling, Mental Health र Psychosocial Counselling सम्बन्धी क्षमता विकास	
(क) शिक्षक, प्रधानाध्यापक, विद्यालय कर्मचारी तथा स्थानीय तहका शिक्षासम्बन्धी जनशक्तिका लागि Career Counselling, Mental Health तथा Psychosocial Counselling सम्बन्धी क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) विद्यालयस्तरमा विद्यार्थीको शैक्षिक, व्यावसायिक तथा करियर मार्गदर्शनका लागि परामर्श सेवा सञ्चालन तथा सुदृढीकरण गर्ने, (ग) विद्यार्थीको मानसिक स्वास्थ्य अवस्था पहिचान, प्रारम्भिक सहयोग तथा आवश्यकतानुसार विशेषज्ञ सेवामा सिफारिस (Referral) गर्ने प्रणाली विकास गर्ने, (घ) विद्यालयमा सुरक्षित, समावेशी तथा मानसिक स्वास्थ्यमैत्री सिकाइ वातावरण निर्माणसम्बन्धी अभिमुखीकरण तथा सचेतना कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (ङ) अभिभावक, समुदाय तथा सरोकारवालाहरूका लागि मानसिक स्वास्थ्य, मनोसामाजिक सहयोग तथा करियर विकाससम्बन्धी सचेतनामूलक कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (च) विद्यार्थीका लागि तनाव व्यवस्थापन, जीवनोपयोगी सिप, भावनात्मक सुदृढीकरण, आत्मविश्वास विकास तथा सकारात्मक व्यवहार प्रवर्धनसम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (छ) Career Counselling, Mental Health तथा Psychosocial Counselling सेवाको प्रभावकारिता अभिवृद्धिका लागि नियमित अनुगमन, अनुभव आदानप्रदान तथा पुनर्ताजगी (Refresher) कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	कार्ययोजना, सहभागी सङ्ख्या, कार्यक्रमको प्रतिवेदन

<table>
<tr><th colspan="2">२.७.१३.४९ वार्षिक, चौमासिक प्रतिवेदन तयारी तथा प्रदेश स्तरीय IEMIS व्यवस्थापन</th></tr>
<tr><td>(क) प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले केन्द्रबाट विकास भएको IEMIS मा कुनै आवश्यक सूचना थप गर्नुपर्ने भएमा सोको विवरण तयार गरी सफ्टवेयर अद्यावधिकका लागि केन्द्रसँग समन्वय गर्ने,
(ख) शिक्षा क्षेत्रको प्रदेश स्तरीय शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन तयार गरी सार्वजनिक गर्ने,
(ग) प्रदेश तहका IEMIS व्यवस्थापन कार्यमा संलग्न जनशक्तिको क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने,
(घ) प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयका लागि शिक्षा, विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालयले विभिन्न बजेट उपशीर्षकमा ससर्त अनुदानका शीर्षकमा प्राप्त बजेट तथा कार्यक्रमको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्ने र केन्द्रमा सम्प्रेषण गर्ने,
(ङ) आर्थिक वर्षको अन्त्यमा प्रदेशस्तरीय प्रगतिसहितको Status Report तयार गरी सरोकारवाला निकायहरूमा सम्प्रेषण गर्ने,
(च) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको वेबसाइट (www.cehrd.gov.np) मा उपलब्ध प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा उपयोग गर्ने।</td><td>शैक्षिक सूचना व्यवस्थापन प्रतिवेदन
त्रैमासिक र वार्षिक प्रतिवेदन
Status Report
IEMIS Report</td></tr>
<tr><th colspan="2">२.७.१३.५५ सङ्घ प्रदेशको साझेदारीमा 'हामी बनाउँछौ हाम्रो विद्यालय' कार्यक्रम</th></tr>
<tr><td>(क) स्थानीय तहका जनप्रतिनिधि तथा शिक्षा शाखा प्रमुखलाई कार्यक्रमको सम्बन्धमा अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरी कार्ययोजना निर्माण गर्ने। कार्ययोजनामा विद्यालयहरूलाई निम्न विषय समावेश गर्न लगाउनेः
• विद्यालयले आफुले गरेका कामको स्वः मूल्याङ्कन
• विद्यालय सुधारका सूचक तयार गरी विद्यालय व्यवस्थापन समितबाट निर्णय गराई विद्यालय सुधार योजनामा अद्यावधिक
• समुदाय, अभिभावक, शिक्षक तथा विद्यार्थीबाट विद्यालय सुधारसम्बन्धमा गर्ने क्रियाकलापहरू
(ख) स्थानीय तहलाई स्थानीय सरोकारवाला, पूर्व विद्यार्थी समेतको सहभागितामा विद्यालय विकासका लागि सहयोग तथा सहभागिता जुटाउन अभियान घोषणा गर्न लगाउने,
(ग) स्थानीय तहलाई विद्यालय शिक्षा सुधारमा भएका कार्यहरूको प्रगति विवरण पठाउन लगाउने,
(घ) स्थानीय तहलाई उत्कृष्ट कार्यसम्पादनको आधारमा विद्यालयहरूको तहगत विवरण तयार गरी पठाउन लगाउने,
(ङ) प्रदेशले उत्कृष्ट कार्यसम्पादन गरेका विद्यालयको विवरण केन्द्रमा सिफारिस गर्ने,
(च) कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा प्रदेशले आवश्यकता अनुसार कार्यविधि बनाउन सक्ने छन्।</td><td>कार्ययोजना,
कार्यक्रमको प्रगति प्रतिवेदन</td></tr>
</table>

क्रियाकलाप न. २.६.१.१० शिक्षक तालिम सञ्चालन
क्रियाकलाप न. २.६.१.१० शिक्षक तालिम सञ्चालन:यस क्रियाकलाप नमुना तपसिलअनुसारका उपक्रियाकलाप समावेश गरिएको प्रदेशगत लक्ष्य तथा बजेट **अनुसूची १०** मा समावेश छ। सो कार्यक्रममा तोकिएको भौतिक लक्ष्य तथा बजेटको परिधिभित्र रही शिक्षा तालिम केन्द्रले चालु आर्थिक वर्षभित्र सञ्चालन गर्ने गरी कार्ययोजना निर्माण गरी प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयबाट स्वीकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने। प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने कार्यक्रमहरूमा ससर्त अनुदानका रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरूको अख्तियारी साउन महिनाभित्र प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्रहरूलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने छ। शिक्षा तालिम केन्द्रले कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा उपक्रियाकलापगत विस्तृतीकरणमा उल्लेख भएका विषयका अतिरिक्त तपसिलका विषयहरूलाई ध्यान दिई कार्यसम्पादन गर्नुपर्ने छ :   (क) तालिम केन्द्रले तलिमका कार्यक्रमको अवस्था हेरी जिल्लागत वा स्थानीय तहगत कोटा निर्धारण गरी सार्वजनिक गर्ने, (ख) तालिमको कोटा वितरण भौगोलिक, ज्येष्ठता तथा वृत्ति विकासको सम्भावना एउटै प्रकृतिको तालिममा एउटै शिक्षकलाई दोहोरो नपर्ने जस्ता पक्षलाई ध्यान दिने, (ग) शिक्षकको पेसागत विकास लगायतका तालिमका लागि तोकिएका पाठ्यक्रम र मापदण्ड बमोजिम सञ्चालन हुने गरी प्रदेशबाट थप कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (घ) कार्यक्रम कार्यान्वयनको कार्ययोजना निर्माण गर्ने र कार्ययोजनाको एक प्रति केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा उपलब्ध गराउने, (ङ) तालिम सञ्चालन गर्दा यस कार्यविधिको **अनुसूची १०** मा समावेश गरिएको उपक्रियाकलापगत कार्यक्रमका लागि तोकिएका भौतिक लक्ष्य र बजेटको परिधि अनुरूप सञ्चालन गर्ने, (च) कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा विगतमा सञ्चालनमा रहेका अन्य शैक्षिक तालिम केन्द्र तथा जिल्ला स्थित अगुवा स्रोत केन्द्रहरूको भौतिक संरचना प्रयोग गरी तालिम सञ्चालन गर्ने, (छ) शिक्षकको कार्यस्थल नजिकबाट तालिम सञ्चालन गर्नका लागि सम्भव भएसम्म प्रत्येक जिल्लामा विषयगत रोष्टर विकास हुने गरी प्रशिक्षक प्रशिक्षण सञ्चालन गर्ने, (ज) तालिम केन्द्रले सम्बन्धित विषयक्षेत्रका रोष्टरहरूको सूची स्वीकृत गरी सार्वजनिक गर्ने र रोष्टरहरू परिचालन गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीयस्तरमै तालिम प्रदान गर्ने व्यवस्थालाई प्राथमिकता दिने, (झ) तालिम सञ्चालन गर्दा तोकिएको क्रियाकलापगत भौतिक लक्ष्य नघट्ने एवम् बजेटको परिधिभित्र रही केन्द्रको स्वीकृत नर्म्सले नसमेटेका क्षेत्रमा प्रदेश आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालयबाट खर्चको मापदण्ड स्वीकृत गरी खर्च गर्ने, (ञ) यस क्रियाकलापअन्तर्गतका उपक्रियाकलापमा तोकिएको प्रमाणीकरण तालिमको लक्ष्य पूरा नहुने र अन्य उपक्रियाकलापमा तालिमको माग भएमा तालिम केन्द्रले आधार र प्रमाण सहित सो उपक्रियाकलापमा विनियोजित बजेटमा नबढ्ने र भौतिक लक्ष्य नघट्ने गरी तहगत र विषय बाँडफाँट समायोजनका लागि प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयमा पेस गर्ने र मन्त्रालयले आवश्यकता र औचित्यका आधारमा परिमार्जन गरी र सोको जानकारी केन्द्रलाई अनिवार्य दिने, (ट) आवश्यकताअनुसार तालिम भौतिक उपस्थिति, अनलाइन वा दुवै विधि अवलम्बन गरी सञ्चालन गर्ने, (ठ) तालिम सञ्चालनको प्रगति त्रैमासिक रूपमा केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा पठाउने, (ड) तालिमका सहभागी शिक्षक छनोट गर्दा शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइले स्थानीय तहसँग समन्वय गर्ने, (ढ) तालिम प्राप्त शिक्षकको अभिलेख निज कार्यरत विद्यालयको IEMIS मा अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्ने निर्देशनसमेत सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई दिने।

१.	**तालिम केन्द्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार, भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन**	
(क) (ख)	शिक्षा तालिम केन्द्र/तालिम सञ्चालन गर्ने निकायले यस उपक्रियाकलापमा विनियोजित रकम तालिम केन्द्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार, भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन जस्ता आवश्यक क्षेत्रमा खर्चको निर्णय गरी बजेट बाँडफाँट गरी सार्वजनिक खरिद ऐन नियमको परिधिभित्र रही कार्य गर्ने, यस प्रकृतिको कार्यका लागि प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले रकम थप गरी कार्यान्वय गर्न सक्ने ।	त्रैमासिक र वार्षिक प्रतिवेदन भौतिक अवस्थामा सुधार
२.	**शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा अध्यापन गर्ने सहजकर्ताका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम**	
(क) (ख) (ग) (घ) (ङ)	प्रदेशभित्रका प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा कार्यरत सहजकर्तालाई अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीय तहले सहभागी छनोट गर्ने, शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषय क्षेत्रका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, तालिम सम्पन्न गर्ने बालविकास सहजकर्तालाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, तालिम लिएका बालविकास सहजकर्ताको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त सहजकर्तामार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
३.	**शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा अध्यापन गर्ने सहजकर्ताका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम**	
(क) (ख) (ग) (घ) (ङ)	प्रदेशभित्रका प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा अध्यापनरत इच्छुक सहजकर्तालाई अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीय तहले सहभागी छनोट गर्ने, शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, तालिम सम्पन्न गर्ने बालविकास सहजकर्तालाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, तालिम लिएका बालविकास सहजकर्ताको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त सहजकर्तामार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार

४. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा १-३) को एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा १-३) मा अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीय तहले सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने आधारभूत तह (कक्षा १-३) का शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका आधारभूत तह (कक्षा १-३) का शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
५. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा १-३) को एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा १-३) मा अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीय तहले सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने आधारभूत तह (कक्षा १-३) का शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका आधारभूत तह (कक्षा १-३) का शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
६. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीय तहले सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने,	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार

(घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	
७. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइको समन्वयमा स्थानीय तहले सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
८. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ तथा स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार

९. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
१०. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) का अनिवार्य विषय (अङ्ग्रेजी, नेपाली, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि र सामाजिक अध्ययन) अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा अनिवार्य विषय अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
११. शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) का अनिवार्य विषय (अङ्ग्रेजी नेपाली गणित विज्ञान तथा प्रविधि र सामाजिक अध्ययन) अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा अनिवार्य विषय अध्यापनरत इच्छुक शिक्षकबाट अनलाइनबाट आवेदन माग गरी सम्बन्धित शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटा अनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने,	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार

(ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	
१२. प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी १ महिने तालिम (आधारभूत र माध्यमिक)	
(क) प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी पहिलो चरणको १५ दिनको तालिम पूरा गरेका इच्छुक प्रधानाध्यापक/शिक्षकबाट आवेदन माग गरी दोस्रो चरणको १५ दिने तालिम सञ्चालनका लागि शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटा अनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम केन्द्रका लागि स्वीकृत कोटामा ४०% माध्यमिक विद्यालय र ६०% आधारभूत विद्यालय प्रधानाध्यापकको छुट्टाछुट्टै तालिम सञ्चालन गर्ने, (घ) नेतृत्व विकास तालिम सम्पन्न गर्ने प्रअबाट प्रतिबद्धता लिई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने, (ङ) तालिम लिएका प्रअहरूको व्यवस्थापकीय पक्ष तथा शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (च) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
१३. पाठ अध्ययन (Lesson study) सम्बन्धी कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	
(क) स्वीकृत तालिम कोटामध्ये आधारभूत तथा र माध्यमिक तहमा शिक्षण गर्ने शिक्षकको ६०% र ४०% का निर्धारण गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा कोटा तोकी सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ कार्यकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार

१४. शिक्षक मेन्टरहरूका लागि ५ दिने क्षमता विकास तालिम	
(क) शिक्षक मेन्टरिङका सघन कार्यक्रमका लागि थप भएका स्थानीय तहमा कार्यगर्ने शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी (मेन्टर) छनोट गर्ने, (ख) केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखासँग समन्वय गरी छनोट भएका मेन्टरहरूलाई क्षमता विकास कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने (ग) शिक्षक मेन्टरिङसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सहभागी भएका प्रशिक्षक/रोष्टर प्रशिक्षकबाट तालिममा सहजीकरण गर्ने, (घ) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरेर सोको अभिलेख राख्ने, (ङ) तालिमका सहभागीलाई स्थलगत सहयोग उपलब्ध गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
१५. आधारभूत तहका नवप्रवेशी शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने सेवा प्रवेश तालिम	
(क) २०८३ मा आधारभूत तह कक्षा १-५ र ६-८ मा नयाँ सेवा प्रवेश गरेका शिक्षकबाट अनलाइन आवेदन माग गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रमका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने, (च) तालिम विद्यालय सञ्चालन समय भन्दा अगाडि वा पछाडि सञ्चालन गर्ने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
१६. माध्यमिक तहका नवप्रवेशी शिक्षकहरूका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने सेवा प्रवेश तालिम	
(क) २०८३ मा माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा नयाँ सेवा प्रवेश गरेका शिक्षकबाट अनलाइन आवेदन माग गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) शैक्षिक जनशक्ति विकास परिषद्बाट स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा तालिम प्याकेजका आधारमा स्वीकृत कोटाअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने,	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार

(ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने, (च) तालिम विद्यालय सञ्चालन समय भन्दा अगाडि वा पछाडि सञ्चालन गर्ने ।	
१७. आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि र सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) प्रदेशभित्रका आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अध्यापन गराउने शिक्षकबाट अनलाइन आवेदन माग गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) सहभागीहरूको मागका आधारमा तालिम केन्द्रले नै कस्टमाइज्ड तालिमको प्याकेज तयार गरी सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (ग) तालिम सम्पन्न गर्ने शिक्षकलाई प्रमाणपत्र प्रदान गरी सोको अभिलेख राख्ने, (घ) तालिम लिएका शिक्षकको सिकाइ क्रियाकलापको अनुगमन गर्ने गराउने, (ङ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	
१८. राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो सरहका कर्मचारीका लागि एक महिने सेवाकालीन शैक्षिक प्रशासन तालिम	
(क) शिक्षा तालिम केन्द्रले आफ्नो प्रदेशभित्र सङ्घ, प्रदेश र स्थानीय तहमा कार्यरत शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो सरहका कर्मचारीको सहभागिताका लागि आवेदन माग गर्ने, (ख) स्वीकृत कोटाअनुसार सहभागीको आवेदन नपुग भएमा अन्य प्रदेश तालिम केन्द्रसँग समन्वय गरी सहभागी छनोट गर्ने, (ग) शिक्षा सेवाका राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी वा सोसरह कर्मचारीको १ महिने सेवाकालीन शैक्षिक प्रशासन तालिमको स्वीकृत पाठ्यक्रमअनुसार सम्बन्धित विषयका विज्ञहरूबाट तालिम सञ्चालन गर्ने, (घ) प्राप्त हुन आएका आवेदनका आधारमा सम्बन्धित कर्मचारी कार्यरत कार्यालयसँगको समन्वयमा यस अगि नै यस्तो तालिम लिइसकेका कर्मचारी नदोहोरिने गरी सेवाको जेष्ठताअनुसार २५ जनाको समूह निर्माण गरी तालिम प्रदान गर्ने, (ङ) शिक्षा तालिम केन्द्रले तालिम सम्पन्न गरेका कर्मचारीलाई प्रमाण पत्र प्रदान गरेर सोको आधारमा अभिलेख राख्ने, (च) अन्तरप्रदेशअन्तर्गतका स्थानीय तहका सहभागिताका लागि प्रदेशको शिक्षा हेर्ने मन्त्रालयले समन्वय सहजीकरण गर्ने ।	तालिम प्राप्त कर्मचारीको अभिलेख सेवा प्रवाहमा सुधार

१९. स्थानीय तहमा तालिम सञ्चालन अवधिमा स्थलगत प्राविधिक सहयोग तथा स्थिति प्रतिवेदन तयारी	
(क) शिक्षा तालिम केन्द्रले सञ्चालन गरेका सबै प्रकारका टिपिडी तालिमका सहभागीहरूको शैक्षणिक परामर्शको अनुगमन संयन्त्र र अनुगमन साधन विकास गरी अनुगमन गर्ने गराउने र शिक्षकलाई प्राविधिक सहयोग उपलब्ध गराउने, (ख) अनुगमनपछि तालिम सञ्चालनबारे अनुभव आदान प्रदान गरी बाँकी तालिम सञ्चालनमा सुधार ल्याउने, (ग) शिक्षा तालिम केन्द्र तथा प्रदेशअन्तर्गतका स्थानीयले वर्षभरि सञ्चालन गरेका तालिमको स्थिति प्रतिवेदन तयार गरी केन्द्रको शिक्षक तालिम शाखामा पेस गर्ने ।	विकासित अनुगमन संयन्त्र र साधन अनुगमन प्रतिवेदन स्थिति प्रतिवेदन
२०. बहुकक्षा बहुस्तर MGML सम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) बहुकक्षा बहुस्तर MGML लागु भएका विद्यालयमा MGML विधिबाट शिक्षण गर्ने शिक्षकहरू मध्येबाट शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रमको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
२१. प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्वीकृत तालिमकोटा मध्ये आधारभूत तथा र माध्यमिक तहमा प्रधानाध्यापकहरूमध्येबाट शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या शिक्षण सिकाइमा सुधार
२२. योग, ध्यान तथा स्वजागरणसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्वीकृत तालिम कोटामध्ये आधारभूत तथा र माध्यमिक तहमा शिक्षण गर्ने शिक्षकको ६०% र ४०% निर्धारण गरी शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने,	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या

(ख) स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	शिक्षण सिकाइमा सुधार
२३. वृत्ति परामर्शसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्वीकृत तालिम कोटामध्ये माध्यमिक तहमा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूमध्येबाट शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रमको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या
२४. सहपाठी मेन्टरिङसम्बन्धी ५ दिने कष्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्वीकृत तालिम कोटामध्ये माध्यमिक तहमा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूमध्येबाट शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने ।स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने ।	शिक्षण सिकाइमा सुधार
२५. बालविकासका सहजकर्ताका लागि बुटक्याम्प सञ्चालन	
(क) स्वीकृत तालिम कोटामध्ये प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा सहजीकरण गर्ने सहजर्कताहरूमध्येबाट शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका सहभागीहरूलाई प्रमाणपत्र दिने,	तालिम प्राप्त शिक्षकको सङ्ख्या

(ग) तालिम लिएका सहभागीहरूको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त सहजकर्तामार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने। स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने।	
२६. सिकाइ स्तरमा आधारित शिक्षणसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	
(क) सिकाइ स्तरमा आधारित शिक्षण लागु भएका विद्यालयमा आधारभूत तहमा शिक्षण गर्ने शिक्षकहरूमध्येबाट शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ र स्थानीय तहको समन्वयमा सहभागी छनोट गर्ने, (ख) स्वीकृत पाठ्यक्रम तथा मोडुलको परिधिभित्र रही तालिम सञ्चालन गरी तालिम सम्पन्न गरेका शिक्षकलाई प्रमाणपत्र दिने, (ग) तालिम लिएका शिक्षकको शिक्षण सिकाइ क्रियाकलापको अनुगम गर्ने गराउने, (घ) सम्बन्धित विद्यालयको IEMIS मा तालिमको विवरण अद्यावधिक गर्ने र Web Portal मा ७ दिनभित्र Upload गर्न सम्बन्धित तालिम प्राप्त शिक्षकमार्फत विद्यालयलाई जानकारी गराउने।	शिक्षण सिकाइमा सुधार

खण्ड ४

शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रमको कार्यान्वयन प्रक्रिया र मापदण्ड

४ . शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइबाट कार्यान्वयन हुने कार्यक्रम

४.१ शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइ

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
कर्मचारीको तलब भत्ता, महङ्गी भत्ता, पोसाक खर्च लगायतका कार्यालय व्यवस्थापनसम्बन्धी खर्चहरू		
(क) स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत कर्मचारीका हकमा नेपाल सरकारले तोकेबमोजिम तलब भत्ता भुक्तानी गर्ने, (ख) फाजिलका कर्मचारी भएमा साउन मसान्तभित्र शिक्षा तथा खेलकुद मन्त्रालयमा फिर्ता गर्ने, (ग) आवश्यकताअनुसार वार्षिक खरिद योजना निर्माण गर्ने, स्वीकृत नर्म्सका आधारमा सार्वजनिक खरिद ऐन नियम तथा प्रचलित ऐन नियमको परिधिभित्र रही खर्च गर्ने, (घ) बझाङ र जाजरकोट भूकम्पबाट क्षति पुगेका सामुदायिक विद्यालयको पुनर्निर्माण कार्यका लागि ४ ओटा जिल्लाको कलस्टर हुने गरी (रूकुम पश्चिम, सुर्खेत, बझाङ र अछाम) चालु आवमा केन्द्रीय आयोजना कार्यान्वयन इकाइ कम्पोनेन्टअन्तर्गत विभिन्न क्रियाकलापमा विनियोजित बजेट सोही कार्यक्रमसँग सम्बन्धित काममा मात्र खर्च गर्ने ।		बैङ्क स्टेटमेन्ट, खरिद योजना, खरिद गरिएका सामग्रीहरू, जिन्सी निरीक्षण प्रतिवेदन
२.५.२.४७ बेरुजु फछर्योटका लागि विद्यालय निर्माण कार्यको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयारीका लागि प्राविधिक परामर्श सेवा		
(क) साविकको जिल्ला शिक्षा कार्यालयबाट विद्यालय भौतिक निर्माण र अन्य कार्यको कायम भएको बेरुजुको अभिलेख अद्यावधिक गर्ने, (ख) विद्यालय भवन निर्माण कार्यअन्तर्गत कक्षाकोठा, शौचालय निर्माण, विद्यालय भवन मर्मत लगायतका कार्यको निर्माण कार्यसम्पन्न भइसकेको तर कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार नभएका विद्यालयको कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन तयार गरी फछ्यौँटका लागि पेस गर्ने, यसमा सामाजिक परीक्षणको प्रतिवेदन तथा निर्मित भवनको फोटासमेत समावेश गर्ने, (ग) विद्यालयको कार्यसम्पन प्रतिवेदन तथा नापी किताब तयारीलगायतका प्राविधिक कार्य गर्न निर्माण कार्य हेर्ने प्राविधिकसँग सेवा करार गरी फिल्ड तहमा भएको कार्यको मूल्याङ्कन गरी कार्यप्रगतिका आधारमा भुक्तानी दिने व्यवस्था मिलाउने ।		बेरुजुको अद्यावधिक अभिलेख, कार्यसम्पन्न प्रतिवेदन बेरुजु फछ्यौँट भएको रकम
२.७.१३.१६४२ कक्षा ५ र कक्षा ८ को परीक्षाको नतिजा विश्लेषण र सुधार सम्बन्धमा स्थानीय तहसँग समन्वय र सहजीकरण		
(क) जिल्लाभित्रका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरी कक्षा ५ र कक्षा ८ को परीक्षालाई व्यवस्थित र प्रभावकारी बनाउन सम्बन्धित विषयका विज्ञ शिक्षकको सहभागितामा कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, (ख) स्थानीय तहमा विकास भएका तथा जिल्लाले विगतमा विकास गरेका कक्षा ८ को परीक्षाका पश्नपत्र सङ्कलन गरी जिल्ला स्तरमा Question Bank निर्माण गर्ने र स्थानीय तहको मागको आधारमा प्रयोगका लागि उपलब्ध गराउने,		विकास भएका प्रश्नपत्रहरू Question Bank परीक्षाको जिल्ला स्तरीय प्रतिवेदन

क्रियाकलाप	उपक्रियाकलाप र कार्यान्वयन प्रक्रिया	प्रगति सूचक
(ग) जिल्लाभित्र सञ्चालित विद्यालय, स्थानीय तह तथा राष्ट्रियस्तरका परीक्षाको नजिता सङ्कलन गरी विश्लेषण गर्ने र जिल्लास्तरीय प्रतिवेदन तयार गरी प्रबोधीकरण गर्ने, (घ) जिल्लाभित्र रहेका परीक्षासँग सम्बन्धित शिक्षा समितिका माइन्युट र शिक्षक दरबन्दीलगायतका अभिलेखलाई डिजिटाइज गरी अभिलेख व्यवस्थापन गर्ने।		डिजिटाइज अभिलेखहरू
२.७.१३.२२ शिक्षक दरबन्दी मिलानका लागि सहजीकरण		
(क) स्थानीय तहसँग समन्वय गरी शिक्षक दरबन्दी मिलान गर्न बाँकी रहेका तहहरूलाई अविलम्ब मिलान कार्यसम्पन्न गर्न सहजीकरण गर्ने, (ख) दरबन्दी मिलान तथा शिक्षक व्यवस्थापनसँग स्थानीय तह तथा जिल्लास्तरबाट भएका निर्णयका आधारमा विद्यालयगत, तहगत तथा विषयगत अभिलेख दुरूस्त राख्ने, (ग) शिक्षक दरबन्दी मिलान तथा अभिलेख व्यवस्थापनसँग सम्बन्धित विषयमा समन्वयात्मक बैठक, अन्तरक्रिया, सहजीकरण केन्द्रीय नीति प्रबोधीकरण जस्ता कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (घ) विद्यालयले IEMIS मा प्रविष्टि गरेको शिक्षक कर्मचारीको विवरण दुरूस्त रहेको यकिन गर्ने।		शिक्षक दरबन्दी मिलान समन्वयात्मक बैठक, अद्यावधिक शिक्षक तथा कर्मचारी दरबन्दी विवरण
२.७.१३.१२७ त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन तयारी सम्प्रेषण (स्थानीय तहको समेत)		
(क) स्वीकृत कार्यक्रमको त्रैमासिक तथा वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन त्रैमासिक समाप्त भएको ७ दिनभित्रमा तयार गरी केन्द्रमा अनिवार्य रूपले पठाउने, (ख) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहसँग समन्वय गरी त्रैमासिक समाप्ति भएपश्चात् ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका क्रियाकलापको प्रगति IEMIS मा भएको प्रगति विवरणको Template बमोजिम तयार गर्न स्थानीय तहलाई सहजीकरण गर्ने, (ग) शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्रस्तावित स्थिति प्रतिवेदनको ढाँचामा स्थानीय तहबाट प्राप्त स्थिति प्रतिवेदनहरूलाई समेत एकीकृत गरी केन्द्रमा पठाउने।		जिल्लाको त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन स्थानीय तहको त्रैमासिक/वार्षिक प्रगति प्रतिवेदन स्थानीय तहगत एकीकृत स्थिति प्रतिवेदन

२.७.१३.१२८ विद्यालय एवम् स्थानीय तहका पदाधिकारीलाई शैक्षिक नीति अभिमुखीकरण (ESMF सहित)	
(क) चालु आवका लागि स्वीकृत कार्यक्रम एवम् स्थानीय तहमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमकासम्बन्धमा जिल्लाभित्र रहेका प्रत्येक स्थानीय तहबाट १ जना शिक्षा शाखाको प्रमुख/प्रतिनिधि तथा १ जना जनप्रतिनिधिको सहभागिता हुने गरी २ दिने अभिमुखीकरण एवम् कार्यक्रमको प्रगति समीक्षा सञ्चालन गर्ने र स्थानीय तहले विद्यालयका प्रधानाध्यापकका लागि अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गरेको सुनिश्चित गर्ने, (ख) स्वीकृत Environment and Social Management Framework (ESMF) लगायतका विषयवस्तु समावेश गरी सत्र सञ्चालन गर्ने, (ग) शिक्षासँग सम्बन्धित विभिन्न नीति, नियम, कार्यविधि आदिका बारेमा अभिमुखीकरण गर्ने ।	कार्ययोजना अभिमुखीकरणका सहभागीहरूको हाजिरी
२.७.१३.१६४७ Foundational Learning कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धमा ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्थानीय तहसँगको समन्वयमा शिक्षकहरू छनोट गरी केन्द्रबाट स्वीकृत भएको तालिम प्याकेजका आधारमा Foundational Learning सम्बन्धी ५ दिनको कस्टमाइज्ड तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) तालिम प्राप्त शिक्षकहरूको विस्तृत विवरणसहितको प्रतिवेदन केन्द्रको तालिम शाखामा पठाउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकहरूको विवरणसहितको तालिम प्रतिवेदन
२.७.१३.१६४६ कार्यमूलक अनुसन्धान सम्बन्धमा शिक्षकहरूका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्थानीय तहसँगको समन्वयमा शिक्षकहरू छनोट गरी केन्द्रबाट स्वीकृत भएको तालिम प्याकेजका आधारमा कार्यमूलक अनुसन्धानसम्बन्धी ५ दिनको कस्टमाइज्ड तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) तालिम प्राप्त शिक्षकहरूको विस्तृत विवरणसहितको प्रतिवेदन केन्द्रको तालिम शाखामा पठाउने ।	तालिम प्राप्त शिक्षकहरूको विवरणसहितको तालिम प्रतिवेदन
२.७.१३.१६४९ प्रारम्भिक बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताहरूका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) स्थानीय तहसँगको समन्वयमा बालविकासका सहजकर्ताहरू छनोट गरी केन्द्रबाट स्वीकृत भएको तालिम प्याकेजका आधारमा सहजकर्ताहरूको ५ दिनको कस्टमाइज्ड तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) तालिम प्राप्त सहजकर्ताहरूको विस्तृतविवरण सहितको प्रतिवेदन केन्द्रको तालिम शाखामा पठाउने ।	तालिम प्राप्त सहजकर्ताहरूको
२.७.१३.१६५४ शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी र बालविकासको अभिलेख व्यवस्थापन	
(क) शिक्षक, विद्यालय कर्मचारी तथा बालविकास केन्द्रका सहजकर्ताको व्यक्तिगत विवरण, सेवा अभिलेख, नियुक्ति तथा शैक्षिक योग्यतासम्बन्धी कागजात सङ्कलन, प्रमाणीकरण र अभिलेख व्यवस्थित गर्ने, (ख) अभिलेखहरूलाई डिजिटल प्रणालीमा प्रविष्टि, अद्यावधिक तथा एकीकृत व्यवस्थापन गर्ने, (ग) स्थानीय तहसँगको समन्वयमा अभिलेखको नियमित अद्यावधिक गरी सोको प्रतिवेदन केन्द्रमा अनिवार्य रूपमा पठाउने ।	शिक्षक विद्यालय कर्मचारी र बालविकासको अभिलेख

२.७.१३.१६५२ सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका पदाधिकारीका लागि २ दिने क्षमता विकास	
(क) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रका परिचालक तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूका लागि केन्द्रको सञ्चालन, व्यवस्थापन, सुशासन तथा भूमिकासम्बन्धी २ दिने क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रको वार्षिक कार्ययोजना, कार्यक्रम तथा बजेट तर्जुमासम्बन्धी अभिमुखीकरण र व्यावहारिक अभ्यास सञ्चालन गर्ने, (ग) प्रस्तावना लेखन, स्रोत परिचालन तथा साझेदारी विकाससम्बन्धी सिपमूलक प्रशिक्षण प्रदान गर्ने, (घ) अभिलेख व्यवस्थापन, वित्तीय प्रशासन, प्रगति प्रतिवेदन तथा उपलब्धिमूलक प्रतिवेदन लेखनसम्बन्धी क्षमता विकास गर्ने, (ङ) सामुदायिक सिकाइ केन्द्रमार्फत सञ्चालन हुने साक्षरता, जीवनोपयोगी सीप तथा समुदायमुखी कार्यक्रमहरूको प्रभावकारी कार्यान्वयनसम्बन्धी अनुभव आदानप्रदान र कार्ययोजना निर्माण गराउने ।	क्षमता विकासको लागि तयार गरिएको विषयवस्तु र तालिम प्रतिवेदन
२.७.१३.१६४३ सार्वजनिक खरिद र बेरुजु फछ्र्यौट सम्बन्धमा विद्यालयका लागि सहजीकरण	
(क) विद्यालयहरूको सार्वजनिक खरिद तथा बेरुजुसम्बन्धी अवस्था, समस्या र आवश्यकताको पहिचान तथा विश्लेषण गर्ने, (ख) प्रधानाध्यापक, लेखा तथा व्यवस्थापन समितिका पदाधिकारीहरूलाई सार्वजनिक खरिद, वित्तीय व्यवस्थापन र बेरुजु फछ्र्योटसम्बन्धी अभिमुखीकरण सञ्चालन गर्ने, (ग) वार्षिक खरिद योजना, लागत अनुमान, खरिद प्रक्रिया तथा आवश्यक कागजात तयारीमा प्राविधिक सहजीकरण गर्ने, (घ) बेरुजु फछ्र्योटका लागि आवश्यक प्रमाण, अभिलेख तथा कागजात व्यवस्थापनमा सहयोग गरी फछ्र्योट प्रक्रियालाई सहजीकरण गर्ने, (ङ) सार्वजनिक खरिद तथा बेरुजु फछ्र्योटको प्रगति अनुगमन, समीक्षा तथा प्रतिवेदन गरी सुधारका लागि आवश्यक सुझाव प्रदान गर्ने ।	सार्वजनिक खरिद र बेरुजु फछ्र्योटसम्बन्धी तालिम प्रतिवेदन
२.७.१३.१३० लेखाजोखा केन्द्र व्यवस्थापन	
(क) लेखाजोखा केन्द्र संयोजकले विद्यालयमा अध्ययनरत विद्यार्थीको अपाङ्गतासँग सम्बन्धित सङ्घसंस्थाहरूको सहकार्य एवम् स्थानीय तहसँग समन्वय गरी लेखाजोखा गर्न लगाउने, (ख) यस शीर्षकमा प्राप्त बजेटबाट लेखाजोखा केन्द्रलाई प्रतिकेन्द्र रु. ३५,०००।- का दरले निकासा दिने र उक्त रकम देहायअनुसार खर्च गर्न सकिने: • छनोट एवम् लेखाजोखा गर्ने प्रयोजनका लागि सञ्चालन खर्च रु. १०,०००।– • तथ्याङ्क फाराम विकास तथा मसलन्दका लागि रु. ३,०००।– • तथ्याङ्क सङ्कलन, कार्यक्रम निरीक्षण, अनुगमन तथा लेखाजोखा गर्ने कार्यका लागि (केन्द्र संयोजक वा फोकल पर्सन) रु. २०,०००।– • तथ्याङ्क वा अभिलेखीकरण, प्रतिवेदन तयारी वा अन्य विविध कार्यका लागि रु. २,०००।–	लेखाजोखा गरिएका विद्यार्थी सङ्ख्या प्रतिवेदन

(ग) यस पूर्व जिल्लामा कार्यरत लेखाजोखा संयोजक भएको भए निजलाई नै निरन्तरता दिने, रिक्त भएमा लेखाजोखा व्यवस्थापन समितिले विज्ञापन गरी नियमअनुसार नियुक्तिको प्रक्रिया पूरा गरी नियुक्ति गर्ने, (घ) लेखाजोखा संयोजकको तलबभत्ताका लागि स्थानीय तहले प्राथमिक तह तृतीय श्रेणी सरहको शिक्षक तलब अनुदान पदाधिकार रहेको विद्यालयबाटै प्राप्त गर्ने गरी सम्बन्धित विद्यालयमा निकासा अनुदान उपलब्ध गराउने, (ङ) केन्द्र संयोजकले जिल्लाका सबै स्थानीय तहसँग समन्वय गरेर अपाङ्गता भएका बालबालिकाको तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने, छात्रवृत्तिका लागि सिफारिस गर्ने, स्रोत कक्षा एवम् विशेष विद्यालयमा भर्नाका लागि सिफारिस तथा अपाङ्गता शिक्षासम्बन्धी अन्य सबै कार्य गर्नुपर्ने भएकाले लेखाजोखा संयोजकले शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाइमा रही इकाइ प्रमुखको निर्देशनमा कार्य गर्ने, (च) लेखाजोखा केन्द्र संयोजकलाई तोकिएको कार्य विवरणबमोजिमको कार्य गराई प्रत्येक आव समाप्त भएको ७ दिनभित्र तोकिएको ढाँचामा प्रगति प्रतिवेदन तयार गर्न लगाई शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा पठाउने व्यवस्था मिलाउने।	
२.७.१३.१६५१ एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	
(क) एकीकृत पाठ्यक्रमसम्बन्धी प्रशिक्षक प्रशिक्षणमा सहभागी भएका प्रशिक्षकबाट ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम सञ्चालन गर्ने, (ख) तालिममा सहभागीहरू छनोट गर्दा स्थानीय तहसँग समन्वय गरी एकीकृत पाठ्यक्रमको तालिम लिन बाँकी रहेका विद्यालयका शिक्षकहरूलाई छनोट गर्ने, (ग) तालिम प्राप्त शिक्षकहरूको विवरण सहितको एकीकृत प्रतिवेदन तयार गरी केन्द्रमा अनिवार्य पठाउने।	शिक्षण सिकाइमा सुधार
२.७.१३.५०१ स्थानीय तहसँगको समन्वयमा विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा शिक्षकका लागि पेसागत सहयोग	
(क) स्थानीय तहसँगको समन्वयमा विद्यालय सुपरिवेक्षण र शिक्षकको पेसागत सहयोगलाई प्रभावकारी वनाउन वार्षिक अनुगमन योजना तयार गर्ने, (ख) जिल्ला एवम् स्थानीय तहका शिक्षा शाखामा कार्यरत अधिकृतस्तरका कर्मचारी, माध्यमिक तहका शिक्षक रहेको विषयगत समिति तथा विषयविज्ञ रहेको रोष्टर निर्माण गर्ने, (ग) सुगम तथा दुर्गम र सबै स्थानीय तह समेटिने गरी सबै विद्यालयमा ३ महिनामा कम्तीमा १ पटक शैक्षिक कार्यक्रमको अनुगमन/सुपरिवेक्षण गरी पेसागत सहयोगका लागि कक्षा अवलोकन, पृष्ठपोषण आदान प्रदान, मागमा आधारित छोटा अवधिका तालिम, नमुना पाठ प्रदर्शन एवम् शैक्षणिक समस्या समाधानका लागि छलफल गर्ने गराउने, (घ) सम्पादित कार्यक्रमको वार्षिक प्रतिवेदन तयार गर्ने।	कार्य योजना विद्यालय सुपरिवेक्षण तथा पेसागत सहयोग प्राप्त गरेका विद्यालय वार्षिक प्रतिवेदन

२.७.१३.१७१४ शैक्षिक योजना, कार्यक्रम कार्यान्वयन, IEMIS र प्रतिवेदन तयारी सम्बन्धमा स्थानीय तहका कर्मचारीको क्षमता विकास	
(क) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहलाई मागका आधारमा वार्षिक योजना तर्जुमा, मासिक/त्रैमासिक/वार्षिक प्रतिवेदन तयारीका लागि स्थलगत प्राविधिक सहायता उपलब्ध गराउने, (ख) स्थानीय तहलाई स्वीकृत शिक्षा योजनाको आधारमा वार्षिक कार्यक्रम कार्यान्वयन योजना निर्माण र प्रतिवेदन तयारीसम्बन्धी कार्यमा सहजीकरण गर्ने, (ग) एकीकृत शैक्षिक व्यवस्थापन सूचना प्रणालीको प्रयोग सम्बन्धमा स्थानीय तहको क्षमता विकास गर्ने, (घ) आवश्यकताअनुसार क्षमता विकासका गोष्ठी/कार्यशाला सञ्चालन गर्ने, क्षमता विकास कार्यक्रममा सहजीकरण गर्न केन्द्रका विषयगत निकायहरू, प्रदेश शिक्षा तालिम केन्द्र र जिल्लास्तरका विषयसँग सम्बन्धित निकायका विज्ञहरू आमन्त्रण गर्ने ।	सहजीकरण कार्यशाला सङ्ख्या प्रगति प्रतिवेदन निर्माण भई वेबसाइटमा अपलोड भएका स्थानीय शिक्षा योजना सङ्ख्या
२.७.१३.३० ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लिखित विभिन्न समितिको बैठक सञ्चालन	
(क) ऐन नियम तथा निर्देशिकामा उल्लिखित समितिका बैठकको सूची तयार गरी अनुमानित लागत तयार गर्ने, (ख) नियमनुसार बैठक सञ्चालन गरी स्वीकृत नर्म्सका आधारमा खर्च गर्ने ।	सञ्चालित बैठक बैठकका निर्णय कार्यान्वयनको अवस्था
२.७.१३.७३१ शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिका लागि माध्यमिक तहका प्रधानाध्यापकहरूसँग अन्तरक्रिया	
(क) शिक्षाका समसामयिक विषय, केन्द्रीय निकायहरूबाट विद्यालयमार्फत कार्यान्वयन हुने नीति तथा मार्गदर्शनका विषयमा जिल्लामा सञ्चालित संस्थागत तथा सामुदायिक आधारभूत /माध्यमिक तहका प्रधानाध्यापकहरूसँग १ दिने अन्तरक्रिया सञ्चालन गर्ने, (ख) अन्तरक्रियामा शैक्षिक नीति तथा कार्यान्वयनमा देखिएका समस्या समाधानका उपाय, शैक्षिक गुणस्तर अभिवृद्धिमा प्रधानाध्यापकको भूमिका, IEMIS व्यवस्थापन, विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजनाको कार्यान्वयनमा विद्यालयको भूमिका आदि विषयमा कार्यक्रम सञ्चालन गरी एकीकृत प्रतिवेदन तयार गर्ने, (ग) जिल्लामा सञ्चालित संस्थागत विद्यालयका छाता सङ्गठनहरू प्याब्सन/एनप्याब्सन लगायतका संस्थाको समन्वयमा परिवर्तित पाठ्यक्रम कार्यान्वयन तथा अन्य समसामयिक विषयमा छलफल गर्ने, (घ) कार्यक्रमको एकीकृत प्रतिवेदन केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा अनिवार्य रूपमा पेस गर्ने ।	अन्तरक्रियाका सहभागीको हाजिरी कार्यक्रम प्रतिवेदन

७.२.३.२ द्वन्द्वपीडित छात्रवृत्ति (गैरआवासीय)

(क) विद्यालयमा अध्ययनरत द्वन्द्वपीडित छात्रवृत्ति प्राप्त गर्न योग्य विद्यार्थीको प्रमाणसहितको आवेदन सङ्कलन गर्ने,

(ख) विद्यार्थी विवरणका आधारमा बिनियोजित बजेट तथा कार्यक्रमको अधीनमा रही नागरिक राहत, क्षतिपूर्ति तथा आर्थिक सहायतासम्बन्धी (चौथो संशोधन, २०७४) कार्यविधि, २०६६ अनुसार विद्यार्थी छनोट गरी छात्रवृत्ति उपलब्ध गराउने,

(ग) बजेट नपुग हुने भएमा पुस मसान्तभित्र अनिवार्य रूपले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा विवरण उपलब्ध गराउने,

(घ) छनोट भएका विद्यार्थीका लागि तपसिलअनुसारको दरमा विद्यार्थीको बैङ्क खाता खोल्न लगाई खातामा रकम उपलब्ध गर्ने गराउने।

आधारभूत तह (कक्षा १- ५) मा अध्ययनरत विद्यार्थी	वार्षिक रु. १२,०००।– (बाह्र हजार रुपियाँ मात्र)
आधारभूत तह (कक्षा ६- ८) मा अध्ययनरत विद्यार्थी	वार्षिक रु. १४,०००।– (चौध हजार रुपियाँ मात्र)
माध्यमिक तह (कक्षा ९- १०) मा अध्ययनरत विद्यार्थी	वार्षिक रु. १६,०००।– (सोह्र हजार रुपियाँ मात्र)
माध्यमिक तह (कक्षा ११- १२)/प्रमाणपत्र तहमा अध्ययनरत विद्यार्थी	वार्षिक रु. १८,०००।– (अठार हजार रुपियाँ मात्र)

(ङ) यस्तो छात्रवृत्ति १८ (अठार) वर्षको उमेरसम्मका छात्र छात्रालाई मात्र उपलब्ध गराउने,

(च) उमेरहद पार गरेका तथा अध्ययनको तह पूरा गरेका विद्यार्थीको विवरण अद्यावधिक गरी केन्द्रलाई उपलब्ध गराउने,

(छ) छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका विद्यार्थीको नामनामेसी विवरण केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा पठाउने।

छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या

निर्णय कार्यविधि

छात्रवृत्ति वितरणको भरपाई

७.२.३.१. सहिदका छोराछारीका लागि छात्रवृत्ति (गैरआवासीय)

(क) विद्यालयमा अध्ययनरत सहिदका छोरा छोरीहरूको कक्षागत नामनामेसी विवरण तयार गर्ने,

(ख) नेपाल सरकार गृह मन्त्रालयबाट सहिद घोषणा गरेको प्रमाणपत्र लिएको व्यक्तिको सन्तान भएको यकिन गरी देहायबमोजिमको रकम बैङ्क खातामा उपलब्ध गराउने ,

प्रारम्भिक बालविकास र आधारभूत तह (कक्षा १- ५) मा अध्ययनरत विद्यार्थी	रु. १,०००।– का दरले १२ महिनाको १२,०००।–
आधारभूत तह (कक्षा ६- ८) मा अध्ययनरत विद्यार्थी	रु. १५००।– का दरले १२ महिनाको १८,०००।–
माध्यमिक तह (कक्षा ९- १०) मा अध्ययनरत विद्यार्थी	रु. १५००।– का दरले १२ महिनाको १८,०००।–
माध्यमिक तह (कक्षा ११- १२) अध्ययनरत विद्यार्थी	रु. २०००।– का दरले १२ महिनाको रू २४,०००।–

(ग) छात्रवृत्ति वितरणका लागि बजेट नपुग हुने भएमा सहिदका छोराछोरीको नामनामेसीसहित पुस मसान्तभित्र अनिवार्य रूपले शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा उपलब्ध गराउने,

(घ) छात्रवृत्ति प्राप्त गरेका विद्यार्थीको नामनामेसी विवरण केन्द्रको समावेशी शिक्षा शाखामा पठाउने,

(ङ) कुनै पनि छात्रवृत्ति दोहोरो नपर्ने गरी वितरण गर्ने साथै कक्षा दोहोर्याएमा, बिचैमा पढाइ छोडेमा उक्त छात्रवृत्ति प्रदान नगर्ने।

छात्रवृत्ति पाउने विद्यार्थी सङ्ख्या

निर्णय कार्यविधि

छात्रवृत्ति वितरणको भरपाई

२.८.१.४ कार्यक्रम तथा Compliance अनुगमन	
(क) जिल्लाभित्रका स्थानीय तहमा ससर्त अनुदानमा वित्तीय हस्तान्तरण भएका कार्यक्रमहरू विशेष गरी दिवाखाजा छात्रवृत्ति, भौतिक निर्माण, नि:शुल्क पाठ्यपुस्तक, विपत्को अवस्थामा सिकाइ निरन्तरता, स्यानिटरी प्याड व्यवस्थापनलगायतका कार्यक्रमको अनुगमन गर्न वार्षिक अनुगमन योजना बनाई अनुगमन गर्ने, (ख) सम्मानित अदालत, अख्तियार दुरूपयोग अनुसन्धान आयोग, राष्ट्रिय सतर्कता केन्द्रलगायतका नियमनकारी निकायहरूबाट स्थलगत अनुगमन गरी प्रतिवेदन पेस गर्नुपर्ने विषयहरूलाई विशेष प्राथमिकतामा राखी अनुगमन योजनामा समावेश गर्ने, (ग) विद्यालय तथा स्थानीय तहको अनुगमन गर्दा केन्द्रबाट विकास भएको अनुगमन साधनको प्रयोग गरी अनुगमन गर्ने, (घ) अनुगमन कार्यको समष्टिगत प्रतिवेदन त्रैमासिक र वार्षिक रूपमा तयार गरी केन्द्रमा पठाउने, (ङ) अनुगमनको मासिक प्रतिवेदन तथा आर्थिक वर्षको अन्त्यमा जिल्लाको समष्टिगत अनुगमन प्रतिवेदन र स्थिति प्रतिवेदन (Status Report) अनिवार्य रूपमा केन्द्रको योजना तथा अनुगमन शाखामा पठाउने ।	अनुगमन योजना अनुगमन प्रतिवेदन
२.७.१३.१३७० शिक्षा तथा साक्षरता दिवस	
(क) शिक्षा, साक्षरता दिवसलगायतका दिवस मनाउने सम्बन्धमा कार्यक्रम तय गर्ने, (ख) सरोकारवालाको सहभागितामा गोष्ठी, अन्तरक्रिया, छलफल लगायतका कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (ग) तोकिएका दिन दिवस मनाउने कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।	विभिन्न दिवसका दिन कार्यक्रम सञ्चालन र सो को प्रतिवेदन
२.७.१३.१६४० कक्षा १० को विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण (NASA) को पूर्वपरीक्षण सञ्चालन	
(क) शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रले छनोट गरेका जिल्लाहरूमा कक्षा कक्षा १० को विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षणको पूर्व परीक्षण सञ्चालनका लागि मार्गदर्शन पुस्तिकामा उल्लिखित प्रावधानहरू पालना गर्ने गराउने, (ख) तोकिएको योग्यता अनुसारका परीक्षण सञ्चालक छनोट गरी नियुक्ति गर्ने, (ग) परीक्षण सञ्चालकका लागि अनिवार्य अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (घ) परीक्षण साधनहरू परीक्षण सञ्चालकलाई उपलब्ध गराई प्रश्नपत्रको संरक्षण र गोपनीयताको सुनिश्चितता गर्ने, (ङ) परीक्षणका लागि छनोट भएका विद्यालयमा केन्द्रसँग आवश्यक समन्वय गरी केन्द्रले तोकेको मितिमा तोकिएको साधन,कार्यविधि बमोजिम कक्षा १० को विद्यार्थी उपलब्धिको राष्ट्रिय परीक्षण (NASA) को पुर्व परीक्षण सञ्चालन गर्ने ।	कार्यक्रम प्रतिवेदन

२.७.१३.१६३८ कक्षा ३ को पढाइ तथा गणितीय सिपको राष्ट्रिय परीक्षण	
(क) शैक्षिक गुणस्तर परीक्षण केन्द्रले छनोट गरेका जिल्लाहरूमा कक्षा ३ को पढाइ तथा गणितीय सिपको राष्ट्रिय परीक्षण (National Assessment of Reading and Numeracy-NARN) सञ्चालनका लागि मार्गदर्शन पुस्तिकामा उल्लिखित प्रावधानहरू पालना गर्ने गराउने, (ख) तोकिएको योग्यता अनुसारका परीक्षण सञ्चालक (Test Administrator) छनोट गरी नियुक्ति गर्ने, (ग) परीक्षण सञ्चालकका लागि अनिवार्य अभिमुखीकरण कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने, (घ) परीक्षण साधनहरू परीक्षण सञ्चालकलाई उपलब्ध गराई प्रश्नपत्रको संरक्षण र गोपनीयताको सुनिश्चितता गर्ने, (ङ) अभिमुखीकरणको समयमा प्रअ, शिक्षक र विद्यार्थी पृष्ठभूमि प्रश्नावली भर्ने सम्बन्धमा परीक्षण सञ्चालकलाई अभ्यास गराउने, (च) परीक्षणका लागि छनोट भएका विद्यालयमा केन्द्रसँग आवश्यक समन्वय गरी केन्द्रले तोकेको मितिमा तोकिएको साधन,कार्यविधिबमोजिम कक्षा ३ को पढाइ तथा गणितीय सिपको राष्ट्रिय परीक्षणको मूल परीक्षण सञ्चालन गर्ने।	कार्यक्रम प्रतिवेदन
२.७.९.५ साक्षर जिल्ला घोषणाका लागि कार्यक्रम सञ्चालन	
(क) साक्षर घोषणा हुन बाँकी रहेका जिल्लाले स्थानीय तहसँग समन्वय गरी जिल्ला साक्षरता समन्वय समितको बैठकबाट साक्षर स्थानीय तह तथा साक्षर जिल्ला घोषणाको कार्ययोजना बनाउने, (ख) कार्ययोजनाका आधारमा स्थानीय तहलाई सहजीकरण गर्ने, (ग) आव २०८३/८४ मा बाँकी रहेका जिल्लाहरू साक्षर घोषणा गरी सोको प्रगति शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रको अनौपचारिक तथा वैकल्पिक शिक्षा शाखामा पठाउने।	जिल्ला साक्षरता समन्वय समितिको बैठक, साक्षर घोषणाको कार्ययोजना, साक्षर घोषणा भएका जिल्लाको सङ्ख्या

अनुसूचीहरू

अनुसूची १

तहगत शिक्षकको वार्षिक तलब र भत्ता नपुग माग फाराम

...........गाउँपालिका/ नगरपालिका

आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ शिक्षक तलब भत्ता विवरण

तह	सङ्ख्या	स्केल	तलब					भत्ता							वार्षिक आवश्यक रकम	अख्यारी प्राप्त	नपुग रकम
			तलब रकम वार्षिक	वार्षिक औसत ग्रेड	वार्षिक क.सं कोष थप	वार्षिक बिमा कोष थप	वार्षिक जम्मा तलब	चाडपर्व खर्च	पोसाक खर्च	महँगी भत्ता	स्थानीय भत्ता १०.५ महिनाको		प्रअ भत्ता	जम्मा भत्ता			
											६ कोषभित्र मासिक	६ कोष बाहिर					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८
माध्यमिक तह				**स्थानीय तहको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी/अनुदान सङ्ख्या :**											(साविकको माध्यमिक र उच्च माध्यमिकको		
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
राहत																	
जम्मा																	
आधारभूत तह (कक्षा ६-८ तहको जम्मा जोड)																	
निम्नमाध्यमिक				**स्थानीय तहको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी/अनुदान सङ्ख्या :**													
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
राहत																	
जम्मा																	
कुल																	

..........गाउँपालिका/ नगरपालिका

आर्थिक वर्ष २०८३।०८४ शिक्षक तलब भत्ता विवरण

तह	सङ्ख्या	स्केल	तलब					भत्ता							वार्षिक आवश्यक रकम	अख्यारी प्राप्त	नपुग रकम
			तलब रकम वार्षिक	वार्षिक औसत ग्रेड	वार्षिक क.सं कोष थप	वार्षिक बिमा कोष थप	वार्षिक जम्मा तलब	चाडपर्व खर्च	पोसाक खर्च	महँगी भत्ता	स्थानीय भत्ता १०.५ महिनाको		प्रअ भत्ता	जम्मा भत्ता			
											६ कोषभित्र मासिक	६ कोष बाहिर					
१	२	३	४	५	६	७	८	९	१०	११	१२	१३	१४	१५	१६	१७	१८

आधारभूत तह (कक्षा १-५ प्राथमिक तहको जम्मा जोड)

प्राथमिक	**स्थानीय तहको जम्मा स्वीकृत दरबन्दी/अनुदान सङ्ख्या :**																
प्रथम																	
द्वितीय																	
तृतीय																	
अस्थायी																	
राहत																	
जम्मा																	
कुल जम्मा																	

स्थानीय भत्ता पाउने शिक्षक सङ्ख्या

माध्यमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोषबाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

निम्न माध्यमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोषबाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

प्राथमिक		
तह	६ कोषभित्र	६ कोषबाहिर
प्रथम		
द्वितीय		
तृतीय		

....
तयार गर्ने

....
रुजु गर्ने

....
प्रमाणित गर्ने

अनुसूची २

विशेष शिक्षा परिषद् अनुदानबाट सञ्चालनमा रहेका विशेष विद्यालयका लागि शैक्षिक सामग्री र मसलन्द (इन्धन खर्च) वितरणका आधार

१. **शैक्षिक सामग्रीबापत वार्षिक**

(क) एकीकृत विद्यालय (दृष्टि र सुनाइ अपाङ्गतातर्फ)

- २० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. २०,०००।–
- ४० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ३०,०००।–
- ४० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ४०,०००।

(ख) विशेष विद्यालय (दृष्टि र सुनाइ अपाङ्गता तर्फ)

- कक्षा ६ सम्म सञ्चालन भएमा रु. २५,०००।–
- कक्षा ७ सम्म सञ्चालन भएमा रु. ३०,०००।–
- कक्षा ८ सम्म सञ्चालन भएमा रु. ४०,०००।–
- कक्षा १० सम्म सञ्चालन भएमा रु. ५०,०००।–
- कक्षा १२ सम्म सञ्चालन भएमा रु. ६०,०००।–

(ग) विशेष विद्यालय (बौद्धिक अपाङ्गतातर्फ)

- २० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. २०,०००।–
- ३० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ३०,०००।–
- ४० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ४०,०००।–
- ५० जनासम्म विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ५०,०००।–
- ५० जनाभन्दा बढी विद्यार्थी सङ्ख्या भएमा रु. ६०,०००।

(घ) एकीकृत/विशेष विद्यालय (शारीरिक अपाङ्गतातर्फ)

- आधारभूत तह (कक्षा ८ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रु. ३०,०००।–
- माध्यमिक तह (कक्षा १२ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रु. ६०,०००।–

२. **विशेष विद्यालयका लागि वार्षिक मसलन्द (इन्धन खर्च)**

- ठुलो गाडी (२५ सिटभन्दा बढी क्षमता भएको) का लागि प्रति गाडी रु. २,००,०००।–
- सानो गाडी (२५ सिटभन्दा कम क्षमता भएको मिनी बस, टाटा सुमो, बोलेरो जीप,स्कर्पियो आदि) का लागि प्रति गाडी रु. १,००,०००।–
- भ्यान, रिक्सा, अटो रिक्सा, ट्याम्पो आदि विद्यालयको आफ्नै वा भाडा लिने प्रयोजनका लागि रु. ६०,०००।–
- अन्य (कुनै पनि साधन प्रयोग नगर्ने विशेष विद्यालयका लागि आकस्मिक यातायात व्यवस्थापन खर्च रु. २०,०००।–

३. **अपाङ्गता भएका विद्यार्थी अध्ययनरत विद्यालयलाई अनुदान (दृष्टि, बहिरा, अटिजम, श्रवणदृष्टीविहीनता, बहुअपाङ्गता)**

४. **एकीकृत / विशेष विद्यालय (शारीरिक अपाङ्गता तर्फ)**

- आधारभूत तह (कक्षा ८ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रु. ३०,०००।-
- माध्यमिक तह (कक्षा १२ सम्म) सञ्चालनमा रहेको भएमा रु. ६०,०००।–

२. **विशेष विद्यालयका लागि मसलन्द (इन्धन खर्च) वार्षिक**

- ठुलो गाडी (२५ सिटभन्दा बढी क्षमता भएको) का लागि प्रति गाडी रु. २०००००।–
- सानो गाडी (२५ सिटभन्दा कम क्षमता भएको मिनी बस,टाटा सुमो, वोलेरो जीप, स्कर्पियो आदि) का लागि प्रति गाडी रु. १,०००,००।–
- भ्यान, रिक्सा, अटो रिक्सा, ट्याम्पो आदि विद्यालयको आफ्नै वा भाडा लिने प्रयोजनका लागि रु. ६०,०००।–
- अन्य कुनै पनि साधन प्रयोग नगर्ने विशेष विद्यालयका लाग आकस्मिक यातायात व्यवस्थापन खर्च रु.२०,०००।-)

अनुसूची ३

बिशेष शिक्षा परिषद्अन्तर्गत सञ्चालित विद्यालय सूची

क्र.सं.	जिल्ला	स्थानीय तह	विद्यालयको नाम	अपाङ्गताको प्रकार
१.	झापा	कन्काइ न.पा.	कन्काइ मा.वि., कन्काइ	बहिरा
२.	मोरङ	विराटनगर म.न.पा.	आदर्श मा.वि. विराटनगर	श्रवणदृष्टि विहीनता
३.	काभ्रेपलान्चोक	बनेपा न.पा.	काभ्रे बहिरा विद्यालय	बहिरा
४.	काठमाडौँ	काठमाडौँ म.न.पा.	बाल व्यवसायी मा.वि. सिफल	श्रवणदृष्टि विहीनता
५.	रौतहट	गौर न.पा.	जुद्द मा.वि., गौर	दृष्टिविहीन
६.	बारा	जितपुर-सिमरा उ.म.न.पा.	ने.रा. मा.वि	दृष्टिविहीन
७.	चितवन	भरतपुर म.न.पा.	बालकुमारी मा.वि., भरतपुर	बहुअपाङ्गता
८.	चितवन	कालिका न.पा.	रेडक्रस ग्राम मा.वि.	बहुअपाङ्गता
९.	गोरखा	गोरखा न.पा.	मनकामना बहिरा मा.वि.	बहिरा
१०.	गोरखा	पालुङटार न.पा.	जनता मा.वि, लुइटेल	दृष्टिविहीन
११.	कास्की	पोखरा महानगरपालिका	अमरसिंह मा.वि.	श्रवणदृष्टि विहीनता
१२.	पाल्पा	तानसेन न.पा.	दमकडा मा.वि., दमकडा	दृष्टिविहीन
१३.	रुपन्देही	तिलोत्तमा न.पा.	शान्ति नमुना मा.वि., तिलोत्तमा	दृष्टिविहीनता, श्रवणदृष्टि विहीनता
१४.	दाङ	तुलसीपुर उ.म.न.पा.	अश्वरा मा.वि.	बहिरा
१५.	जुम्ला	सिञ्जा गा.पा.	भैरव मा.वि., नाराकोट	दृष्टिविहीन
१६.	डोटी	जोरायल गा.पा.	बुडहर मा.वि., बुडहर	बहिरा

अनुसूची ४

दिवा खाजाको मापदण्ड, गुणस्तर र व्यवस्थापनका नमुना

१. दिवा खाजाको सन्दर्भ

खाना भोक हटाउन मात्र नभई शरीरलाई आवश्यक पर्ने सूक्ष्म पोषक तत्त्व (Micronutrient) र बृहत् पोषक तत्त्व (Macronutrient) आपूर्तिका लागि अत्यावश्यक हुन्छ। निर्धारित मात्रामा आवश्यक पोषक तत्त्व भएको स्वच्छ खाना स्वस्थ्यकर मानिन्छ। स्वस्थ्यकर खानाले शारीरिक स्वास्थ्य कायम गर्न सहयोग गर्ने भएकाले खाना पोषक तत्त्वयुक्त सफा र स्वच्छ हुनुपर्छ। खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने पोषकतत्त्वको मात्राको राष्ट्रिय मापदण्ड निर्धारण गरी सो मापदण्डअनुरूपका खाना मात्र उपलब्ध गराउने प्रचलन संसारका धेरै देशमा छ।

विश्व स्वास्थ्य सङ्गठनले ४ देखि १० वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाको उपभोग्य खानामा उपलब्ध हुनुपर्ने बृहत् पोषक तत्त्व (क्यालेरी, प्रोटिन र फ्याट) र सूक्ष्म पोषक तत्त्व (आयोडिन, आइरन, जिङ्क, भिटामिन A र B) को मात्रा र सोमध्ये दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा निर्धारण गरेको छ। सामान्यतया ४–९ उमेर समूहका बालबालिका लागि उपयुक्त खाना तथा खाजाका उपलब्ध हुनुपर्ने बृहत् र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रासहितको दिवा खाजाको पोषणस्तरको मापदण्ड तपासिलको तालिका अनुरूपको अपनाउन सकिने।

२. दिवा खाजाको मात्रा

४ देखि ६ वर्ष उमेरका बालबालिकाका लागि दैनिक आवश्यक पर्ने बृहत् र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रा यसप्रकार छ :

पोषक तत्त्व	दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा	दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा (३०%)
बृहत् पोषक तत्त्व		
क्यालोरी (किलो क्यालोरी)	१३५०	४०५
प्रोटिन (ग्राम)	१६	४.८
फ्याट (ग्राम)	२५	७.५
सूक्ष्म पोषक तत्त्व		
आयोडिन (माइक्रोग्राम)	९०	२७
आइरन (मिलिग्राम)	११	३.३
जिङ्क (मिलिग्राम)	४.५	१.३५
भिटामिन ए (माइक्रोग्राम)	५१०	१५३
फोलेट	१३५	४०.५
भिटामिन बी. १२	२.२	०.६६

७ देखि ९ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाका लागि दैनिक आवश्यकपर्ने बृहत् र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रा यसप्रकार छ :

पोषक तत्त्व	दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा	दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा (३०%)
बृहत् पोषक तत्त्व क्यालोरी (किलो क्यालोरी) प्रोटिन (ग्राम) फ्याट (ग्राम)	१६९० २३ ३०	५०७ ६.९ ९
सूक्ष्म पोषक तत्त्व आयोडिन (माइक्रोग्राम) आइरन (मिलिग्राम) जिङ्क (मिलिग्राम) भिटामिन ए (माइक्रोग्राम) फोलेट भिटामिन बी. १२	९० १५ ५.९ ६३० १७० २.२	२७ ४.५ १.७७ १८९ ५१ ०.६६

१० देखि १२ वर्ष उमेर समूहका बालबालिकाका लागि दैनिक आवश्यक पर्ने बृहत् र सूक्ष्म पोषक तत्त्वको मात्रा यसप्रकार छ :

पोषक तत्त्व	दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा	दिवा खाजाबाट आपूर्ति हुनुपर्ने पोषक तत्त्वको मात्रा (३०%)
बृहत् पोषक तत्त्व क्यालोरी (किलो क्यालोरी) प्रोटिन (ग्राम) फ्याट (ग्राम)	२१९० ३२ ३५	६५७ ९.६ १०.५
सूक्ष्म पोषक तत्त्व आयोडिन (माइक्रोग्राम) आइरन (मिलिग्राम) जिङ्क (मिलिग्राम) भिटामिन ए (माइक्रोग्राम) फोलेट भिटामिन बी. १२	१०० १६ ८.५ ७७० २२० २.२	३० ४.८ २.५५ २३१ ६.६ ०.६६

स्रोत: दैनिक अवश्यक पोषक तत्त्वको मात्रा विश्व खाद्य सङ्गठनबाट प्रकाशित सामग्रीबाट लिइएको ।

दिवा खाजा कार्यक्रम व्यवस्थापनका सम्भाव्य मोडल

विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापनका सन्दर्भमा तपसिलका मोडलमध्ये उपयुक्त मोडल विद्यालय व्यवस्थापन समितिबाट छनोट गरी कार्यान्वयन गर्ने:

१. **विद्यालयबाट दिवा खाजा व्यवस्थापन**

विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयअनुसार खाजा खुवाउने व्यवस्था मिलाउने । यसका लागि स्थानीयस्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न प्रयोग गरी विद्यालयमा दिवा खाजा तयार गरी विद्यार्थीलाई उपलब्ध गराउने । यसरी व्यवस्था गर्दा दिवा खाजामा हुनुपर्ने आवश्यक मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वको सुनिश्चिततामा ध्यान दिनुपर्ने छ । विव्यसले अभिभावक आमा समूहमार्फत खाजा व्यवस्थापनको प्रत्यक्ष रेखदेख तथा अनुगमनको व्यवस्था मिलाउन सक्ने छ । विद्यालयमा नै तोकिएका कक्षासम्मका बालबालिकालाई दिवा खाजा खुवाउने प्रबन्ध मिलाउने । दिवा खाजाका लागि विद्यार्थीलाई नगद रकम उपलब्ध नगराउने । साथै विद्यालय व्यवस्थापन समितिको निर्णयबाट अभिभावक आमा समूहमार्फत स्थानीय स्तरमा उत्पादन हुने खाद्यान्न प्रयोग गरी दिवा खाजा तयार गराई खुवाउने व्यवस्था मिलाउन सक्ने छ । खाजाका लागि आवश्यकपर्ने मात्रा, स्वच्छता र पोषक तत्त्वका सुनिश्चितताका सम्बन्धमा आमा समूहलाई अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने छ । यसरी खाजा व्यवस्थापन गर्दा व्यवस्थापन समितिले नियमित अनुगमन गर्नुपर्ने छ ।

२. **केन्द्रीकृत भान्साको मोडल**

स्थानीय तहभित्रका सामुदायिक विद्यालयको समूहलाई पायक पर्ने स्थानमा केन्द्रीकृत भान्साघरको स्थापना गरी स्थानीय सरकारको नेतृत्वमा विद्यालय, स्थानीय समुदाय, किसान समूह वा कृषक सहकारी, निजी क्षेत्र , गैसस जस्ता पक्षसँगको सहकार्यमा संयन्त्र स्थापना गरी स्वीकृत मेनुअनुसारको उपलब्ध भएसम्म स्थानीय स्तरमा उत्पादित ताजा तथा पोषिलो खाजा तोकियको समयभित्र विद्यार्थीलाई विद्यालयमा निरन्तर खाजा उपलब्ध गर्ने । तयारी खाजा विद्यालयमा उपलब्ध भई सकेपछि विद्यार्थीलाई त्यसको उचित वितरण सम्बन्धित विद्यालयले गर्ने ।

३. **उल्लिखित** जुनसुकै मोडलबाट दिवाखाजा व्यवस्थापन गरिए तापनि विद्यालयमा स्थानीय तथा रैथाने कृषि उपज तथा करेसाबारीबाट उत्पादन गरिएको पौष्टिक आहार उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउने । चाउचाउ, विष्कुट, क्यान जुस लागायतका प्याकेटमा आउने कुनै पनि किसिमका जङ्कफुड दिवाखाजाका रूपमा प्रयोग गर्न पाइने छैन ।

अनुसूची ५

नमुना विद्यालयको नामावली

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
१.	इलाम	फिक्कल मा.वि., फिक्कल	सुर्योदय नगरपालिका १०	आ.व.०७४।७५
२.	इलाम	जीतपुर मा.वि.जीतपुर	देउमाइ नगरपालिका ९	आ.व.०७४।७५
३.	इलाम	अमरकल्याण मा.वि.नयाँबजार	माइजोगमाइ गा.पा. १	आ.व.०७४।७५
४.	इलाम	नाम्सालिङ मा.वि., नाम्सालिङ	माइजोगमाइ गा.पा. ३	आ.व.०७४।७५
५.	इलाम	शान्तिनिकेतन मा.वि.कुटीडाँडा	रोङ गा.पा.	आ.व.०७५।७६
६.	इलाम	अमर मा.वि. बरबोटे	इलाम न.पा.	आ.व.०७५।७६
७.	इलाम	जनता मा.वि.	चुलाचुली गा पा	आ.व.०७६।७७
८.	इलाम	सिहदेवी मा.वि. आमचोक	फाकफोकथुम गा.पा.	आ.व.०७६।७७
९.	उदयपुर	जनता मा.वि., हडीया	चौदन्डीगढी न.पा. ९	आ.व.०७४।७५
१०.	उदयपुर	त्रियुगा मा.वि. गाइघाट	त्रियुगा न.पा.	आ.व.०७४।७५
११.	उदयपुर	त्रिवेणी मा.वि. कटारी	कटारी न.पा. ४	आ.व.०७४।७५
१२.	उदयपुर	श्री मा.वि. भलायाडाँडा	उदयपुरगढी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१३.	उदयपुर	श्री मा.वि.	रौतामाई गा.पा. ७	आ.व.०७६।७७
१४.	उदयपुर	जनता मा.वि.	बेलका न.पा. ४	आ.व.०७६।७७
१५.	ओखलढुङ्गा	प्रबुद्ध मा.वि., च्यानम	सुनकोसी गा.पा. ७	आ.व.०७४।७५
१६.	ओखलढुङ्गा	रूम्जाटार मा.वि. रूम्जाटार	सिद्धिचरण न.पा. ४	CLPIU
१७.	ओखलढुङ्गा	बरूनेश्वर मा.वि. रामपुर	मोलुङ गा.पा. २	CLPIU
१८.	ओखलढुङ्गा	ग्रामोदय युग कवि सिद्धिचरण मा.वि.	लिखु गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१९.	ओखलढुङ्गा	ज्ञानप्रकाश मा.वि	चम्पादेवी गा.पा. ६	आ.व.०७६।७७
२०.	खोटाङ	चिसापानी मा.वि., चिसापानी	जन्तेढुङ्गा गा.पा. ५	आ.व.०७४।७५
२१.	खोटाङ	सरस्वती मा.वि. दिक्तेल	रूपाकोटमझुवागढी न.पा.	आ.व.०७५।७६
२२.	खोटाङ	भगवती दिनानाथ मा.वि.	खोटेहाङ गा.पा. ७	आ.व.०७६।७७
२३.	झापा	धुलाबारी मा.वि.	मेचीनगर न.पा. १०	आ.व.०७४।७५
२४.	झापा	हल्दिबारी मा.वि.	हल्दिबारी गा.पा. २	आ.व.०७४।७५
२५.	झापा	लक्ष्मीप्रसाद देवकोटा मा.वि,	कचनकवल गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२६.	झापा	कनकाई मा.वि.,	कनकाई न.पा.	आ.व.०७४।७५
२७.	झापा	डिल्लीराज मा.वि.	झापा गा.पा. ४	आ.व.०७४।७५
२८.	झापा	प्रगति मा.वि.	गौरादह न.पा.	आ.व.०७४।७५
२९.	झापा	हिमाल मा.वि.	दमक न.पा. २	आ.व.०७४।७५
३०.	झापा	महेन्द्ररत्न मा.वि.	विर्तामोड न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
३१.	झापा	हिमाली मा.वि.भद्रपुर	भद्रपुर न.पा.	आ.व.०७५।७६
३२.	झापा	बुद्धआदर्श मा.वि. बुधबारे	बुद्धशान्ति गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३३.	झापा	कमला मदन आश्रितस्मृति मा.वि.	कमला गा.पा.	आ.व.०७६।७७

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
३४.	झापा	जनआदर्श मा.वि.	शिवसताक्षी न.पा.	आ.व.०७६।७७
३५.	ताप्लेजुङ	सिनाम मा.वि., तेल्लोक,	सिरीजँगा गा.पा., १	आ.व.०७४।७५
३६.	ताप्लेजुङ	सरस्वती मा.वि. हाङपाङ,	आठराइ त्रिवेणी गा.पा., ३	आ.व.०७४।७५
३७.	ताप्लेजुङ	भानुजन मा.वि., अम्बिटार	फुङलिङ न.पा.	आ.व.०७५।७६
३८.	ताप्लेजुङ	नारायणी मा.वि.	मौवाखोला	आ.व.०७६।७७
३९.	तेह्रथुम	वसन्त मा.वि. वसन्तपुर	लालीगुराँस, न.पा., २	आ.व.०७४।७५
४०.	तेह्रथुम	सरस्वती मा.वि.तम्फुला	म्याङलुङ न.पा.	आ.व.०७५।७६
४१.	धनकुटा	पुण्य मा.वि. राजारानी	चौविसे गा.पा. ६	आ.व.०७४।७५
४२.	धनकुटा	जनता मा.वि. जितपुर	महालक्ष्मी नगरपालिका ७	आ.व.०७४।७५
४३.	धनकुटा	गोकुण्डेश्वर बालमन्दिर मा.वि.,	धनकुटा न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
४४.	धनकुटा	सरस्वती मा.वि.सिंधुवा	छथरजोरपाटी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
४५.	धनकुटा	भानु मा.वि. डाँडाबजार	साँगुरीगढी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
४६.	धनकुटा	जालपादेवी मा.वि.	पाख्रीबास न.पा. ४	आ.व.०७६।७७
४७.	धनकुटा	पञ्चकृष्ण मा.वि.	सहिदभूमि गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
४८.	पाँचथर	फिदिम मा.वि.	फिदिम न.पा.–१	आ.व.०७५।७६
४९.	पाँचथर	शिद्धदेवी मा.वि., नवमीडाँडा	फाल्गुनन्द गा.पा.	आ.व.०७५।७६
५०.	पाँचथर	थर्पु मा.वि.	याङवरक गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
५१.	भोजपुर	वीरेन्द्र मा.वि. कुलुङ्	साल्पाछिलिछो गा.पा. १	आ.व.०७४।७५
५२.	भोजपुर	विद्योदय मा.वि.	भोजपुर नगरपालिका ७	आ.व.०७४।७५
५३.	भोजपुर	षडानन्द मा.वि., दिङ्ला	षडानन्द नगरपालिका ७	आ.व.०७४।७५
५४.	भोजपुर	शारदा मा.वि. प्याउली	अरूण गा.पा.	आ.व.०७५।७६
५५.	भोजपुर	अन्नपूर्ण बागधन रणदीपाराई मा.वि.	टेम्केमैयुङ गा.पा. ३	आ.व.०७६।७७
५६.	मोरङ	अरनिको मा.वि.	उर्लावारी न.पा. ८ दुर्गापुरी, रामघाट	आ.व.०७४।७५
५७.	मोरङ	पञ्चायत मा.वि.	पथरीशनिश्चरे न.पा. १	आ.व.०७४।७५
५८.	मोरङ	जनता मा.वि. बाहुनी	वेलवारी नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
५९.	मोरङ	पब्लिक मा.वि. रङ्गेली	रंगेली नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
६०.	मोरङ	सरस्वती मा.वि., झोराहाट	ग्रामथान गा.पा.	आ.व.०७४।७५
६१.	मोरङ	सुकुना मा.वि., कोसीहरैचा	सुन्दरहरैचा न.पा. १०	आ.व.०७४।७५
६२.	मोरङ	राधिका मा.वि.	उर्लावारी नगरपालिका ६	आ.व.०७४।७५
६३.	मोरङ	नरग्राम मा.वि.	बुढीगङ्गा गाउपालिका १	आ.व.०७४।७५
६४.	मोरङ	मनोहरजनता मा.वि.मधुमल्ला	मिक्लाजुङ गा.पा.	आ.व.०७५।७६
६५.	मोरङ	पोखरिया मा.वि. पोखरिया	विराटनगर मन.पा.	आ.व.०७५।७६
६६.	मोरङ	सरस्वती मा.वि.	रतुवामाई न.पा. ८	आ.व.०७६।७७
६७.	मोरङ	जनसेवा मा.वि.	कानेपोखरी गा.पा. ६	आ.व.०७६।७७
६८.	सङ्खुवासभा	मनकामना रत्नअम्बिका मा.वि.	खादवारी न.पा. ९ तुम्लिङटार	आ.व.०७४।७५
६९.	सङ्खुवासभा	रामेश्वर मा.वि.	धर्मदेवी न.पा. ५ माम्लिङ	आ.व.०७४।७५

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
७०.	सङ्खुवासभा	मादी मा.वि.	मादी न.पा. २	आ.व.०७६।७७
७१.	सङ्खुवासभा	सगरमाथा मा.वि.	सिलिचोङ न.पा. ३	आ.व.०७६।७७
७२.	सुनसरी	जनता मा.वि.	इटहरी उपमहानगरपालिका ९	आ.व.०७४।७५
७३.	सुनसरी	सरस्वती मा.वि.	दुहवी नगरपालिका ५	आ.व.०७४।७५
७४.	सुनसरी	अमरसिंह मा.वि.,सोहेबगन्ज	देवानगन्ज न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
७५.	सुनसरी	हरिनगरा मा.वि.	हरिनगरा गाउपालिका ४	आ.व.०७४।७५
७६.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	बराह नगरपालिका २	आ.व.०७४।७५
७७.	सुनसरी	पव्लिक हाई स्कुल चतारालाइन	धरान उपमहानगरपालिका	आ.व.०७५।७६
७८.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	रामधुनी ६	आ.व.०७६।७७
७९.	सोलुखुम्बु	हिमाल दर्शन मा.वि, नेचा	नेचासल्यान गाँउपालिका	आ.व.०७४।७५
८०.	सोलुखुम्बु	वीरेन्द्रज्योति मा.वि.	सोताङ गा.पा.	आ.व.०७५।७६
८१.	सोलुखुम्वु	जनजागृति मा.वि.	सोलुदुधकुण्ड न.पा. ५	आ.व.०७६।७७
८२.	धनुषा	जनता मा.वि., गिद्घाबेलापट्टी	विदेह न.पा. ६	आ.व.०७४।७५
८३.	धनुषा	गोगलप्रसाद मा. वि., बसहिया	जनकपुर उपमहानगरपालिका २४	आ.व.०७४।७५
८४.	धनुषा	यज्ञवल्क्य सं. मा.वि., ज्ञानकुप	जनकपुर उपमहानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
८५.	धनुषा	मा.वि. कुमरौल रमदैया, भवारी	क्षिरेश्वर न.पा.	आ.व.०७४।७५
८६.	धनुषा	रामजानकी मा.वि., सतोषा	सबैला न.पा.	आ.व.०७४।७५
८७.	धनुषा	शिवशक्ति मा.वि.	वटेश्वर गाउँपालिका	आ.व.०७४।७५
८८.	धनुषा	वै.दे.ज मा.वि. तुलसीयाही	मुसियापट्टी मुसहरिया गा.पा.	आ.व.०७५।७६
८९.	धनुषा	सार्वजनिक मा.वि. वेङ्गाडावर	मिथिला न.पा.	आ.व.०७५।७६
९०.	धनुषा	मा.वि. धारापानी	धनुषाधाम न.पा. ९	आ.व.०७६।७७
९१.	धनुषा	शङ्करज.मा.वि.	औरही ६	आ.व.०७६।७७
९२.	पर्सा	नृसिंह मा.वि., पिपरामठ,	वीरगञ्ज महानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
९३.	पर्सा	देवनन्दन देवराज मा.वि. रामनगरी	वहुदरमाइ न.पा.	आ.व.०७४।७५
९४.	पर्सा	जि.उ.रा.क.मा.वि,	पोखरीया न.पा.	आ.व.०७४।७५
९५.	पर्सा	सरस्वती मा.वि., गौतमनगर	ठोरी सुवर्णपुर गा.पा. २	आ.व.०७४।७५
९६.	पर्सा	दीपनारायणआदर्श मा.वि. औरहा	सखुवाप्रसनी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
९७.	बारा	ने.रा.मा.वि.,	जितपुरसिमरा उपमहानगारपालिका २	आ.व.०७४।७५
९८.	बारा	रामचरित्र मा.वि.जयनगर	आदर्शकोतबाल गा.पा.	आ.व.०७५।७६
९९.	बारा	गौरीशङ्कर मा.वि	निजगढ न.पा. ८	आ.व.०७६।७७
१००.	बारा	गढीमाई महेन्द्र मा.वि. मगन.पा. १	महागढीमाई न.पा.	आ.व.०७४।७५
१०१.	बारा	दुर्गा मा.वि. बेरेवा, बैरिया	कलैया उपमहानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
१०२.	बारा	ने.रा.मा.वि. वकुलिया	जितपुर सिमरा उपमहानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
१०३.	बारा	ने.रा.मा.वि.	कोल्हवी न.पा. ४ सपही	आ.व.०७४।७५
१०४.	महोत्तरी	जनता मा.वि.	महोत्तरी गा.पा. – ३	आ.व.०७५।७६
१०५.	महोत्तरी	लक्ष्मीचण्डीमुरारका मा.वि.	जलेश्वर न.पा.	आ.व.०७५।७६

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
१०६.	महोत्तरी	महेन्द्र राष्ट्रिय मा.वि.	रामगोपालपुर न.पा. –५	आ.व.०७५।७६
१०७.	महोत्तरी	जनता मा.वि.	बर्दिवास न.पा.–२	आ.व.०७५।७६
१०८.	महोत्तरी	योगकुमार मा.वि. बलवा	बलवा न.पा.	आ.व.०७५।७६
१०९.	महोत्तरी	त्रिभुवन मा.वि. गौशाला	गौशाला न.पा.	आ.व.०७५।७६
११०.	महोत्तरी	रामवतीजगदेव जनता मा.वि.	लोहरपट्टी न.पा. १	आ.व.०७६।७७
१११.	महोत्तरी	प्रसादसिह मा.वि.	औरही न.पा. २	आ.व.०७६।७७
११२.	रौतहट	नेमधारी वासुदेव मा.वि. मुडवलवा	राजदेवी न.पा.	आ.व.०७४।७५
११३.	रौतहट	जनता मा.वि., राजपुर फरहदवा	राजपुर न.पा.	आ.व.०७४।७५
११४.	रौतहट	जय किसान मा.वि. धरहरी	देवाहीगोनाही गा.पा.	आ.व.०७४।७५
११५.	रौतहट	मा.वि. गरुडा,	गरूडा न.पा. १	आ.व.०७४।७५
११६.	रौतहट	जनज्योति मा.वि. चपुर	चन्द्रपुर न.पा.	आ.व.०७४।७५
११७.	रौतहट	जनता मा.वि.	कटहरिया न.पा.	आ.व.०७४।७५
११८.	रौतहट	जनता मा.वि., सोनरनिया	मौलापुर न.पा.	आ.व.०७४।७५
११९.	रौतहट	श्री मा.वि. दुधिअवा	फतुवाविजयपुर न.पा.	आ.व.०७५।७६
१२०.	रौतहट	श्री मा.वि. बरगजवा	वृन्दावन न.पा.	आ.व.०७५।७६
१२१.	रौतहट	जुद्ध मा.वि.	गौर न.पा. २	आ.व.०७६।७७
१२२.	रौतहट	श्री मा.वि., सिमरा	गजुरा न.पा. ९	आ.व.०७६।७७
१२३.	सप्तरी	माहिकर मा.वि.प्रसबनी	अग्निसाइर कृष्णासवरन गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१२४.	सप्तरी	जा.ग.ज.मा.वि.	बलानबिहुल गा.पा. ६	आ.व.०७६।७७
१२५.	सप्तरी	कन्तचन्द्र मा.वि., पातो	डाक्नेश्वरी न.पा.	आ.व.०७४।७५
१२६.	सप्तरी	बु.वि.मु. मा.वि. भगवतपुर	शम्भुनाथ न.पा.	आ.व.०७४।७५
१२७.	सप्तरी	चन्द्रा मा.वि.	बोदबर्साइन न.पा.	आ.व.०७४।७५
१२८.	सर्लाही	जनज्योति मा.वि.	लालबन्दी न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
१२९.	सर्लाही	महादेव जनता मा.वि.,	हरिवन न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
१३०.	सर्लाही	महेन्द्र रत्न जगन्नाथ लक्ष्मीनियाँ मा.वि.	बरहथवा न.पा. १०, सीतापुर	आ.व.०७४।७५
१३१.	सर्लाही	जलधर कमलदेव मा.वि.,	ब्रम्हपुरी गा.पा. १	आ.व.०७४।७५
१३२.	सर्लाही	वेणीभोला नमुना मा.वि.	गोडैता न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
१३३.	सर्लाही	जनता मा.वि., सिमरा भगवतीपुर	गोडेता न.पा. ६	आ.व.०७४।७५
१३४.	सर्लाही	नारायण मा.वि. केशरगन्ज	ईश्वरपुर न.पा.	आ.व.०७५।७६
१३५.	सर्लाही	जनता मा.वि. सोल्टीबजार	बागमती न.पा.	आ.व.०७५।७६
१३६.	सर्लाही	महावीर ज. मा.वि.	हरिपुर न.पा. २	आ.व.०७६।७७
१३७.	सर्लाही	जनतामा.वि.	बलरा ८	आ.व.०७६।७७
१३८.	सिरहा	जनता डोमी चौधरी उ.मा.वि.	लक्ष्मीपतारी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१३९.	सिरहा	जनता मा.वि., मौवाही,	सखुवानन्कारकट्टी न.पा.	आ.व.०७४।७५
१४०.	सिरहा	जनता मा.वि.,	सुखीपुर न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
१४१.	सिरहा	जनता मा.वि.,चन्द्रलालपुर	गोलबजार न.पा. ८	आ.व.०७४।७५

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
१४२.	सिरहा	जनता बनवाली मा.वि.	नरहा गा.पा. ४	आ.व.०७४।७५
१४३.	सिरहा	मोहन मा. वि.	मिर्चैया न.पा.	आ.व.०७४।७५
१४४.	सिरहा	चन्द्र मा.वि. सिराहा	सिराहा न.पा.	आ.व.०७५।७६
१४५.	सिरहा	जनता मा.वि. वरियापट्टी	वरियापट्टी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१४६.	सिरहा	जनतामा.वि.	नवराजपुर गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
१४७.	काठमाडौं	बालउद्धार मा.वि.	बुढानीलकण्ठ न.पा. १०	आ.व.०७६।७७
१४८.	काठमाडौं	आदर्श मा.वि.	कागेश्वरी, मनहरा ३	आ.व.०७४।७५
१४९.	काठमाडौं	तिलिङ्गाटार मा.वि., धापासी	टोखा न.पा. ७	आ.व.०७४।७५
१५०.	काठमाडौं	कालिकादेवी मा.वि.,	तारकेश्वर नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
१५१.	काठमाडौं	शान्ति निकुन्ज मा.वि. भगवतीबारी	कामन.पा. २०	आ.व.०७४।७५
१५२.	काठमाडौं	कङ्काली मा.वि. नैकाप	चन्द्रागिरी न.पा.	आ.व.०७४।७५
१५३.	काठमाडौं	मङ्गला मा.वि.	कीर्तिपुर न.पा. १०	आ.व.०७४।७५
१५४.	काठमाडौं	विश्व निकेतन मा.वि., त्रिपुरेश्वर	कामन.पा. १३	आ.व.०७४।७५
१५५.	काठमाडौं	जनसेवा मा.वि. पाँगा	कीर्तिपुर न.पा. ५	CLPIU
१५६.	काठमाडौं	चामुण्डा मा.वि.	गोकर्णेश्वर न.पा.	आ.व.०७५।७६
१५७.	काभ्रेपलान्चोक	प्रभा मा.वि. कात्तिकेदेउराली	चौरीदेउराली गा.पा.	CLPIU
१५८.	काभ्रेपलान्चोक	सञ्जीवनी मा.वि.	धुलिखेल न.पा.	CLPIU
१५९.	काभ्रेपलान्चोक	जनक मा.वि.मेथिनकोट	नमोबुद्ध न.पा.	आ.व.०७५।७६
१६०.	काभ्रेपलान्चोक	भालेश्वर मा.वि. मल्पी	पनौती न.पा.	आ.व.०७५।७६
१६१.	काभ्रेपलान्चोक	पार्वती मा.वि. ढुङ्खर्क ८	वेथानचोक गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१६२.	चितवन	नेपाल मा.वि.	रत्ननगर न.पा.	आ.व.०७४।७५
१६३.	चितवन	नारायणी नमुना मा.वि.,	भरतपुर महानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
१६४.	चितवन	दुर्गाशेषकान्त अधिकारी मा.वि.	भरतपुर महानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
१६५.	चितवन	भण्डारा मा.वि. हर्दी	राप्ती न.पा.	आ.व.०७५।७६
१६६.	चितवन	माडी मा.वि	माडी न.पा. ३	आ.व.०७६।७७
१६७.	दोलखा	त्रिभुवन मा.वि.	मेलुङ गा.पा. ६	आ.व.०७४।७५
१६८.	दोलखा	क्षमावती मा.वि.,	भीमेश्वर न.पा. १ सुस्पा क्षमावती	आ.व.०७४।७५
१६९.	दोलखा	हनुमन्तेश्वर मा.वि. काभ्रे	बैतेश्वर गा.पा. ४	CLPIU
१७०.	दोलखा	कालीनाग मा.वि. सुनखानी	कालिञ्चोक गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१७१.	दोलखा	दुर्गा मा.वि.	शैलुङ गा.पा. – ४	आ.व.०७६।७७
१७२.	दोलखा	हलेश्वर मा.वि.	गौरीशङ्कर गा.पा. –५	आ.व.०७६।७७
१७३.	धादिङ	रानीपौवा मा.वि. सल्यानटार	त्रिपुरासुन्दरी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१७४.	धादिङ	सत्यवती मा.वि. कुम्पुर	सिद्धलेक गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१७५.	धादिङ	चन्द्रोदय मा.वि.	वेनीघाट रोराङ गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१७६.	धादिङ	नीलकण्ठ मा.वि. धादिङवेसी	नीलकण्ठ न.पा.	CLPIU
१७७.	धादिङ	मण्डली मा.वि.फूलखर्क	गङ्गाजमुना गा.पा.	आ.व.०७५।७६

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
१७८.	धादिङ	बागेश्वरी मा.वि.	गल्छी गा.पा. ६	आ.व.०७६।७७
१७९.	नुवाकोट	महादेव मा.वि. रातमाटे	बेलकोटगढी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१८०.	नुवाकोट	क्षेत्रपाल मा.वि. चौघडा	लिखु गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१८१.	नुवाकोट	ऐसेलुभूमे मा.वि. काहुले	किस्पाङ गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१८२.	नुवाकोट	महेन्द्र मा.वि., चतुराले	ककनी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
१८३.	नुवाकोट	चण्डेश्वरी मा.वि.,	विदुर नगरपालिका ७	आ.व.०७४।७५
१८४.	नुवाकोट	त्रिभुवनत्रिशूली मा.वि.	विदुर नगरपालिका	CLPIU
१८५.	नुवाकोट	बिन्दुकेशर मा.वि.	म्यागङ न.पा. ५	आ.व.०७६।७७
१८६.	नुवाकोट	अमरज्योति मा.वि.	तादी न.पा.३	आ.व.०७६।७७
१८७.	भक्तपुर	श्रीपद्म मा.वि. दरबारस्क्वाएर	भक्तपुर न.पा. ३	CLPIU
१८८.	भक्तपुर	चाँगुनारायण मा.वि.	चाँगुनारायण न.पा. १	आ.व.०७६।७७
१८९.	मकवानपुर	महेन्द्र मा.वि.,	बकैया गाउँपालिका ४	आ.व.०७४।७५
१९०.	मकवानपुर	चन्द्रोदय मा.वि.,	हेटौँडा उमन.पा. ८	आ.व.०७४।७५
१९१.	मकवानपुर	आधुनिक राष्ट्रिय मा.वि.,	हेटौँडा उपन.पा. ४	आ.व.०७४।७५
१९२.	मकवानपुर	जनप्रिय मा.वि. हेटाँडा	हेटौँडा उपन.पा. १६	CLPIU
१९३.	मकवानपुर	जनता मा.वि. फापरबारी	वागमती गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१९४.	मकवानपुर	जनकल्याण मा.वि	थाहा न.पा. ५	आ.व.०७६।७७
१९५.	रसुवा	कालिका हिमालय मा.वि. धैबुङ	कालिका गा.पा. २	CLPIU
१९६.	रसुवा	कोमिङ्गश्यामे वाङ्फेल मा.वि.	गोसाइकुण्ड गा.पा.	आ.व.०७५।७६
१९७.	रसुवा	नीलकण्ठ मा.वि.	उत्तरगया गा.पा. ५	आ.व.०७६।७७
१९८.	रामेछाप	जनजागृत मा.वि. बेताली	गोकुलगङ्गा गा.पा. ४	आ.व.०७४।७५
१९९.	रामेछाप	मन्थली मा.वि.,	मन्थली न.पा. १	आ.व.०७४।७५
२००.	रामेछाप	शारदा मा.वि. ठोसे	गोकुलगङ्गा गा.पा. ६	CLPIU
२०१.	रामेछाप	कालिका मा.वि. लखानपुर	दोरम्बा गा.पा. ६	CLPIU
२०२.	रामेछाप	हिमगङ्गा मा.वि.साँघुटार	रामेछाप न.पा.	आ.व.०७५।७६
२०३.	रामेछाप	विष्णुजनज्योति मा.वि.	खाँडादेवी गा.पा.	आ.व.०७६।७७
२०४.	ललितपुर	किटिनी मा.वि.	गोदावरी न.पा. ३	आ.व.०७४।७५
२०५.	ललितपुर	बज्रबाराही मा.वि. चापागाउँ	गोदावरी न.पा. ११	CLPIU
२०६.	सिन्धुपालञ्चोक	ऐसेलुखर्क मा.वि.	इन्द्रावती गाउँपालिका ५ बाडेगाउँ	आ.व.०७४।७५
२०७.	सिन्धुपालञ्चोक	बाघ भैरव मा.वि. ठोकरपा	सुनकोसी गा.पा.	CLPIU
२०८.	सिन्धुपालञ्चोक	कृष्णरत्न मा.वि.	चौतारासाँगाचोकगढी न.पा.	CLPIU
२०९.	सिन्धुपाल्चोक	झिर्पु मा.वि.	भोटेकोसी गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
२१०.	सिन्धुली	सरस्वती मा.वि., डकाहा	दुधौली न.पा. ४	आ.व.०७४।७५
२११.	सिन्धुली	जनज्योति मा.वि., फोस्रेटार	कमलामाइ न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
२१२.	सिन्धुली	कमला मा.वि. भलुवाही	दुधौली न.पा.	CLPIU
२१३.	सिन्धुली	कपिलाकोट मा.वि. छाप	मरिण गा.पा.	CLPIU

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
२१४.	सिन्धुली	प्रगतिशील मा.वि. बोहोरेटार	सुनकोसी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२१५.	सिन्धुली	श्री मा.वि.	तीन.पा.टन गा पा ११	आ.व.०७६।७७
२१६.	कास्की	त्रिभुवन शान्ति मा.वि.	पोखरा मन.पा. ३०	आ.व.०७४।७५
२१७.	कास्की	कालिका मा.वि.	पोखरा मन.पा. १०	आ.व.०७४।७५
२१८.	कास्की	माछापुच्छ्रे मा.वि.	अन्नपूर्ण गाउँपालिका २	आ.व.०७४।७५
२१९.	कास्की	रामकोट मा.वि. रामकोट	रूपा गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२२०.	गोरखा	परोपकार आदर्श मा.वि.,	सिरान्चोक गा.पा. १	आ.व.०७४।७५
२२१.	गोरखा	दुल्लभ मा.वि.,	भीमसेन गा.पा. १	आ.व.०७४।७५
२२२.	गोरखा	सूर्यज्योति मा.वि.,	वारपाक सुलीकोट गा.पा. ५	आ.व.०७४।७५
२२३.	गोरखा	महेन्द्र मा.वि.	गोरखा न.पा. कुन्दुर	CLPIU
२२४.	गोरखा	अमरज्योतिजनता मा.वि.लुईटेल	पालुङटार न.पा.	आ.व.०७५।७६
२२५.	गोरखा	ज्ञानमार्गमा.वि.घ्यालचोक	गण्डकी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२२६.	तनहुँ	रामशाह मा.वि.,	आँबुखैरेनी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२२७.	तनहुँ	निर्मल मा.वि.	व्यास न.पा.	आ.व.०७४।७५
२२८.	तनहुँ	पञ्चमुनिदेव मा.वि.,	शुक्लागण्डकी न.पा.	आ.व.०७४।७५
२२९.	तनहुँ	सत्यवती मा.वि.,	व्यास न.पा.	आ.व.०७४।७५
२३०.	तनहुँ	जनज्योति मा.वि.	भिमाद न.पा. ६	आ.व.०७६।७७
२३१.	तनहुँ	पवित्रा मा.वि.	बन्दिपुर न.पा. १	आ.व.०७६।७७
२३२.	नवलपरासी पूर्व	नेपाल मा.वि. दिव्यपुरी	देवचुली न.पा. ११	आ.व.०७४।७५
२३३.	नवलपरासी पूर्व	शिव मा.वि.	कावासोती नगरपालिका २	आ.व.०७४।७५
२३४.	नवलपरासी पूर्व	नवजागरण मा.वि. चोरमारा,	मध्यबिन्दु नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२३५.	नवलपरासी पूर्व	कालिका मा.वि.,	गैँडाकोट न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
२३६.	नवलपरासी पूर्व	जनक मा.वि.,	गैडाकोट न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
२३७.	नवलपरासी पूर्व	सरस्वती मा.वि., हसौरा	कावासोती नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२३८.	नवलपरासी पूर्व	त्रिभुवन मा.वि	बुलिङटार गा.पा.३	आ.व.०७६।७७
२३९.	नवलपरासी पूर्व	भीमसेन आदर्श मा.वि. रामबास	देवचुली न.पा.	आ.व.०७५।७६
२४०.	पर्वत	नवजागृत मा.वि. तिलाहार	मोदी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२४१.	पर्वत	भवानी विद्यापीठ मा.वि., खानीगाँउ	फलेवास न.पा.	आ.व.०७४।७५
२४२.	पर्वत	नारायण मा.वि.,	कुश्मा न.पा.	आ.व.०७४।७५
२४३.	पर्वत	हिमाल मा.वि., खुर्कोट	कुश्मा न.पा.	आ.व.०७४।७५
२४४.	पर्वत	माटेदेवल मा.वि., मुडिकुवा	फलेवास न.पा.	आ.व.०७४।७५
२४५.	पर्वत	वहाकी मा.वि.	विहादी ४	आ.व.०७६।७७
२४६.	बाग्लुङ	अमर मा.वि., विहुँकोट	काँठेखोला गा.पा. ५	आ.व.०७४।७५
२४७.	बाग्लुङ	उत्तरगङ्गा मा.वि बुर्तीबाङ	ढोरपाटन	आ.व.०७५।७६
२४८.	बाग्लुङ	नेपाल मा.वि.	ताराखोला गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
२४९.	बाग्लुङ	गणेश मा.वि.	बाग्लुङ न.पा. १४	आ.व.०७६।७७

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
२५०.	बाग्लुङ	गलकोट मा.वि., हटिया	गलकोट न.पा.	आ.व.०७४।७५
२५१.	बाग्लुङ	त्रिभुवन मा.वि., खर्वाङ	बडीगाड गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२५२.	मनाङ	लोकप्रिय मा.वि.चामे	चामे गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२५३.	मनाङ	प्रकाशज्योति मा.वि.	नासोङ गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
२५४.	मुस्ताङ	जनहीत मा.वि.	धरापझोङ गा.पा.–४	आ.व.०७५।७६
२५५.	मुस्ताङ	योगेन्द्र मा.वि. थासाङ१	थासाङ गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२५६.	म्याग्दी	ज्ञानप्रकाश मा.वि.	अन्नपूर्ण गा.पा.–३	आ.व.०७५।७६
२५७.	म्याग्दी	मङ्गला मा.वि. बाबियाचौर	मङ्गला गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२५८.	म्याग्दी	जामुनाखर्क मा.वि.	वेनी न.पा. ६	आ.व.०७६।७७
२५९.	लमजुङ	शौभाग्यदय मा.वि. अल्कटार	राइनास न.पा.	आ.व.०७४।७५
२६०.	लमजुङ	मङ्गला मा.वि., सोतीपसल	मध्यनेपाल न.पा.	आ.व.०७४।७५
२६१.	लमजुङ	शैलपुत्री मा.वि., धमिलीकुवा	राइनास न.पा.	आ.व.०७४।७५
२६२.	लमजुङ	भक्तिनमुना मा.वि. भोटेओडार	सुन्दबजार न.पा.	आ.व.०७५।७६
२६३.	स्याङजा	सार्वजनिक मा.वि.मालुङगा	गल्याङ न.पा.	आ.व.०७५।७६
२६४.	स्याङ्जा	त्रिभुवन आदर्श मा.वि.	पुतली बजार न.पा.	आ.व.०७४।७५
२६५.	स्याङ्जा	रणवीर जनहित मा.वि. खहरे	वालिंग न.पा.	आ.व.०७४।७५
२६६.	स्याङ्जा	भगवती नमुना मा.वि. मिर्मी	कालिगण्डकी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२६७.	स्याङ्जा	त्रि सहिद मा.वि., पञ्चमुल	आधिँखोला गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२६८.	स्याङ्जा	महेन्द्र मा.वि., जगत भञ्ज्याङ	वालिङ्ग न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
२६९.	स्याङ्जा	गङ्गालाल मा.वि., चापाकोट	चापाकोट न.पा. ९	आ.व.०७४।७५
२७०.	स्याङ्जा	भाग्योदय मा.वि.	भीरकोट न.पा. ६	आ.व.०७६।७७
२७१.	अर्घाखाँची	जनताकृष्ण मा.वि.	सन्धिखर्क न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
२७२.	अर्घाखाँची	हरिहर सं. तथा सा. मा.वि.	पाणिनि गाउँपालिका २	आ.व.०७४।७५
२७३.	अर्घाखाँची	जनजागृति मा.वि. धनचौर	भूमिकास्थान न.पा.	आ.व.०७५।७६
२७४.	अर्घाखाँची	कालिकाने.रा.मा.वि.	मालारानी गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
२७५.	कपिलवस्तु	नेपाल अदर्श मा वि	शिवराज नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२७६.	कपिलवस्तु	जनता मा.वि.,	वाणगङ्गा न.पा. – २	आ.व.०७५।७६
२७७.	कपिलवस्तु	गौतमबुद्ध मा.वि.	बुद्धभूमि न.पा.–२	आ.व.०७५।७६
२७८.	कपिलवस्तु	छत्रपालीतीर्थादेवी मा.वि. पकडी	मायादेवी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२७९.	कपिलवस्तु	ने.रा.मा.वि.	शुद्धोधन गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
२८०.	कपिलवस्तु	दुधाधारी मा.वि.	विजयनगर गा.पा. १	आ.व.०७६।७७
२८१.	गुल्मी	ज्ञानोदय मा.वि. मजुवा	चन्द्रकोट न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
२८२.	गुल्मी	महेन्द्र मा.वि. तम्घास	रेसुङ्गा न.पा.	आ.व.०७४।७५
२८३.	गुल्मी	महेन्द्रआदर्श मा.वि. वामी टक्सार	मुसी कोट न.पा.	आ.व.०७५।७६
२८४.	गुल्मी	जनबोध मा.वि. रानीवास	रूरू गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२८५.	गुल्मी	मालिका मा.वि.	मालिका गा.पा. ८	आ.व.०७६।७७

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
२८६.	गुल्मी	आत्मबोध मा.वि.	छत्रकोट गा.पा. ५	आ.व.०७६।७७
२८७.	दाङ	आदर्श मा.वि., देउपुर	लमही न.पा.	आ.व.०७४।७५
२८८.	दाङ	आदर्श मा.वि., लालमटिया	राप्ती गा.पा.	आ.व.०७४।७५
२८९.	दाङ	पदमोदय पब्लिक मा.वि., भरतपुर	घोराही उपमहानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२९०.	दाङ	गुरु जजुर मा.वि., रक्षाचौर	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२९१.	दाङ	वी.पी. कोइराला मा.वि., बयाले	शान्तिनगर गा.पा. ३	आ.व.०७४।७५
२९२.	दाङ	साधारण मा.वि. सालभौडी	राजपुर गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२९३.	दाङ	महेन्द्र मा.वि. श्रीबारी	बगलाचुली गा.पा.	आ.व.०७५।७६
२९४.	दाङ	वीरेन्द्र मा.वि.	दगीशरण गा.पा. ३	आ.व.०७६।७७
२९५.	नवलपरासी पश्चिम	महाकवि देवकोटा मा.वि.	सुनवल नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२९६.	नवलपरासी पश्चिम	राजा महात्म पूर्णभद्र मा.वि. पञ्चनगर	वर्दघाट नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
२९७.	नवलपरासी पश्चिम	त्रिभुवन मा.वि. वेलाटारी	प्रतापपुर गाउपालिका	आ.व.०७४।७५
२९८.	नवलपरासी पश्चिम	भानुदय मा.वि., दुम्कीबास	विनयी त्रिवेणी गाउपालिका	आ.व.०७४।७५
२९९.	नवलपरासी पश्चिम	जनता मा.वि., मनरी	सरावल गाउँपालिका	आ.व.०७४।७५
३००.	नवलपरासी पश्चिम	आदर्श मा.वि. परासी	रामग्राम न.पा.	आ.व.०७५।७६
३०१.	नवलपरासी पश्चिम	राजनारायण मा.वि.	पाल्हिनन्दन न.पा. ५	आ.व.०७६।७७
३०२.	पाल्पा	रामतुलसी मा.वि.,	रामपुर नगरपालिका ५	आ.व.०७४।७५
३०३.	पाल्पा	दमकडा मा.वि. मदनपोखरा	तानसेन न.पा. ९	आ.व.०७४।७५
३०४.	पाल्पा	गङ्गा मा.वि., खालिवन रामपुर	रामपुर नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
३०५.	पाल्पा	दिव्यज्योति मा.वि. कसेनीसरही	माथगढी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३०६.	पाल्पा	भैरव नवदीप मा.वि.	रैनादेवी गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
३०७.	पाल्पा	रम्भा मा.वि.	रम्भा गा.पा. ४	आ.व.०७६।७७
३०८.	प्युठान	सरस्वती मा.वि., बाङ्गेसाल	सरूमारानी गाउपालिका	आ.व.०७४।७५
३०९.	प्युठान	जनता मा.वि., बाग्दुला	प्युठान न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
३१०.	प्युठान	मोतीमा.विबरौला	ऐरावती गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३११.	प्युठान	अमर मा.वि.	स्वर्गद्वारी न.पा.	आ.व.०७६।७७
३१२.	प्युठान	माण्डवी मा.वि.	माण्डवी न.पा. ३	आ.व.०७६।७७
३१३.	बर्दिया	विद्याज्योति मा.वि., कण्ठपुर,	बढैयाताल गाउपालिका ८	आ.व.०७४।७५
३१४.	बर्दिया	ने.रा.मा.वि. ढोडरी	मधुवन न.पा.	आ.व.०७४।७५
३१५.	बर्दिया	त्रिभुवन मा.वि भुरीगाउँ	ठाकुरबाबा न.पा.	आ.व.०७५।७६
३१६.	बर्दिया	एकप्रियराठौर मा.वि.	गेरूवा गा.पा. २	आ.व.०७६।७७
३१७.	बर्दिया	पाञ्चजन्य मा.वि.	बारबर्दिया न.पा. ४	आ.व.०७६।७७
३१८.	बाँके	त्रिभुवन मा.वि.,	कोहलपुर नगरपालिका १०	आ.व.०७४।७५
३१९.	बाँके	ज्ञानोदय मा.वि., वागेश्वरी २	खजुरा गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३२०.	बाँके	जनता मा वि सन्तकुटी	खजुरा गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३२१.	बाँके	प्रभात मा.वि. जीगाउँ	वैजनाथ गा.पा.	आ.व.०७५।७६

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
३२२.	बाँके	मङ्गलप्रसाद मा.वि.	नेपालगञ्जउम न.पा. ८	आ.व.०७६।७७
३२३.	रूकुम पूर्व	रूक्मिणी मा.वि., रूकुमकोट	सिस्ने गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३२४.	रूकुम पूर्व	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि	भूमे गा.पा. ९	आ.व.०७६।७७
३२५.	रूपन्देही	पब्लिक मा.वि. कृष्णपुर	सियारी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३२६.	रूपन्देही	केरवानी मा.वि.	देवदह न.पा. ४	आ.व.०७६।७७
३२७.	रूपन्देही	सैनामैना मा.वि.	सैनामैना न.पा. १	आ.व.०७६।७७
३२८.	रूपन्देही	राम नरेश यादव आ.मा.वि.	रोहिणी गा.पा. ३	आ.व.०७४।७५
३२९.	रूपन्देही	पशुपति मा.वि.	तिलोत्तमा न.पा. १५	आ.व.०७४।७५
३३०.	रूपन्देही	शान्ति नमुना मा.वि.	तिलोत्तमा न.पा. ५	आ.व.०७४।७५
३३१.	रूपन्देही	कालिका मा.वि.	वुटवल उमन.पा. १०	आ.व.०७४।७५
३३२.	रूपन्देही	प्रगति मा.वि.	कञ्चन गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३३३.	रूपन्देही	खुदाबगर मा.वि.	लु.सा.न.पा. ९	आ.व.०७४।७५
३३४.	रोल्पा	बालकल्याण मा.वि, लिवाङ	रोल्पा न.पा. २	आ.व.०७४।७५
३३५.	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., राङ्कोट	परिर्वतन गाउपालिका ५	आ.व.०७४।७५
३३६.	रोल्पा	सिद्धार्थ मा.वि., घोप्टेओडार	गङ्गादेव गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३३७.	रोल्पा	वीरभद्र मा.वि थवाङ झकेबाङ	थवाङ गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३३८.	रोल्पा	जनजागृति मा.वि.	त्रिवेणी गा.पा. ५	आ.व.०७६।७७
३३९.	रोल्पा	त्रिपुरेश्वरी मा.वि.	सुनिलस्मृति गा.पा. २	आ.व.०७६।७७
३४०.	कालिकोट	महादेव मा.वि., फोइकोट फोइमहादेव	तिलागुफा न.पा. ३	आ.व.०७४।७५
३४१.	कालिकोट	बडिमालिका मा.वि. विजयपुर	रास्कोट न.पा.	आ.व.०७५।७६
३४२.	कालिकोट	पञ्चदेव मा.वि.	खाँडाचक्र न.पा. १	आ.व.०७६।७७
३४३.	जाजरकोट	त्रिभुवन मा.वि.	भेरी न.पा.–२	आ.व.०७५।७६
३४४.	जाजरकोट	जनप्रिय मा.वि. दसेरा	छेडागाड न.पा.	आ.व.०७५।७६
३४५.	जाजरकोट	त्रिभुवन मा.वि.	नलगाड ७	आ.व.०७६।७७
३४६.	जुम्ला	चन्दननाथ मा.वि., खलङ्गा	चन्दननाथ न.पा. ४	आ.व.०७४।७५
३४७.	जुम्ला	जनता मा.वि., महतगाउँ	चन्दननाथ न.पा. ६	आ.व.०७४।७५
३४८.	जुम्ला	नेत्रज्योति मा.वि. हाँकु	तातोपानी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३४९.	जुम्ला	राहदेव मा.वि.	हिमा गा.पा.	आ.व.०७६।७७
३५०.	जुम्ला	महादेव मा.वि.	कनकासुन्दरीगा.पा. १	आ.व.०७६।७७
३५१.	डोल्पा	आर्दश मा.वि, जुफाल	ठुलीभेरी न.पा.	आ.व.०७४।७५
३५२.	डोल्पा	अन्नपूर्ण मा.वि. सर्मी	मुडकेचुला गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३५३.	डोल्पा	त्रिपुरा मा.वि	जगदुल्ला गा.पा. २	आ.व.०७६।७७
३५४.	दैलेख	हिमालय मा.वि., डाँडीमाडी	भईरवी गा.पा. ४	आ.व.०७४।७५
३५५.	दैलेख	विजया मा.वि.,	दुल्लु नगरपालिका ७	आ.व.०७४।७५
३५६.	दैलेख	चामुण्डा मा.वि. हाज्कोट	चामुण्डाविन्द्रासैनी न.पा.	आ.व.०७५।७६
३५७.	दैलेख	त्रिभुवन मा.वि.	नारायण न.पा.	आ.व.०७६।७७

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
३५८.	दैलेख	भैरव मा.वि.	भगवतीमाई न.पा. ७	आ.व.०७६।७७
३५९.	मुगु	महाकाली मा.वि.	छायाँनाथ न.पा.	आ.व.०७५।७६
३६०.	मुगु	महादेवमस्टा मा.वि.	खत्याड गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३६१.	मुगु	बुद्ध मा.वि.	मुगुमकार्मारोङ गा.पा. ८	आ.व.०७६।७७
३६२.	रूकुम पश्चिम	त्रिवेणी मा.वि., सिम्रुतु	त्रिवेणी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३६३.	रूकुम पश्चिम	राप्ती ज्ञानोदय मा.वि., सिम्ली	सानीभेरी गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३६४.	रूकुम पश्चिम	महेन्द्र मा.वि.	मुसीकोट न.पा.	आ.व.०७६।७७
३६५.	रूकुम पश्चिम	हिमालय मा.वि.खोलागाउँ	चौरजहारी न.पा.	आ.व.०७५।७६
३६६.	सल्यान	जनकल्याण मा.वि., थारमारे	वाघचौर न.पा., २	आ.व.०७४।७५
३६७.	सल्यान	त्रिभुवन जनता मा.वि., लुहापिङ,	शारदा नगरपालिका २	आ.व.०७४।७५
३६८.	सल्यान	जनता मा.वि. रिड्डाचौर	त्रिवेणी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३६९.	सल्यान	जीवनज्योति मा.वि.	कपुरकोट गा.पा. ५	आ.व.०७६।७७
३७०.	सुर्खेत	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि., बडाखोली,	गुर्भाकोट नगरपालिका ६	आ.व.०७४।७५
३७१.	सुर्खेत	जन मा.वि., सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
३७२.	सुर्खेत	जनज्योति मा.वि., बड्डिचौर	वराहताल गा.पा.	आ.व.०७४।७५
३७३.	सुर्खेत	जीवनज्योति मा.वि. दशरथपुर	लेकबेसी न.पा.	आ.व.०७५।७६
३७४.	सुर्खेत	जनता मा.वि.	पञ्चपुरी न.पा. ९	आ.व.०७६।७७
३७५.	सुर्खेत	जनज्योति मा.वि.	भेरीगङ्गा न.पा. ६	आ.व.०७६।७७
३७६.	हुम्ला	सीता मा.वि.	खार्पुनाथ गा.पा.–४	आ.व.०७५।७६
३७७.	हुम्ला	मानसरोवर मा.वि. लादेओडा	सिमीकोट गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३७८.	हुम्ला	हिमज्योति मा.वि.	सर्केगाड	आ.व.०७६।७७
३७९.	अछाम	सूर्यचन्द्र मा.वि. कालिमाटी	साँफेवगर नगरपालिका १	आ.व.०७४।७५
३८०.	अछाम	विद्यामन्दिर मा.वि., विनायक	पञ्चदेवल विनायक नगरपालिका	आ.व.०७४।७५
३८१.	अछाम	बैजनाथ मा.वि.	चौरपाटी गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३८२.	अछाम	विन्देश्वरी मा.वि.	रामारोशन गा.पा.	आ.व.०७५।७६
३८३.	अछाम	जनता मा.वि.	मेल्लेख गा.पा. ५	आ.व.०७६।७७
३८४.	कञ्चनपुर	श्रीजन नमुना मा.वि.	बेलौरी न.पा.	आ.व.०७५।७६
३८५.	कञ्चनपुर	महाकाली मा.वि.	कृष्णपुर न.पा. ६	आ.व.०७५।७६
३८६.	कञ्चनपुर	महेन्द्रनगर मा.वि.	भीमदत्त न.पा. १	आ.व.०७५।७६
३८७.	कञ्चनपुर	वैजनाथ मा.वि.	वेदकोट न.पा.	आ.व.०७५।७६
३८८.	कञ्चनपुर	पुनर्वास मा.वि	पुनर्वास न.पा. १०	आ.व.०७६।७७
३८९.	कञ्चनपुर	शारदाराष्ट्रिय मा.वि.	लालझाँडी गा.पा. १०	आ.व.०७६।७७
३९०.	कैलाली	जनता मा.वि., मुनुवा,	जानकी गाउँपालिका ४	आ.व.०७४।७५
३९१.	कैलाली	महुन्याल मा.वि. भजनी,	भजनी न.पा. १	आ.व.०७४।७५
३९२.	कैलाली	दशरथ मा.वि. साडेपानी,	घोडाघोडी न.पा. २	आ.व.०७४।७५
३९३.	कैलाली	दुर्गालक्ष्मी मा.वि. अत्तरिया,	गोदावरी न.पा. २	आ.व.०७४।७५

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालयको नाम	ठेगाना	छनोट
३९४.	कैलाली	धनगढी मा.वि.	धनगढी उपमन.पा. ८	आ.व.०७४।७५
३९५.	कैलाली	राष्ट्रिय मा वि	लम्कीचुहा न.पा. २	आ.व.०७४।७५
३९६.	कैलाली	कर्णाली मा.वि. टीकापुर	टीकापुर न.पा.	आ.व.०७५।७६
३९७.	कैलाली	बसन्तमुरारी मा.वि.	बर्दगोरिया गा.पा. १	आ.व.०७६।७७
३९८.	कैलाली	रघुनाथआदर्श मा.वि.	जोशीपुर गा.पा. ७	आ.व.०७६।७७
३९९.	डडेलधुरा	भुवनेश्वरी मा.वि., परिगाउँ	परशुराम नगरपालिका ५	आ.व.०७४।७५
४००.	डडेलधुरा	सरस्वती मा.वि. बोगटा	भागेश्वर गा.पा.	आ.व.०७५।७६
४०१.	डडेलधुरा	बालकल्याण मा.वि.	अजयमेरू गा.पा. १	आ.व.०७६।७७
४०२.	डडेलधुरा	उग्रतारा मा.वि	अमरगढी न.पा. ७	आ.व.०७६।७७
४०३.	डोटी	रामपुर मा.वि. बुडर, डोटी	जोरायल गा.पा. २	आ.व.०७४।७५
४०४.	डोटी	पद्मपब्लिक मा.वि.सिलगढी	दिपायल सिलगढी न.पा.	आ.व.०७५।७६
४०५.	डोटी	सिताराम मा.वि	शिखर न.पा. ९	आ.व.०७६।७७
४०६.	डोटी	खत्याडी मा.वि.	बोगटानफुड्सील गा.पा. ७	आ.व.०७६।७७
४०७.	दार्चुला	मालिकार्जुन मा.वि. धाप,	महाकाली न.पा. ७	आ.व.०७४।७५
४०८.	दार्चुला	लटीनाथ मा.वि. चन्दनपुर	लेकम गा.पा.	आ.व.०७५।७६
४०९.	दार्चुला	गोकुलेश्वर मा.वि.	शैल्यशिखर न.पा. ९	आ.व.०७६।७७
४१०.	बझाङ	सत्यवादी मा.वि. भोपुर, बझाङ	जयपृथ्वी न.पा. ११	आ.व.०७४।७५
४११.	बझाङ	सुनकुडा मा.वि. चिर बझाङ	वित्थडचिर गा.पा.	आ.व.०७४।७५
४१२.	बझाङ	जनप्रिय मा.वि बगडागाउँ	छविसपाथीभरा गा.पा.	आ.व.०७५।७६
४१३.	बझाङ	भैरव मा.वि.	केदारस्युँ गा.पा. ९	आ.व.०७६।७७
४१४.	बझाङ	कुलमष्टजन मा.वि.	मष्टा गा.पा.	आ.व.०७६।७७
४१५.	बाजुरा	मालिका मा.वि., व.न.पा. १० मार्तडी	वडीमालिका न.पा. ८	आ.व.०७४।७५
४१६.	बाजुरा	भानोदय मा.वि. कोटवाडा	बुढीगङ्गा न.पा.	आ.व.०७५।७६
४१७.	बाजुरा	मष्टेश्वरी मा.वि.	खप्तडछेडदह गा.पा. ५	आ.व.०७६।७७
४१८.	बाजुरा	बालविकास मा.वि.	गौमुल गा.पा. ३	आ.व.०७६।७७
४१९.	बैतडी	मणिलेक मा.वि.	मेलौली न.पा.–६	आ.व.०७५।७६
४२०.	बैतडी	ज्ञानेश्वरमा.वि., विजयपुर	पाटन न.पा.	आ.व.०७५।७६
४२१.	बैतडी	डिलेश्वरी मा.वि.	पुचौडी न.पा.	आ.व.०७६।७७
४२२.	बैतडी	दुर्गा मा.वि.	डिलासैनी गा.पा.	आ.व.०७६।७७

अनुसूची ६

प्राविधिक धार सञ्चालन भएका विद्यालयको नामावली

साविकको शिक्षा विभाग / शिक्षा तथा मानव स्रोत विकास केन्द्रबाट प्राविधिक धार सञ्चालन अनुदान प्राप्त गर्न निर्णय भएका विद्यालयको नामावली

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१.	भोजपुर	शिक्षाक्षमाकन्या मा.वि.	आमचोक गा.पा.	बाली विज्ञान
२.	भोजपुर	पञ्चकन्या मा.वि.	पौवादुङमा गा.पा.	बाली विज्ञान
३.	भोजपुर	शारदा मा.वि.	षडानन्द गा.पा.	बाली विज्ञान
४.	भोजपुर	यशोधरा मा.वि. भोजपुर	भोजपुर न.पा.	बाली विज्ञान
५.	धनकुटा	जनता मा.वि.	महालक्ष्मी न.पा.	पशु विज्ञान
६.	धनकुटा	शारदा मा.वि.	चौविसे गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
७.	इलाम	करफोक मा.वि.	सूर्योदय न.पा.	बाली विज्ञान
८.	इलाम	सिंहदेवी मा.वि.	फाकफोकथुम गा.पा.	बाली विज्ञान
९.	इलाम	शान्ति निकेतन मा.वि.	रोङ गा.पा.	बाली विज्ञान
१०.	इलाम	सरस्वती मा.वि.	सन्दकपुर गा.पा.	बाली विज्ञान
११.	इलाम	भानुभक्त मा.वि.	देउमाइ न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२.	झापा	वीर अमरसिंह मा.वि.	विर्तामोड न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३.	झापा	हिमाली मा.वि.	भद्रपुर न.पा.	पशु विज्ञान
१४.	झापा	भानु मा.वि.	अर्जुनधारा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१५.	झापा	भानु मा.वि.	शिवसताक्षी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६.	झापा	जनता मा.वि.	झापा गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१७.	झापा	मोती मा.वि.	कचनकवल गा.पा.	बाली विज्ञान
१८.	झापा	गौरीगन्ज मा.वि.	गौरीगञ्ज गा.पा.	बाली विज्ञान
१९.	झापा	जनता मा.वि.	झापा गा.पा.	बाली विज्ञान
२०.	झापा	आदर्श मा.वि.	बुद्धशान्ति गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२१.	झापा	हल्दीबारी मा.वि.	हल्दीबारी गा.पा.	बाली विज्ञान
२२.	झापा	पशुपति मा.वि.	बाहदसी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३.	झापा	आदर्श विद्या मन्दिर मा.वि.	कन्काई न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२४.	खोटाङ	चिसापानी मा.वि.	जन्तेढुङ्गा गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२५.	खोटाङ	महेन्द्रोदय मा.वि.	हलेसी तुवाचुङ गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२६.	मोरङ	महेन्द्र मा.वि.	रतुवामाई न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२७.	मोरङ	जनसेवा मा.वि.	कानेपोखरी गा.पा.	बाली विज्ञान
२८.	मोरङ	पञ्चायत मा.वि.	पथरीशनिश्चरे न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२९.	मोरङ	जनता मा.वि.	धन.पा.लथान गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
३०.	मोरङ	पोखरिया मा.वि.	विराटनगर म.न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१.	मोरङ	सत्यनारायण मा.वि.	विराटनगर म.न.पा.	इलेक्ट्रिकल
३२.	मोरङ	राधिका मा.वि.	उर्लाबारी न.पा.	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३३.	मोरङ	शान्ति भगवति मा.वि.	लेटाङ न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३४.	मोरङ	सरस्वति मा. वि.	ग्रामथान गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३५.	मोरङ	कालिका मा. वि.	मिक्लाजुङ गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३६.	मोरङ	मिल्स मा.वि.	विराटनगर मन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३७.	ओखलढुङ्गा	रुम्जाटार मा.वि.	सिद्धिचरण न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८.	ओखलढुङ्गा	वरुणेश्वर मा.वि.	मोलुङ गा.पा.	पशु विज्ञान
३९.	ओखलढुङ्गा	सरस्वती मा.वि.	चिसंखुगढी गा.पा.	बाली विज्ञान
४०.	ओखलढुङ्गा	ग्रामोदय युगकवि मा.वि.	लिखु गा.पा.	बाली विज्ञान
४१.	ओखलढुङ्गा	फुलमती मा.वि.	खिजिदेम्वा गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२.	पाँचथर	फिदिम मा.वि.	फिदिम न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४३.	पाँचथर	इन्द्रयणी मा.वि.	तुम्बेवा गा.पा.	पशु विज्ञान
४४.	सङ्खुवासभा	शारदा मा.वि.	चैनपुर न.पा.	बाली विज्ञान
४५.	सङ्खुवासभा	वाना मा.वि. वाना	पाँचखपन न.पा.	बाली विज्ञान
४६.	सङ्खुवासभा	मादि मा.वि.	मादी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४७.	सङ्खुवासभा	अरुणोदय मा.वि.	भोटखोला गा.पा.	बाली विज्ञान
४८.	सङ्खुवासभा	सगरमाथा मा.वि.	सिलीचोङ गा.पा.	बाली विज्ञान
४९.	सङ्खुवासभा	मनकामना रत्न मा.वि.	खाँदवारी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५०.	सङ्खुवासभा	रामेश्वर मा.वि.	धर्मदेवी न.पा.	बाली विज्ञान
५१.	सोलुखुम्बु	केदार मा.वि.	नेचा सल्यान गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५२.	सुनसरी	पब्लिक मा.वि.	धरान उमन.पा.	इलेक्ट्रिकल
५३.	सुनसरी	ज्योति मा.वि.	इटहरी उमन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५४.	सुनसरी	अमरसिंह मा.वि.	देवानगन्ज गा.पा.	पशु विज्ञान
५५.	सुनसरी	राष्ट्रिय मा.वि.	कोसी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५६.	सुनसरी	जनता मा.वि.	महालक्ष्मी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५७.	सुनसरी	रामसीता मा.वि.	बर्जु गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
५८.	सुनसरी	बालकृष्ण मा.वि.	रामनगर गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
५९.	सुनसरी	हरिनगर मा.वि.	हरिनगर गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
६०.	ताप्लेजुङ	नारायणी मा.वि.	मौवाखोला गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
६१.	ताप्लेजुङ	मौवाखोला मा.वि.	मौवाखोला गा.पा.	बाली विज्ञान
६२.	उदयपुर	नारद आदर्श मा.वि.	चौदण्डीगढी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
६३.	उदयपुर	त्रियुगा मा.वि.	त्रियुगा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
६४.	उदयपुर	नमुना मा.वि.	रौतामाई गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
६५.	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मा.वि.	पचौरौता न.पा.	इलेक्ट्रिकल
६६.	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मा.वि.	जीतपुरसिमरा उमन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
६७.	बारा	गढीमाइ मा.वि.	महागढीमाई न.पा.	इलेक्ट्रिकल
६८.	बारा	दुर्गा मा.वि.	कलैया उमन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
६९.	बारा	मणि मा.वि.	कोल्हवी न.पा.	पशु विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
७०.	बारा	वेगशाह मा.वि.	प्रसौनी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७१.	बारा	नेरा मा.वि.	फेटा गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७२.	बारा	जनता मा.वि.	करैयामाई गा.पा.	पशु विज्ञान
७३.	बारा	नेपाल राष्ट्रिया मा.वि.	कलैया उमन.पा. २४	पशु विज्ञान
७४.	बारा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि. मनहरवा	कलैया उमन.पा. २४	बाली विज्ञान
७५.	धनुषा	विलटबाकु मा.वि.	कमला गा.पा.	बाली विज्ञान
७६.	धनुषा	यज्ञवाल्क्य संस्कृत मा.वि.	जनकपुरधाम उमन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
७७.	धनुषा	गङ्गा प्रसाद मा.वि.	मिथिला बिहारी गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
७८.	धनुषा	श्री मा.वि.	धनुषाधाम न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
७९.	धनुषा	जनता इकाइ मा.वि. सहिदनगर	सहिदनगर न.पा.	बाली विज्ञान
८०.	धनुषा	जनता जयसबाल मा.वि.	गणेशमान चारनाथ न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८१.	धनुषा	राजेश्वर निधि मा.वि.	नगराइन न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८२.	धनुषा	एच. के. एस. मा.वि.	जनक नन्दिनी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
८३.	धनुषा	शिवशक्ति मा.वि.	वटेश्वर गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८४.	धनुषा	सार्वजनिक मा.वि.	मिथिला न.पा.	बाली विज्ञान
८५.	धनुषा	शकरजनता मा.वि.	औरही गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
८६.	धनुषा	राष्ट्रिय मा.वि.	जनकपुर उमन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८७.	महोत्तरी	किश्वर जनता मा.वि.	भँगाहा न.पा.	इलेक्ट्रिकल
८८.	महोत्तरी	लक्ष्मी चण्डी मुरारका मा.वि.	जलेश्वर न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
८९.	महोत्तरी	शुक्रदेव मा.वि.	जलेश्वर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
९०.	महोत्तरी	जनता मा.वि.	एकडाँडा गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
९१.	महोत्तरी	महेन्द्र राष्ट्रिय मा.वि.	रामगोपालपुर गा.पा.	बाली विज्ञान
९२.	महोत्तरी	राष्ट्रिय मा.वि.	गौशाला न.पा.	बाली विज्ञान
९३.	महोत्तरी	त्रिभुवन मा.वि.	गौशाला न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
९४.	महोत्तरी	राम मा.वि.	मटिहानी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
९५.	महोत्तरी	रामवति जगदेव जनता मा.वि.	लोहरीपट्टी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
९६.	पर्सा	निरसिंह मा.वि.	वीरगञ्ज मन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
९७.	पर्सा	त्रिजुद्ध मा.प्र.रा. मा.वि.	वीरगञ्ज मन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
९८.	पर्सा	जिल्ला उचाङ्गल रामदेव	पोखरीया न.पा.	इलेक्ट्रिकल
९९.	पर्सा	नेपाल राष्ट्रिया मा.वि.	ठोरी गा.पा.	पशु विज्ञान
१००.	पर्सा	दिव्यकन्या मा वि	कालिकामाई गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१०१.	पर्सा	मुखदेव शुशीला मा.वि.	बहोदर माई गा.पा.८	बाली विज्ञान
१०२.	रौतहट	श्री मा.वि.	मौलापुर न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१०३.	रौतहट	शङ्कर गुधार मा.वि.	गढीमाई न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१०४.	रौतहट	श्री मा.वि.	वृन्दावन न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१०५.	रौतहट	श्री मा.वि.	फतुवा विजयपुर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१०६.	रौतहट	जयकिसान मा.वि.	देवाही गोनाही न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१०७.	सप्तरी	ल वा ना मा.वि.	तिलाठी कोइलाडी गा.पा.	पशु विज्ञान
१०८.	सप्तरी	नरेन्द्र मेमोरियल जनता मा.वि.	राजविराज न.पा.	इलेक्ट्रिकल
१०९.	सप्तरी	जनता मा.वि.	विष्णुपुर गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
११०.	सप्तरी	चन्द्र मा.वि.	बोदेवरसाइन न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१११.	सप्तरी	मसिलाल जनता मा.वि.	सुरुङ्गा	सिभिल इन्जिनियरिङ
११२.	सप्तरी	सर्वोदय मा.वि.	कञ्चनरूप न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
११३.	सप्तरी	सुदनवस्ती देवीलाल फुलमन्ती जनता मा.वि.	अग्नीसाइर कृष्णासबरन गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
११४.	सर्लाही	जनज्योति मा.वि.	लालबन्दी न.पा.	बाली विज्ञान
११५.	सर्लाही	महेन्द्ररत्न जगनाथ लक्ष्मीनिया	वरहथवा न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
११६.	सर्लाही	वेनीभोला नमुना मा.वि.	गौडेता न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
११७.	सर्लाही	जनता मा.वि.	गौडेता न.पा.	बाली विज्ञान
११८.	सर्लाही	केश्वर गरिव जनता मा.वि.	हरिपूर्वा गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
११९.	सर्लाही	महादेव जनता मा.वि.	हरिवन न.पा.	बाली विज्ञान
१२०.	सर्लाही	महाविर जनता मा.वि.	हरिपुर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२१.	सर्लाही	जनता मा.वि. नवपुर लालवन्दी	लालवन्दी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२२.	सर्लाही	पब्लिक मा.वि.	मलङ्गवा न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१२३.	सिराहा	जनता डोमी चौधरी मा.वि.	औरही गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२४.	सिराहा	जनता मा.वि.	नवराजपुर गा.पा.	बाली विज्ञान
१२५.	सिराहा	रामजानकी मा.वि.	सुखीपुर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१२६.	सिराहा	मोहन मा.वि.	मिर्चैया न.पा.	पशु विज्ञान
१२७.	सिराहा	जनता वनवाली मा.वि.	नरहा गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१२८.	सिराहा	जनता मा.वि.	गोलबजार न.पा.	इलेक्ट्रिकल
१२९.	सिराहा	जनता मा.वि.	अर्नामा गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३०.	सिराहा	लक्ष्मण मण्डल जनता मा.वि.	कल्याणपुर गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३१.	सिराहा	जनता मा.वि.	कर्जन्हा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३२.	सिराहा	जनता मा.वि.	औरही गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३३.	सिराहा	जनता मा.वि.	नवराजपुर गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३४.	सिराहा	चन्द्रपुर मा.वि. सिराहा १	सिराहा न.पा.	इलेक्ट्रिकल
१३५.	अर्घखाँची	जनता कृष्ण मा.वि.	सन्धिखर्क न.पा.	बाली विज्ञान
१३६.	अर्घखाँची	शान्ति मा.वि.	मालारानी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१३७.	बाँके	लक्ष्मी मा.वि.	कोहलपुर न.पा.	बाली विज्ञान
१३८.	बाँके	ज्ञानोदय मा.वि.	खजुरा गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१३९.	बाँके	शान्ति मा.वि.	कोहलपुर न.पा.	बाली विज्ञान
१४०.	बाँके	ज्ञानदीप मा.वि.	डुडुवा गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
१४१.	बर्दिया	त्रिभुवन मा.वि.	ठाकुरबाबा न.पा.	पशु विज्ञान
१४२.	बर्दिया	जयकालिका मा.वि.	बढैया ताल गा.पा.	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१४३.	बर्दिया	त्रिभुवन मा.वि.	बाँसगढी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१४४.	बर्दिया	एकप्रिय राठौर मा.वि.	गेरुवा गा.पा.	बाली विज्ञान
१४५.	दाङ	सर्वोदय मा.वि.	रासी गा.पा.	बाली विज्ञान
१४६.	दाङ	पा.पा. मा.वि.	घोराही न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१४७.	दाङ	गोरक्षरत्ननाथ मा.वि.	घोराही न.पा.	पशु विज्ञान
१४८.	दाङ	माध्यमिक विद्यालय	तुलसीपुर न.पा.	इलेक्ट्रिकल
१४९.	दाङ	बि.पि. मा.वि.	शान्तिनगर गा.पा.	बाली विज्ञान
१५०.	दाङ	जा.का. मा.वि.	दङ्गीशरण गा.पा.	बाली विज्ञान
१५१.	दाङ	जनकल्याण मा.वि.	बबई गा.पा.	बाली विज्ञान
१५२.	दाङ	साधरण मा.वि.	राजपुर गा.पा.	पशु विज्ञान
१५३.	दाङ	सुधा मा.वि.	बगालचुली गा.पा.	बाली विज्ञान
१५४.	दाङ	सिंहपृथ्वी जनता मा.वि.	दगिशरण गा.पा.	बाली विज्ञान
१५५.	गुल्मी	रेसुङ्ग मा.वि.	रेसुङ्ग न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१५६.	गुल्मी	दुर्गा भवन मा.वि.	कालीगण्डकी गा.पा.	बाली विज्ञान
१५७.	गुल्मी	म्याल पोखरी मा.वि.	गुल्मीदरवार गा.पा.	पशु विज्ञान
१५८.	गुल्मी	आत्मबोध मा वि	छत्रकोट गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१५९.	गुल्मी	पृथ्वी मा.वि.	मदाने गा.पा.	बाली विज्ञान
१६०.	गुल्मी	सरस्वती मा वि	सत्यवती गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६१.	गुल्मी	महेन्द्र आदर्श मा.वि.	मुसीकोट न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१६२.	गुल्मी	जनबोध मा.वि.	रुरु गा.पा.	बाली विज्ञान
१६३.	गुल्मी	पञ्चायत मा.वि.	धुर्कोट गा.पा.	बाली विज्ञान
१६४.	गुल्मी	हिमालय मा.वि.	इश्मा गा.पा.	बाली विज्ञान
१६५.	कपिलवस्तु	महेन्द्र मा.वि.	बाणगङ्गा न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६६.	कपिलवस्तु	जानकी मा.वि.	महाराजगञ्ज न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१६७.	कपिलवस्तु	जनता मा.वि.	मायादेवी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१६८.	कपिलवस्तु	अनिरुद्र पब्लिक मा.वि.	यशोधारा गा.पा.	बाली विज्ञान
१६९.	कपिलवस्तु	भूवनेश्वरी मा.वि.	विजयनगर गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१७०.	कपिलवस्तु	मा.वि. इमिलिया	वुद्धभूमि न.पा. ९	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१७१.	कपिलवस्तु	वुद्धपथ मा.वि.	कपिलवस्तु न.पा. १	इलेक्ट्रिकल
१७२.	कपिलवस्तु	कनमुनि मा.वि.	कपिलवस्तु न.पा. ९	बाली विज्ञान
१७३.	नवलपरासी	जनता मा.वि.	रामग्राम न.पा.	पशु विज्ञान
१७४.	नवलपरासी	जनसेवा मा.वि.	सुनवल न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१७५.	नवलपरासी	सीता मा.वि.	पाल्हीनन्दन गा.पा.	बाली विज्ञान
१७६.	नवलपरासी	त्रिभुवन मा.वि.	प्रतापपुर गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
१७७.	नवलपरासी	दीपज्योति मा.वि.	वर्दघाट न.पा.	बाली विज्ञान
१७८.	पाल्पा	दमकडा मा.वि.	तानसेन न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१७९.	पाल्पा	दोभान मा.वि.	तिनाउ गा.पा.	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
१८०.	पाल्पा	सौभाग्य मा.वि.	माथागढी न.पा.	इलेक्ट्रिकल
१८१.	पाल्पा	चन्द्र मा.वि.	वगनासकाली गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१८२.	पाल्पा	जनता मा.वि.	निस्दी गा.पा.	बाली विज्ञान
१८३.	पाल्पा	जनकल्याण मा.वि.	रम्भा गा.पा.	बाली विज्ञान
१८४.	पाल्पा	जनता नमुना मा.वि.	तानसेन न.पा. ३	सिभिल इन्जिनियरिङ
१८५.	पाल्पा	आधारभूत मा.वि.	रामपुर न.पा.	पशु विज्ञान
१८६.	पाल्पा	उदबुद्ध मा.वि.	पूर्वखोला गा.पा.	बाली विज्ञान
१८७.	प्युठान	मुक्ति मा.वि.	प्युठान न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१८८.	प्युठान	उमामहेश्वरी मा.वि.	स्वार्गद्वारी गा.पा.	बाली विज्ञान
१८९.	प्युठान	मोति मा.वि.	ऐरावती गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९०.	प्युठान	गौमुखी मा.वि.	गौमुखी गा.पा.	बाली विज्ञान
१९१.	प्युठान	बालशिक्षा मा.वि.	झिमरुक गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९२.	प्युठान	माण्डवी मा.वि. नायागाँउ	माण्डवी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९३.	प्युठान	सरस्वती मा.वि.	सरुमारानी गा.पा.	बाली विज्ञान
१९४.	रोल्पा	सूर्योदय मा.वि.	सुनिल स्मृति गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
१९५.	रोल्पा	भिमसेन मा.वि.	रुन्टीगढी गा.पा.	बाली विज्ञान
१९६.	रुकुम	रुक्मिणी मा.वि.	सिस्ने गा.पा.	बाली विज्ञान
१९७.	रूपन्देही	फर्साटिकर मा.वि.	शुद्धोधन गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९८.	रूपन्देही	रामनरेश मा.वि.	रोहिणी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
१९९.	रूपन्देही	सुसस्कृत मा.वि. सिद्धार्थनगर	सिद्धार्थनगर न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२००.	रूपन्देही	पशुपति मा.वि. सैनामैना १०	सैनामैना न.पा.	इलेक्ट्रिकल
२०१.	रूपन्देही	हरैया मा.वि. कञ्चन हरैया	कञ्चन न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२०२.	रूपन्देही	हाजी ऐनायतुल्लाह सा मा.वि.	मायादेवी न.पा.	इलेक्ट्रिकल
२०३.	रूपन्देही	मनराजिदेवी मा.वि.	मर्चवारी गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
२०४.	दैलेख	भइरव मा.वि.	नौमुले गा.पा.	बाली विज्ञान
२०५.	दैलेख	ज्वाला मा.वि.	भगवतीमाई गा.पा.	बाली विज्ञान
२०६.	डोल्पा	त्रिपुरा मा.वि.	जगदुल्ला गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२०७.	डोल्पा	जनप्रभा मा.वि.	त्रिपुरासुन्दरी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२०८.	हुम्ला	सीता मा.वि.	खार्पुनाथ गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२०९.	जाजरकोट	लक्ष्मी प्राप्ति मा.वि. खुर्पा कुशे	कुशे गा.पा. ५	बाली विज्ञान
२१०.	हुम्ला	सरस्वती मा.वि.	तिला गा.पा.	बाली विज्ञान
२११.	हुम्ला	नेत्रज्योति मा.वि.	हिमा गा.पा.	बाली विज्ञान
२१२.	मुगु	कालिका मा वि	खत्याड गा.पा.	बाली विज्ञान
२१३.	मुगु	बुद्ध मा.वि.	मुगुम् कार्मारोङ गा.पा.	पशु विज्ञान
२१४.	सल्यान	त्रिभुवन जनता	शारदा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२१५.	सल्यान	त्रिभुवन जनता मा.वि.	वनगाड कुविन्डे न.पा.	बाली विज्ञान
२१६.	सल्यान	जनता मा.वि.	त्रिवेणी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२१७.	सल्यान	निराजन मा.वि.	सिद्धेकुमाख गा.पा.	पशु विज्ञान
२१८.	सल्यान	जीवनज्योति मा.वि.	कपुरकोट गा.पा.	बाली विज्ञान
२१९.	सल्यान	जनता मा.वि. राँगेचौर	कुमाख गा.पा.	बाली विज्ञान
२२०.	अछाम	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि.	रामारोशन गा.पा.	बाली विज्ञान
२२१.	बैतडी	कुलाउ मा.वि.	पञ्चेश्वर गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२२.	बैतडी	नागार्जुन मा.वि.	सिद्धनाथ गा.पा.	बाली विज्ञान
२२३.	बैतडी	दुर्गा मा.वि. सिमार	डिलासैं गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२२४.	बझाङ	वान्नीचौर मा.वि.	छविस पाथीभरा गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२२५.	बझाङ	दुर्गामवानी मा.वि.	तलकोट गा.पा.	पशु विज्ञान
२२६.	बझाङ	कुलमष्टाजन मा.वि.	मष्टा गा.पा.	बाली विज्ञान
२२७.	बझाङ	सुनकुण्डा मा.वि. चिर	वित्थड चीर गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२८.	बझाङ	सरस्वती मा.वि. विजगाडा	वुङगल न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२२९.	डडेलधुरा	भागेश्वर मा.वि.	परशुराम न.पा.	बाली विज्ञान
२३०.	दार्चुला	खण्डेश्वरी मा वि	अपिहिमाल गा.पा.	बाली विज्ञान
२३१.	डोटी	भवानी मा.वि.	पञ्चपुरी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३२.	कैलाली	कामेश्वर मा.वि.	भजनी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३३.	कैलाली	राष्ट्रिय मा.वि.	कैलारी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३४.	कैलाली	महुन्याल मा.वि.	वर्दगोरीया गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३५.	कैलाली	राष्ट्रिय मा.वि.	मोहन्याल गा.पा.	बाली विज्ञान
२३६.	कैलाली	जनजागृति मा.वि.	लम्कीचुहा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२३७.	कैलाली	पहलमानसिह मेमोरियल मा.वि.	घोडाघोडी न.पा.	बाली विज्ञान
२३८.	भोजपुर	विश्वप्रेम मा.वि.	अरुण गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२३९.	धनकुटा	त्रिवेणी मा.वि.	धनकुटा न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४०.	इलाम	अमर मा.वि.	इलाम न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४१.	झापा	हिमालय मा.वि.	दमक न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४२.	झापा	सरस्वति मा वि	दमक न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२४३.	झापा	धुलाबारी मा.वि.	मेचीनगर न.पा.	पशु विज्ञान
२४४.	खोटाङ	पञ्च मा.वि.	दिक्तेल रुपाकोट मजुवागढी न.पा.	बाली विज्ञान
२४५.	मोरङ	सुकुना मा.वि.	सुन्दरहरैचा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२४६.	मोरङ	जनता मा.वि.	वेलवारी न.पा.	बाली विज्ञान
२४७.	मोरङ	महेन्द्र मा.वि.	केरावरी गा.पा.	पशु विज्ञान
२४८.	मोरङ	विराट बहिरा मा.वि.	विराटनगर म न पा	सिभिल इन्जिनियरिङ
२४९.	ओखलढुङ्गा	प्रवुद्ध मा.वि.	सुनकोसी गा.पा.	बाली विज्ञान
२५०.	पाँचथर	पृथ्वी मा.वि.	कुम्मायक गा.पा.	बाली विज्ञान
२५१.	सोलुखुम्वु	गार्मा मा.वि.	सोलु दुधकुण्ड गा.पा.	बाली विज्ञान
२५२.	सुनसरी	शिक्षा निकेतन मा.वि.	धरान उमन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२५३.	ताप्लेजुङ	भानु मा.वि.	फुङलिङ न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२५४.	तेह्रथुम	वसन्त मा.वि.	लालीगुराँस न.पा.	बाली विज्ञान
२५५.	उदयपुर	त्रिवेणी मा.वि.	कटारी न.पा.	बाली विज्ञान
२५६.	धनुषा	जनता मा.वि.	विदह गा.पा.	पशु विज्ञान
२५७.	धनुषा	धनुषा जनता मा.वि.	धनुषाधाम न.पा.	इलेक्ट्रिकल
२५८.	महोत्तरी	जनता मा.वि.	वर्दिवास न.पा.	पशु विज्ञान
२५९.	रौतहट	निमधरी वासुदेव मा.वि.	राजदेव न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२६०.	सप्तरी	गोवर्धन बैरागी मा.वि.	सप्तकोसी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२६१.	सप्तरी	भवानीप्रसाद सकलप्रसाद रामप्रसाद जनता मा.वि.	खडक न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२६२.	सिराहा	जनता मा.वि.	अर्नामा गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
२६३.	अर्घाखाँची	हरहर साधारण मा.वि.	पाणिनी गा.पा.	बाली विज्ञान
२६४.	अर्घाखाँची	सरस्वती मा वि	छत्रदेव गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२६५.	बाँके	धुम्बोजी मा.वि.	नेपालगन्ज उपमहानगरपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२६६.	बाँके	जनता मा.वि.	खजुरा गा.पा.	बाली विज्ञान
२६७.	बर्दिया	ध्रुब मा.वि.	गुलरिया न.पा.	पशु विज्ञान
२६८.	दाङ	सरस्वती मा वि	रासी गा.पा.	बाली विज्ञान
२६९.	गुल्मी	उदय मा.वि.	चन्द्रकोट गा.पा.	बाली विज्ञान
२७०.	गुल्मी	जनज्योति मा.वि.	रुरु गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२७१.	कपिलवस्तु	नेपाल आर्दश मा.वि.	शिवराज न.पा.	पशु विज्ञान
२७२.	कपिलवस्तु	गौतम बुद्ध मा.वि.	वुद्धभूमि न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२७३.	कपिलवस्तु	भृकुटी मा.वि.	वुद्धभूमि न.पा.	बाली विज्ञान
२७४.	कपिलवस्तु	जनचेतना कम्युनिटी मा.वि.	शिवराज न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२७५.	पाल्पा	लक्ष्मी मा.वि.	तानसेन न.पा.	बाली विज्ञान
२७६.	पाल्पा	मोहनकन्या मा.वि.	तानसेन न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२७७.	प्युठान	भानुभक्त मा.वि.	मल्लरानी गा.पा.	बाली विज्ञान
२७८.	रोल्पा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि.	परिवर्तन गा.पा.	बाली विज्ञान
२७९.	रोल्पा	वीरबलभद्र मा.वि.	थवाङ गा.पा.	बाली विज्ञान
२८०.	रूपन्देही	कालिका मा.वि.	बुटवल उमन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८१.	रूपन्देही	नवीन औद्योगिक मा.वि.	बुटवल उमन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२८२.	रूपन्देही	श्री नवरत्न मा.वि.	बुटवल उमन.पा.	बाली विज्ञान
२८३.	रूपन्देही	करवानी मा.वि.	देवदह न.पा.	बाली विज्ञान
२८४.	रूपन्देही	मसिना बाबा नरेन्द्रपुरी मा.वि.	लुम्विनी सांस्कृतिक न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८५.	रूपन्देही	तिनुहा मा.वि.	लुम्विनी सांस्कृतिक न.पा.	बाली विज्ञान
२८६.	दैलेख	त्रिभुवन मा.वि.	नारायण न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२८७.	दैलेख	विजय मा.वि.	दुल्लु न.पा.	बाली विज्ञान
२८८.	हुम्ला	मानसरोवर मा.वि.	सिमकोट गा.पा.	बाली विज्ञान
२८९.	जाजरकोट	नारायणी मा.वि.	छेडगाड गा.पा.	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
२९०.	जुम्ला	जनता मा.वि.	चन्दनाथ न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२९१.	कालिकोट	पञ्चदेवल मा.वि.	सान्नित्रिवेणी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
२९२.	रुकुम	शीतल मा.वि.	चौरझारी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२९३.	सल्यान	जनकल्याण मा.वि.	बागचौर न.पा.	बाली विज्ञान
२९४.	सुर्खेत	नेपाल राष्ट्रिया मा.वि.	गुर्भाकोट न.पा.	बाली विज्ञान
२९५.	सुर्खेत	शिव मा.वि.	वीरेन्द्रनगर न.पा.	बाली विज्ञान
२९६.	सुर्खेत	सूर्य प्रकाश मा.वि.	पञ्चपुरी न.पा.	पशु विज्ञान
२९७.	अछाम	मङ्गला राष्ट्रिय मा.वि.	मङ्गलसेन न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
२९८.	अछाम	सूर्यचन्द्र मा.वि.	साँफेवगर न.पा.	बाली विज्ञान
२९९.	अछाम	पदमकोट मा.वि.	साँफेवगर न.पा.	बाली विज्ञान
३००.	बैतडी	मनिलेक मा.वि.	मेलौनी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३०१.	बैतडी	श्रीकृष्ण मा.वि.	पाटन न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३०२.	बझाङ	सत्यवधि मा.वि.	जयपृथ्वी न.पा.	बाली विज्ञान
३०३.	बझाङ	शिक्षादोय मा.वि.	केदारस्यू गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३०४.	बाजुरा	भानुदोय मा.वि.	बुढीगङ्गा न.पा.	पशु विज्ञान
३०५.	डडेलधुरा	महेन्द्र मा.वि.	अमरगढी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३०६.	डडेलधुरा	बालकल्याण मा.वि.	अजयमेरु गा.पा.	बाली विज्ञान
३०७.	दार्चुला	मालिका अर्जुन मा.वि.	महाकाली न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३०८.	दार्चुला	जनविकास मा.वि.	दुहुँ गा.पा.	बाली विज्ञान
३०९.	डोटी	घन्टेश्वर मा.वि.	जोरायल गा.पा.	बाली विज्ञान
३१०.	डोटी	सीताराम मा.वि.	शिखर न.पा.	बाली विज्ञान
३११.	डोटी	दिल्पेश्वर मा.वि.	दियायल सिलगढी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३१२.	कैलाली	रघुनाथ आर्दश मा.वि.	जोशीपुर गा.पा.	बाली विज्ञान
३१३.	कैलाली	दुर्गा लक्ष्मी मा.वि.	गोदावरी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१४.	कैलाली	कर्णाली मा.वि.	टिकापुर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३१५.	कैलाली	धनगढी मा.वि.	धनगढी उमन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३१६.	कन्चनपुर	बैजनाथ मा.वि.	भिमदत्त न.पा.	बाली विज्ञान
३१७.	कन्चनपुर	भानु मा.वि.	महाकाली न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३१८.	कन्चनपुर	शान्ति मा.वि.	बेलौरी न.पा.	बाली विज्ञान
३१९.	कन्चनपुर	बैजनाथ मा.वि.	वेदकोट न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२०.	बाग्लुङ	गलकोट मा.वि.	गलकोट न.पा.	बाली विज्ञान
३२१.	बाग्लुङ	भीमसेन मा.वि.	काँठेखोला गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३२२.	बाग्लुङ	शान्ति मा.वि.	जैमिनी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२३.	बाग्लुङ	धौलागिरि मा.वि.	बागलुङ न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३२४.	बाग्लुङ	धौलागिरि विरेन्द्र मा.वि.	बागलुङ न.पा.	पशु विज्ञान
३२५.	बाग्लुङ	ज्ञानेन्द्र मा.वि.	निसीखोला गा.पा.	पशु विज्ञान
३२६.	बाग्लुङ	नेपाल मा.वि.	ताराखोला गा.पा.	पशु विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३२७.	बाग्लुङ	पुरुषोदय मा.वि.	वरेङ गा.पा.	बाली विज्ञान
३२८.	बाग्लुङ	त्रिभुवन मा.वि.	बडीगाड गा.पा.	बाली विज्ञान
३२९.	गोरखा	ज्ञानमार्ग मा.वि.	गण्डकी गा.पा.	पशु विज्ञान
३३०.	गोरखा	भवानी मा.वि.	पालुङटार न.पा.	बाली विज्ञान
३३१.	गोरखा	भवानी मा.वि. मन्वु आरुधाट २	मन्वु आरुधाट गा पा	बाली विज्ञान
३३२.	कास्की	ब्रह्मारुपा मा.वि.	पोखरा मन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३३३.	कास्की	शुक्रराज मा.वि.	पोखरा मन.पा.	पशु विज्ञान
३३४.	कास्की	महेन्द्र मा.वि.	पोखरा मन.पा.	बाली विज्ञान
३३५.	कास्की	जनप्रिय मा.वि.	पोखरा मन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३३६.	लमजुङ	शैलापुत्री मा.वि.	राईनास गा.पा.	पशु विज्ञान
३३७.	लमजुङ	जनविकास मा.वि.	वेसीसहर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३३८.	लमजुङ	ईशानेश्वर मा.वि.	मध्यनेपाल न.पा.	बाली विज्ञान
३३९.	मनाङ	लोकप्रिय मा.वि. चामे	चामे गा.पा.	बाली विज्ञान
३४०.	मुस्ताङ	जनआर्दश मा.वि.	थासाङ गा.पा.	बाली विज्ञान
३४१.	मुस्ताङ	जनहित मा.वि.	घरपझोङ गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३४२.	म्याग्दी	गलेश्वर मा.वि.	वेनी न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३४३.	म्याग्दी	मुक्तिधाम मा.वि.	रघुगङ्गा गा.पा.	बाली विज्ञान
३४४.	म्याग्दी	मगला मा.वि.	मङ्गला गा.पा.	बाली विज्ञान
३४५.	म्याग्दी	प्रभा मा.वि.	अन्नपुर्ण गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
३४६.	नवलपरासी पूर्व	पृथ्वी मा.वि.	रामग्राम न.पा.	बाली विज्ञान
३४७.	नवलपरासी पूर्व	नवजागरण मा.वि.	मध्यबिन्दु न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३४८.	नवलपरासी पूर्व	जनता मा.वि.	मध्यबिन्दु न.पा.	इलेक्ट्रिकल
३४९.	नवलपरासी पूर्व	रत्नराज्यलक्ष्मी मा.वि.	गैंडाकोट गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५०.	नवलपरासी पूर्व	डेडगाँउ मा.वि.	बौदीकाली गा.पा.	बाली विज्ञान
३५१.	नवलपरासी पूर्व	देवचुली मा.वि.	देवचुली न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३५२.	नवलपरासी पूर्व	भानुदय मा.वि.	विनयी त्रिवेणी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५३.	पर्वत	मातेदेवल मा.वि.	फलेवास न.पा.	बाली विज्ञान
३५४.	पर्वत	नवजागृति मा.वि.	मोदी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३५५.	स्याङजा	पूर्ण अमृत मा.वि.	वालिङ न.पा.	बाली विज्ञान
३५६.	स्याङजा	त्रिशहिल मा.वि.	आँधीखोला गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५७.	स्याङजा	भानुभक्त आर्चाय मा.वि.	गल्याङ न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३५८.	स्याङजा	पञ्चकन्या मा.वि.	अर्जुन चौपारी गा.पा.	बाली विज्ञान
३५९.	तनहुँ	सत्यवती मा.वि.	व्यास न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३६०.	तनहुँ	रामशाह मा.वि.	आबुखैरेनी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३६१.	तनहुँ	पञ्चदेवभुमि मा.वि.	शुक्लागण्डकी न.पा.	पशु विज्ञान
३६२.	भक्तपुर	श्री पद्म मा.वि.	भक्तपुर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३६३.	भक्तपुर	सरस्वती मा.वि.	सूर्यविनायक न.पा.	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
३६४.	भक्तपुर	आदर्श मा.वि. मध्यपुर	मध्यपुर ठिमी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३६५.	चितवन	बुद्धशान्ति मा.वि.	राप्ती गा.पा.	पशु विज्ञान
३६६.	चितवन	त्रिवेणी वराह मा.वि.	इच्छाकामना गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३६७.	चितवन	प्रभात मा.वि.	भरतपुर महानगरपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
३६८.	चितवन	माडी मा.वि.	माडी न.पा.	पशु विज्ञान
३६९.	चितवन	भीमोदय मा वि	कालिका न.पा.	बाली विज्ञान
३७०.	चितवन	भीमनगर मा.वि. भरतपुर २०	भरतपुर महानगरपालिका	बाली विज्ञान
३७१.	चितवन	नेपाल मा.वि.	रत्ननगर न.पा.	बाली विज्ञान
३७२.	धादिङ	मण्डली मा.वि.	गङ्गा जमुना गा.पा.	बाली विज्ञान
३७३.	धादिङ	चन्द्रोय मा.वि.	वेनीघाटरोराङ	बाली विज्ञान
३७४.	धादिङ	नीलकण्ठ मा.वि.	नीलकण्ठ न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७५.	धादिङ	बागेश्वरी मा.वि.	गल्छी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७६.	धादिङ	जनजागृति मा.वि.	थाक्रे गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३७७.	धादिङ	सत्यावती मा.वि.	सिद्धलेक गा.पा.	बाली विज्ञान
३७८.	दोलखा	सर्व मा.वि.	भीमेश्वर न.पा.	बाली विज्ञान
३७९.	दोलखा	हनुमन्तेश्वर मा.वि.	बैतेश्वर गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८०.	काठमाडौँ	पद्म कन्या मा.वि.	काठमाडौ मन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८१.	काठमाडौँ	सिद्धी गणेश मा.वि.	कागेश्वरी मनोहरा न.पा.	बाली विज्ञान
३८२.	काठमाडौँ	महेन्द्र राष्ट्रिय मा.वि.	काठमाडौ मन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८३.	काठमाडौँ	कालीदेवी मा.वि.	तारकेश्वर न.पा.	बाली विज्ञान
३८४.	काठमाडौँ	ज्ञानोदय मा.वि.	काठमाडौ मन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८५.	काठमाडौँ	कङ्काली मा.वि.	चन्द्रगिरि न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३८६.	काठमाडौँ	विद्या मन्दिर मा.वि.	चन्द्रगिरि न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८७.	काठमाडौँ	जनसेवा मा.वि.	कीर्तिपुर न.पा.	इलेक्ट्रिकल
३८८.	काठमाडौँ	अरुणोदय मा.वि.	गोकर्णेश्वर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३८९.	काठमाडौँ	फर्पिङ मा.वि.	दक्षिणकाली न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९०.	काठमाडौँ	गान्धी आदर्श मा.वि. कागेश्वरी	कागेश्वरी मनहरा न.पा.	बाली विज्ञान
३९१.	काठमाडौँ	बालउद्धार मा.वि. कपन	बुढानीलकण्ठ न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
३९२.	काठमाडौँ	जितपुर मा.वि. किसन्डोल	तारकेश्वर न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९३.	काठमाडौँ	ग्राम शिक्षा मन्दिर मा.वि.	बुढानीलकण्ठ न.पा.	इलेक्ट्रिकल
३९४.	काभ्रेपलान्चोक	सन्जिवनी मा.वि.	धुलिखेल न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
३९५.	काभ्रेपलान्चोक	श्वेव बराह मा.वि.	बनेपा न.पा.	बाली विज्ञान
३९६.	काभ्रेपलान्चोक	खाडादेवी मा.वि.	चौरी देउराली गा.पा.	बाली विज्ञान
३९७.	काभ्रेपलान्चोक	लक्ष्मीनारायण मा.वि.	रोसी गा.पा.	बाली विज्ञान
३९८.	काभ्रेपलान्चोक	जनक मा.वि.	नमोबुद्ध गा.पा.	पशु विज्ञान
३९९.	काभ्रेपलान्चोक	भैरव मा.वि.	महाभारत गा.पा.	बाली विज्ञान
४००.	ललितपुर	विश्वमित्र गणेश मा.वि.	महालक्ष्मी न.पा.	इलेक्ट्रिकल

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४०१.	ललितपुर	कालीदेवी मा.वि.	वागमती गा.पा.	बाली विज्ञान
४०२.	ललितपुर	आदर्शशौल युवक मा.वि.	ललितपुर उपमहानगरपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४०३.	ललितपुर	मगरगाउँ मा. वि, शङ्खु	कोन्जोसोम गा.पा.	बाली विज्ञान
४०४.	मकवानपुर	भुटनदेवी मा.वि.	हेटौडा उमन.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४०५.	मकवानपुर	जनप्रीय मा.वि.	हेटौडा उमन.पा.	बाली विज्ञान
४०६.	मकवानपुर	महेन्द्र मा.वि.	बकैया गा.पा.	इलेक्ट्रिकल
४०७.	मकवानपुर	जनकल्याण मा.वि.	थाहा न.पा.	बाली विज्ञान
४०८.	मकवानपुर	सुन्दरीदेवी मा.वि.	थाहा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४०९.	मकवानपुर	देवकी मा.वि.	बागमती गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१०.	मकवानपुर	वंशगोपाल मा.वि.	मकवानपुरगढी गा.पा.	बाली विज्ञान
४११.	मकवानपुर	वात्सलादेवी मा.वि.	इन्द्रसरोवर गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४१२.	नुवाकोट	राणा भुवनेश्वरी मा.वि.	विदुर न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१३.	नुवाकोट	महेन्द्र मा.वि.	लिखु गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१४.	नुवाकोट	अमरज्योति मा.वि.	तादी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४१५.	नुवाकोट	ऐसेलु भुमे मा.वि.	किस्याङ गा.पा.	बाली विज्ञान
४१६.	नुवाकोट	नवजीवन मा.वि.	ककनी गा.पा.	बाली विज्ञान
४१७.	रामेछाप	हिमगङ्गा मा.वि.	रामेछाप न.पा.	पशु विज्ञान
४१८.	रामेछाप	दुहु मा.वि.	सुनापति गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४१९.	रामेछाप	कालिका मा.वि. रिठ्ठे	दोरम्वा मा.वि.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२०.	रामेछाप	तामाकोसी जनजागृति मा.वि.	लिखु तामाकोसी गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४२१.	रसुवा	नीलकण्ठ मा.वि.	उत्तरगया गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४२२.	रसुवा	गोसाइकुण्ड मा.वि.	नौकुण्ड गा.पा.	बाली विज्ञान
४२३.	सिन्धुली	गौमती मा.वि.	कमलामाई न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२४.	सिन्धुली	प्रभात मा.वि.	कमलामाई न.पा.	बाली विज्ञान
४२५.	सिन्धुली	श्री मा.वि.	दुधौली न.पा.	बाली विज्ञान
४२६.	सिन्धुली	सरस्वती मा.वि.	दुधौली न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२७.	सिन्धुली	कपिलाकोट मा.वि.	मरिण गा.पा.	बाली विज्ञान
४२८.	सिन्धुली	प्रगतिशील मा.वि.	सुनकोसी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४२९.	सिन्धुपाल्चोक	जनजागृति मा.वि.	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.	पशु विज्ञान
४३०.	सिन्धुपाल्चोक	सेतीदी पन्चकन्या मवि	चौतारा साँगाचोकगढी न.पा.	बाली विज्ञान
४३१.	सिन्धुपाल्चोक	महेन्द्रदोय मा.वि.	सुनकोसी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४३२.	सिन्धुपाल्चोक	इन्द्रेश्वरी मा.वि.	मेलम्ची न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४३३.	सिन्धुपाल्चोक	क्षेत्रपालेश्वरी मा.वि.	पाँचपोखरीथाङपालधाप गा.पा.	बाली विज्ञान
४३४.	सुनसरी	आदर्श मा.वि.	बराहक्षेत्र न.पा.	इलेक्ट्रिकल
४३५.	मोरङ	नरग्राम नमुना मा.वि.	बुढीगङ्गा गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४३६.	भोजपुर	पञ्चकन्या मा.वि.	रामप्रसाद राई गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४३७.	भोजपुर	सगरमाथा मा.वि.	हतुवागढी गाँउपालिका	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४३८.	उदयपुर	क्या. पर्शुराम पद्माराई मा.वि.	लिम्चुङबुङ गाँउपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४३९.	उदयपुर	जनता मा.वि. बेलका	बेलका न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४४०.	सोलुखुम्बु	वीरेन्द्रज्योति मा.वि.	सोताङ गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४४१.	ताप्लेजुङ	पृथ्वी मा.वि. खाम्लुङ	मेरिङदेन गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४४२.	धनकुटा	भानु मा.वि. डाँडाबजार	साँगुरीगढी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल
४४३.	धनकुटा	चुलाचुली मा.वि. ताङखुवा	छथर जोरपाटी गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४४४.	इलाम	सरस्वती मा.वि.	माङसेबुङ गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४४५.	महोत्तरी	दुर्गा मा.वि.	मनराशिसवा नगरपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४४६.	महोत्तरी	जनता राष्ट्रिय मा वि	धमौराबाल्वा नगरपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४४७.	बारा	रामचरित्र मा.वि. जयनगर	आदर्श कोतावल	सिभिल इन्जिनियरिङ
४४८.	रौतहट	जनता मा.वि. कठहरिया	कटहरिया नगरपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४४९.	सप्तरी	जनता मा.वि. तरही	डाँक्नेश्वरी गा.पा. ३	सिभिल इन्जिनियरिङ
४५०.	ललितपुर	बाघभैरव मा.वि.	महाकाल गाँउपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४५१.	मकवानपुर	सूर्योदय मा.वि.	राक्सिराङ गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४५२.	काठमाडौँ	सीतापाइला मा.वि. लाम्पाखा	नागार्जुन नगरपालिका	इलेक्ट्रिकल
४५३.	दोलखा	हलेश्वर मा.वि.	गौरीशङ्कर गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४५४.	धादिङ	निरन्जना मा.वि.	नेत्रावती डबजोड गाँउपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४५५.	सिन्धुपाल्चोक	रत्नराज्य मा.वि.	जुगल गाँउपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४५६.	सिन्धुपाल्चोक	बुद्धोदय मा वि	लिसङखुपाखुरा गाउँपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४५७.	बाग्लुङ	उत्तरगङ्गा मा.वि.	ढोरपाटन नगरपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४५८.	नवलपरासी पूर्व	जनजागृति मा.वि.	बुलिङ्टार गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४५९.	स्याङजा	महिमा मा.वि.	हरिनास गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४६०.	स्याङजा	नवज्योति मा.वि.	बिरुवा गाँउपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४६१.	कास्की	वीरेठाँटी मा.वि.	अन्नपूर्ण गाँउपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४६२.	म्याग्दी	ताकम मा.वि.	धवलागिरि गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल
४६३.	रोल्पा	कृष्ण मा.वि.	माडी गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४६४.	अर्घखाँची	वीरेन्द्र मा.वि.	मालारानी गाँउपालिका	इलेक्ट्रिकल
४६५.	नवलपरासी पूर्व	आदर्श मा.वि. खोखरपुरा	सरावल गाँउपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४६६.	बाँके	जयकिसान मा.वि.	नरैनापुर गा.पा.	बाली विज्ञान
४६७.	रोल्पा	बुद्धिविकास मा.वि.	गङ्गादेव गा.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४६८.	गुल्मी	मालिका मा.वि.	मालिका गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४६९.	सल्यान	शारदा जनकल्याण मा.वि.	कालिमाटी गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४७०.	डोल्पा	अरनिको मा.वि.	काइके गाँउपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४७१.	डोल्पा	कालिका मा.वि.	मुड्केचुला गाँउपालिका	पशु विज्ञान
४७२.	डडेलधुरा	वीरबलभद्र मा.वि.	नवदुर्गा गाँउपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४७३.	अछाम	गुरुकुल मा.वि.	ढकारी गाँउपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४७४.	बझाङ	महेश्वरी मा.वि.	खप्तडछन्ना गाँउपालिका	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
४७५.	डडेलधुरा	सरस्वती मा.वि.	भगेश्वर गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४७६.	डोटी	खत्याडी मा.वि.	बोगटान फुडसिल गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४७७.	बाजुरा	दशरथ मा.वि.	खप्तडछेडेदह गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४७८.	बाजुरा	किर्तिचौर मा.वि.	गौमुल गाँउपालिका	बाली विज्ञान
४७९.	ओखलढुङ्गा	शिवदुती मा.वि.	मोलुङ गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४८०.	खोटाङ	भगवती दिनानाथ मा.वि.	खोटेहाङ	बाली विज्ञान
४८१.	महोत्तरी	रामनारायण अयोध्या उ मा वि	पिपरा गा.पा.	कृषि प्राविधिक
४८२.	लमजुङ	शिशुविद्याश्रम मा.वि.	राइनास गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
४८३.	कास्की	अम्बिका मा.वि.	पोखरा महानगरपालिका	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
४८४.	धादिङ	कार्की गाँउ मा.वि.	त्रिपूरासुन्दरी गाँउपालिका	पशु विज्ञान
४८५.	खोटाङ	त्रिभुवन मा वि ऐसेलुखर्क	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	बाली विज्ञान
४८६.	पाँचथर	श्री चन्द्रेश्वर मा. वि मिक्लाजुङ-६	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	बाली विज्ञान
४८७.	पाँचथर	थर्पु मा.वि.	याङवरक गाउँपालिका	बाली विज्ञान
४८८.	पाँचथर	श्री सरस्वती मा.वि फालेलुङ -३	फालेलुङ गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४८९.	उदयपुर	श्री महेन्द्र रत्न मा.वि रुपाटार	ताप्ली गाउँपालिका	पशु विज्ञान
४९०.	सोलुखुम्वु	सगरमाथा माध्यमिक विद्यालय	महाकुलुङ गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४९१.	भोजपुर	अन्नपूर्ण वा.र.रा. मा.वि.	टयाम्केमैयुङ गाउँपालिका	बाली विज्ञान
४९२.	सिराहा	जनता माध्यमिक विद्यालय	विष्णुपुर गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४९३.	धनुषा	श्री लक्ष्मीनियाँ जनता मा.वि.	लक्ष्मीनिया गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
४९४.	सर्लाही	श्री जनता तेजनारायण दयावती	विष्णु गाउँपालिका	कम्प्युटर विज्ञान
४९५.	सर्लाही	श्री जनता माध्यमिक विद्यालय	ईश्वरपुर नगरपालिका	बाली विज्ञान
४९६.	काभ्रेपलान्चोक	श्री जनविकास मा वि	खानीखोला गाउँपालिका	कम्प्युटर विज्ञान
४९७.	काभ्रेपलान्चोक	श्री आजाद माध्यमिक विद्यालय	पाँचखाल नगरपालिका	बाली विज्ञान
४९८.	नुवाकोट	श्री बागेश्वरी माध्यमिक विद्यालय	सूर्यगढी गाउँपालिका	बाली विज्ञान
४९९.	नुवाकोट	इन्द्रायणी मा.वि. पञ्चकन्या १	पञ्चकन्या गाउँपालिका	बाली विज्ञान
५००.	बाँके	श्री जानकी मा.वि.खजुराखुर्द	जानकी गाउँपालिका	सिभिल इन्जिनियरिङ
५०१.	रुकुमकोट	महेन्द्र मा वि तकसेरा, पुथा	पुथा उत्तरगङ्गा गाउँपालिका	कम्प्युटर विज्ञान
५०२.	रोल्पा	श्री गोकुल मा.वि.	लुङग्री गाउँपालिका	बाली विज्ञान
५०३.	हुम्ला	महाबौद्ध मा.वि. यालवाङ	नाम्खा गाउँपालिका	बाली विज्ञान
५०४.	कालीकोट	कालिका मा.वि. वडा न ५ गेला	महावै गाउँपालिका	बाली विज्ञान
५०५.	कञ्चनपुर	श्री गौरीशङ्कर मा.वि.	पुनर्वास नगरपालिका	बाली विज्ञान
५०६.	बैतडी	श्री अर्जुन मा वि गाँजरी	सिगास गाउँपालिका	बाली विज्ञान
५०७.	ताप्लेजुङ	सरस्वती नमुना मा.वि.	आठराई त्रिवेणी गा.पा.	पशुविज्ञान
५०८.	खोटाङ	पृथ्वी मा.वि. बाग्शीला	केपिलासगढी गा.पा.	बाली विज्ञान
५०९.	धनकुटा	पञ्चकृष्ण मा.वि. पिप्ले	सहिदभूमि गा.पा.	बालीविज्ञान
५१०.	सङ्खुवासभा	जनज्योति मा.वि. धुपु	सभापोखरी गा.पा.	पशुविज्ञान
५११.	पाँचथर	सिरिजङ मा वि	हिलिहाङ्ग गा.पा.	बाली विज्ञान

क्र.स.	जिल्ला	विद्यालय	स्थानीय तह	धार
५१२.	इलाम	कन्काई मा.वि.	माई न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५१३.	सोलुखुम्बु	हिमगङ्गा मा.वि.	लिखुपिके गा.पा.	बाली विज्ञान
५१४.	सुनसरी	सरस्वती मा.वि. गढी	गढी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५१५.	रौतहट	मा.वि. गरुडा	गरुडा न.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५१६.	सप्तरी	जागज मा.वि. सेहरा	बलानविहुल गा.पा.	बालीविज्ञान
५१७.	पर्सा	ने रा मा वि निचुटा	पटेर्वासुनौली गा.पा.	बालीविज्ञान
५१८.	बारा	नेपाल राष्ट्रिय मा.वि.	विश्रामपुर गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५१९.	नुवाकोट	देउराली मा.वि.	म्यागङ गा.पा.	वाली विज्ञान
५२०.	सिन्धुपाल्चोक	भीमसेन माबि	भोटेकोसी गा.पा.	कम्प्युटर ईन्जिनियरिङ
५२१.	सिन्धुली	नेत्रकाली मा.वि. रामपुर	घ्याङलेक गा.पा.	बाली विज्ञान
५२२.	गोरखा	नवजागृतिचण्डी मा.वि. अश्राङ	भीमसेन थापा गा पा	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५२३.	पर्वत	ग्राम प्रकाश मा.वि.	जलजला गा पा	बालीविज्ञान
५२४.	अर्घाखाँची	ज्योति मा.वि. ठाडा	सीतगङ्गा न.पा.	बालीविज्ञान
५२५.	हुम्ला	चन्द्रप्रकाश मा.वि. ताजाकोट	ताजाकोट गा.पा.	बाली विज्ञान
५२६.	कालीकोट	जनजागृति मा.वि. रास्कोट	रास्कोट न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५२७.	जाजरकोट	वीरेन्द्र ऐश्वर्य मा.वि. लिम्सा	बारेकोट गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५२८.	दैलेख	हिमालय मा.वि. डाडीमाडी	भैरवी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५२९.	कञ्चनपुर	भानु मा.वि. कञ्ज लालझाडी	लालझाडी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५३०.	अछाम	जनता मा.वि. मेल्लेख	मेल्लेख गा.पा.	पशुविज्ञान
५३१.	दार्चुला	सम्पाल मा.वि. सुनसेरा	व्यास गा.पा.	बाली विज्ञान
५३२.	सुनसरी	सहिद स्मृति मा.वि. धरान	धरान उमन.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५३३.	खोटाङ	राम्चे निकेतन मा.वि. इजारा	दिप्रुङचुइचुम्बा गा.पा.	बाली विज्ञान
५३४.	पर्सा	ने.रा. मा.वि. बडेर्वा	पर्सागढी न.पा.	कम्प्युटर इन्जिनियरिङ
५३५.	नुवाकोट	मुकुनदेश्वरी मा.वि.	ककनी गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ
५३६.	दार्चुला	शङ्करपुर मा.वि. पस्ती	मालिकार्जुन गा.पा.	वालीविज्ञान
५३७.	सिन्धुपाल्चोक	हेलम्बु मोडल मा.वि.	हेलम्बु गा.पा.	सिभिल इन्जिनियरिङ

अनुसूची ७

सघन कार्यक्रम कार्यान्वयनका लागि छनोट भएका जिल्ला तथा स्थानीय तहको विवरण

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
१	ताप्लेजुङ	फुङलिङ नगरपालिका	१	ताप्लेजुङ	फुङलिङ नगरपालिका	१	इलाम	इलाम नगरपालिका	१	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	१	सिराहा	कल्याणपुर नगरपालिका	१	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका
२	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	२	ताप्लेजुङ	आठराई त्रिवेणी गाउँपालिका	२	इलाम	देउमाई नगरपालिका	२	रौतहट	ईशनाथ नगरपालिका	२	सिराहा	गोलबजार नगरपालिका	२	ताप्लेजुङ	मिक्वाखोला गाउँपालिका
३	पाँचथर	मिक्लाजुङ गाउँपालिका	३	ताप्लेजुङ	फक्ताङलुङ गाउँपालिका	३	इलाम	माई नगरपालिका	३	रौतहट	कटहरीया नगरपालिका	३	सिराहा	धनगढीमाई नगरपालिका	३	ताप्लेजुङ	मेरिङदेन गाउँपालिका
४	इलाम	ईलाम नगरपालिका	४	ताप्लेजुङ	मिक्वाखोला गाउँपालिका	४	इलाम	सूर्योदय नगरपालिका	४	रौतहट	गढीमाई नगरपालिका	४	सिराहा	मिर्चैया नगरपालिका	४	ताप्लेजुङ	मैवाखोला गाउँपालिका
५	इलाम	देउमाई नगरपालिका	५	ताप्लेजुङ	मेरिङदेन गाउँपालिका	५	इलाम	चुलाचुली गाउँपालिका	५	रौतहट	गजुरा नगरपालिका	५	सिराहा	लहान नगरपालिका	५	ताप्लेजुङ	पाथिभरा याङ्वरक गाउँपालिका
६	मोरङ	ग्रामथान गाउँपालिका	६	ताप्लेजुङ	मैवाखोला गाउँपालिका	६	इलाम	फाकफोकथुम गाउँपालिका	६	रौतहट	दुर्गाभगवती गाउँपालिका	६	सिराहा	सिरहा नगरपालिका	६	ताप्लेजुङ	सिदिङ्वा गाउँपालिका
७	मोरङ	जहदा गाउँपालिका	७	ताप्लेजुङ	पाथिभरा याङ्वरक गाउँपालिका	७	इलाम	माईजोगमाई गाउँपालिका	७	रौतहट	देवाही गोनाही नगरपालिका	७	सिराहा	सुखीपुर नगरपालिका	७	ताप्लेजुङ	सिरीजङ्घा गाउँपालिका
८	मोरङ	धनपालथान गाउँपालिका	८	ताप्लेजुङ	सिदिङ्वा गाउँपालिका	८	इलाम	माङसेबुङ गाउँपालिका	८	रौतहट	परोहा नगरपालिका	८	सिराहा	अर्नमा गाउँपालिका	८	पाँचथर	फिदिम नगरपालिका
९	संखुवासभा	भोटखोला गाउँपालिका	९	ताप्लेजुङ	सिरीजङ्घा गाउँपालिका	९	इलाम	रोङ गाउँपालिका	९	रौतहट	फतुवा विजयपुर नगरपालिका	९	सिराहा	औरही गाउँपालिका	९	पाँचथर	कुम्मायक गाउँपालिका
१०	संखुवासभा	सभापोखरी गाउँपालिका	१०	खोटाङ	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	१०	इलाम	सन्दकपुर गाउँपालिका	१०	रौतहट	बौधीमाई नगरपालिका	१०	सिराहा	कर्जन्हा नगरपालिका	१०	पाँचथर	तुम्वेवा गाउँपालिका
११	सोलुखुम्वु	खुम्वु पासाङल्हामु गाउँपालिका	११	खोटाङ	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	११	मोरङ	विराटनगर महानगरपालिका	११	रौतहट	माधवनारायण नगरपालिका	११	सिराहा	नरहा गाउँपालिका	११	पाँचथर	फाल्गुनन्द गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण		
१२	सोलुखुम्वु	महाकुलुङ गाउँपालिका	१२	खोटाङ	ऐसेलुखर्क गाउँपालिका	१२	मोरङ	उर्लाबारी नगरपालिका
१३	सोलुखुम्वु	लिखुपिके गाउँपालिका	१३	खोटाङ	केपिलासगढी गाउँपालिका	१३	मोरङ	पथरी शनिश्चरे नगरपालिका
१४	सोलुखुम्वु	सोताङ गाउँपालिका	१४	खोटाङ	खोटेहाङ गाउँपालिका	१४	मोरङ	बेलवारी नगरपालिका
१५	ओखलढुङ्गा	चम्पादेवी गाउँपालिका	१५	खोटाङ	जन्तेढुंगा गाउँपालिका	१५	मोरङ	रंगेली नगरपालिका
१६	खोटाङ	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	१६	खोटाङ	दिप्रुङ चुइचुम्मा गाउँपालिका	१६	मोरङ	रतुवामाई नगरपालिका
१७	खोटाङ	हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका	१७	खोटाङ	रावा वेसी गाउँपालिका	१७	मोरङ	लेटाङ नगरपालिका
१८	खोटाङ	रावा वेसी गाउँपालिका	१८	खोटाङ	वराहपोखरी गाउँपालिका	१८	मोरङ	सुनवर्षी नगरपालिका
१९	खोटाङ	साकेला गाउँपालिका	१९	खोटाङ	साकेला गाउँपालिका	१९	मोरङ	सुन्दरहरैचा नगरपालिका
२०	उदयपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका	२०	उदयपुर	कटारी नगरपालिका	२०	मोरङ	कटहरी गाउँपालिका
२१	उदयपुर	ताप्ली गाउँपालिका	२१	उदयपुर	चौदण्डीगढी नगरपालिका	२१	मोरङ	कानेपोखरी गाउँपालिका
२२	उदयपुर	लिम्चुङबुङ गाउँपालिका	२२	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	२२	मोरङ	केराबारी गाउँपालिका
२३	सप्तरी	तिरहुत गाउँपालिका	२३	उदयपुर	बेलका नगरपालिका	२३	मोरङ	ग्रामथान गाउँपालिका
२४	सप्तरी	तिलाठीकोईलाडी गाउँपालिका	२४	उदयपुर	उदयपुरगढी गाउँपालिका	२४	मोरङ	जहदा गाउँपालिका
२५	सिराहा	कर्जन्हा नगरपालिका	२५	उदयपुर	ताप्ली गाउँपालिका	२५	मोरङ	धनपालथान गाउँपालिका

बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
१२	रौतहट	मौलापुर नगरपालिका	१२	सिराहा	नवराजपुर गाउँपालिका	१२	पाँचथर	मिक्लाजुङ गाउँपालिका
१३	रौतहट	राजपुर नगरपालिका	१३	सिराहा	बरियारपट्टी गाउँपालिका	१३	पाँचथर	याङवरक गाउँपालिका
१४	रौतहट	वृन्दावन नगरपालिका	१४	सिराहा	भगवानपुर गाउँपालिका	१४	इलाम	ईलाम नगरपालिका
१५	रौतहट	यमुनामाई गाउँपालिका	१५	सिराहा	लक्ष्मीपुर पतारी गाउँपालिका	१५	इलाम	देउमाई नगरपालिका
१६	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	१६	सिराहा	विष्णुपुर गाउँपालिका	१६	इलाम	चुलाचुली गाउँपालिका
१७	बारा	जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका	१७	सिराहा	सखुवानान्कारकट्टी गाउँपालिका	१७	इलाम	फाकफोकथुम गाउँपालिका
१८	बारा	कोल्हवी नगरपालिका	१८	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	१८	झापा	गौरादह नगरपालिका
१९	बारा	निजगढ नगरपालिका	१९	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	१९	झापा	भद्रपुर नगरपालिका
२०	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	२०	महोत्तरी	बर्दिबास नगरपालिका	२०	झापा	कचनकवल गाउँपालिका
२१	बारा	सिम्रौनगढ नगरपालिका	२१	महोत्तरी	एकडारा गाउँपालिका	२१	झापा	बाह्रदशी गाउँपालिका
२२	बारा	आदर्श कोटवल गाउँपालिका	२२	महोत्तरी	औरही नगरपालिका	२२	मोरङ	विराटनगर महानगरपालिका
२३	बारा	करैयामाई गाउँपालिका	२३	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	२३	मोरङ	उर्लाबारी नगरपालिका
२४	बारा	देवताल गाउँपालिका	२४	महोत्तरी	बलवा नगरपालिका	२४	मोरङ	बेलवारी नगरपालिका
२५	बारा	पचरौता नगरपालिका	२५	महोत्तरी	भँगाहा नगरपालिका	२५	मोरङ	रंगेली नगरपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
२६	सिराहा	**नरहा गाउँपालिका**	२६	उदयपुर	**रौताहामाई गाउँपालिका**	२६	मोरङ	**बुढीगंगा गाउँपालिका**	२६	बारा	परवानीपुर गाउँपालिका	२६	महोत्तरी	**मटिहानी नगरपालिका**	२६	मोरङ	**लेटाङ नगरपालिका**
२७	धनुषा	**मिथिला नगरपालिका**	२७	उदयपुर	**लिम्चुङबुङ गाउँपालिका**	२७	मोरङ	**मिक्लाजुङ गाउँपालिका**	२७	बारा	प्रसौनी गाउँपालिका	२७	महोत्तरी	**मनरा सिसवा नगरपालिका**	२७	मोरङ	**सुनवर्षी नगरपालिका**
२८	धनुषा	**विदेह नगरपालिका**	२८	दोलखा	**जिरी नगरपालिका**	२८	सुनसरी	**इटहरी उप-महानगरपालिका**	२८	बारा	फेटा गाउँपालिका	२८	महोत्तरी	**महोत्तरी गाउँपालिका**	२८	मोरङ	**सुन्दरहैचा नगरपालिका**
२९	धनुषा	**कमला नगरपालिका**	२९	दोलखा	**भिमेश्वर नगरपालिका**	२९	सुनसरी	**धरान उप-महानगरपालिका**	२९	बारा	बारागढी गाउँपालिका	२९	महोत्तरी	**रामगोपालपुर नगरपालिका**	२९	मोरङ	**कटहरी गाउँपालिका**
३०	महोत्तरी	**महोत्तरी गाउँपालिका**	३०	दोलखा	**कालिन्चोक गाउँपालिका**	३०	सुनसरी	**इनरुवा नगरपालिका**	३०	बारा	सुवर्ण गाँउपालिका	३०	महोत्तरी	**लोहरपट्टी नगरपालिका**	३०	मोरङ	**कानेपोखरी गाउँपालिका**
३१	महोत्तरी	**रामगोपालपुर नगरपालिका**	३१	दोलखा	**गौरीशङ्कर गाउँपालिका**	३१	सुनसरी	**दुहवी नगरपालिका**	३१	बारा	विश्रामपुर गाउँपालिका	३१	महोत्तरी	**साम्सी गाउँपालिका**	३१	मोरङ	**केराबारी गाउँपालिका**
३२	दोलखा	**गौरीशङ्कर गाउँपालिका**	३२	दोलखा	**तामाकोशी गाउँपालिका**	३२	सुनसरी	**बराह नगरपालिका**	३२	पर्सा	वीरगञ्ज महानगरपालिका	३२	महोत्तरी	**सोनमा गाउँपालिका**	३२	मोरङ	**ग्रामथान गाउँपालिका**
३३	सिन्धुपाल्चोक	**जुगल गाउँपालिका**	३३	दोलखा	**वैतेश्वर गाउँपालिका**	३३	सुनसरी	**रामधुनी नगरपालिका**	३३	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	३३	सर्लाही	**ईश्वरपुर नगरपालिका**	३३	मोरङ	**बुढीगंगा गाउँपालिका**
३४	सिन्धुपाल्चोक	**भोटेकोशी गाउँपालिका**	३४	दोलखा	**मेलुङ्ग गाउँपालिका**	३४	सुनसरी	**कोशी गाउँपालिका**	३४	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	३४	सर्लाही	**गोडैटा नगरपालिका**	३४	मोरङ	**मिक्लाजुङ गाउँपालिका**
३५	सिन्धुपाल्चोक	**लिसंखुपाखर गाउँपालिका**	३५	दोलखा	**विगु गाउँपालिका**	३५	सुनसरी	**गढी गाउँपालिका**	३५	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	३५	सर्लाही	**मलंगवा नगरपालिका**	३५	सुनसरी	**इटहरी उप-महानगरपालिका**
३६	सिन्धुपाल्चोक	**सुनकोशी गाउँपालिका**	३६	दोलखा	**शैलुङ्ग गाउँपालिका**	३६	सुनसरी	**देवानगञ्ज गाउँपालिका**	३६	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	३६	सर्लाही	**लालबन्दी नगरपालिका**	३६	सुनसरी	**धरान उप-महानगरपालिका**
३७	सिन्धुपाल्चोक	**हेलम्बु गाउँपालिका**	३७	रसुवा	**उत्तरगया गाउँपालिका**	३७	सुनसरी	**बर्जु गाउँपालिका**	३७	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	३७	सर्लाही	**बरहथवा नगरपालिका**	३७	सुनसरी	**इनरुवा नगरपालिका**
३८	काभ्रेपलान्चोक	**खानीखोला गाउँपालिका**	३८	रसुवा	**कालिका गाउँपालिका**	३८	सुनसरी	**भोक्राहा गाउँपालिका**	३८	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	३८	सर्लाही	**बलरा नगरपालिका**	३८	सुनसरी	**दुहवी नगरपालिका**
३९	काभ्रेपलान्चोक	**चौंरीदेउराली गाउँपालिका**	३९	रसुवा	**गोसाईंकुण्ड गाउँपालिका**	३९	सुनसरी	**हरिनगर गाउँपालिका**	३९	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	३९	सर्लाही	**बागमती नगरपालिका**	३९	सुनसरी	**बराह नगरपालिका**

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
४०	काभ्रेपलान्चोक	तेमाल गाउँपालिका	४०	रसुवा	नौकुण्ड गाउँपालिका	४०	संखुवासभा	खाँदवारी नगरपालिका	४०	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	४०	सर्लाही	हरिपुर नगरपालिका	४०	सुनसरी	देवानगञ्ज गाउँपालिका
४१	काभ्रेपलान्चोक	बेथानचोक गाउँपालिका	४१	रसुवा	आमाछोदिङमो गाउँपालिका	४१	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका	४१	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	४१	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	४१	सुनसरी	भोक्राहा गाउँपालिका
४२	नुवाकोट	पञ्चकन्या गाउँपालिका	४२	पर्सा	वीरगञ्ज महानगरपालिका	४२	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका	४२	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	४२	सर्लाही	हरिपुर्वा नगरपालिका	४२	सुनसरी	हरिनगर गाउँपालिका
४३	नुवाकोट	मेघाङ गाउँपालिका	४३	पर्सा	पोखरिया नगरपालिका	४३	संखुवासभा	पाँचखपन नगरपालिका	४३	पर्सा	ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँपालिका	४३	सर्लाही	कबिलासी नगरपालिका	४३	धनकुटा	महालक्ष्मी नगरपालिका
४४	नुवाकोट	लिखु गाउँपालिका	४४	पर्सा	छिपहरमाई गाउँपालिका	४४	संखुवासभा	मादी नगरपालिका	४४	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	४४	सर्लाही	चक्रघट्टा गाउँपालिका	४४	धनकुटा	शहिदभूमि गाउँपालिका
४५	रसुवा	कालिका गाउँपालिका	४५	पर्सा	जगरनाथपुर गाउँपालिका	४५	संखुवासभा	चिचिला गाउँपालिका	४५	पर्सा	जिराभवानी गाउँपालिका	४५	सर्लाही	चन्द्रनगर गाउँपालिका	४५	धनकुटा	चौबिसे गाउँपालिका
४६	धादिङ	रुवी भ्याली गाउँपालिका	४६	पर्सा	धोबीनी गाउँपालिका	४६	संखुवासभा	भोटखोला गाउँपालिका	४६	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका	४६	सर्लाही	धनकौल गाउँपालिका	४६	धनकुटा	छथर जोरपाटी गाउँपालिका
४७	मकवानपुर	ईन्द्रसरोवर गाउँपालिका	४७	पर्सा	पकाहा मैनपुर गाउँपालिका	४७	संखुवासभा	मकालु गाउँपालिका	४७	रोल्पा	त्रिवेणी गाउँपालिका	४७	सर्लाही	ब्रह्मपुरी गाउँपालिका	४७	धनकुटा	साँगुरीगढी गाउँपालिका
४८	मकवानपुर	कैलाश गाउँपालिका	४८	पर्सा	पटेर्वा सुगौली गाउँपालिका	४८	संखुवासभा	सभापोखरी गाउँपालिका	४८	रोल्पा	थवाङ गाउँपालिका	४८	सर्लाही	रामनगर गाउँपालिका	४८	तेह्रथुम	म्याङलुङ नगरपालिका
४९	रौतहट	राजदेवी नगरपालिका	४९	पर्सा	पर्सागढी नगरपालिका	४९	संखुवासभा	सिलीचोङ गाउँपालिका	४९	रोल्पा	परिवर्तन गाउँपालिका	४९	सर्लाही	विष्णु गाउँपालिका	४९	तेह्रथुम	लालीगुराँस नगरपालिका
५०	रौतहट	ईशनाथ नगरपालिका	५०	पर्सा	बहुदरमाई नगरपालिका	५०	सोलुखुम्वु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	५०	रोल्पा	माडी गाउँपालिका	५०	सर्लाही	बसबरीया गाउँपालिका	५०	तेह्रथुम	आठराई गाउँपालिका
५१	गोरखा	धार्चे गाउँपालिका	५१	पर्सा	बिन्दबासिनी गाउँपालिका	५१	सोलुखुम्वु	खुम्वु पासाङल्हामु गाउँपालिका	५१	रोल्पा	रुन्टीगढी गाउँपालिका	५१	सर्लाही	कौडेना गाउँपालिका	५१	तेह्रथुम	छथर गाउँपालिका
५२	लमजुङ	क्व्लासोथार गाउँपालिका	५२	पर्सा	सखुवा प्रसौनी गाउँपालिका	५२	सोलुखुम्वु	माप्य दुधकोशी गाउँपालिका	५२	रोल्पा	लुङग्री गाउँपालिका	५२	सर्लाही	पर्सा गाउँपालिका	५२	तेह्रथुम	फेदाप गाउँपालिका
५३	लमजुङ	मर्स्याङदी गाउँपालिका	५३	पर्सा	ठोरी (सुवर्णपुर) गाउँपालिका	५३	सोलुखुम्वु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका	५३	रोल्पा	गंगादेव गाउँपालिका	५३	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका	५३	तेह्रथुम	मेन्छयायेम गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
५४	कास्की	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	५४	पर्सा	कालिकामाई गाउँपालिका	५४	सोलुखुम्वु	नेचासल्यान गाउँपालिका	५४	रोल्पा	सुनछहरी गाउँपालिका	५४	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका	५४	संखुवासभा	खाँदवारी नगरपालिका
५५	कास्की	माछापुछ्रे गाउँपालिका	५५	पर्सा	जिराभवानी गाउँपालिका	५५	सोलुखुम्वु	महाकुलुङ गाउँपालिका	५५	रोल्पा	सुनिल स्मृति गाउँपालिका	५५	पाल्पा	तिनाउ गाउँपालिका	५५	संखुवासभा	चैनपुर नगरपालिका
५६	मनाङ	नासोङ गाउँपालिका	५६	नवलपरासी	बर्दघाट नगरपालिका	५६	सोलुखुम्वु	लिखुपिके गाउँपालिका	५६	रुकुमकोट	पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका	५६	पाल्पा	निस्दी गाउँपालिका	५६	संखुवासभा	धर्मदेवी नगरपालिका
५७	मनाङ	मनाङ दिछ्याङ गाउँपालिका	५७	नवलपरासी	रामग्राम नगरपालिका	५७	सोलुखुम्वु	सोताङ गाउँपालिका	५७	रुकुमकोट	भूमे गाउँपालिका	५७	पाल्पा	पूर्वखोला गाउँपालिका	५७	संखुवासभा	पाँचखपन नगरपालिका
५८	म्याग्दी	अन्नपूर्ण गाउँपालिका	५८	नवलपरासी	सुनवल नगरपालिका	५८	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण नगरपालिका	५८	रुकुमकोट	सिस्ने गाउँपालिका	५८	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका	५८	संखुवासभा	मकालु गाउँपालिका
५९	म्याग्दी	धवलागिरी गाउँपालिका	५९	नवलपरासी	सुस्ता गाउँपालिका	५९	ओखलढुङ्गा	खिजीदेम्वा गाउँपालिका	५९	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	५९	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका	५९	भोजपुर	भोजपुर नगरपालिका
६०	म्याग्दी	मंगला गाउँपालिका	६०	नवलपरासी	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	६०	ओखलढुङ्गा	चम्पादेवी गाउँपालिका	६०	बाँके	कोहलपुर नगरपालिका	६०	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका	६०	भोजपुर	षडानन्द नगरपालिका
६१	म्याग्दी	मालिका गाउँपालिका	६१	नवलपरासी	प्रतापपुर गाउँपालिका	६१	ओखलढुङ्गा	चिशंखुगढी गाउँपालिका	६१	बाँके	खजुरा गाउँपालिका	६१	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका	६१	भोजपुर	टयाम्केमैयुङ गाउँपालिका
६२	म्याग्दी	रघुगंगा गाउँपालिका	६२	नवलपरासी	सरावल गाउँपालिका	६२	ओखलढुङ्गा	मानेभञ्याङ गाउँपालिका	६२	बाँके	जानकी गाउँपालिका	६२	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका	६२	भोजपुर	रामप्रसाद राई गाउँपालिका
६३	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका	६३	अर्घाखाची	भुमिकास्थान नगरपालिका	६३	ओखलढुङ्गा	मोलुङ गाउँपालिका	६३	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका	६३	नवलपरासी	बर्दघाट नगरपालिका	६३	सोलुखुम्वु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका
६४	गुल्मी	मुसिकोट नगरपालिका	६४	अर्घाखाची	शितगंगा नगरपालिका	६४	ओखलढुङ्गा	लिखु गाउँपालिका	६४	बाँके	नरैनापुर गाउँपालिका	६४	नवलपरासी	रामग्राम नगरपालिका	६४	सोलुखुम्वु	थुलुङ दुधकोशी गाउँपालिका
६५	गुल्मी	इस्मा गाउँपालिका	६५	अर्घाखाची	सन्धिखर्क नगरपालिका	६५	ओखलढुङ्गा	सुनकोशी गाउँपालिका	६५	बाँके	बैजनाथ गाउँपालिका	६५	नवलपरासी	सुनवल नगरपालिका	६५	सोलुखुम्वु	नेचासल्यान गाउँपालिका
६६	गुल्मी	कालीगण्डकी गाउँपालिका	६६	अर्घाखाची	छत्रदेव गाउँपालिका	६६	दोलखा	जिरी नगरपालिका	६६	बाँके	राप्तीसोनारी गाउँपालिका	६६	नवलपरासी	सुस्ता गाउँपालिका	६६	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण नगरपालिका
६७	गुल्मी	छत्रकोट गाउँपालिका	६७	अर्घाखाची	पाणिनी गाउँपालिका	६७	दोलखा	भिमेश्वर नगरपालिका	६७	बर्दिया	गुलरिया नगरपालिका	६७	नवलपरासी	पाल्हीनन्दन गाउँपालिका	६७	ओखलढुङ्गा	खिजीदेम्वा गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
६८	गुल्मी	**मदाने गाउँपालिका**	६८	अर्घाखाची	**मालारानी गाउँपालिका**	६८	दोलखा	**कालिन्चोक गाउँपालिका**	६८	बर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	६८	नवलपरासी	**प्रतापपुर गाउँपालिका**	६८	ओखलढुङ्गा	**चिशंखुगढी गाउँपालिका**
६९	गुल्मी	**मालिका गाउँपालिका**	६९	प्युठान	**प्युठान नगरपालिका**	६९	दोलखा	**गौरीशङ्कर गाउँपालिका**	६९	बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका	६९	नवलपरासी	**सरावल गाउँपालिका**	६९	ओखलढुङ्गा	**मोलुङ गाउँपालिका**
७०	कपिलवस्तु	**शिवराज नगरपालिका**	७०	प्युठान	**स्वर्गद्वारी नगरपालिका**	७०	दोलखा	**तामाकोशी गाउँपालिका**	७०	बर्दिया	मधुवन नगरपालिका	७०	प्युठान	**प्युठान नगरपालिका**	७०	खोटाङ	**दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका**
७१	कपिलवस्तु	**विजयनगर गाउँपालिका**	७१	प्युठान	**ऐरावती गाउँपालिका**	७१	दोलखा	**वैतेश्वर गाउँपालिका**	७१	बर्दिया	राजापुर नगरपालिका	७१	प्युठान	**स्वर्गद्वारी नगरपालिका**	७१	खोटाङ	**हलेसी तुवाचुङ नगरपालिका**
७२	कपिलवस्तु	**शुद्धोधन गाउँपालिका**	७२	प्युठान	**गौमुखी गाउँपालिका**	७२	दोलखा	**मेलुङ्ग गाउँपालिका**	७२	बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका	७२	प्युठान	**ऐरावती गाउँपालिका**	७२	उदयपुर	**चौदण्डीगढी नगरपालिका**
७३	अर्घाखाची	**भुमिकास्थान नगरपालिका**	७३	प्युठान	**झिमरुक गाउँपालिका**	७३	दोलखा	**विगु गाउँपालिका**	७३	बर्दिया	गेरुवा गाउँपालिका	७३	प्युठान	**गौमुखी गाउँपालिका**	७३	उदयपुर	**त्रियुगा नगरपालिका**
७४	अर्घाखाची	**छत्रदेव गाउँपालिका**	७४	प्युठान	**नौबहिनी गाउँपालिका**	७४	दोलखा	**शैलुङ्ग गाउँपालिका**	७४	बर्दिया	बढैयाताल गाउँपालिका	७४	प्युठान	**झिमरुक गाउँपालिका**	७४	उदयपुर	**रौताहामाई गाउँपालिका**
७५	प्युठान	**ऐरावती गाउँपालिका**	७५	प्युठान	**मल्लरानी गाउँपालिका**	७५	काभ्रेपलान्चोक	**धुलिखेल नगरपालिका**	७५	बाजुरा	त्रिवेणी नगरपालिका	७५	प्युठान	**नौबहिनी गाउँपालिका**	७५	सप्तरी	**राजविराज नगरपालिका**
७६	प्युठान	**गौमुखी गाउँपालिका**	७६	प्युठान	**माण्डवी गाउँपालिका**	७६	काभ्रेपलान्चोक	**नमोबुद्ध नगरपालिका**	७६	बाजुरा	बडिमालिका नगरपालिका	७६	प्युठान	**मल्लरानी गाउँपालिका**	७६	सप्तरी	**सुरुगां नगरपालिका**
७७	प्युठान	**झिमरुक गाउँपालिका**	७७	प्युठान	**सरुमारानी गाउँपालिका**	७७	काभ्रेपलान्चोक	**पनौती नगरपालिका**	७७	बाजुरा	बुढीगंगा नगरपालिका	७७	प्युठान	**माण्डवी गाउँपालिका**	७७	सिराहा	**लहान नगरपालिका**
७८	प्युठान	**नौबहिनी गाउँपालिका**	७८	रोल्पा	**रोल्पा नगरपालिका**	७८	काभ्रेपलान्चोक	**पांचखाल नगरपालिका**	७८	बाजुरा	बुढीनन्दा नगरपालिका	७८	प्युठान	**सरुमारानी गाउँपालिका**	७८	धनुषा	**मिथिला नगरपालिका**
७९	रोल्पा	**त्रिवेणी गाउँपालिका**	७९	रोल्पा	**त्रिवेणी गाउँपालिका**	७९	काभ्रेपलान्चोक	**बनेपा नगरपालिका**	७९	बाजुरा	गौमुल गाउँपालिका	७९	**रुकुमकोट**	**पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका**	७९	महोत्तरी	**जलेश्वर नगरपालिका**
८०	रोल्पा	**परिवर्तन गाउँपालिका**	८०	रोल्पा	**थवाङ गाउँपालिका**	८०	काभ्रेपलान्चोक	**मण्डनदेउपुर नगरपालिका**	८०	बाजुरा	खप्तड छेडेदह गाउँपालिका	८०	**रुकुमकोट**	**भूमे गाउँपालिका**	८०	महोत्तरी	**एकडारा गाउँपालिका**
८१	रोल्पा	**माडी गाउँपालिका**	८१	रोल्पा	**परिवर्तन गाउँपालिका**	८१	काभ्रेपलान्चोक	**खानीखोला गाउँपालिका**	८१	बाजुरा	जगन्नाथ गाउँपालिका	८१	**रुकुमकोट**	**सिस्ने गाउँपालिका**	८१	महोत्तरी	**लोहरपट्टी नगरपालिका**

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
८२	रोल्पा	**लुङग्री गाउँपालिका**	८२	रोल्पा	**माडी गाउँपालिका**	८२	काभ्रेपलान्चोक	**चौरीदेउराली गाउँपालिका**	८२	बाजुरा	स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका	८२	बर्दिया	**गुलरिया नगरपालिका**	८२	सर्लाही	**मलंगवा नगरपालिका**
८३	रोल्पा	**सुनछहरी गाउँपालिका**	८३	रोल्पा	**रुन्टीगढी गाउँपालिका**	८३	काभ्रेपलान्चोक	**तेमाल गाउँपालिका**	८३	बाजुरा	हिमाली गाउँपालिका	८३	बर्दिया	**ठाकुरबाबा नगरपालिका**	८३	सिन्धुली	**कमलामाई नगरपालिका**
८४	रोल्पा	**सुनिल स्मृति गाउँपालिका**	८४	रोल्पा	**लुङग्री गाउँपालिका**	८४	काभ्रेपलान्चोक	**बेथानचोक गाउँपालिका**	८४	बझाङ	जयपृथ्वी नगरपालिका	८४	बर्दिया	**बाँसगढी नगरपालिका**	८४	सिन्धुली	**गोलन्जोर गाउँपालिका**
८५	रुकुम	**आठबिसकोट नगरपालिका**	८५	रोल्पा	**गंगादेव गाउँपालिका**	८५	काभ्रेपलान्चोक	**भुम्लु गाउँपालिका**	८५	बझाङ	बुंगल नगरपालिका	८५	बर्दिया	**मधुवन नगरपालिका**	८५	सिन्धुली	**सुनकोशी गाउँपालिका**
८६	रुकुम	**चौरजहारी नगरपालिका**	८६	रोल्पा	**सुनछहरी गाउँपालिका**	८६	काभ्रेपलान्चोक	**महाभारत गाउँपालिका**	८६	बझाङ	साईपाल गाउँपालिका	८६	बर्दिया	**राजापुर नगरपालिका**	८६	सिन्धुली	**हरिहरपुरगढी गाउँपालिका**
८७	**रुकुमकोट**	**पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका**	८७	रोल्पा	**सुनिल स्मृति गाउँपालिका**	८७	काभ्रेपलान्चोक	**रोशी गाउँपालिका**	८७	बझाङ	केदारस्युँ गाँउपालिका	८७	बर्दिया	**बारबर्दिया नगरपालिका**	८७	रामेछाप	**खाँडादेवी गाउँपालिका**
८८	बाँके	**जानकी गाउँपालिका**	८८	**रुकुमकोट**	**पुथा उत्तरगंगा गाउँपालिका**	८८	ललितपुर	**ललितपुर महानगरपालिका**	८८	बझाङ	खप्तडछान्ना गाँउपालिका	८८	बर्दिया	**गेरुवा गाउँपालिका**	८८	रामेछाप	**गोकुलगङ्गा गाउँपालिका**
८९	बाँके	**नरैनापुर गाउँपालिका**	८९	**रुकुमकोट**	**भूमे गाउँपालिका**	८९	ललितपुर	**गोदावरी नगरपालिका**	८९	बझाङ	छबिसपाथिभरा गाँउपालिका	८९	बर्दिया	**बढैयाताल गाउँपालिका**	८९	रामेछाप	**लिखु तामाकोशी गाउँपालिका**
९०	जाजरकोट	**छेडागाड नगरपालिका**	९०	**रुकुमकोट**	**सिस्ने गाउँपालिका**	९०	ललितपुर	**महाङ्काल गाउँपालिका**	९०	बझाङ	तालकोट गाँउपालिका	९०	दैलेख	**आठबीस नगरपालिका**	९०	दोलखा	**जिरी नगरपालिका**
९१	जाजरकोट	**नलगाड नगरपालिका**	९१	अछाम	**कमलबजार नगरपालिका**	९१	ललितपुर	**कोन्ज्योसोम गाउँपालिका**	९१	बझाङ	थलारा गाँउपालिका	९१	दैलेख	**चामुण्डा बिन्द्रासैनी नगरपालिका**	९१	दोलखा	**भिमेश्वर नगरपालिका**
९२	जाजरकोट	**कुसे गाउँपालिका**	९२	अछाम	**पंचदेवल विनायक नगरपालिका**	९२	ललितपुर	**बाग्मती गाउँपालिका**	९२	बझाङ	दुर्गाथली गाँउपालिका	९२	दैलेख	**दुल्लु नगरपालिका**	९२	दोलखा	**तामाकोशी गाउँपालिका**
९३	जाजरकोट	**जुनीचाँदे गाउँपालिका**	९३	अछाम	**मंगलसेन नगरपालिका**	९३	ललितपुर	**महालक्ष्मी नगरपालिका**	९३	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका	९३	दैलेख	**नारायण नगरपालिका**	९३	दोलखा	**वैतेश्वर गाउँपालिका**
९४	जाजरकोट	**बारेकोट गाउँपालिका**	९४	अछाम	**साँफेबगर नगरपालिका**	९४	काठमाण्डौ	**काठमाण्डौं महानगरपालिका**	९४	बझाङ	वित्थडचिर गाँउपालिका	९४	दैलेख	**गुराँस गाउँपालिका**	९४	दोलखा	**मेलुङ्ग गाउँपालिका**
९५	डोल्पा	**काईके गाउँपालिका**	९५	अछाम	**चौरपाटी गाउँपालिका**	९५	काठमाण्डौ	**कागेश्वरी–मनोहरा नगरपालिका**	९५	बझाङ	सूर्मा गाउँपालिका	९५	दैलेख	**ठाँटीकाँध गाउँपालिका**	९५	दोलखा	**विगु गाउँपालिका**

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम			कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
९६	डोल्पा	जगदुल्ला गाउँपालिका	९६	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	९६	काठमाण्डौ	कीर्तिपुर नगरपालिका	९६	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	९६	दैलेख	डुंगेश्वर गाउँपालिका	९६	दोलखा	शैलुङ्ग गाउँपालिका
९७	डोल्पा	शे फोक्सुन्डो गाउँपालिका	९७	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	९७	काठमाण्डौ	गोकर्णेश्वर नगरपालिका	९७	अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका	९७	दैलेख	नौमुले गाउँपालिका	९७	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा सागाचोकगढी नगरपालिका
९८	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	९८	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	९८	काठमाण्डौ	चन्द्रागिरी नगरपालिका	९८	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका	९८	दैलेख	भगवतीमाई गाउँपालिका	९८	सिन्धुपाल्चोक	वाह्रविसे नगरपालिका
९९	जुम्ला	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	९९	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	९९	काठमाण्डौ	टोखा नगरपालिका	९९	अछाम	साँफेवगर नगरपालिका	९९	दैलेख	भैरवी गाउँपालिका	९९	सिन्धुपाल्चोक	पाँचपोखरी थाङपाल गाउँपालिका
१००	जुम्ला	गुठिचौर गाउँपालिका	१००	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	१००	काठमाण्डौ	तारकेश्वर नगरपालिका	१००	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका	१००	दैलेख	महाबु गाउँपालिका	१००	सिन्धुपाल्चोक	बलेफी गाउँपालिका
१०१	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका				१०१	काठमाण्डौ	दक्षिणकाली नगरपालिका	१०१	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	१०१	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	१०१	काभ्रेपलान्चोक	पनौती नगरपालिका
१०२	जुम्ला	पातारासी गाउँपालिका				१०२	काठमाण्डौ	नागार्जुन नगरपालिका	१०२	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	१०२	जुम्ला	कनकासुन्दरी गाउँपालिका	१०२	काभ्रेपलान्चोक	पांचखाल नगरपालिका
१०३	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका				१०३	काठमाण्डौ	बुढानिलकण्ठ नगरपालिका	१०३	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	१०३	जुम्ला	गुठिचौर गाउँपालिका	१०३	काभ्रेपलान्चोक	बनेपा नगरपालिका
१०४	कालिकोट	खाँडाचक्र नगरपालिका				१०४	काठमाण्डौ	शंखरापुर नगरपालिका	१०४	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	१०४	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका	१०४	काभ्रेपलान्चोक	मण्डनदेउपुर नगरपालिका
१०५	कालिकोट	पचालझरना गाउँपालिका				१०५	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	१०५	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	१०५	जुम्ला	तिला गाउँपालिका	१०५	काभ्रेपलान्चोक	तेमाल गाउँपालिका
१०६	कालिकोट	पलाता गाउँपालिका				१०६	चितवन	कालिका नगरपालिका	१०६	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	१०६	जुम्ला	पातारासी गाउँपालिका	१०६	काभ्रेपलान्चोक	बेथानचोक गाउँपालिका
१०७	कालिकोट	महावै गाउँपालिका				१०७	चितवन	खैरहनी नगरपालिका	१०७	डोटी	शिखर नगरपालिका	१०७	जुम्ला	सिंजा गाउँपालिका	१०७	काभ्रेपलान्चोक	भुम्लु गाउँपालिका
१०८	कालिकोट	सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका				१०८	चितवन	माडी नगरपालिका	१०८	डोटी	आदर्श गाउँपालिका	१०८	जुम्ला	हिमा गाउँपालिका	१०८	काभ्रेपलान्चोक	महाभारत गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
१०९	हुम्ला	**खार्पुनाथ गाउँपालिका**		१०९	चितवन	**रत्ननगर नगरपालिका**	१०९	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका	१०९	कालिकोट	**खाँडाचक्र नगरपालिका**	१०९	काभ्रेपलान्चोक	**रोशी गाउँपालिका**
११०	हुम्ला	**चंखेली गाउँपालिका**		११०	चितवन	**राप्ती नगरपालिका**	११०	डोटी	जोरायल गाउँपालिका	११०	कालिकोट	**तिलागुफा नगरपालिका**	११०	ललितपुर	**ललितपुर महानगरपालिका**
१११	हुम्ला	**सर्केगाड गाउँपालिका**		१११	चितवन	**इच्छाकामना गाउँपालिका**	१११	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका	१११	कालिकोट	**रास्कोट नगरपालिका**	१११	भक्तपुर	**सूर्यविनायक नगरपालिका**
११२	हुम्ला	**सिमकोट गाउँपालिका**		११२	स्याङ्जा	**गल्याङ नगरपालिका**	११२	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका	११२	कालिकोट	**शुभ कालिका गाउँपालिका**	११२	काठमाण्डौ	**काठमाण्डौं महानगरपालिका**
११३	बाजुरा	**त्रिवेणी नगरपालिका**		११३	स्याङ्जा	**चापाकोट नगरपालिका**	११३	डोटी	बोगटान गाउँपालिका	११३	कालिकोट	**नरहरिनाथ गाउँपालिका**	११३	काठमाण्डौ	**कीर्तिपुर नगरपालिका**
११४	बाजुरा	**बडिमालिका नगरपालिका**		११४	स्याङ्जा	**पुतलीबजार नगरपालिका**	११४	डोटी	सायल गाउँपालिका	११४	कालिकोट	**पचालझरना गाउँपालिका**	११४	काठमाण्डौ	**नागार्जुन नगरपालिका**
११५	बाजुरा	**बुढीनन्दा नगरपालिका**		११५	स्याङ्जा	**भीरकोट नगरपालिका**	११५	वैतडी	दशरथचन्द नगरपालिका	११५	कालिकोट	**पलाता गाउँपालिका**	११५	नुवाकोट	**विदुर नगरपालिका**
११६	बाजुरा	**गौमुल गाउँपालिका**		११६	स्याङ्जा	**वालिङ नगरपालिका**	११६	वैतडी	पाटन नगरपालिका	११६	कालिकोट	**महावै गाउँपालिका**	११६	नुवाकोट	**दुप्चेश्वर गाउँपालिका**
११७	बाजुरा	**खप्तड छेडेदह गाउँपालिका**		११७	स्याङ्जा	**अर्जुनचौपारी गाउँपालिका**	११७	वैतडी	पुर्चौडी नगरपालिका	११७	कालिकोट	**सान्नी त्रिवेणी गाउँपालिका**	११७	नुवाकोट	**पञ्चकन्या गाउँपालिका**
११८	बाजुरा	**जगन्नाथ गाउँपालिका**		११८	स्याङ्जा	**आँधिखोला गाउँपालिका**	११८	वैतडी	मेलौली नगरपालिका	११८	मुगु	**छायाँनाथ रारा नगरपालिका**	११८	रसुवा	**उत्तरगया गाउँपालिका**
११९	बाजुरा	**स्वामीकार्तिक खापर गाउँपालिका**		११९	स्याङ्जा	**कालीगण्डकी गाउँपालिका**	११९	वैतडी	डीलासैनी गाउँपालिका	११९	मुगु	**खत्याड गाउँपालिका**	११९	रसुवा	**कालिका गाउँपालिका**
१२०	बाजुरा	**हिमाली गाउँपालिका**		१२०	स्याङ्जा	**फेदीखोला गाउँपालिका**	१२०	वैतडी	दोगडाकेदार गाउँपालिका	१२०	मुगु	**मुगुमकार्मारोंग गाउँपालिका**	१२०	रसुवा	**गोसाईंकुण्ड गाउँपालिका**
१२१	बझाङ	**बुंगल नगरपालिका**		१२१	स्याङ्जा	**विरुवा गाउँपालिका**	१२१	वैतडी	पंचेश्वर गाउँपालिका	१२१	मुगु	**सोरु गाउँपालिका**	१२१	रसुवा	**नौकुण्ड गाउँपालिका**
१२२	बझाङ	**साईपाल गाउँपालिका**		१२२	स्याङ्जा	**हरिनाश गाउँपालिका**	१२२	वैतडी	शिवनाथ गाउँपालिका	१२२	बझाङ	**जयपृथ्वी नगरपालिका**	१२२	धादिङ	**खनियाबास गाउँपालिका**

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान			तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
१२३	बझाङ	केदारस्युँ गाउँपालिका		१२३	पर्वत	कुश्मा नगरपालिका	१२३	वैतडी	सिगास गाउँपालिका	१२३	बझाङ	बुंगल नगरपालिका	१२३	धादिङ	गङ्गाजमुना गाउँपालिका
१२४	बझाङ	छबिसपाथिभरा गाउँपालिका		१२४	पर्वत	फलेवास नगरपालिका	१२४	वैतडी	सुर्नया गाउँपालिका	१२४	बझाङ	साईपाल गाउँपालिका	१२४	मकवानपुर	भिमफेदी गाउँपालिका
१२५	बझाङ	दुर्गाथली गाउँपालिका		१२५	पर्वत	जलजला गाउँपालिका				१२५	बझाङ	केदारस्युँ गाउँपालिका	१२५	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका
१२६	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका		१२६	पर्वत	पैयूं गाउँपालिका				१२६	बझाङ	खप्तडछान्ना गाउँपालिका	१२६	बारा	जितपुर-सिमरा उपमहानगरपालिका
१२७	बझाङ	वित्थडचिर गाउँपालिका		१२७	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका				१२७	बझाङ	छबिसपाथिभरा गाउँपालिका	१२७	बारा	कोल्हवी नगरपालिका
१२८	अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका		१२८	पर्वत	मोदी गाउँपालिका				१२८	बझाङ	तालकोट गाउँपालिका	१२८	बारा	फेटा गाउँपालिका
१२९	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका		१२९	पर्वत	विहादी गाउँपालिका				१२९	बझाङ	थलारा गाउँपालिका	१२९	पर्सा	वीरगञ्ज महानगरपालिका
१३०	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका		१३०	पाल्पा	तानसेन नगरपालिका				१३०	बझाङ	दुर्गाथली गाउँपालिका	१३०	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका
१३१	अछाम	ढकारी गाउँपालिका		१३१	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका				१३१	बझाङ	मष्टा गाउँपालिका	१३१	चितवन	माडी नगरपालिका
१३२	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका		१३२	पाल्पा	तिनाउ गाउँपालिका				१३२	बझाङ	वित्थडचिर गाउँपालिका	१३२	गोरखा	शहिद लखन गाउँपालिका
१३३	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका		१३३	पाल्पा	निस्दी गाउँपालिका				१३३	बझाङ	सूर्मा गाउँपालिका	१३३	लमजुङ	बेसीशहर नगरपालिका
१३४	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका		१३४	पाल्पा	पूर्वखोला गाउँपालिका				१३४	अछाम	कमलबजार नगरपालिका	१३४	लमजुङ	राईनास नगरपालिका
१३५	डोटी	आदर्श गाउँपालिका		१३५	पाल्पा	बगनासकाली गाउँपालिका				१३५	अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका	१३५	लमजुङ	क्व्लासोथार गाउँपालिका
१३६	डोटी	के.आई.सिं. गाउँपालिका		१३६	पाल्पा	माथागढी गाउँपालिका				१३६	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका	१३६	लमजुङ	दुधपोखरी गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन			बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण			बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान	तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
१३७	डोटी	बडीकेदार गाउँपालिका		१३७	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका		१३७	अछाम	साँफेबगर नगरपालिका	१३७	लमजुङ	मर्स्याङदी गाउँपालिका
१३८	डोटी	बोगटान गाउँपालिका		१३८	पाल्पा	रिब्दीकोट गाउँपालिका		१३८	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका	१३८	तनहु	भानु नगरपालिका
१३९	डोटी	सायल गाउँपालिका		१३९	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका		१३९	अछाम	ढकारी गाउँपालिका	१३९	तनहु	भिमाद नगरपालिका
१४०	डडेलधुरा	परशुराम नगरपालिका						१४०	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका	१४०	तनहु	व्यास नगरपालिका
१४१	डडेलधुरा	गन्यापधुरा गाउँपालिका						१४१	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका	१४१	तनहु	शुक्लागण्डकी नगरपालिका
१४२	डडेलधुरा	नवदुर्गा गाउँपालिका						१४२	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका	१४२	तनहु	ऋषिङ्ग गाउँपालिका
१४३	वैतडी	पुर्चौडी नगरपालिका						१४३	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका	१४३	तनहु	घिरिङ गाउँपालिका
१४४	वैतडी	शिवनाथ गाउँपालिका						१४४	कञ्चनपुर	कृष्णपुर नगरपालिका	१४४	तनहु	देवघाट गाउँपालिका
१४५	वैतडी	सिगास गाउँपालिका						१४५	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका	१४५	तनहु	म्याग्दे गाउँपालिका
१४६	दार्चुला	अपिहिमाल गाउँपालिका						१४६	कञ्चनपुर	बेदकोट नगरपालिका	१४६	स्याङ्जा	गल्याङ नगरपालिका
१४७	दार्चुला	दुहुँ गाउँपालिका						१४७	कञ्चनपुर	बेलौरी नगरपालिका	१४७	स्याङ्जा	चापाकोट नगरपालिका
१४८	दार्चुला	नौगाड गाउँपालिका						१४८	कञ्चनपुर	भिमदत्त नगरपालिका	१४८	स्याङ्जा	पुतलीबजार नगरपालिका
१४९	दार्चुला	व्याँस गाउँपालिका						१४९	कञ्चनपुर	दोधारा चाँदनी नगरपालिका	१४९	स्याङ्जा	भीरकोट नगरपालिका
१५०	दार्चुला	मालिकार्जुन गाउँपालिका						१५०	कञ्चनपुर	शुक्लाफाँट नगरपालिका	१५०	स्याङ्जा	वालिङ नगरपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन	बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान	तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान			शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
				१५१	कञ्चनपुर	बेलडाँडी गाउँपालिका	१५१	स्याङ्जा	अर्जुनचौपारी गाउँपालिका
				१५२	कञ्चनपुर	लालझाडी गाउँपालिका	१५२	स्याङ्जा	आँधिखोला गाउँपालिका
				१५३	डडेलधुरा	अमरगढी नगरपालिका	१५३	स्याङ्जा	कालीगण्डकी गाउँपालिका
				१५४	डडेलधुरा	परशुराम नगरपालिका	१५४	स्याङ्जा	विरुवा गाउँपालिका
				१५५	डडेलधुरा	अजयमेरु गाउँपालिका	१५५	स्याङ्जा	हरिनाश गाउँपालिका
				१५६	डडेलधुरा	आलिताल गाउँपालिका	१५६	कास्की	पोखरा महानगरपालिका
				१५७	डडेलधुरा	गन्यापधुरा गाउँपालिका	१५७	कास्की	अन्नपूर्ण गाउँपालिका
				१५८	डडेलधुरा	नवदुर्गा गाउँपालिका	१५८	कास्की	मादी गाउँपालिका
				१५९	डडेलधुरा	भागेश्वर गाउँपालिका	१५९	मुस्ताङ	घरपझोङ गाउँपालिका
							१६०	मुस्ताङ	थासाङ गाउँपालिका
							१६१	म्याग्दी	अन्नपूर्ण गाउँपालिका
							१६२	पर्वत	जलजला गाउँपालिका
							१६३	पर्वत	महाशिला गाउँपालिका
							१६४	पर्वत	विहादी गाउँपालिका
							१६५	वाग्लुङ	जैमिनी नगरपालिका
							१६६	वाग्लुङ	काठेखोला गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन	बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान	तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
					१६७	गुल्मी	मुसिकोट नगरपालिका
					१६८	गुल्मी	धुर्कोट गाउँपालिका
					१६९	पाल्पा	रामपुर नगरपालिका
					१७०	पाल्पा	पूर्वखोला गाउँपालिका
					१७१	पाल्पा	रम्भा गाउँपालिका
					१७२	पाल्पा	रैनादेवी छहरा गाउँपालिका
					१७३	नवलपुर	देवचुली नगरपालिका
					१७४	नवलपुर	बौदीकाली गाउँपालिका
					१७५	नवलपुर	बिनयी त्रिवेणी गाउँपालिका
					१७६	रुपन्देही	लुम्विनी सांस्कृतिक नगरपालिका
					१७७	रुपन्देही	सिद्धार्थनगर नगरपालिका
					१७८	रुपन्देही	कोटहीमाई गाउँपालिका
					१७९	रुपन्देही	रोहिणी गाउँपालिका
					१८०	अर्घाखाची	भुमिकास्थान नगरपालिका
					१८१	अर्घाखाची	छत्रदेव गाउँपालिका
					१८२	अर्घाखाची	पाणिनी गाउँपालिका
					१८३	प्युठान	ऐरावती गाउँपालिका
					१८४	प्युठान	गौमुखी गाउँपालिका
					१८५	प्युठान	नौबहिनी गाउँपालिका
					१८६	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका
					१८७	रुकुम	आठबिसकोट नगरपालिका
					१८८	रुकुम	मुसिकोट नगरपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन	बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान	तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
					१८९	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका
					१९०	दाङ	तुल्सीपुर उपमहानगरपालिका
					१९१	दाङ	दंगीशरण गाउँपालिका
					१९२	दाङ	बंगलाचुली गाउँपालिका
					१९३	दाङ	राजपुर गाउँपालिका
					१९४	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका
					१९५	बाँके	डुडुवा गाउँपालिका
					१९६	बर्दिया	बाँसगढी नगरपालिका
					१९७	बर्दिया	बारबर्दिया नगरपालिका
					१९८	सुर्खेत	भेरीगंगा नगरपालिका
					१९९	सुर्खेत	चौकुने गाउँपालिका
					२००	सुर्खेत	बराहताल गाउँपालिका
					२०१	सुर्खेत	सिम्ता गाउँपालिका
					२०२	दैलेख	महाबु गाउँपालिका
					२०३	जुम्ला	तातोपानी गाउँपालिका
					२०४	जुम्ला	तिला गाउँपालिका
					२०५	मुगु	छायाँनाथ रारा नगरपालिका
					२०६	मुगु	मुगुमकार्मारोंग गाउँपालिका
					२०७	मुगु	सोरु गाउँपालिका
					२०८	हुम्ला	चंखेली गाउँपालिका

स्थानीय उत्पादनमा आधारित दिवा खाजा प्रारूप कार्यान्वयन	बालबालिकाको अपाङ्गताको प्रारम्भिक पहिचान (disability screening) लागि स्थानीय तह एवम् विद्यालयका लागि कार्यक्रम	कक्षा १-३ मा पढाइ तथा गणीत क्षेत्रका थप सिकाइ सामग्री छपाइ तथा वितरण	बालिका तथा समावेशी शिक्षा सञ्जाल गठन तथा सञ्चालन अनुदान	तोकिए बमोजिमका स्थानीय तहका प्रारम्भिक बालबिकास कक्षाहरूमा बसाइ र सिकाइ कुना व्यवस्थापन अनुदान	शिक्षकको निरन्तर पेसागत सहयोगका लागि मेन्टरिङ पद्धतिको कार्यान्वयन		
					२०९	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका
					२१०	बाजुरा	खप्तड छेडेदह गाउँपालिका
					२११	बझाङ	छबिसपाथिभरा गाउँपालिका
					२१२	अछाम	पंचदेवल विनायक नगरपालिका
					२१३	अछाम	मंगलसेन नगरपालिका
					२१४	अछाम	चौरपाटी गाउँपालिका
					२१५	अछाम	तुर्माखाँद गाउँपालिका
					२१६	अछाम	बान्नीगढी जयगढ गाउँपालिका
					२१७	अछाम	मेल्लेख गाउँपालिका
					२१८	अछाम	रामारोशन गाउँपालिका
					२१९	डोटी	पूर्वीचौकी गाउँपालिका
					२२०	कैलाली	जानकी गाउँपालिका
					२२१	कञ्चनपुर	पुनर्वास नगरपालिका
					२२२	कञ्चनपुर	भिमदत्त नगरपालिका
					२२३	डडेलधुरा	अजयमेरु गाउँपालिका
					२२४	डडेलधुरा	नवदुर्गा गाउँपालिका
					२२५	वैतडी	पुर्चौडी नगरपालिका

अनुसूची ८

विज्ञान विषय प्रवर्धन कार्यक्रम सञ्चालन भएका विद्यालयहरूको सूची

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह	विद्यालयको नाम
१.	इलाम	इलाम नगरपालिका	आदर्श मा.वि.
२.	उदयपुर	त्रियुगा नगरपालिका	त्रियुगा नमुना मा.वि.
३.	उदयपुर	बेलका नगरपालिका	जनता नमुना मा.वि.
४.	उदयपुर	कटहरिया नगरपालिका	श्री त्रिवेणी मा.वि.
५.	ओखलढुङ्गा	सिद्धिचरण नगरपालिका	सगरमाथा जनता मा.वि.
६.	खोटाङ	दिक्तेल रुपाकोट मझुवागढी नगरपालिका	सरस्वती मा.वि.
७.	झापा	दमक नगरपालिका	हिमालय मा.वि.
८.	ताप्लेजुङ	फुङलिङ नगरपालिका	भानुजन मा.वि.
९.	तेह्रथुम	म्याग्लुङ्ग नगरपालिका	सरस्वती मा.वि.
१०.	तेह्रथुम	लालिगुराँस नगरपालिका	बसन्त मा.वि.
११.	धनकुटा	धनकुटा नगरपालिका	गोकुण्डेश्वर बालमन्दिर मा.वि.
१२.	पाँचथर	फिदिम नगरपालिका	फिदिम मा.वि.
१३.	भोजपुर	भोजपुर नगरपालिका	विद्योदय मा.वि.
१४.	मोरङ	विराटनगर महानगपालिका	पोखरिया मा.वि.
१५.	मोरङ	सुन्दरहरैचा नगरपालिका	सुकुना मा.वि.
१६.	मोरङ	विराटनगर महानगपालिका	आदर्श मा.वि.
१७.	मोरङ	पथरीशनिश्चरे नगरपालिका	पञ्चायत मा.वि.
१८.	संखुवासभा	खाँदबारी नगरपालिका	हिमालय मा.वि.
१९.	सुनसरी	धरान उपमहानगरपालिका	पब्लिक हाइ स्कुल
२०.	सुनसरी	वराहक्षेत्र नगरपालिका	जगन्नाथ डेडराज जनता मा.वि.
२१.	सोलुखुम्बु	सोलुदुधकुण्ड नगरपालिका	जन जागृति मा.वि.
२२.	धनुषा	विदेह नगरपालिका	जनता मा.वि. गिद्ध बेलापटी
२३.	धनुषा	जनकपुर उपमहानगरपालिका	गोगल प्रसाद नमुना मा.वि.
२४.	धनुषा	जनकपुर उपमहानगरपालिका	सङ्कट मोचन देवसरन मा.वि.
२५.	पर्सा	वीरगन्ज महानगरपालिका	त्रिजुद्ध महावीर रघुवीर राम मा.वि.
२६.	बारा	कलैया उपमहानगरपालिका	दुर्गा मा.वि. बरेवा बैरिया
२७.	बारा	निजगढ नगरपालिका	गौरीशङ्कर मा.वि. विद्यानगर
२८.	बारा	महागढीमाई नगरपालिका	गढीमाई महेन्द्र मा.वि.
२९.	महोत्तरी	जलेश्वर नगरपालिका	लक्ष्मी चण्डी मुररका मा.वि.
३०.	महोत्तरी	गौशाला नगरपालिका	त्रिभुवन मा.वि.
३१.	महोत्तरी	पिपरा गाउँपालिका	राम नारायण अयोध्या मा.वि.
३२.	रौतहट	देवाही गोनाही नगरपालिका	जय किसन मा.वि.
३३.	रौतहट	गरुडा नगरपालिका	श्री मा.वि.
३४.	रौतहट	कटहरिया नगरपालिका	जनता मा.वि.
३५.	सप्तरी	शम्भुनाथ नगरपालिका	बुद्धिलाल विद्या मुनार नमुना मा.वि.

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह	विद्यालयको नाम
३६.	सर्लाही	मलंगवा नगरपालिका	पब्लिक मा.वि.
३७.	सर्लाही	कविलासी नगरपालिका	जनता मा.वि. सलेमपुर
३८.	सर्लाही	हरिवन नगरपालिका	महादेव जनता मा.वि.
३९.	सिरहा	मिर्चैया नगरपालिका	मोहन नमुना मा.वि.
४०.	सिरहा	सिरहा नगरपालिका	चन्द्र मा.वि.
४१.	काठमाडौँ	काठमाडौ महानगरपालिका	विश्व निकेतन मा.वि.
४२.	काभ्रेपलान्चोक	धुलिखेल नगरपालिका	सञ्जीवनी मा.वि.
४३.	काभ्रेपलान्चोक	बनेपा नगरपालिका	आजाद मा.वि.
४४.	चितवन	भरतपुर महानगरपालिका	नारायणी नमुना मा.वि.
४५.	दोलखा	भीमेश्वर नगरपालिका	कालिञ्चोक मा.वि.
४६.	धादिङ	नीलकण्ठ नगरपालिका	नीलकण्ठ मा.वि.
४७.	धादिङ	बेनीघाट रोराङ्ग गाउँपालिका	वागेश्वरी मा.वि.
४८.	नुवाकोट	विदुर नगरपालिका	त्रिभुवन त्रिशुली मा.वि.
४९.	भक्तपुर	भक्तपुर नगरपालिका	वागेश्वरी मा.वि.
५०.	मकवानपुर	थाहा नगरपालिका	जनकल्याण मा.वि.
५१.	मकवानपुर	हेटौडा उपमहानगरपालिका	आधुनिक राष्ट्रिय मा.वि.
५२.	रसुवा	कालिका गाउँपालिका	श्री कालिका हिमालय मा.वि.
५३.	रामेछाप	मन्थली नगरपालिका	मन्थली मा.वि.
५४.	ललितपुर	गोदावरी नगरपालिका	श्री बज्रवाराही मा.वि.
५५.	सिन्धुपाल्चोक	चौतारा साँगाचोक गढी नगरपालिका	कृष्णरत्न गंगा मा.वि.
५६.	सिन्धुली	दुधौली नगरपालिका	सरस्वती मा.वि. डकाहा
५७.	सिन्धुली	कमलामाई नगरपालिका	गौमती मा.वि.
५८.	कास्की	पोखरा महानगरपालिका	गोगन मा.वि.
५९.	कास्की	पोखरा महानगरपालिका	अमरसिंह मा.वि.
६०.	गोरखा	गोरखा नगरपालिका	शक्ति मा.वि.
६१.	गोरखा	पालुङ्गटार नगरपालिका	अमर ज्योति जनता मा.वि.
६२.	तनहुँ	व्यास नगरपालिका	सत्यवती मा.वि.
६३.	तनहुँ	सुकलागण्डकी नगरपालिका	पञ्चमुनी देव मा.वि.
६४.	नवलपुर	कावासोती नगरपालिका	शिव मा.वि.
६५.	पर्वत	कुश्मा नगरपालिका	नारायण मा.वि.
६६.	म्याग्दी	बेनी नगरपालिका	प्रकाश मा.वि.
६७.	लमजुङ	सुन्दरबजार नगरपालिका	भक्ति नमुना मा.वि.
६८.	वाग्लुङ	वाग्लुङ्ग नगरपालिका	विद्या मन्दिर मा.वि.
६९.	स्याङ्जा	पुतलीबजार नगरपालिका	त्रिभुवन आदर्श मा.वि.
७०.	अर्घाखाँची	सन्धिखर्क नगरपालिका	जनज्योति मा.वि.
७१.	कपिलवस्तु	शिवराज नगरपालिका	नेपाल आदर्श मा.वि.
७२.	कपिलवस्तु	वाणगंगा नगरपालिका	श्री जनता मा.वि. पिपरा
७३.	गुल्मी	रेसुङ्गा नगरपालिका	सिद्धबाबा मा.वि.

क्र.स.	जिल्ला	स्थानीय तह	विद्यालयको नाम
७४.	दाङ	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	गुरु जजुर मा.वि.
७५.	दाङ	घोराही उपमहानगरपालिका	पद्योदय मा.वि.
७६.	नवलपरासी (पश्चिम)	प्रतापपुर गाउँपालिका	त्रिभुवन मा.वि. बेलाटारी
७७.	पाल्पा	ताननसेन नगरपालिका	जनता मा.वि.
७८.	प्युठान	प्युठान नगरपालिका	मुक्ति मा.वि.
७९.	बाँके	नेपालगञ्ज उपमहानगरपालिका	मङ्गल मा.वि.
८०.	रुकुम (पूर्व)	सिस्ने गाउँपालिका	रुक्मिनी मा.वि.
८१.	रुपन्देही	बुटबल उपमहानगरपालिका	कान्ति मा.वि.
८२.	रुपन्देही	तिलोत्तमा नगरपालिका	शान्ति नमुना मा.वि.
८३.	रुपन्देही	बुटबल उपमहानगरपालिका	नवीन औद्योगिक मा.वि.
८४.	रुपन्देही	बुटबल उपमहानगरपालिका	कालिमा मानवज्ञान मा.वि.
८५.	रोल्पा	रोल्पा नगरपालिका	बालकल्याण मा.वि.
८६.	वर्दिया	ठाकुरबाबा नगरपालिका	श्री चुरे मा.वि.
८७.	कालिकोट	खाँडाचक्र नगरपालिका	श्री कालिका मा.वि.
८८.	कालिकोट	रासकोट नगरपालिका	श्री मोतिराम मा.वि.
८९.	जुम्ला	चन्दननाथ नगरपालिका	जनता मा.वि.
९०.	डोल्मा	त्रिपुरासुन्दरी नगरपालिका	सरस्वती मा.वि.
९१.	दैलेख	नारायण नगरपालिका	त्रिभुवन मा.वि.
९२.	मुगु	छायानाथ रारा नगरपालिका	महाकाली नमुना मा.वि.
९३.	रुकुम (पश्चिम)	मुसिकोट नगरपालिका	महेन्द्र मा.वि.
९४.	सल्यान	शारदा नगरपालिका खलङ्गा	त्रिभुवन जन मा.वि.
९५.	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	अमर ज्योति मा.वि. नेवारे
९६.	सुर्खेत	वीरेन्द्रनगर नगरपालिका	जन मा.वि.
९७.	हुम्ला	सिमकोट गाउँपालिका	मानसरोवर मा.वि.
९८.	अछाम	साफेबगर नगरपालिका	सूर्यचन्द्र मा.वि.
९९.	कञ्चनपुर	भीमदत्त नगरपालिका	महेन्द्रनगर मा.वि.
१००.	कैलाली	धनगढी नगरपालिका	धनगढी नमुना प्राविधिक मा.वि.
१०१.	कैलाली	गोदावरी नगरपालिका	दुर्गालक्ष्मी मा.वि.
१०२.	डडेल्धुरा	अमरगढी नगरपालिका	महेन्द्र मा.वि.
१०३.	डोटी	दिपायल सिलगढी नगरपालिका	पदम पब्लिक मुक्तिनारायण मा.वि.
१०४.	दार्चुला	महाकाली नगरपालिका	महेन्द्र नमुना मा.वि.
१०५.	बझाङ	जयपृथ्वी नगरपालिका	सत्यवादी मा.वि.
१०६.	बझाङ	बित्थडचिर गाउँपालिका	सुनकुडा मा.वि.
१०७.	बाजुरा	बुडीगङ्गा गाउँपालिका	भानोदय मा.वि.
१०८.	बैतडी	दशरथचन्द नगरापालिका	वीरेन्द्र मा.वि. शाहीलेक
१०९.	बैतडी	मौलौली नगरपालिका	मणिलेक मा.वि.

अनुसूची ९

ठुला विद्यालयहरूको सूची

क्र.स.	प्रदेश	जिल्ला	विद्यालयको नाम र ठेगाना
१.	गण्डकी	कास्की	जनप्रकाश मा.वि. पोखरा
२.	गण्डकी	नवलपरासी पूर्व	नेपाल लोकसेवा मा.वि. मध्यविन्दु
३.	गण्डकी	नवलपरासी पूर्व	देवचुली मा.वि. देवचुली
४.	वागमती	सिन्धुपाल्चोक	थाङ्पाल भ्याली मा.वि.
५.	वागमती	मकवानपुर	सिद्धार्थ मा.वि.हेडौडा
६.	कर्णाली	सुर्खेत	सूर्यप्रकाश मा.वि.
७.	कर्णाली	सल्यान	शिव जन मा.वि. शितलपाटी
८.	कर्णाली	जुम्ला	रत्न जुडेश्वर मा.वि.
९.	सुदूरपश्चिम	दार्चुला	महेन्द्र मा.वि.
१०.	सुदूरपश्चिम	कैलाली	कान्ति राज्यलक्ष्मी मा.वि. घोडाघोडी
११.	सुदूरपश्चिम	अछाम	मा.वि. साँफेबगर
१२.	कोसी	मोरङ	साजिलाल मा.वि.
१३.	कोसी	सुनसरी	जगन्नाथ डेडराज जनता मा.वि.
१४.	कोसी	सुनसरी	जनसहयोग मा.वि. इटहरी
१५.	लुम्बिनी	दाङ	मा.वि. तुल्सीपुर सेन्टर
१६.	लुम्बिनी	बाँके	लक्ष्मी मा.वि. कोहलपुर
१७.	लुम्बिनी	बर्दिया	युवक मा.वि. जोगीगाउँ बारबर्दिया

अनुसूची १०

शिक्षा तालिम केन्द्रको वार्षिक कार्यक्रम, २०८३/८४

प्रदेश तहका शिक्षा तालिम केन्द्रबाट सञ्चालन हुने शिक्षक तालिम कार्यक्रमको विस्तृत विवरण

विद्यालय शिक्षा क्षेत्र योजना

बजेट रु. हजारमा

क्र.स.	क्रियाकलाप	कोसी प्रदेश			मधेस प्रदेश			बागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम		
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट
१	तालिम केद्रमा सूचना प्रविधिको सुविधा विस्तार, भौतिक सुविधा सुदृढीकरण तथा होस्टल व्यवस्थापन	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००
२	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	१५०	२६	३९००	१२५	२४	३०००	४५०	२५	११२५०	१७५	२५	४३७५	३००	२५	७५००	१५०	२८	४२००	१५०	२६	३९००
३	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार प्रारम्भिक बालविकास तथा शिक्षामा अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	४०	९	३६०	४०	९	३६०	४०	९	३६०	१६०	९	१४४०	४०	९	३६०	४०	९	३६०	४०	९	३६०

क्र.स.	क्रियाकलाप	कोसी प्रदेश			मधेस प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम		
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट
४	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा १-३) को एकीकृत पाठ्यक्रमसम्वन्धी एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	३००	२६	७८००	३५०	२४	८४००	३००	२५	७५००	३००	२५	७५००	३००	२५	७५००	३००	२८	८४००	३००	२६	७८००
५	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा१-३) को एकीकृत पाठ्यक्रम सम्वन्धी अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	२८०	९	२५२०	३२०	९	२८८०	४००	९	३६००	३२०	९	२८८०	४००	९	३६००	८०	९	७२०	१२०	९	१०८०
६	शिक्षक पेसागत विकासप्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	५०	२६	१३००	५०	२४	१२००	१००	२५	२५००	५०	२५	१२५०	५०	२५	१२५०	५०	२८	१४००	५०	२६	१३००
७	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित	१२०	९	१०८०	१२०	९	१०८०	२००	९	१८००	१६०	९	१४४०	१६०	२५	४०००	१२०	९	१०८०	८०	९	७२०

क्र.स.	क्रियाकलाप	कोसी प्रदेश			मधेस प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम		
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट
	एक महिने प्रमाणीकरण तालिम																					
८	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा अनिवार्य विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	१००	२६	२६००	१००	२४	२४००	१५०	२५	३७५०	१५०	२५	३७५०	१००	२५	२५००	१००	२८	२८००	१२५	२६	३२५०
९	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार आधारभूत तह (कक्षा ६-८) मा अनिवार्य विषय अध्यापनगर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	१२०	९	१०८०	८०	९	७२०	८०	९	७२०	१६०	९	१४४०	१२०	९	१०८०	८०	९	७२०	८०	९	७२०
१०	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि र सामाजिक अध्ययन विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	१००	२६	२६००	१२५	२४	३०००	१००	३०	३०००	१२५	२५	३१२५	९०	२५	२२५०	५०	२८	१४००	१००	२६	२६००

क्र.स.	क्रियाकलाप	कोशी प्रदेश			मधेश प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम		
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट
११	शिक्षक पेसागत विकास प्रारूप, २०८० अनुसार माध्यमिक तह (कक्षा ९-१०) मा नेपाली, अङ्ग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि र सामाजिक अध्ययन विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने प्रमाणीकरण तालिम	७५	९	६७५	८०	९	७२०	८०	९	७२०	८०	९	७२०	८०	९	७२०	४०	९	३६०	८०	९	७२०
१२	प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी १ महिने तालिम (आधारभूत र माध्यमिक)	१७५	२६	४५५०	१२५	२५	३१२५	२७५	२५	६८७५	१२५	२५	३१२५	२००	२५	५०००	५०	२८	१४००	१००	२६	२६००
१३	पाठ अध्ययन (Lesson study) सम्बन्धी कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	२५	९	२२५	५०	९	४५०	१२५	९	११२५	५०	९	४५०	२५	९	२२५	५०	१०	५००	२५	९	२२५
१४	शिक्षक मेन्टरहरूका लागि ५ दिने क्षमता विकास तालिम	१००	९	९००	५०	९	४५०	२५	९	२२५	१००	९	९००	५०	९	४५०	१००	१०	१०००	२५	९	२२५
१५	आब २०८२/८३ मा आधारभूत तहका नवप्रवेशी शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने सेवा प्रवेश तालिम	७००	९	६३००	२८०	९	२५२०	१२०	९	१०८०	६४०	९	५७६०	४००	९	३६००	१२०	९	१०८०	२००	९	१८००

क्र. स.	क्रियाकलाप	कोशी प्रदेश			मधेश प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम		
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट
१६	आब २०८२/८३ मा माध्यमिक तहका नवप्रवेशी शिक्षकका लागि अनलाइनमा आधारित एक महिने सेवा प्रवेश तालिम	१२५	९	११२५	४०	९	३६०	८०	९	७२०	४०	९	३६०		९	०	०	९	०	३०	९	२७०
१७	आधारभूत तह (कक्षा ४-५) मा नेपाली, अंग्रेजी, गणित, विज्ञान तथा प्रविधि र सामाजिक अध्ययन तथा मानव मूल्य शिक्षा विषय अध्यापन गर्ने शिक्षकहरूका लागि ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	१५०	९	१३५०	१५०	९	१३५०	२००	९	१८००	१५०	९	१३५०	१५०	९	१३५०	१५०	१०	१५००	२५	९	२२५
१८	राजपत्र अनङ्कित प्रथम श्रेणी वा सो सरहका कर्मचारीका लागि एक महिने सेवा कालीन शैक्षिक प्रशासन तालिम सञ्चालन	२५	५०	१२५०	०		०	२५	५०	१२५०	२५	५०	१२५०	०	५०	०	०	५५	०	०	५५	०
१९	स्थानीय तहमा तालिम सञ्चालन अवधिमा स्थलगत प्राविधिक सहयोग तथा स्थिति प्रतिवेदन तयारी	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००	१	५००	५००
२०	बहुकक्षा बहुस्तर MGML सम्बन्धी ५ दिने कष्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	२५	१०	२५०	०	९	०	५०	९	४५०	०	९	०	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	१०	२५०

क्र. स.	क्रियाकलाप	कोशी प्रदेश			मधेश प्रदेश			वागमती			गण्डकी			लुम्बिनी			कर्णाली			सुदूरपश्चिम		
		लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट	लक्ष्य	एकाइ लागत	बजेट
२१	प्रधानाध्यापक नेतृत्व क्षमता विकाससम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड तालिम	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	१०	२५०	२५	९	२२५
२२	योग, ध्यान तथा स्वजागरणसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	१०	२५०	२५	९	२२५
२३	वृत्ति परामर्शसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	१०	२५०	२५	९	२२५
२४	सहपाठी मेन्टरिङ सम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	९	२२५	२५	१०	२५०	२५	९	२२५
२५	वालविकासका सहजकर्ताका लागि बुटक्याम्प सञ्चालन	२५	१५	३७५	२५	१५	३७५	२५	१५	३७५	२५	१५	३७५	२५	१५	३७५	२५	१५	३७५	२५	१५	३७५
२६	सिकाइ स्तरमा आधारित शिक्षणसम्बन्धी ५ दिने कस्टमाइज्ड शिक्षक तालिम	०	९	०	२५	९	२२५	०	९	०	०	९	०	०	९	०	२५	१०	२५०	०	९	०
	जम्मा	२७८७		४२१४०	२२३७		३४५१५	२९२७		५१०००	२९३७		४३३९०	२६१७		४३८८५	१६५७		२९७७०	१६८२		३०३२०

अनुसूची ११

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट कार्यान्वयनसम्बन्धी मार्गदर्शन

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय
सिंहदरबार, काठमाडौं

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल ।

पत्र संख्या - २०८३/८४ मार्गदर्शन
च न १

मितिः २०८३/४/१

विषयः आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट कार्यान्वयन सम्बन्धी मार्गदर्शन।

प्रिय सहकारीज्यू,

विनियोजन ऐन, २०८३ अनुसार आर्थिक वर्ष २०८३/८४ का लागि केन्द्रीय निकायहरूमा विनियोजित रकम प्रचलित कानून बमोजिम खर्च गर्ने/गराउने, लेखा राख्ने, प्रतिवेदन गर्ने र लेखापरीक्षण गर्ने/गराउने समेतको जिम्मेवारी सम्पन्न गर्नु हुनेछ। बजेटको उद्देश्य प्राप्तिको लागि उपलब्ध हुने स्रोतको अधिकतम उपयोग गर्दै खर्चमा मितव्ययिता, दक्षता र प्रभावकारिता कायम गर्नु हुनेछ। समग्र वित्तीय अनुशासनका लागि बजेट निकासा, खर्च र नियन्त्रणलगायत वित्तीय उत्तरदायित्व वहन गर्ने विनियोजन ऐन, २०८३, आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को परिपालन गर्न/गराउनु हुनेछ भन्ने विश्वासका साथ विनियोजन ऐन, २०८३ को दफा ९ को उपदफा (३) र आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व नियमावली, २०७७ को नियम २८ को उपनियम (३) बमोजिम बजेट कार्यान्वयनमा सम्वन्धमा यो मार्गदर्शन प्रेषित गरेको छु।

आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को बजेट कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन देहाय बमोजिम व्यवस्था मिलाइएको हुँदा सो बमोजिम गर्नु/गराउनु हुन अनुरोध गर्दछु।

(क) अख्तियारी, कार्यक्रम स्वीकृति तथा बजेट बाँडफाँट

१. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (Line Ministry Budget Information System-LMBIS) मा समावेश भएको कार्यक्रमलाई स्वीकृत कार्यक्रम र खर्च गर्ने अख्तियारी मानी सम्वन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयले बजेट कार्यान्वयन गर्ने सम्बन्धित इकाईलाई बजेट निकासा गर्नेछ।

२. वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रमका लागि विनियोजित बजेट फागुन मसान्तसम्म खर्च नभएमा वा बाँकी अवधिमा खर्च हुन नसक्ने भएमा त्यस्तो रकम सम्वत् २०८३ चैत १५ गतेभित्र अर्थ मन्त्रालयमा समर्पण गर्नु हुनेछ।

३. आर्थिक वर्ष २०८३/८४ को स्वीकृत बजेट तथा कार्यक्रममा कुनै आयोजना/ कार्यक्रम/क्रियाकलापको नाम वा उद्देश्य एउटै भई मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणाली (LMBIS) मा दोहोरो प्रविष्टि भएकोमा कुनै एउटा मात्र आयोजना, कार्यक्रम वा क्रियाकलाप कार्यान्वयनका लागि छनौट गरी दोहोरिएका अन्य आयोजना/कार्यक्रम/क्रियाकलाप रोक्का राखी अर्थ मन्त्रालयमा बजेट समर्पण गर्नु हुनेछ।

टेलिफोन नं.:- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, ४२११३००, राजस्व व्य.म. ४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६, योजना, अनुगमन तथा मू.म. ४२००५३७, कानून तथा फैसला का.म. ४२११८१३, वि.क्षे.व्य. तथा सं.स.म. ४२११९९३, वि.सं.स.म. ४२११३१६

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल ।

पत्र संख्या -
च न

(ख) कार्यक्रम/आयोजना हस्तान्तरण र कार्यान्वयन

४. समपूरक अनुदान र विशेष अनुदानबाट प्रदेश वा स्थानीय तहमा सञ्चालित आयोजना वा कार्यक्रम कार्यान्वयनको लागि बजेट रकमान्तर वा क्रियाकलाप संशोधन गर्नुपर्ने भएमा कार्यक्रमको क्षेत्र तथा उद्देश्यमा प्रतिकूल नहुने गरी राष्ट्रिय योजना आयोगको सिफारिसमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयमा रकमान्तर तथा अख्तियारी संशोधन गर्नका लागि पठाउनु हुनेछ।

५. प्रदेश र स्थानीय तहले सशर्त अनुदान वापत हस्तान्तरण भएको रकम जुन विषय क्षेत्रको कार्यक्रम वा आयोजनाको लागि प्राप्त भएको हो सोही कार्यक्रम वा आयोजनाको लागि मात्र खर्च गर्ने गरी कार्यान्वयन हुने अवधि, कार्यान्वयनको प्रक्रिया, खर्चको अनुमान सहितको कार्ययोजना, मासिक नगद प्रवाहको विवरण र सम्बन्धित प्रदेश सभा, गाउँ सभा वा नगर सभाले पारित गरेको राजस्व र व्ययको अनुमान साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने व्यवस्था कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

६. सशर्त अनुदान अन्तर्गत वित्तीय हस्तान्तरण भएको रकमको स्थानीय र प्रदेश तहले भौतिक प्रगति तथा खर्च भएको रकमको विवरण २०८३ मङ्सिर १५ गते, २०८३ चैत्र १५ गते, २०८४ असार १५ गतेभित्र र वार्षिक आर्थिक विवरण आगामी आर्थिक वर्षको साउन मसान्तभित्र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा बुझाउनु पर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

७. वैदेशिक सहायता समावेश भएका सशर्त अनुदानका कार्यक्रमको हकमा अन्य विषयका अतिरिक्त वित्तीय सम्झौता र आयोजना कार्यान्वयन निर्देशिकामा भएका व्यवस्था उक्त आयोजना कार्यान्वयनको शर्तको रूपमा रहनेछन्। उक्त सम्झौता तथा निर्देशिका बमोजिमको व्यवस्था कार्यान्वयन नहुँदा दातृ निकायबाट खर्चको सोधभर्ना प्राप्त नहुने भएकोले उक्त व्यवस्था अनिवार्य पालन गरी/गराई सोधभर्ना लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। सम्झौता र निर्देशिकाको कागजात सम्बन्धित प्रदेश र स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउनु हुनेछ। प्रदेश वा स्थानीय तहले उल्लेखित सहायता परिचालन गर्दा सम्झौतामा निर्दिष्ट गरेको ढाँचामा निर्धारित समयभित्र नेपाल सरकारको सम्बन्धित मन्त्रालय, सम्बन्धित सोधभर्ना माग गर्ने निकाय र सम्बन्धित कोष तथा लेखा नियन्त्रक कार्यालय तथा प्रदेश लेखा नियन्त्रक कार्यालयमा प्रतिवेदन पेश गर्नु पर्ने व्यवस्था गर्नु हुनेछ।

८. विनियोजन ऐन, २०८३ बमोजिम एक तहको बजेट तथा कार्यक्रममा समावेश भएको कुनै कार्यक्रम/आयोजना अर्को तहबाट कार्यान्वयन गर्दा रकम विनियोजन भएको तहको खर्च इकाईको रुपमा प्रचलित सङ्घीय कानूनले तोके बमोजिमको लेखा राखी आन्तरिक र अन्तिम लेखापरीक्षण गराउनु हुनेछ।

सचिव

टेलिफोन नं.:- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, ४२११३००, राजस्व व्य.म. ४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६, योजना, अनुगमन तथा मू.म. ४२००५३७, कानून तथा फैसला का.म. ४२११८१३, वि.ले.व्य. तथा सं.स.म. ४२११९९३, वि.सं.स.म. ४२११३१६

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल

पत्र संख्या :
च. नं.

९. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भई बजेट विनियोजन भएको कार्यक्रमको कार्यान्वयनको लागि कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड, दिग्दर्शन वा मार्गदर्शन आवश्यक पर्ने भएमा संवत् २०८३ साउन मसान्त भित्र बनाउनु हुनेछ। त्यस्तो कार्यविधि स्वीकृत भएको सात दिनभित्र वेबसाइटमा राख्नु हुनेछ। तर यस्तो कार्यविधि, निर्देशिका, मापदण्ड, दिग्दर्शन वा मार्गदर्शन बनाउँदा थप आर्थिक दायित्व सिर्जना हुने विषय भएमा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनु हुनेछ।

१०. विनियोजन ऐन, २०८३ बमोजिमका स्वीकृत वार्षिक आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्न आवश्यक हुने अस्थायी दरबन्दी अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा सम्वत् २०८३ साल साउन मसान्तभित्र नेपाल सरकार, मन्त्रिपरिषद्बाट स्वीकृति प्राप्त गर्नु हुनेछ।

११. खरिद प्रक्रिया सुरु गर्दा बहुवर्षीय दायित्व सिर्जना हुने आयोजना वा कार्यक्रम भएमा मध्यमकालीन खर्च संरचनाको सीमाभित्र रही गर्नु हुनेछ। तर वैदेशिक सहायताको आयोजनाको हकमा सहायता सम्झौता भएको रकमको सीमाभित्र खरिद प्रक्रिया अघि बढाउनु हुनेछ।

१२. वैदेशिक ऋण वा अनुदान सम्झौता प्रभावकारी नभएसम्म उक्त आयोजनाको लागि विनियोजित वैदेशिक स्रोतको बजेट र नेपाल सरकारको समपूरक कोष (Matching Fund) समेत खर्च शीर्षकगत आधारमा रोक्का रहनेछ। तर पूर्व प्रभावी वित्तीय (Retroactive Financing) सम्झौता भएको हकमा अर्थ मन्त्रालयको सहमतिमा भुक्तानी दिन सकिनेछ।

१३. कार्यक्रम/आयोजना विशेषका लागि सम्झौता भई सोधभर्ना प्राप्त हुने सुनिश्चित भएको आयोजनाको र ए.डि.बि/पि.बि.एल (ADB/PBL), ए.डि.बि/रेज (ADB/RAISE), ए.डि.बि/डब्लु.एस.जी.आर. (ADB/WSGR), वर्ड बैक/रेज (WB/RAISE), वर्ड बैक/क्याडपिओ (ADB/CADPO) र आई.एम.एफ./ई.सि.एफ. (IMF/ECF) बजेट सपोर्ट (Budget Support) लगायत बजेटरी सहायतातर्फको विनियोजित रकम वैदेशिक स्रोत प्राप्त नभएमा नेपाल सरकार स्रोतबाट हिसाब मिलान गर्ने गरी दोस्रो त्रैमासिकसम्म बजेट फुकुवा गरिएको छ। वैदेशिक स्रोततर्फको बजेट रकम निकासा गर्नु पूर्व उक्त स्रोतबाट रकम प्राप्त हुने सुनिश्चित गरेर मात्र निकासा गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। चालु आर्थिक वर्षमा सुरू गर्न प्रस्ताव गरिएका नयाँ आयोजना तथा कार्यक्रमको हकमा वित्तीय सम्झौता प्रभावकारी भएको सुनिश्चित गरेर मात्र खर्च गर्नु हुनेछ। कुनै कारणले भुक्तानी विधि फरक परेकोमा सम्वत् २०८३ साउन मसान्तभित्र परिमार्जन गर्न लेखी पठाउनु हुनेछ।

१४. सोधभर्ना निर्देशिका बमोजिम नियमित रुपमा सोधभर्ना माग गर्नु हुनेछ। आयोजना व्यवस्थापन कार्यालयले सोधभर्ना माग गरेको विवरण महालेखा नियन्त्रक कार्यालयलाई अनिवार्य रूपमा जानकारी गराउनु हुनेछ। वैदेशिक ऋणको सोधभर्ना भएको विवरण सार्वजनिक ऋण व्यवस्थापन कार्यालयलाई उपलब्ध गराउनु हुनेछ। निर्धारित समयभित्र सोधभर्ना प्रक्रिया शुरु नगरेमा अर्को त्रैमासिकको निकासा रोक्का

टेलिफोन नं.:- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, ४२११३००, राजस्व व्य.म. ४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६, योजना, अनुगमन तथा मू.म. ४२००५३७, कानून तथा फैसला का.म. ४२११८१३, वि.क्षे.व्य. तथा सं.स.म. ४२११९९३, वि.सं.स.म. ४२११३१६

नेपाल सरकार
अर्थ मन्त्रालय

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल

पत्र संख्या -
च न

गरिनेछ। समयमै सोधभर्ना माग नगर्ने आयोजना प्रमुख र लेखा प्रमुखलाई आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ बमोजिम कारबाही गर्नु/गराउनु हुनेछ। Sector Wide Approach (SWAP) र Disbursement Linked Indicator (DLI) को आधारमा सोधभर्ना हुने आयोजनाको समेत नियमित रुपमा सोधभर्ना लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। SWAP तथा DLI मा आधारित कार्यक्रम तथा आयोजनाको सोधभर्ना प्राप्त रकम महालेखा नियन्त्रक कार्यालयले छुट्टै Designated Account मा जम्मा गरी खर्चको आधारमा त्रैमासिकरूपमा सरकारी कोषमा स्थानान्तरण गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

१५. विनियोजित रकमको सीमाभित्रै रही कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ। अर्थ मन्त्रालयको सहमति विना थप आर्थिक दायित्व सिर्जना गर्नु हुनेछैन। विपद्‌को अवस्था, नेपाल सरकार (मन्त्रिपरिषद्) को निर्णय र विशेष अवस्थामा बाहेक पहिलो त्रैमासिक अवधिसम्म थप निकासा माग गर्नु हुनेछैन।

(ग) बजेट खर्च, रकमान्तर, कार्यक्रम संशोधन तथा प्रतिवेदन

१६. आर्थिक कार्यविधि तथा वित्तीय उत्तरदायित्व ऐन, २०७६ को दफा २० को उपदफा (२) बमोजिम एउटै अनुदान सङ्केतभित्र रही चालु खर्च शीर्षकमा विनियोजन भएको रकम चालु र पुँजीगत खर्च शीर्षकमा रकमान्तर गर्ने अधिकार लेखा उत्तरदायी अधिकृतलाई हुने व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

१७. देहायका खर्च शीर्षकको हकमा अन्तर खर्च शीर्षक (इन्टर इकोनोमिक कोड) मा रकमान्तर तथा क्रियाकलाप संशोधन लेखा उत्तरदायी अधिकृतले गर्नु हुनेछ:-

क्रम सङ्ख्या	खर्च सङ्केत नं.	खर्च शीर्षक
१	२११११	पारिश्रमिक कर्मचारी
२	२१११२	पारिश्रमिक पदाधिकारी
३	२११२१	पोशाक
४	२११२२	खाद्यान्न
५	२११२३	औषधी उपचार खर्च
६	२११३१	स्थानीय भत्ता
७	२११३२	महङ्गी भत्ता
८	२११४२	पदाधिकारी अन्य सुविधा
९	२१२१२	योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च
१०	२१२१३	योगदानमा आधारित बीमा कोष खर्च
११	२१२२२	पदाधिकारीको योगदानमा आधारित निवृत्तभरण तथा उपदान कोष खर्च
१२	२७१११	सामाजिक सुरक्षा

टेलिफोन नं.:- बजेट म. ४२११८०९, प्रशासन म. ४२११७४८, ४२११३००, राजस्व व्य.म. ४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६, योजना, अनुगमन तथा मू.म. ४२००५३७, कानून तथा फैसला का.म. ४२११८१३, वि.क्षे.व्य. तथा सं.स.म. ४२११९९३, वि.स.स.म. ४२११३१६

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

१८. पुँजीगत खर्च शीर्षकमा विनियोजन भएको रकम एउटै अनुदान सङ्केतभित्र रही रकमान्तर गर्ने अधिकार सम्बन्धित निकायको लेखा उत्तरदायी अधिकृतलाई हुने व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

१९. एउटै अनुदान सङ्केत अन्तर्गतको कुनै निकायका लागि विनियोजन भएको रकम अर्को निकायको लागि खर्च गर्ने गरी अख्तियारी प्रदान गर्न सक्नु हुनेछ।

२०. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा समावेश भएको कुनै आयोजना वा कार्यक्रम वा क्रियाकलाप संशोधन गर्नुपर्ने भएमा आवश्यकता र औचित्य समेतका आधारमा संशोधन गर्ने अधिकार सम्बन्धित निकायको लेखा उत्तरदायी अधिकृतलाई हुने व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

२१. स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको बजेट र क्रियाकलापको त्रैमासिक संशोधन लेखा उत्तरदायी अधिकृतले गर्न सक्ने व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

२२. रकमान्तर वा कार्यक्रम वा क्रियाकलाप वा त्रैमासिक विभाजन संशोधन गर्दा स्रोतमा परिवर्तन गर्नुपर्ने भएमा नेपाल सरकार, अर्थ मन्त्रालयको स्वीकृति लिनु हुनेछ।

२३. विनियोजन ऐन, २०८३ बमोजिम कुनै आयोजना वा कार्यक्रमको लागि एकमुष्ट रूपमा विनियोजन भएको रकम सम्बन्धित मन्त्रालयबाट स्वीकृत कार्यविधिको आधारमा लेखा उत्तरदायी अधिकृतले बाँडफाँट गर्नुपर्ने व्यवस्थाको कार्यान्वयन गर्नु/गराउनु हुनेछ।

२४. खर्च सङ्केत नं. २६४१२ सरकारी निकाय, समिति तथा बोर्डलाई सशर्त चालु अनुदान र २६४२२ सरकारी निकाय, समिति तथा बोर्डलाई सशर्त पुँजीगत अनुदान प्राप्त गर्ने निकायले मध्यमकालीन खर्च संरचनामा प्रविष्ट भएको बजेटको सीमाभित्र रहेर बहुवर्षीय खरिद प्रक्रिया अगाडि बढाउन सक्नु हुनेछ।

२५. मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा समावेश भएको पूर्वाधार सम्बन्धी आयोजना कार्यान्वयन गर्नु पूर्व सम्बन्धित विषयगत मन्त्रालय वा निकायले आयोजना बैङ्कमा प्रविष्टि सम्बन्धी प्रक्रिया पूरा गर्नु हुनेछ। आयोजना बैङ्कमा प्रविष्टि भएको आयोजना एकै आर्थिक वर्षमा अध्ययन सम्पन्न गरी विनियोजित रकमको सीमाभित्र रही कार्यान्वयन गर्न सक्नु हुनेछ।

२६. सशर्त अनुदानको रूपमा वित्तीय हस्तान्तरण भई स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रममा समावेश भएको एक आयोजना वा कार्यक्रमबाट अर्को आयोजना वा कार्यक्रममा वार्षिक कार्यक्रमको क्षेत्र तथा मूल उद्देश्यमा परिवर्तन नहुने गरी प्रदेशको सम्बन्धित मन्त्रालयको सिफारिसमा नेपाल सरकारको विषयगत मन्त्रालयले स्रोत परिवर्तन नहुने गरी रकमान्तर तथा क्रियाकलाप संशोधन गर्न सक्नु हुनेछ।

२७. स्रोत सहमति तथा अन्य कारणबाट सिर्जित दायित्वको यथार्थ विवरण तयार गर्नु हुनेछ। यस अघि अर्थ मन्त्रालयबाट बहुवर्षीय खरिद तथा स्रोत सहमति भएका आयोजनाको कुल लागत, ठेक्का रकम,

हालसम्मको खर्च, ठेक्का सम्झौता मिति, सम्पन्न गर्नुपर्ने मिति लगायतको विवरण मन्त्रालयगत बजेट सूचना प्रणालीमा अनिवार्य रुपमा प्रविष्ट गर्नु हुनेछ।

२८. नियमित संरचनाबाट सम्पन्न गर्न नसकिने भनी निर्णय गरेको अवस्थामा बाहेक परामर्श सेवा लिनु हुने छैन। ठूला र जटिल प्रकृतिका आयोजनामा बाहेक सुपरिवेक्षण परामर्शदाताको सेवा लिनु हुने छैन। ऐन, नियम, नीति, कार्यविधि, मापदण्डलगायतका दस्तावेजहरूको मस्यौदा तयार गर्न परामर्श सेवा लिनु हुने छैन।

२९. पानी, बिजुली, सञ्चार महसुल, घरभाडा, इन्धन, मर्मत खर्च, मसलन्द तथा कार्यालय सामाग्री खर्च, भत्ता, तालिम, गोष्ठी, सेवा शुल्क, भ्रमण खर्च लगायतका प्रशासनिक खर्चमा अधिकतम मितव्ययिता अपनाई खर्च गर्नु हुनेछ। सार्वजनिक खर्चलाई मितव्ययी तथा प्रभावकारी बनाउने नीति बमोजिम सार्वजनिक खर्चमा मितव्ययिता कायम गर्नु हुनेछ।

३०. विनियोजित बजेटबाट नयाँ चार प्वाङ्ग्रे सवारी साधन खरिद गर्नु पर्ने भएमा अनिवार्यरुपमा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनु हुनेछ।

३१. वैदेशिक भ्रमणका लागि अनिवार्यरुपमा अर्थ मन्त्रालयको पूर्व सहमति लिनु हुनेछ।

३२. कार्यालयको कार्य सम्पादनका निम्ति सरकारी निकायहरूले खाली रहेका सरकारी भवनहरूलाई प्राथमिकताका साथ उपयोग गर्नु पर्नेछ। सरकारी स्वामित्वको भवन उपलब्ध नभएको खण्डमा मात्र मुख्य व्यापारिक केन्द्र वा प्रमुख मार्गभन्दा बाहिर रहेका न्युनतम पूर्वाधार र सुविधाका घरहरू भाडामा लिने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। यसरी भाडामा लिने घरहरू पूर्ण रूपमा सरकारी प्रयोजनमा मात्र प्रयोग हुने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

३३. भुक्तानी प्रणालीलाई सहज र व्यवस्थित बनाई सरकारी कोषको प्रभावकारी उपयोगका लागि मासिक नगद योजना तर्जुमा गरी अर्थ मन्त्रालयमा पठाउनु हुनेछ। नगद प्रवाहलाई व्यवस्थित गर्न एक अर्ब रुपैयाँभन्दा बढीको भुक्तानी दिनुपर्ने भएमा सात दिन अगावै अर्थ मन्त्रालयलाई अनिवार्य जानकारी गराउनु हुनेछ।

(घ) वित्तीय पारदर्शिता, जवाफदेहिता र अनुगमन सम्बन्धी व्यवस्था

३४. विनियोजन ऐन, २०८३ बमोजिम समानीकरण अनुदान बाहेक अन्य अनुदान शीर्षकबाट हस्तान्तरण भई खर्च नभएको रकम फिर्ता हुने व्यवस्था भएकोले आर्थिक वर्ष समाप्त हुनुभन्दा कम्तिमा सात दिन अगावै भुक्तानी दिई निकासा र खर्चको लेखा अद्यावधिक गर्ने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ।

नेपाल सरकार

अर्थ मन्त्रालय

नेपाल सरकार अर्थ मन्त्रालय सिंहदरबार, काठमाडौं

सिंहदरबार, काठमाडौं
नेपाल ।

पत्र संख्या :-
च नं -

३५. बजेट कार्यान्वयनको नियमित अनुगमन तथा समीक्षा गरी क्षेत्रगत उपलब्धिसूचक सहितको प्रगति विवरण, कार्यान्वयनमा आइपरेका समस्या र कारणहरू उल्लेख गरी राष्ट्रिय योजना आयोग र अर्थ मन्त्रालयमा पठाउने व्यवस्था मिलाउनु हुनेछ। प्रत्येक दुई महिनामा अर्थ मन्त्रालयमा हुने बजेट कार्यान्वयन समीक्षामा सहभागी हुनु हुनेछ।

(ङ) अन्य व्यवस्था

३६. आयोजना तथा कार्यक्रम कार्यान्वयनको सिलसिलामा सिर्जना हुन सक्ने वित्त जोखिम (Fiscal Risk) को आँकलन गरी वित्त जोखिम न्यूनीकरणका उपायहरू अवलम्वन गर्नु हुनेछ।

३७. ठूला पूर्वाधार एवम् आयोजनाको प्रभावकारी कार्यान्वयन सुनिश्चित गरी जोखिमको लेखाजोखा गर्ने प्रणालीको विकास तथा वित्त जोखिम व्यवस्थापनलाई सवल बनाउँदै पुँजीगत खर्चमा उल्लेखनीय सुधारको प्रयास गर्नु हुनेछ।

(डा. घनश्याम उपाध्याय)
सचिव

श्री सचिवज्यू,
सवै मन्त्रालय/आयोग/सचिवालय/कार्यालय,
।

<u>बोधार्थः</u>
श्री महालेखा परीक्षकको कार्यालय, अनामनगर, काठमाण्डौं।
श्री प्रधानमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय, सिंहदरबार, काठमाण्डौं।
श्री राष्ट्रिय योजना आयोग, सिंहदरबार काठमाण्डौं।
श्री महालेखा नियन्त्रक कार्यालय, अनामनगर, काठमाण्डौं।
श्री अर्थ मन्त्रालय, सवै महाशाखाहरू।

टेलिफोन नं.:- बजेट म. ४२११८०१, प्रशासन म. ४२११७४८, ४२११३००, राजस्व व्य.म. ४२११८६७, अ.आ.स.स.म. ४२११८३७
आ.नि.वि.म. ४२११८२६, योजना, अनुगमन तथा मू.म. ४२००५३७, कानून तथा फैसला का.म. ४२११८१३, वि.क्षे.व्य. तथा सं.स.म. ४२११९९३, वि.सं.स.म. ४२११३१६